

**Miejskie Centrum
Profilaktyki Uzależnień
w Krakowie**

Raport z badań ankietowych zrealizowanych przez
Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień
w Krakowie
w roku szkolnym 2022/2023

*pt. „Styl życia, używanie substancji psychoaktywnych,
zachowania ryzykowne oraz postawy wobec używania
substancji psychoaktywnych w grupie uczniów
krakowskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych”*

Kraków, 2023 rok

Spis treści

Rozdział I: Wprowadzenie	2
1.1 Charakterystyka rozwojowa dzieci i młodzieży.....	2
1.2 Czynniki ryzyka i czynniki ochronne.....	6
1.3 Profilaktyka uzależnień.....	10
1.4 Przedmiot badań i procedura badawcza	11
Rozdział II: Styl życia	13
2.1. Szkoły podstawowe, klasy 4-6.....	13
2.2. Szkoły podstawowe, klasy 7-8.....	41
2.3. Szkoły ponadpodstawowe.....	69
Rozdział III: Postawy i opinie uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych	97
3.1. Szkoły podstawowe, klasy 4-6.....	97
3.2 Szkoły podstawowe, klasy 7-8.....	123
3.3. Szkoły ponadpodstawowe	158
Rozdział IV: Wnioski	193
4.1. Styl życia.....	193
4.2. Używanie substancji psychoaktywnych.....	200
Bibliografia	217

Rozdział I: Wprowadzenie

1.1 Charakterystyka rozwojowa dzieci i młodzieży

Późne dzieciństwo

Okres późnego dzieciństwa zaczyna się w momencie rozpoczęcia edukacji szkolnej (6-7 lat), natomiast kończy, gdy dziecko wchodzi w okres dojrzewania (10-12 lat). Pomimo tego, że zmiany obserwowane z zewnątrz są niewielkie w tym okresie, dziecko doświadcza przemian we wszystkich sferach życia. Wyzwanie rozwojowe, polegające na uczeniu się w ustrukturyzowanym środowisku szkolnym, odgrywa na tym etapie kluczową rolę. Uczestnictwo w systemie edukacji wiąże się z przyjmowaniem stałych obowiązków i bycia ocenianym, co skutkuje zwiększeniem samodzielności i ilości pełnionych ról (Trempała, 2011, s. 234-235).

Okres późnego dzieciństwa możemy podzielić na fazę wczesną (ok. 7-8 lat) i fazę późną (ok. 9-11 lat). Ze względu na charakter naszej pracy, skupimy się na fazie późnej późnego dzieciństwa. W tym okresie dzieci zaczynają intensywnie rosnąć, część z nich zaczyna wchodzić w okres dojrzewania płciowego (wcześniej dziewczęta), a poza zębami ósmymi posiadają pełne uzębienie. Rozwój motoryczny umożliwia młodemu człowiekowi doskonalenie aktywności ruchowych, takich jak sport czy gra na instrumencie. Zmiany zachodzą również na poziomie procesów poznawczych. Dziecko uwzględnia i porządkuje podstawowe prawa fizyki w otaczającym go świecie. Przejawia również większą selektywność i adaptacyjność uwagi w zadaniach wymagających elastyczności poznawczej. Podczas nauki pamięciowej stosuje elaborację jak i powtarzanie kumulatywne, co jednak nie zawsze daje zadowalającą skuteczność. Jednocześnie, wyższy poziom metawiedzy umożliwia dziecku lepsze zarządzanie własnymi zdolnościami kognitywnymi. Z rozmysłem zaczyna używać języka i wraz z rówieśnikami tworzy specyficzny kod językowy właściwy dla ich grupy. Dostosowuje również sposób wypowiedzi dostosowując go do odbiorcy, np. inaczej zwraca się do nauczyciela, a inaczej do kolegi. Rozumie bardziej zaawansowane formy komunikacji słownej takie jak metafora, ironia czy gra słów. Coraz lepiej radzi sobie z pisaniem ze słuchu oraz z notowaniem tego o czym pomyśli. Podczas tworzenia zdań, dziecko uwzględnia zasady ortograficzne i gramatyczne. Dzięki biegłości w czytaniu potrafi skupić się na sensie odczytywanych zdań. Zmianom podlega również sfera emocjonalna dziecka, które zaczyna lepiej rozpoznawać i regulować własne emocje oraz rozumie wpływ moralności na emocje. Doświadcza ambiwalencji uczuć. Potrafi proaktywnie realizować zachowania agresywne oraz przewiduje ich konsekwencje w kontekście grupowym. Odczuwa lęki społeczne. Potrafi mieć dystans w stosunku do własnych przeżyć wewnętrznych, nabiera odporności psychicznej. Szkoła staje się motorem zmian w społecznym aspekcie funkcjonowania młodego człowieka. Dziecko zaczyna rozumieć, że ludzie mogą mieć inny punkt widzenia, nawet w sytuacji, gdy jest

im dostępna ta sama wiedza. Zwiększa się rola rówieśników jako wsparcia społecznego. Wartością w relacjach przyjacielskich staje się podobieństwo mentalne i lojalność. Uczy się funkcjonować w społeczeństwie, w którym istnieją oczekiwania społeczne w kontekście pożądaných i niepożądanych zachowań oraz zdaje sobie sprawę z pewnej umowności zasad moralnych. W ocenie czynów uwzględnia rolę intencji np. w kontekście mówienia nieprawdy. Uznaje, że sprawiedliwa kara powinna być adekwatna do popełnionego przewinienia i nieść za sobą wartość wychowawczą. Pomagając innym kieruje się cenionymi w społeczeństwie zasadami moralnymi, a w przypadku odstąpienia od zachowań pomocowych może odczuwać poczucie winy. Ponadto, dziecko zaczyna budować coraz to bardziej zintegrowany obraz siebie poprzez zdolność do oceny własnych cech. Wiedza, którą zaczyna dysponować dziecko, pozwala mu ocenić, które działania pomogą mu osiągnąć zamierzone cele. Samodzielne czytanie staje się dostępnym narzędziem służącym do uczenia się. Budowanie obrazu siebie to również podejmowanie wyboru co do zainteresowań poza szkołą. W czasie wolnym szczególnie często pojawia się rozrywka związana ze spędzaniem czasu przed ekranem urządzeń elektronicznych, a także zajęcia sportowe oraz manualne jak np. rysowanie czy gra na instrumencie. (Trempała, 2011, s. 256-257).

Adolescencja

Okres młodzieńczy obejmuje przedział czasu między 12 a 20 rokiem życia. Jest to czas, kiedy dziecko stopniowo przeobraża się w dojrzałą osobę. Rozwój człowieka dzielimy na dwie fazy: wczesną i późną. W fazie wczesnej dochodzi do intensywnego rozwoju biologicznego, natomiast w fazie późnej, mamy do czynienia z wyciszeniem i adaptacją do zmian, które zaszły w organizmie nastolatka. W dość krótkim czasie człowiek znacząco zmienia się pod względem fizycznym jak i psychicznym, co sprawia, że zaczyna wieść inne życie i realizować nowe bardziej odpowiedzialne cele i zadania społeczne. Istotne zmiany zachodzą w takich obszarach życia jak: wygląd zewnętrzny i możliwości motoryczne, zdolności poznawcze i emocje, poszukiwanie i odkrywanie własnej tożsamości, zdobywanie umiejętności potrzebnych w dorosłym życiu, odnajdywanie się w różnych kontekstach społecznych oraz kształtowanie się odpowiednich postaw w odniesieniu do zagrożeń czyhających na nastolatków. (Kusznar i in., 2017, s. 902-903).

Jak zostało wspomniane wyżej, czas dojrzewania jest bardzo istotnym okresem w życiu człowieka, a jego nadrzędny cel stanowi przejście od bycia dzieckiem do bycia w pełni ukształtowaną osobą dorosłą. W wielu kulturach organizuje się z tego powodu swego rodzaju obrzędy czy rytuały przejścia. W kulturze zachodniej jest to raczej rzadko spotykana praktyka, choć ciekawym przykładem takiego rodzaju inicjacji może być np. bierzmowanie czy nadawanie znaczenia maturze jako egzaminowi dojrzałości. Zmiany w wyglądzie adolescentów wynikają z podniesieniem się poziomu hormonów, takich jak estrogen i testosteron, co wpływa na większy wzrost i zwiększony poziom tkanki tłuszczowej (dziewczynki) oraz mięśniowej (chłopcy). Początek zmian związanych

z pokwitaniem zaczyna się u dziewcząt przed ukończeniem 10 roku życia, a pierwsza miesiączka pojawia się dość późno względem innych przemian zachodzących w organizmie. Chłopcy natomiast zaczynają dojrzewać później niż dziewczynki, proces intensywnego wzrostu następuje po około roku od pojawienia się zmian genitalnych. Zmiany biologiczne mają znaczący wpływ na psychikę: lepiej mentalnie radzą sobie dzieci, których zmiany przebiegają „o czasie” i zgodnie z ich wyobrażeniem. Adolescenci rzadziej niż dzieci zapadają na ciężkie choroby, natomiast znacznie częściej tracą życie ze względu na podejmowanie zachowań ryzykownych np. takich jak zażywanie środków psychoaktywnych czy brawurowa jazda po szosie. U nastolatków sięgających po alkohol, narkotyki czy dopalacze, częściej pojawiają się obniżone wyniki w nauce i inne ryzykowne zachowania. W tym wieku pojawiają się również zaburzenia odżywiania. Występują one częściej u dziewcząt niż u chłopców. Tego typu zaburzenia mogą występować w sytuacji, której nastolatek czuje, że jego ciało nie wpisuje się we wzorce kulturowe narzucane przez społeczeństwo (Bee, 2004). Początek adolescencji to również zmiany w sferze poznawczej. W tym wieku pojawia się stadium operacji formalnych wyróżnione przez Piageta. Jest to krytyczny moment rozwoju dla 11-12 latków, ponieważ w tym czasie dziecko, poza wykonywaniem konkretnych operacji umysłowych, potrafi myśleć w sposób bardziej wyrafinowany, logiczny i ustrukturyzowany o hipotetycznych i abstrakcyjnych obiektach oraz sytuacjach (Schaffer, Kipp, 2015). Zmiany dotyczą ponadto sposobu rozumienia moralności przez nastolatka. Według Kohlbergowskiej koncepcji rozwoju moralnego, wyróżniamy 3 stadia rozwoju moralnego: przedkonwencjonalne, które odnosi się do zewnętrznych autorytetów, a ocena moralna jest związana z odczuwaną przyjemnością; etap moralności konwencjonalnej, który charakteryzuje się tym, że jednostka przyjmuje zasady ustalone przez instytucje i osoby z zewnątrz oraz stadium moralności zasadniczej, która polega na funkcjonowaniu według samodzielnie wypracowanych standardów i niewiele osób ją osiąga. Nie ma silnej zależności pomiędzy moralnym rozumowaniem a zachowaniem, wiele w tej kwestii zależy od odpowiedzialności jaką odczuwa osoba i korzystnych (lub nie) konsekwencji. Jest to najczęściej spotykany i końcowy etap rozwoju moralnego dla większości nastolatków jak i ludzi dorosłych. Otoczenie szkolne jest dla rozwoju nastolatka bardzo ważnym czasem. Sukcesy szkolne odnoszą osoby z wysoką inteligencją i/lub wychodzące z rodzin autorytatywnych. Dalszej edukacji zazwyczaj nie kontynuują z biednych rodzin lub te osiągające niskie osiągnięcia w edukacji szkolnej. Bardzo istotne staje się określenie indywidualnych cech i posiadanie własnego światopoglądu. Poczucie własnej wartości obniża się na początkowym etapie pokwitania, po czym wzrasta. Wyobrażenie relacji miłosnej i przyjaźni staje się bardziej elastyczne i mniej jednoznaczne. Relacje pomiędzy rodzicem a dzieckiem w początkowym etapie adolescencji stają się napięte, lecz więź pozostaje silna. Najkorzystniejszym stylem wychowawczym jest styl autorytatywny który przekłada się na m.in. większą samodzielność, wyższą pewność siebie dziecka oraz wiąże się rzadszym podejmowaniem zachowań ryzykownych niż to ma miejsce w rodzinach zaniedbujących nastolatków bądź stosujących styl autorytarny. Ponowne

małżeństwo rodziców ma bardziej niekorzystny wpływ na dziewczynki niż na chłopców w okresie pokwitania. Relacje z rówieśnikami stają się niezwykle ważne pod względem jakościowym i ilościowym będąc swego rodzaju łącznikiem, pomiędzy zależnością od opiekunów charakterystyczną dla dzieci a niezależnością charakterystyczną dla ludzi dorosłych. Grupy rówieśnicze powstałe na gruncie reputacji, w okresie dorastania zaczynają się mieszać ze względu na płeć. W wieku 13/14 osoby są najbardziej podatne na wpływ grupy. Około 15 roku życia nastolatki zaczynają tworzyć pierwsze związki miłosne. Depresja w okresie dojrzewania nasila się i znacznie dotkliwiej przeżywają ją dziewczęta niż chłopcy, częściej występuje u dzieci z rodzin w których przynajmniej jeden z rodziców cierpi na depresję. Takie czynniki jak brak akceptacji ze strony grupy rówieśniczej, wysoki poziom stresu, wiele życiowych zmian, niskie poczucie własnej wartości. W okresie adolescencji wzrasta ilość popełnianych przestępstw, szczególnie przez chłopców.

Okres dojrzewania nierozzerwalnie zdaje się łączyć z pewnego rodzaju paradoksem. Z punktu widzenia zdrowotnego czas nastoletni uważa się za najlepszy etap w życiu człowieka. W tym samym czasie, młodzież zdaje się być najbardziej narażona na szkody rozwojowe. W dyskursie na temat oddziaływań profilaktycznych dotyczących młodzieży coraz częściej podnosi się kwestię zachowań ryzykownych typowych dla okresu dojrzewania. Zestaw tych zachowań zwykle zawiera w sobie zagrożenia związane z wczesną inicjacją seksualną, z rozwojem nowych mediów, czy wreszcie z eksperymentowaniem z substancjami psychoaktywnymi. Mimo, że skutki zaangażowania młodzieży w sytuacje ryzykowne są wyraźne (konsekwencje związane z powikłaniami chorobowymi, problemy w podejmowaniu ról społecznych, zakłócenia w prawidłowym rozwoju osobowości, braki w adaptacji społecznej), należy stwierdzić, że podwyższone ryzyko zagrażające zdrowiu i bezpieczeństwu młodzieży ma charakter przemijający. Można powiedzieć, że przedstawione sytuacje ryzykowne mogą być pewnego rodzaju skutkiem ubocznym gotowości młodzieży do konfrontowania się z różnymi zadaniami rozwojowymi. Sięganie po zakazane substancje może być przejawem chęci eksperymentowania, czyli właściwości niezbędnej, by poznać samego siebie, nauczyć się wyznaczać własne granice, a tym samym poczuć niezależność od rodziców, czy ogólnie, od dorosłego otoczenia. Potrzeba odrębności od dorosłych osób z własnego otoczenia jest niezbędnym elementem procesu separacji, która pomaga młodym ludziom wkroczyć w dorosłość. Chociaż przekraczające granice bezpieczeństwa zachowania budzą uzasadnianą obawę dorosłych, można powiedzieć, że są naturalną częścią rozwoju psychospołecznego, umożliwiającego prowadzenie satysfakcjonującego życia w dorosłości (Ostaszewski, 2017).

1.2 Czynniki ryzyka i czynniki ochronne

Tradycyjne podejście do profilaktyki uzależnień skoncentrowane jest na niwelowaniu czynników potencjalnie zwiększających prawdopodobieństwo powstania choroby. Takie rozumienie tematu opiera się na defensywnych oddziaływaniach, które mają za zadanie przedstawić młodym ludziom szereg zagrożeń związanych z nadużywaniem substancji, bądź kompulsywnie podejmowanymi czynnościami. Okazuje się, że metody oparte na wzbudzaniu lęku przed konsekwencjami nie są wystarczająco skuteczne w kontekście profilaktyki uzależnień, gdyż perspektywa skutków zdrowotnych wynikających z nadużyć jest dla młodzieży zbyt odległa. Większe korzyści przynosi strategia oparta na poszerzaniu zasobów jednostki, pełniących rolę tzw. ochraniaczy przed sytuacjami ryzykownymi (Ostaszewski, 2006). Korzyści płynące ze zmiany nacisku z czynników ryzyka na czynniki chroniące dobrze opisuje koncepcja *resilience*. Koncepcja *resilience* opisuje proces rozwojowy, wzmacniający umiejętność korzystania przez dzieci ze swoich wewnętrznych i zewnętrznych zasobów w celu pozytywnej adaptacji do otoczenia, pomimo trudnych doświadczeń życiowych (Yates, Egeland, Sroufe, 2003). Innymi słowy pojęcie *resilience* odnosi się do opisu interakcji między czynnikami ryzyka a czynnikami chroniącymi, wskazując, iż wykształcenie odpowiednich zachowań adaptacyjnych może przezwyciężyć wpływ negatywnych doświadczeń, składających się na szacowane ryzyko zachorowania (Rutter, 2006). Wobec powyższego, ryzyko można by określić jako prawdopodobieństwo wystąpienia jakiejś choroby bądź problemu pod wpływem danego czynnika lub zespołu czynników (Fraser, Richman, Galinsky, 1999). Literatura naukowa dzieli te czynniki na takie, które przyczyniają się do powstania wielu schorzeń i takie, których wpływ dotyczy powstania określonych typów zaburzeń. Pierwsze z nich określane są mianem niespecyficznych, drugie nazywają się czynnikami specyficznymi (Greenberg, 2006; Fraser, Richman, Galinsky, 1999; Loeber, Farrington, Stouthamer-Loeber, Van Kammen, 1998). W ramach wyznaczania tak zwanych czynników niespecyficznych można wymienić takie zmienne jak: niskie wyniki szkolne, deficyty w kontroli rodzicielskiej, zaburzona komunikacja rodzinna, czy zespół nadpobudliwości psychoruchowej. Badanie R. Loebera i współpracowników na grupie chłopców w wieku nastoletnim wykazało istotny związek między wymienionymi czynnikami a korzystaniem z substancji psychoaktywnych, zachowaniami przestępczymi, depresją, zaburzeniami zachowania, zachowaniami agresywnymi, wycofaniem i nieśmiałością. Tymczasem czynnikiem specyficznym w repertuarze aspektów ludzkiego funkcjonowania, podnoszącym prawdopodobieństwo powstania sytuacji ryzykownych jest na przykład brak poczucia winy, który silniej wiąże się z zaburzeniami zachowania niż z wymienioną wyżej depresją czy zjawiskiem sięgania po używki (Loeber, Farrington, Stouthamer-Loeber, Van Kammen, 1998). Ponadto Fraser, Richman, Galinsky różnicują czynniki ryzyka według etapów rozwojowych, w których występują charakterystyczne dla danej grupy wiekowej zagrożenia. Autorzy podkreślają między innymi fakt, iż nastolatki są bardziej podatni na wpływy swoich rówieśników niż własnych

rodziców. W okresie nastoletnim jedną z najistotniejszych potrzeb rozwojowych zdaje się być akceptacja grona rówieśników, zapewniająca młodym ludziom poczucie afiliacji oraz odnalezienie własnej tożsamości (Fraser, Richman, Galinsky, 1999). Z tego względu, istotnym jest by oddziaływania profilaktyczne były dostosowywane do konkretnej grupy rozwojowej, odnosząc się do czynników ryzyka, które są bliskie tej konkretnej grupie wiekowej (Coie i in., 1996). Relacje uczestników badania, sprawdzającego powody wczesnej inicjacji alkoholowej wśród nastolatków, jak i kolejnych prób sięgania po używkę, wskazują na wagę oddziaływań pośrednich, jak i bezpośrednich najbliższego otoczenia. Często podawanym przez uczestników bezpośrednim motywem pierwszego sięgnięcia po alkohol była chęć przypodobania się grupie. Oddziaływaniem pośrednim jest wzorzec użytkowania trunków oraz styl życia jaki młodzi ludzie, jak i osoby starsze, prezentują nastolatkom (Pisarska, Borucka, Okulicz-Kozaryn, Bobrowski, 2002).

Istnieje wiele badań poszukujących czynników ryzyka, jak i czynników chroniących, związanych z korzystaniem przez młodzież z alkoholu i środków psychoaktywnych. Zwykle czynniki te są dzielone na kategorie dotyczące indywidualnych właściwości jednostki, wpływu rodzinnego, rówieśniczego, szkolnego oraz szerszej grupy społecznej (Okulicz-Kozaryn, Bobrowski, 2008). Mimo trudności metodologicznych w ustaleniu wyczerpującego zestawu czynników ryzyka, metaanaliza dostępnych badań wyszczególniła kilka z nich, które mają prawdopodobnie największy wpływ na zwiększenie ryzyka uzależnienia wśród młodzieży. Metaanaliza badań z 2008 roku (Okulicz-Kozaryn, Bobrowski) pozwoliła ustalić, iż jeden z kluczowych czynników ryzyka stanowią rówieśnicy prezentujący niewłaściwe, z punktu widzenia wychowawczego, zachowania. W pracach opartych na teoretycznych koncepcjach doboru czynników za najważniejsze zagrożenia uznano podatność na wpływ rówieśników, niską samoocenę oraz brak wiary we własne możliwości. Tymczasem na podstawie analizy badań empirycznych można wysunąć wniosek, iż najistotniejszymi czynnikami ryzyka są: siła presji rówieśniczej, wagary i wykroczenia, a także wysoka dostępność substancji psychoaktywnych. Niskie wyniki w nauce okazały się mieć znaczący wpływ w więcej niż jednym badaniu. Okulicz-Kozaryn i Ostaszewski (1999) podjęli się próby identyfikacji czynników ryzyka w grupie osób dopiero wchodzących w okres dorastania. Analiza wyników badanej próby (młodzież w wieku od 13 do 14 lat) pozwoliła ustalić siłę korelacji pomiędzy analizowanymi czynnikami a prawdopodobieństwem normatywnego używania alkoholu. Na podstawie uzyskanych rezultatów udało się ustalić, iż najbardziej istotnymi predyktorami sięgania po używkę w początkach dorastania są: uleganie i podatność na presję grupy rówieśniczej, wcześniejsze epizody spożywania alkoholu, deficyty w asertywności, pozytywna postawa wobec picia alkoholu, palenie papierosów. Umiarkowana istotność związku między piciem alkoholu a czynnikami ryzyka ujawniła się w następujących aspektach: częstotliwość brania udziału w imprezach, w których występuje alkohol oraz towarzystwo przyjaciela, który jest użytkownikiem substancji. Co ciekawe, w badaniu nie potwierdzono związku między wychowywaniem się w rodzinie

nadużywającej alkoholu a normatywnym spożywaniem alkoholu wśród nastolatków. (Nawi i in., 2021)

Wielość czynników ryzyka może wydawać się przytłaczająca w momencie zdecydowania się na działanie nastawione na ich niwelowanie. Chociaż wiedza na ich temat może stanowić punkt wyjścia dla opracowywania programów profilaktycznych, przypuszcza się, że oddziaływania praktyczne powinny koncentrować się bardziej na zasobach ułatwiających młodzieży adaptację do trudnych warunków środowiskowych niż na zagrożeniach. Powodem tej zmiany są negatywne skutki, które wynikają z tendencyjnego sposobu postrzegania osób wychowujących się w niekorzystnym środowisku rodzinnym czy społecznym. Stereotypizacja i stygmatyzacja osób pochodzących z rodzin z występującymi zaburzeniami, czy o niskim statusie społecznym może wpływać na nasze wyobrażenia na temat rozwoju tych osób, tym samym przyczyniając się do urzeczywistnienia się zjawiska samospełniającego się proroctwa (Junik, 2012). Warto także dodać, że koncentracja na trudnościach dzieci z grupy wysokiego ryzyka może utrudniać dostrzeżenie indywidualnych różnic w radzeniu sobie ze stawianymi przed nimi problemami (Ostaszewski 2008). Sytuacja, w której tylko jeden czynnik wpływa na pojawienie się danego zaburzenia psychicznego zdarza się niezwykle rzadko (Deptuła, Potorska, Borsich, 2018). Zwykle mamy do czynienia ze skutkami oddziaływań pomiędzy właściwościami osobistymi a cechami środowiska, w którym żyjemy (Coie i in., 1996). Koncepcja *resilience* zakłada interakcyjny związek między czynnikami ryzyka, a czynnikami ochronnymi. W tym ujęciu, odporność psychiczna budowana jest na podstawie kompensacji występujących zagrożeń, redukcji siły wpływu czynników ryzyka oraz wzmacniania odporności na niekorzystne warunki otoczenia (Garmezy, 1985). Przykładem zmniejszenia wpływu negatywnych oddziaływań względem rozwoju dziecka jest program wspierania samotnych matek z grupy tak zwanego zwiększonego ryzyka. Zapewnienie matkom w trudnej sytuacji życiowej godnych warunków bytowych, zwiększa możliwości nawiązania bezpiecznej więzi z dzieckiem, stanowiącej fundament pod zdrowy rozwój psychospołeczny dziecka (Stawicka, 2008; za: Deptuła, Potorska, Borsich, 2018). Niski status socjoekonomiczny (SES) rodzin jest częstą przyczyną trudności dziecka, pojawiających się na wczesnym etapie jego rozwoju. Wówczas spotykamy się z podwyższonym ryzykiem opóźnień dzieci w myśleniu, mowie czy umiejętnościach związanych z kontrolą emocji oraz kompetencjami szkolnymi. W konsekwencji może się to przekładać na osiąganie niższych wyników, a także zmniejszenie liczby sukcesów szkolnych. Nierzadkim efektem takich oddziaływań są przejawy zachowań ryzykownych, w tym sięganie po substancje odurzające w wieku nastoletnim. W takiej sytuacji trafnym rozwiązaniem zapobiegającym rozwojowi przedstawionych problemów może okazać się zapewnienie bezpłatnej edukacji oraz opieki skierowanej do dzieci z rodzin z trudnościami ekonomicznymi. Punkty przedszkolne lub kluby malucha objęte programem specjalnej opieki zdrowotnej są dobrym przykładem takich rozwiązań. Oie i in. 1996; McWhirter i in., 2001; CPPRG

2004a; Dolata, Jarnutowska, 2014; Jensen, 2013; Raver, 2012; za: Deptuła, Potorska, Borsich, 2018). Model kompensacji odnosi się do sytuacji, w której czynniki chroniące bezpośrednio wpływają na czynniki ryzyka, generując zachowania pozytywne w miejsce potencjalnych zachowań ryzykownych (Heszen, Sęk, 2008; Masten, Best, Garmezy, 1990; Masten, 1989, Masten, 1999; Masten, 1994; Werner, 1995; za: Wysocka, 2012). Taka zależność może zachodzić na przykład w momencie, gdy rodzice uzależnieni lub współuzależnieni od alkoholu przejdą swoją terapię, która może przyczynić się do poprawy ich kompetencji wychowawczych (Poćwiardowska, 2010; za: Deptuła, Potorska, Borsich, 2018). Koncepcja *resilience* zdaje się w głównej mierze pokrywać z bardziej nowoczesnymi założeniami dotyczącymi modeli powstawania zaburzeń łączy z szkodliwym spożyciem alkoholu. Postęp w konceptualizacji programów profilaktycznych zdaje się podążać w kierunku podejścia indeterministycznego, wypierając tym samym klasyczne podejście deterministyczne. Zakłada się, że perspektywa powstawania uzależnień oparta na bezpośrednich związkach z czynnikami ryzyka, z pominięciem ochronnych właściwości środowiska wewnętrznego jak i zewnętrznego jednostki, zniekształca obraz rozwoju zaburzeń (Deacon, 2013; Peele, 2015; za: Cierpiatkowska, Chodkiewicz, 2020), przyczyniając się niekiedy do pogłębienia występujących problemów. Alternatywne podejście indeterministyczne opiera się na ocenie indywidualnych konfiguracji, na które składają się poszczególne zasoby i czynniki ryzyka dotyczące jednostki. Stopień zaburzenia interakcji między tymi składnikami może wówczas skutkować nasileniem problemu alkoholowego. Relacje pomiędzy czynnikami ochronnymi a czynnikami ryzyka stanowią podstawę dla tworzonych modeli, wyjaśniających mechanizmy powstawania zachowań problemowych związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych.

Jedną z takich propozycji jest model podatność-stres szacujący prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań alkoholowych lub innych zaburzeń adaptacyjnych na podstawie wypadkowej indywidualnych predyspozycji i ekspozycji na niekorzystne czynniki społeczne i psychologiczne. Model ten zakłada, iż sam potencjał (na przykład wychowywanie się z rodzicem uzależnionym) nie świadczy o wystąpieniu w przyszłości zachowań problemowych. Zaburzenie może zostać aktywowane w efekcie spotkania się podatności z niekorzystnymi uwarunkowaniami środowiskowymi (na przykład odrzucenie przez grupę rówieśników) (Zuckerman, 1999). Podobnie jak niekorzystne warunki środowiskowe mogą stymulować rozwój zaburzeń, tak samo pozytywne oddziaływania mogą zapobiec powstaniu zachowań problemowych. Jedną z istotnych zmiennych w kontekście powstawania problemu alkoholowego jest wytworzony u jednostki styl przywiązania. Wykształcony w czasie wczesnego dzieciństwa bezpieczny wzorzec przywiązania istotnie buforuje negatywny wpływ sytuacji, w której przynajmniej jeden z rodziców jest uzależniony od alkoholu. Zdolność opiekuna do odpowiedniego reagowania na potrzeby dziecka buduje w młodym człowieku podstawowe poczucie bezpieczeństwa, które wyzwala w nim nie tylko motywację do eksploracji otoczenia, ale również daje szansę na ukształtowanie się

zdolności do elastycznego regulowania własnych stanów emocjonalnych w konfrontacji z trudnymi doświadczeniami (Sroufe, 1997; za: Cierpiątkowska, Chodkiewicz, 2020). Podobnie silnym zasobem nasilającym zachowania prozdrowotne dorosłych okazuje się być rodzaj struktury, jaki prezentuje rodzina pochodzenia (Mróz, Kaleta, 2013). Rodzinę można opisać jako system, w którym każdy z jego członków wzajemnie na siebie oddziałuje (Namysłowska, 1997). Nie jest to jednak prosta suma różnych potencjałów, jaki każdy z członków wnosi do funkcjonowania grupy, a raczej nowa jakość zbudowana za pomocą sprzężeń zwrotnych pojawiających się w sytuacji, gdy zachowanie jednej osoby wpływa na reakcje pozostałych, a te znowuż zwrotnie oddziałują na tą jedną osobę (Świętochowski, 2014). Według Tyszki (1998) o prawidłowo zbudowanej strukturze rodziny możemy mówić wówczas, gdy pewnego rodzaju układ elementów i reguł, dzięki którym te elementy są sobie wzajemnie podporządkowane, pozwala rodzinie na jej funkcjonowanie. Jednym z kluczowych aspektów pozwalających na ocenę jakości pełnionych funkcji rodziny jest poziom jej spójności. Spójność oznacza więź emocjonalną jaka łączy poszczególnych członków rodziny. Poziom bliskości emocjonalnej, przepuszczalność granic między całym systemem rodziny a jej otoczeniem, ale także między poszczególnymi jej podsystemami, zasięg wspólnej decyzyjności w sprawach istotnych dla grupy, ilość czasu, jaką się poświęca na wspólne aktywności oraz występowanie wspólnych pasji wśród członków rodziny są wskaźnikami siły tej więzi (Margasiński, 2013). Co ciekawe, okazuje się, że zarówno niski, jak i zbyt wysoki poziom spójności nie stanowią ochrony przed szkodliwym piciem w przyszłości (Marsiglia, Kulis, Parsai, Villar, Garcia, 2009; za: Cierpiątkowska, Chodkiewicz, 2020). Przeżycia rodzinne oscylujące wokół średniego poziomu spójności, dają możliwość utrzymania balansu między potrzebą zależności i niezależności wobec komórki rodzinnej. Nadmierna spójność zazwyczaj wiąże się z izolacją dzieci od innych grup społecznych na rzecz własnej rodziny, co skutecznie ogranicza autonomię młodych ludzi. Z drugiej strony niewystarczające poczucie spójności może oznaczać dla dziecka emocjonalną izolację życia (Cierpiątkowska, Chodkiewicz, 2020). Obie z wymienionych skrajnych postaw łączą się z ryzykiem wystąpienia szkodliwych zachowań alkoholowych w dorosłym życiu (Marsiglia, Kulis, Parsai, Villar, Garcia, 2009; za: Cierpiątkowska, Chodkiewicz, 2020).

1.3 Profilaktyka uzależnień

Profilaktyka uzależnień jest rozumiana jako świadome działania mające na celu zmniejszenie ryzyka używania substancji psychoaktywnych oraz szeregu skutków z tym związanych. Profilaktyka uzależnień ma za zadanie opóźnienie oraz przeciwdziałanie użytkowaniu substancji psychoaktywnych.

Profilaktykę dzielimy na 3 obszary: profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą. Profilaktyka uniwersalna skierowana jest do całej populacji, bez uwzględniania indywidualnych czynników ryzyka. Jej celem jest zmniejszenie ryzyka

wystąpienia zachowań ryzykownych. Skupia się ona głównie na promocji zdrowego trybu życia, rozwoju czynników ochronnych, rozwoju postawy asertywnej, a także skutecznych sposobów radzenia sobie z emocjami i stresem. Adresatami profilaktyki uniwersalnej mogą być dzieci, młodzież i dorośli. Drugi rodzaj profilaktyki, czyli profilaktyka selektywna, to rodzaj oddziaływania skierowany do grup o zwiększonym ryzyku wystąpienia zachowań ryzykownych, takich jak szkoła, grupa rówieśnicza, środowisko społeczne czy rodzinne (wykluczenie, alkoholizm w rodzinie itp.). Ważnym czynnikiem tego rodzaju profilaktyki jest to, że występuje ona przed pojawieniem się zachowania problemowego. Profilaktyka selektywna ma charakter uprzedzający, a nie naprawczy. Profilaktyka wskazująca skierowana jest na konkretną jednostkę lub grupę, w której widoczne są pierwsze objawy zachowań ryzykownych. Omawiana wcześniej teoria *resilience* koncentruje się na zasobach i ich rozwijaniu. Akcentuje ona na znaczenie wsparcia emocjonalnego i społecznego, które odgrywają kluczową rolę w pokonywaniu trudności życia codziennego. Z tego powodu, tak ważne w aspekcie profilaktyki, jest pogłębianie przyczyn występowania czynników ochronnych i czynników ryzyka. Ułatwia to rozumienie kwestii kompetencji i odporności oraz podatności na zaburzenia. Na szczególną uwagę zwraca się na zasoby środowiskowe i osobiste wspierające i utrudniające pozytywną adaptację.

1.4 Przedmiot badań i procedura badawcza

W okresie od 1 września 2022 roku do 22 czerwca 2023 roku, pracownicy Działu Profilaktyki MCPU prowadzili dwunastą edycję badań społecznych dotyczących stylu życia, używania substancji psychoaktywnych oraz postaw i opinii uczniów krakowskich szkół wobec substancji psychoaktywnych. Badanie zostało przeprowadzone techniką ankiety audytoryjnej o charakterze anonimowym. Ankieta to technika zdobywania danych w formie pisemnej bez bezpośredniego udziału osoby badającej. Jest to forma prowadzenia badań o wysokim stopniu „samoczynności”, rola ankietatorów sprowadza się do rozprowadzenia i zebrania kwestionariuszy, które opracowane są w taki sposób by ankietowany mógł ją wypełnić samodzielnie (Sołoma, 2002). W celu zmniejszenia ilości ewentualnych błędów w ramach procedury badawczej wprowadzono dodatkowo formę ankiety nadzorowanej, czyli takiej, w której badacz może udzielać w razie potrzeby podstawowych wyjaśnień respondentom (Rubacha, 2008). Dzięki regule anonimowości wśród respondentów, stosowanie ankiety sprzyja kształtowaniu się gotowości do udzielenia odpowiedzi szczerych, nawet na pytania trudne. Ustrukturyzowana forma tej techniki badawczej umożliwia jednolitą analizę materiału, w tym tak jak w przypadku omawianych badań, porównania wyników na przestrzeni lat (Sołoma, 2002; Łobocki, 2011).

Podczas prezentowanych badań rolę ankietatorów pełnili pracownicy Działu Profilaktyki Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie: psychologowie, trenerzy oraz pedagodzy. Przeprowadzali oni badanie tego samego dnia, w którym

realizowali z dziećmi lub młodzieżą warsztaty profilaktyczne. Po zakończeniu zajęć uczniowie otrzymywali kwestionariusz wraz z instrukcją jego wypełnienia.

Ważnym aspektem badania było zapewnienie respondentom poczucia bezpieczeństwa oraz anonimowości, co sprzyja otwartości i szczerości podczas udzielania odpowiedzi przez badanych. W ramach instrukcji wypełniania kwestionariusza uczniowie otrzymali zapewnienie o pełnej anonimowości badania, zarówno na poziomie pojedynczych osób, jak i całej klasy czy szkoły. Dodatkowo służyły temu takie elementy organizacji przebiegu badania jak: nieobecność nauczyciela w klasie w trakcie badania, reguły postępowania ankietera (np. nie zaglądał uczniom do kwestionariusza) oraz procedura zwrotu wypełnionego kwestionariusza polegająca na odkładaniu kartki przez każdego z uczniów w uzgodnionym wcześniej miejscu sali, kiedy już wszyscy skończyli je wypełniać. W razie wszelkich niejasności ankieterzy udzielali respondentom podstawowych wyjaśnień.

Ankiety zastosowane w badaniu dotyczyły takich zagadnień jak: podejmowane przez uczniów aktywności oraz częstość ich realizowania, używanie substancji psychoaktywnych, wiek pierwszego użycia oraz sposób wchodzenia w ich posiadanie, możliwe konsekwencje spożywania alkoholu oraz przekonania osób bliskich na temat potencjalnego spożywania alkoholu przez respondenta. Ponadto elementem ankiety była metryczka, w ramach której respondent odpowiadał na pytania dotyczące wieku, płci oraz rodzaju szkoły i klasy, do której uczęszcza.

W badaniach wzięli udział uczestnicy profilaktycznych szkoleń warsztatowych, w podziale na trzy grupy uczniów: szkół podstawowych (klasy 4-6), szkół podstawowych (klasy 7-8) oraz szkół ponadpodstawowych: zawodowych, liceów oraz techników. Łącznie w badaniu uczestniczyło 5734 uczniów, w tym 1900 uczniów szkół podstawowych z klas 4-6; 1724 uczniów szkół podstawowych z klas 7-8 oraz 2110 uczniów szkół ponadpodstawowych. Rozkład z uwzględnieniem płci i poziomu edukacji badanej grupy przedstawia się następująco:

Liczba osób ankietowanych				
Kategoria	Szkoły podstawowe 4-6	Szkoły podstawowe 7-8	Szkoły ponadpodstawowe	Suma
Dziewczęta	925	817	733	2475
Chłopcy	975	907	1377	3259
Suma	1900	1724	2110	5734

Rozdział II: Styl życia

2.1. Szkoły podstawowe, klasy 4-6.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

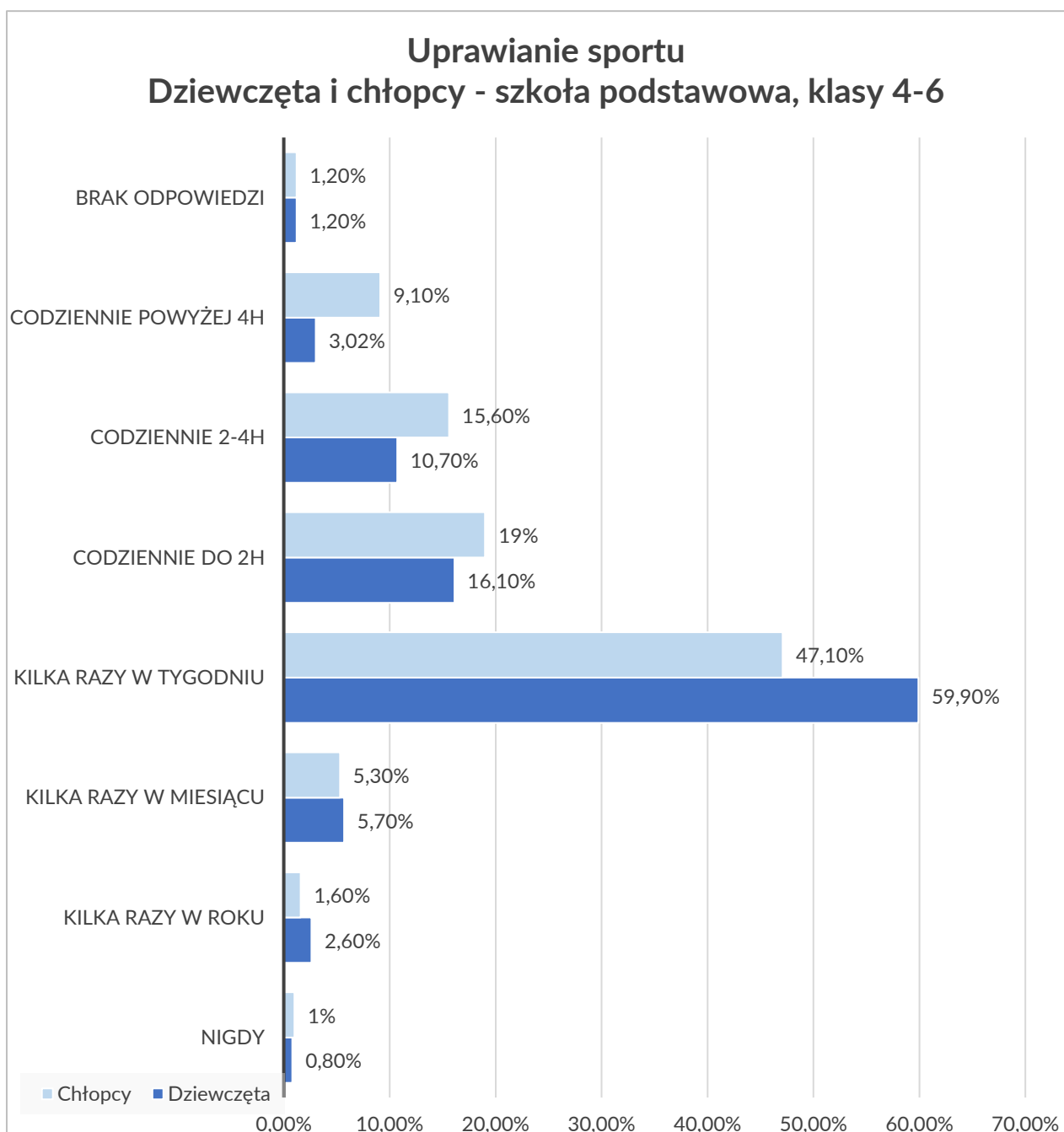
Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Uprawianie sportu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	7	0,8%	10	1%
Kilka razy w roku	24	2,6%	16	1,6%
Kilka razy w miesiącu	53	5,7%	52	5,3%
Kilka razy w tygodniu	554	59,9%	459	47,1%
Codziennie do 2h	149	16,1%	185	19%
Codziennie 2-4h	99	10,7%	152	15,6%
Codziennie powyżej 4h	28	3%	89	9,1%
Brak odpowiedzi	11	1,2%	12	1,2%
Suma	925	100%	975	100%

Wśród badanych dziewcząt w klasach 4-6, zaledwie 0,8% (7 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na uprawianie sportu; 2,6% (24) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 5,7% (53) kilka razy w miesiącu. 59,9% (554) badanych dziewcząt z klas 4-6 odpowiedziało, że tej formie aktywności poświęcała czas kilka razy w tygodniu natomiast 16,1% (149) codziennie do dwóch godzin. Według deklaracji codziennie od dwóch do czterech godzin na sport czas poświęcało 10,7% (99), a powyżej czterech godzin - 3% (28) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 1,2% (11) respondentek.

W grupie badanych chłopców z klas 4-6 jedynie 1% (10) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na sport; 1,6% (16) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 5,3% (52) – kilka razy w miesiącu. 47,1% (459) zadeklarowało wybór tej formy aktywności kilka razy w tygodniu, 19% (185) codziennie do dwóch godzin, a 15,6% (152) codziennie od dwóch do czterech godzin. Według deklaracji, 9,1% (89) badanych poświęcało na tą aktywność ponad cztery godziny dziennie. 1,2% (12) badanych nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby?

Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.*

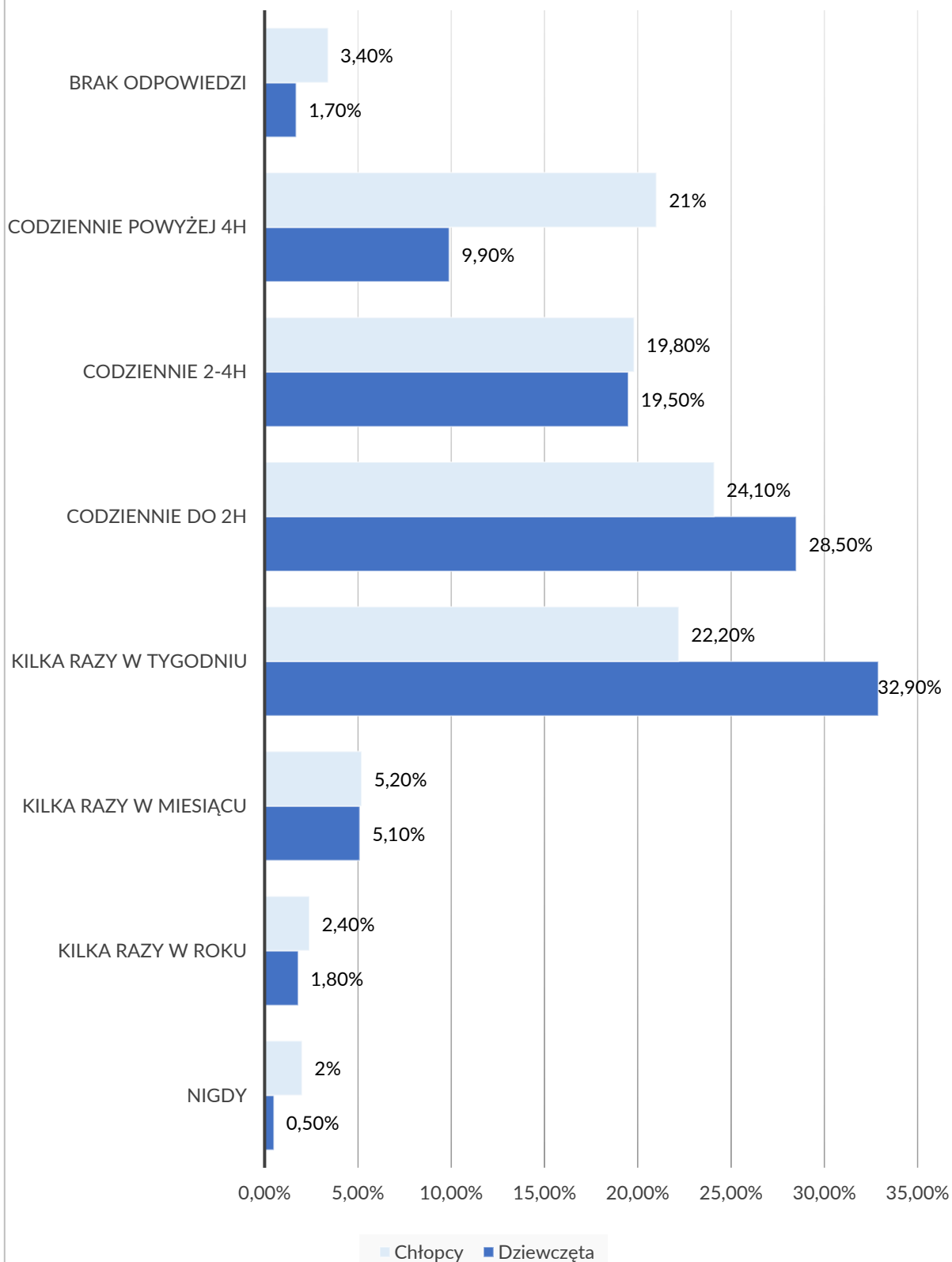
Hobby, zainteresowania				
Dziewczeta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	5	0,5%	19	2%
Kilka razy w roku	17	1,8%	23	2,4%
Kilka razy w miesiącu	47	5,1%	51	5,2%
Kilka razy w tygodniu	304	32,9%	216	22,2%
Codziennie do 2h	264	28,5%	235	24,1%
Codziennie 2-4h	180	19,5%	193	19,8%
Codziennie powyżej 4h	92	9,9%	205	21%
Brak odpowiedzi	16	1,7%	33	3,4%
Suma	925	100%	975	100%

Wśród badanej grupy jedynie 0,5% (5 os.) dziewcząt zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby; 1,8% (17) odpowiedziało, że tego typu aktywności podejmowało kilka razy w roku; z kolei 5,1% (47) kilka razy w miesiącu, a 32,9% (304) kilka razy w tygodniu. Według deklaracji 28,5% (264) ankietowanych poświęcało czas na hobby i zainteresowania codziennie do dwóch godzin, 19,5% (180) codziennie od dwóch do czterech godzin, a 9,9% (92) codziennie powyżej czterech godzin. 1,7% (16) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Jeśli chodzi o chłopców z klas 4-6, jedynie 2% (19) osób zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby i zainteresowania. 2,4% (23) uczniów odpowiedziało, że wybierało tę formę aktywności kilka razy w roku; 5,2% (51) kilka razy w miesiącu, a 22,2% (216) kilka razy w tygodniu. Wśród grupy chłopców codzienną aktywność do dwóch godzin zadeklarowało 24,1% (235), od dwóch do czterech godzin 19,8% (193), a powyżej czterech godzin codziennie 21% (205). Nie otrzymano odpowiedzi od 3,4% (33) ankietowanych.

Hobby, zainteresowania Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji i filmów?

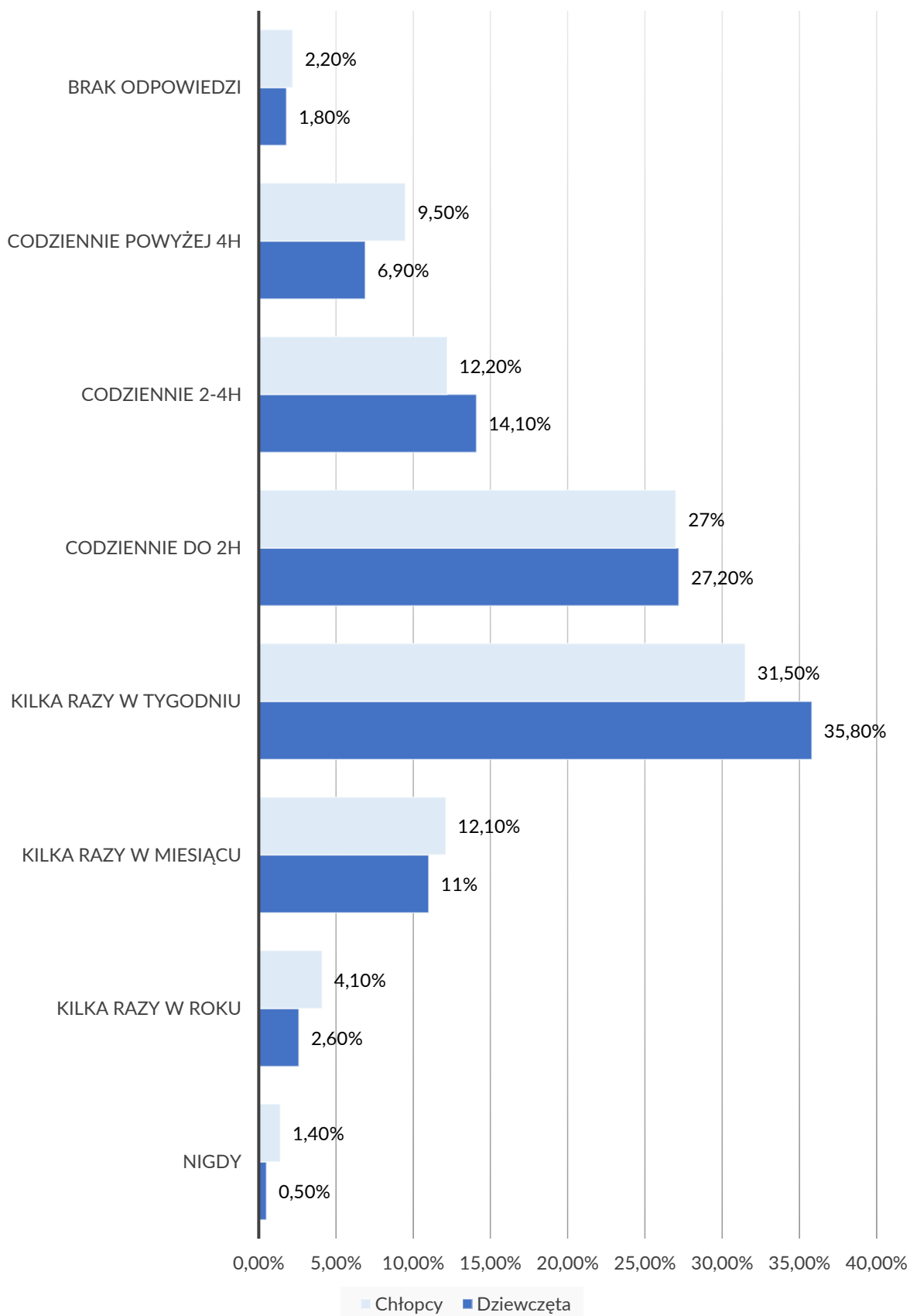
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Oglądanie telewizji i filmów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	5	0,5%	14	1,4%
Kilka razy w roku	24	2,6%	40	4,1%
Kilka razy w miesiącu	102	11%	118	12,1%
Kilka razy w tygodniu	331	35,8%	307	31,5%
Codziennie do 2h	252	27,2%	263	27%
Codziennie 2-4h	130	14,1%	119	12,2%
Codziennie powyżej 4h	64	6,9%	93	9,5%
Brak odpowiedzi	17	1,8%	21	2,2%
Suma	925	100%	975	100%

W badanej grupie dziewcząt 0,5% (5 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na oglądanie telewizji i filmów; 2,6% (24) uczennic wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 11% (102) – kilka razy w miesiącu. 35,8% (331) osób odpowiedziało, że poświęcało czas na oglądanie telewizji i filmów kilka razy w tygodniu, a 27,2% (252) codziennie do dwóch godzin. Według deklaracji 14,1% (130) ankietowanych tę formę aktywności wybierało codziennie od dwóch do czterech godzin, a powyżej czterech godzin dziennie – 6,9% (64). Nie uzyskano odpowiedzi od 1,8% (17) badanych.

Wśród badanych chłopców 1,4% (14) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na oglądanie telewizji i filmów, 4,1% (40) wybrało odpowiedź – kilka raz w roku, a z kolei 12,1% (118) – kilka razy w miesiącu. Według deklaracji przy takiej formie kilka razy w tygodniu spędzało swój czas kilka razy w tygodniu 31,5% (307), 27% (263) codziennie do dwóch godzin, a 12,2% (119) od dwóch do czterech godzin dziennie. 9,5% (93) uczniów wybrało odpowiedź – codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,2% (21) chłopców.

Oglądanie telewizji i filmów Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na słuchanie muzyki.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?

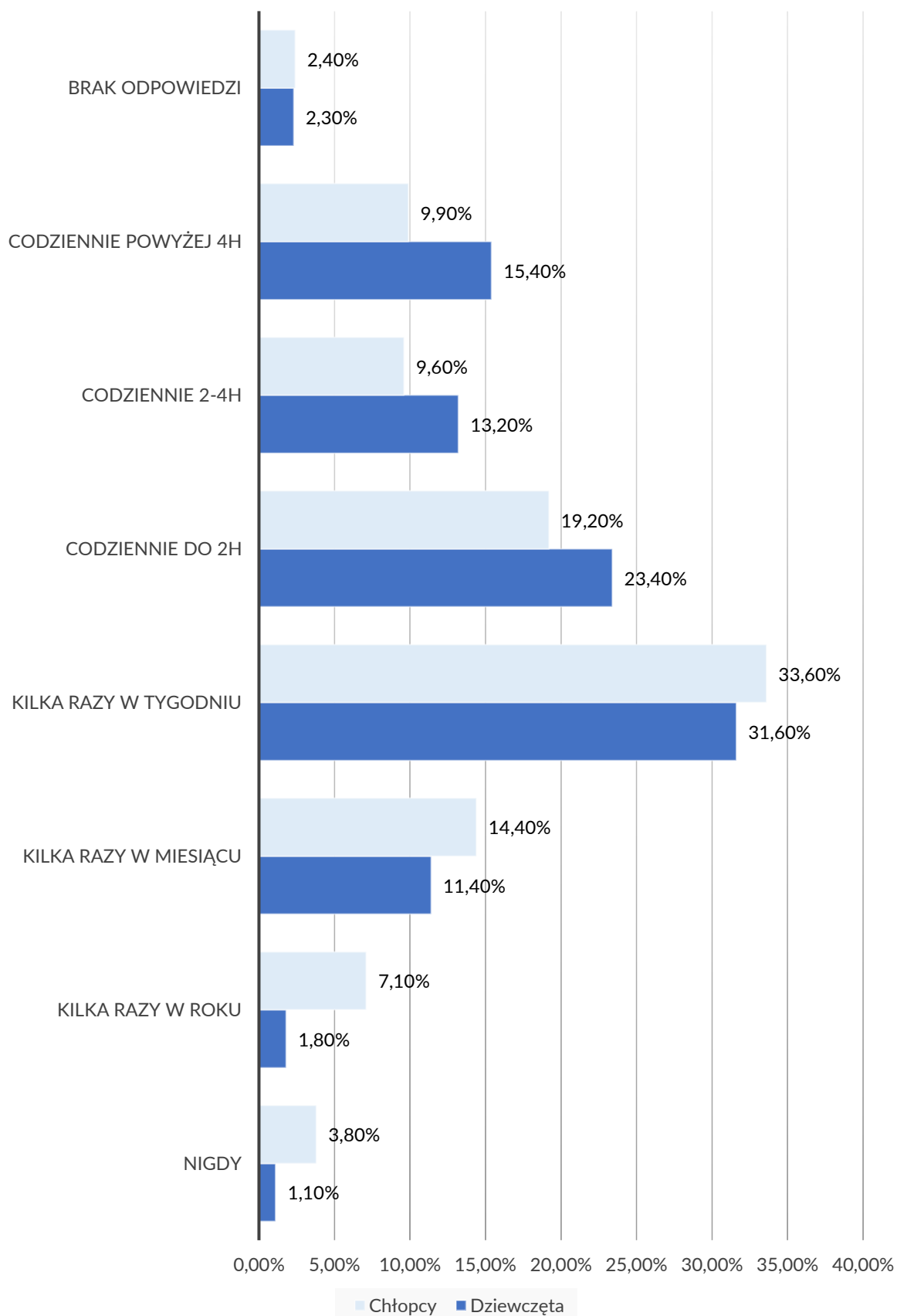
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Słuchanie muzyki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	10	1,1%	37	3,8%
Kilka razy w roku	17	1,8%	69	7,1%
Kilka razy w miesiącu	105	11,4%	140	14,4%
Kilka razy w tygodniu	292	31,6%	328	33,6%
Codziennie do 2h	216	23,4%	187	19,2%
Codziennie 2-4h	122	13,2%	94	9,6%
Codziennie powyżej 4h	142	15,4%	97	9,9%
Brak odpowiedzi	21	2,3%	23	2,4%
Suma	925	100%	975	100%

Spośród badanych dziewcząt, 1,1% (10 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na słuchanie muzyki. 1,8% (17) uczennic wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 11,4% (105) – kilka razy w miesiącu. 31,6% (292) uczennic odpowiedziało, że poświęcało czas na słuchanie muzyki kilka razy w tygodniu, a 23,4% (216) codziennie do dwóch godzin. Według deklaracji 13,2% (122) ankietowanych dziewcząt tę formę aktywności wybierało codziennie od dwóch do czterech godzin, a powyżej czterech godzin dziennie – 15,4% (142). Odpowiedzi nie uzyskano od 2,3% (21) respondentek.

Wśród chłopców z klas 4-6, 3,8% (37) odpowiedziało, że nigdy nie poświęcało czasu na słuchanie muzyki, 7,1% (69) wybrało odpowiedź – kilka raz w roku, a z kolei 14,4% (140) – kilka razy w miesiącu. Według deklaracji, na słuchanie muzyki kilka razy w tygodniu, swój czas poświęca 33,6% (328) osób, 19,2% (187) codziennie do dwóch godzin, a 9,6% (94) od dwóch do czterech godzin dziennie. Odpowiedź – codziennie powyżej czterech godzin wybrało 9,9% (97) badanych, a 2,4% (23) chłopców nie wybrało żadnej opcji.

Słuchanie muzyki Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na używanie Internetu (telefon, komputer, tablet)?

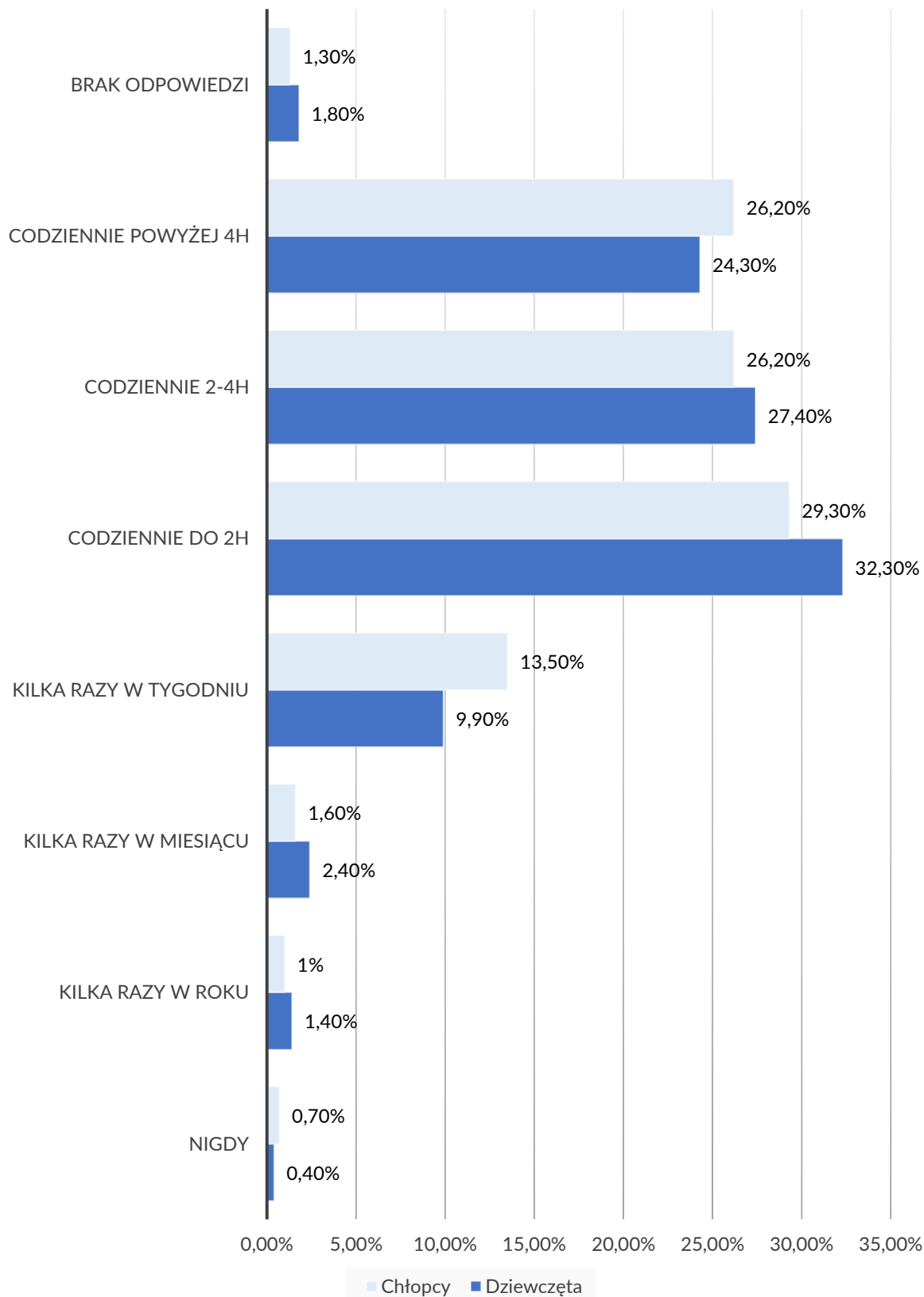
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Używanie Internetu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	4	0,4%	7	0,7%
Kilka razy w roku	13	1,4%	10	1%
Kilka razy w miesiącu	22	2,4%	16	1,6%
Kilka razy w tygodniu	92	9,9%	132	13,5%
Codziennie do 2h	299	32,3%	286	29,3%
Codziennie 2-4h	253	27,4%	255	26,2%
Codziennie powyżej 4h	225	24,3%	256	26,2%
Brak odpowiedzi	17	1,8%	13	1,3%
Suma	925	100%	975	100%

Spośród ankietowanych uczennic, jedynie 0,4% (4 os.) zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z Internetu. 1,4% (13) dziewcząt wybrało odpowiedź – kilka razy w roku. Według uzyskanych odpowiedzi, kilka razy w tygodniu czas w sieci spędzało 2,4% (22) uczennice, a kilka razy w tygodniu 9,9% (92). Codzienne korzystanie z Internetu do dwóch godzin zadeklarowało 32,3% (299) respondentek, natomiast codziennie w przedziale od dwóch do czterech godzin 27,4% (253). Powyżej czterech godzin dziennie z Internetu korzystało 24,3% (225) badanych dziewcząt. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,8% (17) respondentek.

W grupie badanych chłopców, 0,7% (7) odpowiedziało, że nigdy nie korzystało z Internetu. 1% (10) wybrało odpowiedź kilka razy w roku, 1,6% (16) kilka razy w miesiącu, a 13,5% (132) kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu w sieci do dwóch godzin, zadeklarowało 29,3% (286) uczniów. Według respondentów codzienne spędzanie czasu w sieci od dwóch do czterech godzin wskazało 26,2% (255), a powyżej czterech godzin dziennie 26,2% (256). Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 1,3% (13) uczniów z klas 4-6.

Używanie internetu Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe/konsolowe.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz graniu w gry komputerowe/konsolowe?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

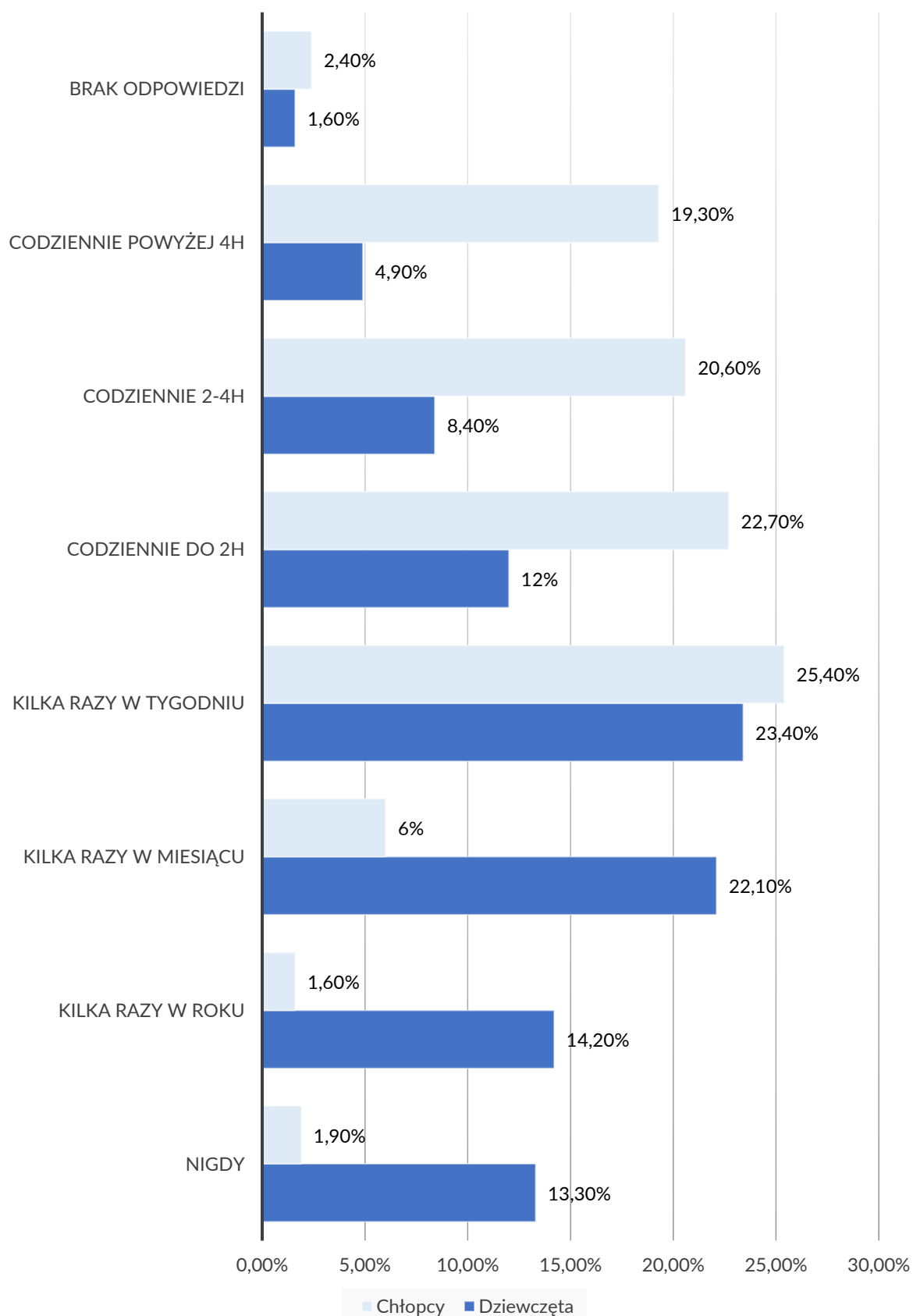
Granie w gry komputerowe/konsolowe				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	123	13,3%	19	1,9%
Kilka razy w roku	131	14,2%	16	1,6%
Kilka razy w miesiącu	204	22,1%	59	6%
Kilka razy w tygodniu	216	23,4%	248	25,4%
Codziennie do 2h	111	12%	221	22,7%
Codziennie 2-4h	80	8,4%	201	20,6%
Codziennie powyżej 4h	45	4,9%	188	19,3%
Brak odpowiedzi	15	1,6%	23	2,4%
Suma	925	100%	975	100%

Spośród badanych dziewcząt 13,3% (123 os.) udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. Podejmowanie tej aktywności kilka razy w roku zadeklarowało 14,2% (131) uczennic, kilka razy w miesiącu 22,1% (204), a kilka razy w tygodniu 23,4% (216). Odpowiedź – codziennie do dwóch godzin zaznaczyło 12% (111) respondentek; codziennie od dwóch do czterech godzin 8,4% (80), a każdego dnia powyżej czterech godzin dziennie 4,9% (45) badanych. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,6% (15) uczennic.

W grupie badanych chłopców zaledwie 1,9% (19) zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. 1,6% (16) uczniów zaznaczyło, że podejmowało tę aktywność kilka razy w roku, 6% (59) kilka razy w miesiącu, a 25,4% (248) kilka razy w tygodniu. Każdego dnia do dwóch godzin w gry komputerowe grało 22,7% (221) respondentów, codziennie od dwóch do czterech godzin 20,6% (201), a powyżej czterech godzin dziennie 19,3% (188). Odpowiedzi nie udzieliło 2,4% (23) chłopców z klas 4-6.

Granie w gry komputerowe/konsole Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

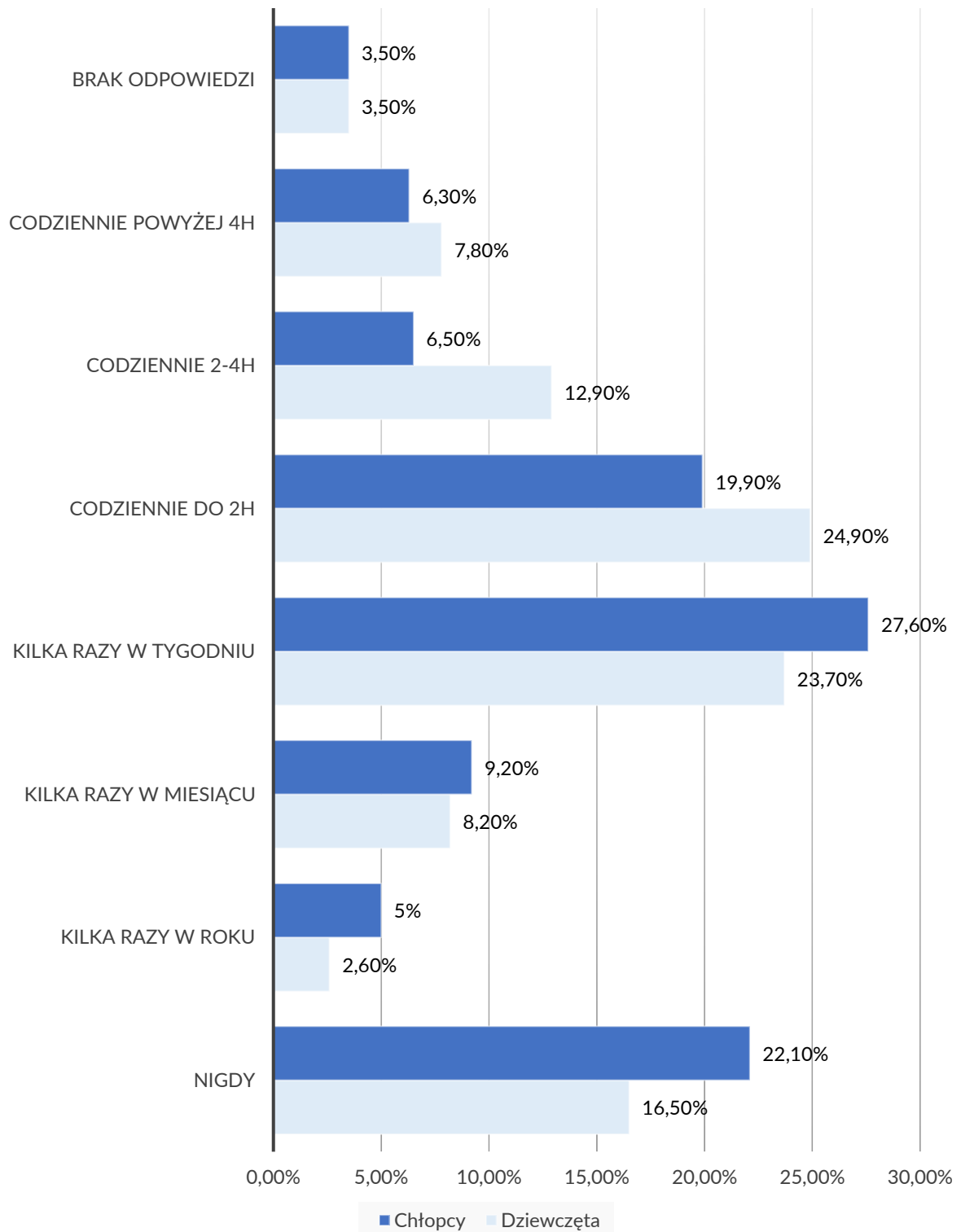
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	153	16,5%	215	22,1%
Kilka razy w roku	24	2,6%	49	5%
Kilka razy w miesiącu	76	8,2%	90	9,2%
Kilka razy w tygodniu	219	23,7%	269	27,6%
Codziennie do 2h	230	24,9%	194	19,9%
Codziennie 2-4h	119	12,9%	63	6,5%
Codziennie powyżej 4h	72	7,8%	61	6,3%
Brak odpowiedzi	32	3,5%	34	3,5%
Suma	925	100%	975	100%

Spośród ankietowanych uczennic 16,5% (153 os.) zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. Odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło 2,6% (24) dziewcząt, kilka razy w miesiącu 8,2% (76), a kilka razy w tygodniu 23,7% (219) respondentek. Codzienne spędzanie czasu na korzystaniu z portali społecznościowych i komunikatorów, w wymiarze czasowym do dwóch godzin, zaznaczyło – 24,9% (230) badanych, od dwóch do czterech godzin – 12,9% (119), a powyżej czterech godzin dziennie, 7,8% (72) respondentek. 3,5% (32) uczennic, nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

W grupie badanych chłopców 22,1% (215) zaznaczyło, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. Według odpowiedzi, 5% (49) badanych robiło to kilka razy w roku, 9,2% (90) kilka razy w miesiącu, a 27,6% (269) kilka razy w tygodniu. Według deklaracji, codziennie do dwóch godzin, na korzystaniu z portali czas spędzało 19,9% (194) respondentów, od dwóch do czterech godzin, 6,5% (63), a powyżej czterech godzin dziennie 6,3% (61) uczniów. Na to pytanie nie odpowiedziało natomiast 3,5% (34) badanych chłopców.

Korzystanie z portali społecznościowych/komunikatorów Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące spotkania się z przyjaciółmi i znajomymi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz spotkaniom z przyjaciółmi i znajomymi?

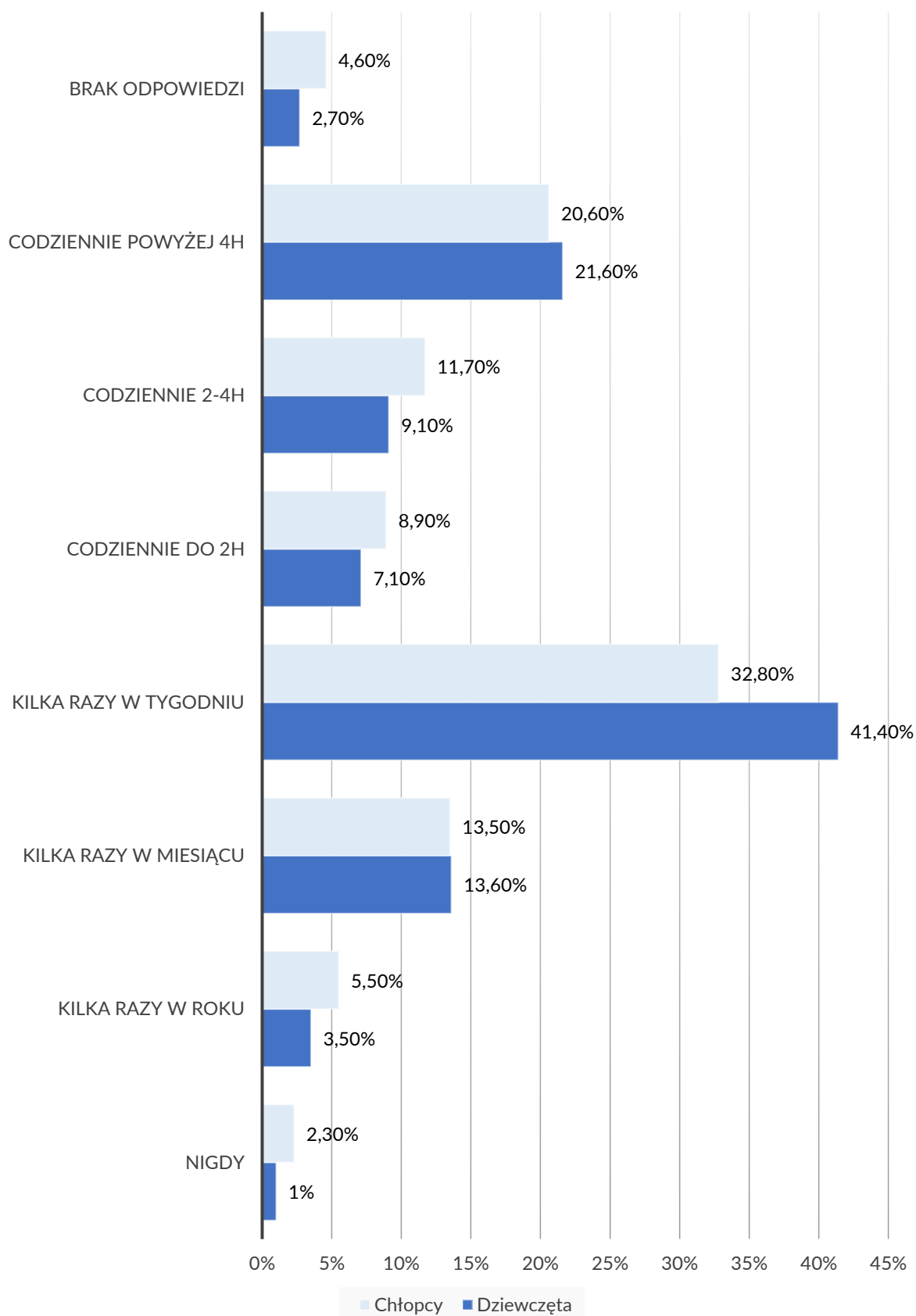
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	9	1%	22	2,3%
Kilka razy w roku	32	3,5%	54	5,5%
Kilka razy w miesiącu	126	13,6%	132	13,5%
Kilka razy w tygodniu	383	41,4%	320	32,8%
Codziennie do 2h	66	7,1%	87	8,9%
Codziennie 2-4h	84	9,1%	114	11,7%
Codziennie powyżej 4h	200	21,6%	201	20,6%
Brak odpowiedzi	25	2,7%	45	4,6%
Suma	925	100%	975	100%

W grupie badanych uczennic zaledwie 1% (9 os.) odpowiedziało, że nigdy nie poświęcało czasu na spotkania z przyjaciółmi i znajomymi. Według deklaracji 3,5% (32) respondentek spędzało w ten sposób czas kilka razy w roku, a 13,6% (126) kilka razy w miesiącu. Odpowiedź kilka razy w tygodniu, wybrało 41,4% (383) spośród badanych, codziennie do dwóch godzin - 7,1% (66), od dwóch do czterech godzin - 9,1% (84), a powyżej czterech godzin dziennie- 21,6% (200) respondentek. Odpowiedzi nie udzieliło 2,7% (25) badanych dziewcząt.

Spośród ankietowanych chłopców 2,3% (22) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na spotkania z przyjaciółmi i znajomymi, 5,5% (54) wybrało odpowiedź - kilka razy w roku, natomiast 13,5% (132) - kilka razy w miesiącu. Według deklaracji 32,8% (320) uczniów, tę aktywność prezentowało kilka razy w tygodniu, 8,9% (87) codziennie do dwóch godzin, a 11,7% (114), codziennie do czterech godzin. 20,6% (201) ankietowanych zaznaczyło natomiast odpowiedź - codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 4,6% (45) ankietowanych chłopców z klas 4-6.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

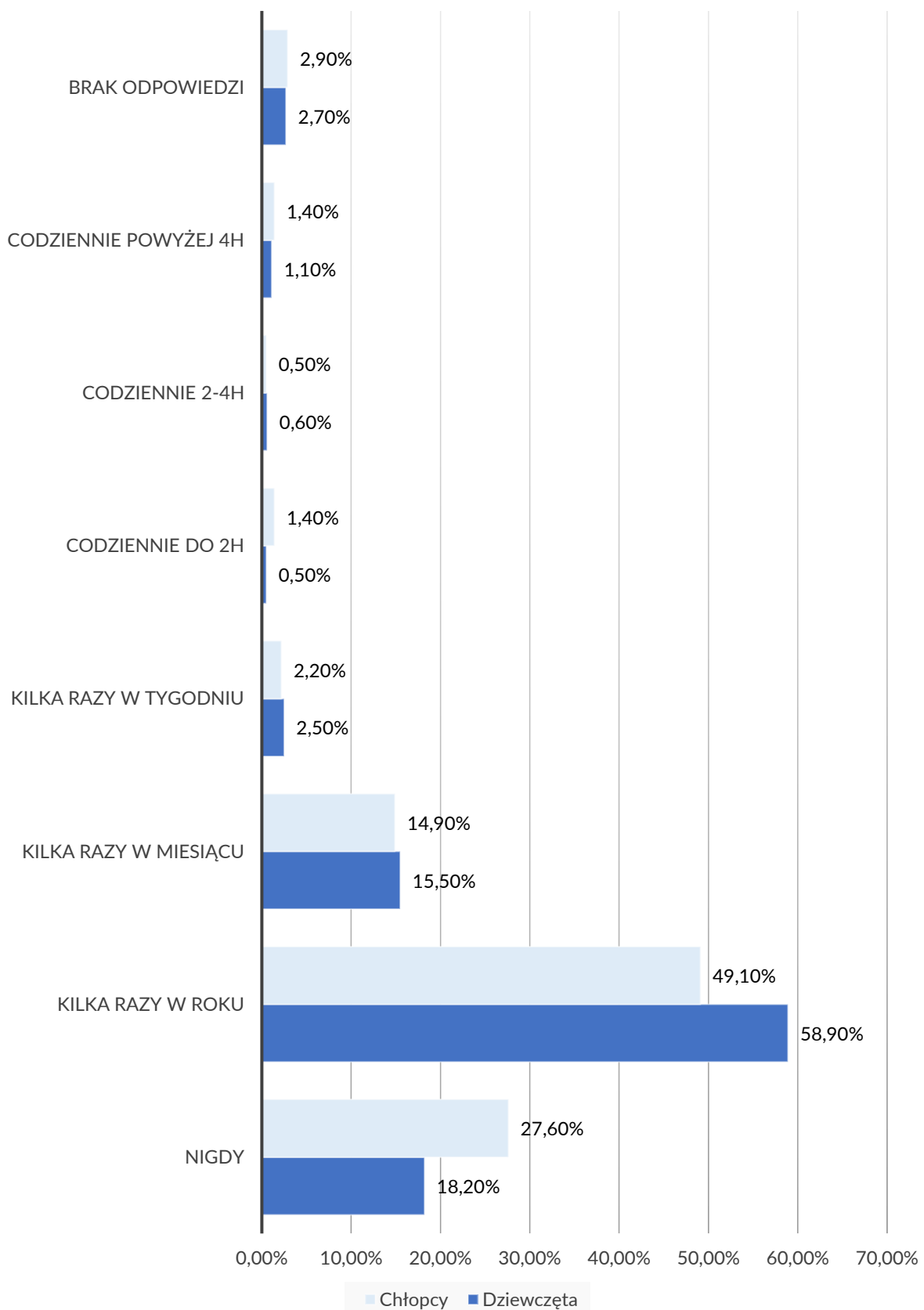
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Imprezy, koncerty i dyskoteki				
Dziewczeta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	168	18,2%	269	27,6%
Kilka razy w roku	545	58,9%	479	49,1%
Kilka razy w miesiącu	143	15,5%	145	14,9%
Kilka razy w tygodniu	23	2,5%	21	2,2%
Codziennie do 2h	5	0,5%	14	1,4%
Codziennie 2-4h	6	0,6%	5	0,5%
Codziennie powyżej 4h	10	1,1%	14	1,4%
Brak odpowiedzi	25	2,7%	28	2,9%
Suma	925	100%	975	100%

Spośród ankietowanych uczennic klas 4-6, 18,2% (168 os.) zadeklarowało, że nigdy nie bywało na imprezach, koncertach czy dyskotekach. Największa grupa uczennic – 58,9% (545) wybrała taką aktywność kilka razy w roku. Według odpowiedzi kilka razy w miesiącu spędzało tak czas 15,5% (143) respondentek, a kilka razy w tygodniu 2,5% (23). Jedynie 0,5% (5) uczennic wybrało odpowiedź – codziennie do dwóch godzin, a 0,6% (6) – codziennie od dwóch do czterech godzin. Czas spędzany na imprezach codziennie powyżej czterech godzin, zadeklarowało 1,1% (10) uczennic. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 2,7% (25) dziewcząt z klas 4-6.

W grupie badanych chłopców 27,6% (269) twierdzi, że nigdy nie brało udziału w imprezach, koncertach czy dyskotekach. Niecała połowa respondentów - 49,1% (479) zaznaczyła odpowiedź kilka razy w roku. Wyboru kilka razy w miesiącu dokonało 14,9% (145) ankietowanych, a kilka razy w tygodniu 2,2% (21). Według deklaracji, codziennie do dwóch godzin czas na imprezach spędzało 1,4% (14) badanych, codziennie od dwóch do czterech godzin 0,5% (5), a powyżej czterech godzin dziennie 1,4% (14) badanych. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło natomiast 2,9% (28) uczniów z klas 4-6.

Imprezy, koncerty i dyskoteki Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

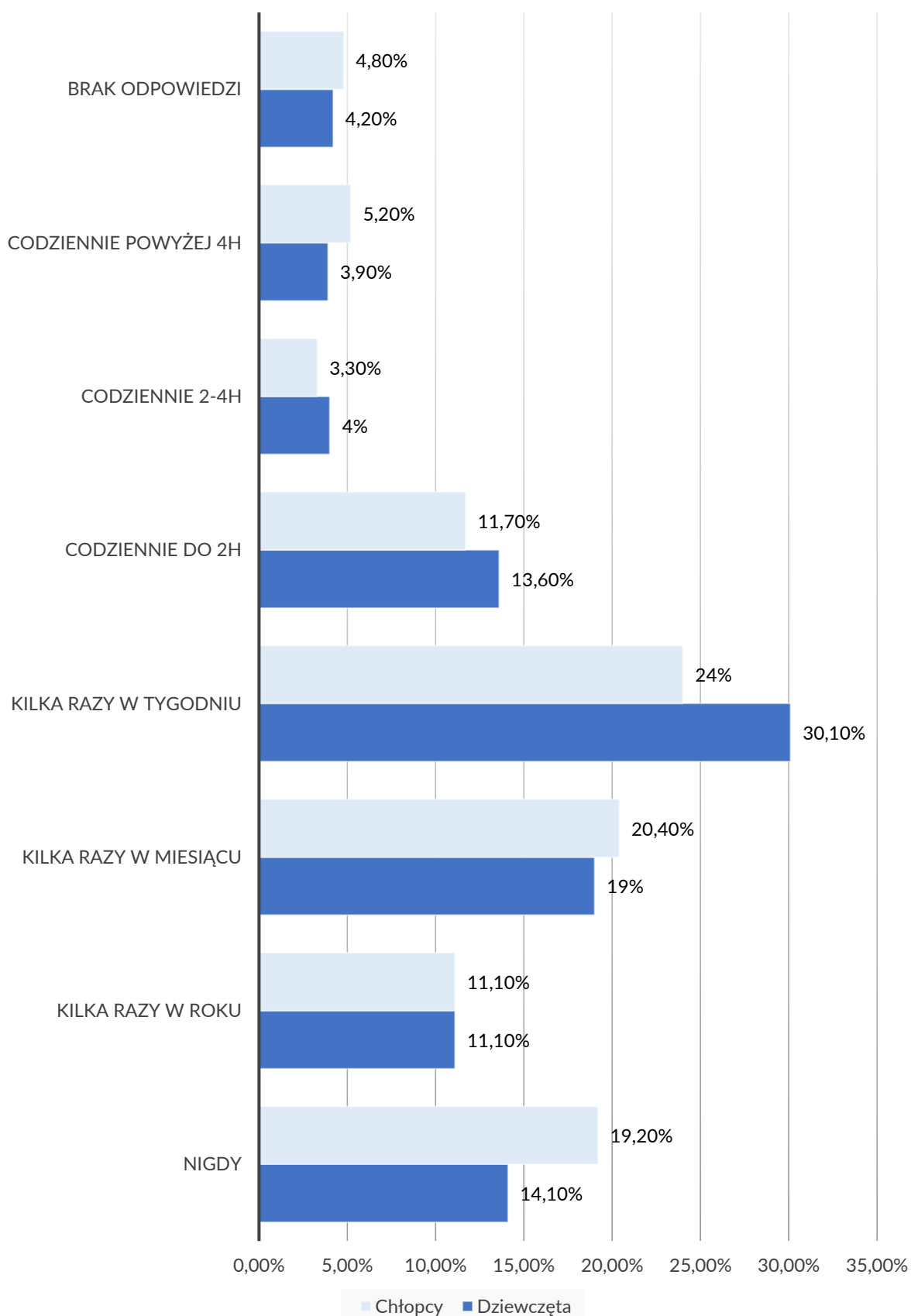
Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	130	14,1%	187	19,2%
Kilka razy w roku	103	11,1%	108	11,1%
Kilka razy w miesiącu	176	19%	199	20,4%
Kilka razy w tygodniu	278	30,1%	234	24%
Codziennie do 2h	126	13,6%	114	11,7%
Codziennie 2-4h	37	4%	32	3,3%
Codziennie powyżej 4h	36	3,9%	51	5,2%
Brak odpowiedzi	39	4,2%	47	4,8%
Suma	925	100%	975	100%

W grupie badanych dziewcząt 14,1% (130 os.) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. Natomiast 11,1% osób oświadczyło, że spędza wolny czas w taki sposób kilka razy w roku. 19% (176) ankietowanych wybrało odpowiedź - kilka razy w miesiącu, a kilka razy w tygodniu 30,1% (278). 13,6% (126) uczennic wybrało odpowiedź – codziennie do dwóch godzin, a 4% (37) – pomiędzy dwie a cztery godziny dziennie. Odpowiedzi – codziennie powyżej czterech godzin, udzieliło natomiast 3,9% (36) dziewcząt. 4,2% (39) respondentek z klas 4-6, nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Wśród chłopców 19,2% (187) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. 11,1% (108) ankietowanych zaznaczyło odpowiedź kilka razy w roku. Opcję kilka razy w miesiącu wybrało 20,4% (199) respondentów, a kilka razy w tygodniu 24% (234). Według wyborów, codziennie do dwóch godzin czas bez konkretnego zajęcia spędzało 11,7% (114) chłopców, codziennie od dwóch do czterech godzin 3,3% (32), a powyżej czterech godzin dziennie 5,2% (51) badanych. Odpowiedzi nie otrzymano od 4,8% (47) uczniów z klas 4-6.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na czytanie?

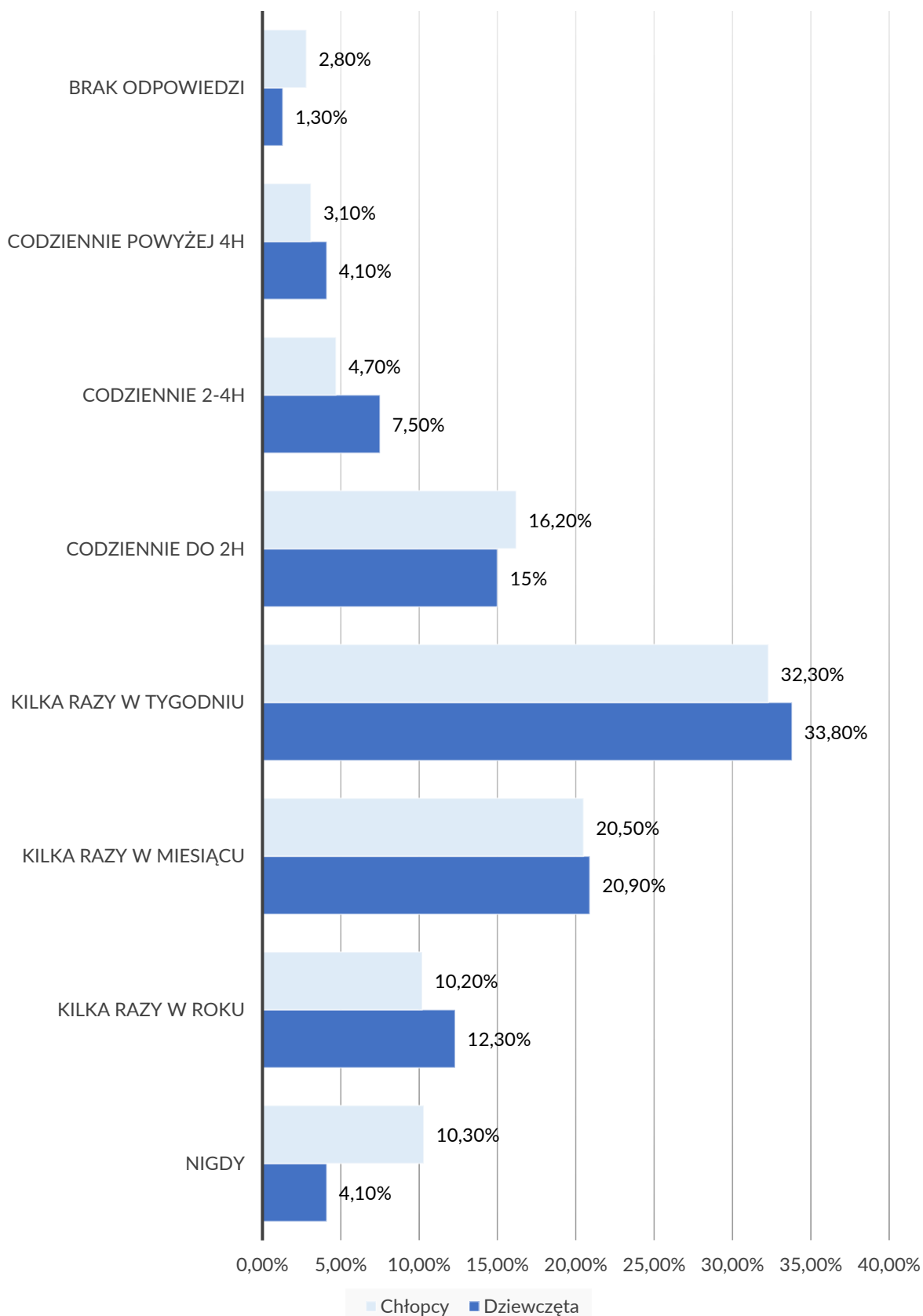
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.*

Czytanie				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	38	4,1%	100	10,3%
Kilka razy w roku	114	12,3%	99	10,2%
Kilka razy w miesiącu	193	20,9%	200	20,5%
Kilka razy w tygodniu	313	33,8%	315	32,3%
Codziennie do 2h	139	15%	158	16,2%
Codziennie 2-4h	69	7,5%	46	4,7%
Codziennie powyżej 4h	47	4,1%	30	3,1%
Brak odpowiedzi	12	1,3%	27	2,8%
Suma	925	100%	975	100%

Wśród badanych uczennic z klas 4-6, 4,1% (38 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na czytanie. 12,3% (114) oświadczyło, że robiło to kilka razy w roku, 20,9% (193) kilka razy w miesiącu, a najwięcej – 33,8% (313) badanych, wybrało odpowiedź kilka razy w tygodniu. Codziennie do dwóch godzin czas poświęcony na czytaniu wskazało 15% (139) uczennic, codziennie od dwóch do czterech godzin – 7,5% (69), a powyżej czterech godzin dziennie – 4,1% (47). Odpowiedzi na powyższe pytanie w ankiecie nie udzieliło 1,3% (12) uczennic.

W grupie chłopców, 10,3% (100) osób oświadczyło, że nigdy nie poświęcało czasu na czytanie. 10,2% (99) uczniów zadeklarowało, że robi to kilka razy w roku, 20,5% (200) kilka razy w miesiącu, natomiast kilka razy w tygodniu 32,3% (315) respondentów. Codziennie do dwóch godzin, zgodnie z wyborami, czas na czytanie poświęcało 16,2% (158) chłopców, codziennie od dwóch do czterech godzin 4,7% (46), a powyżej czterech godzin dziennie 3,1% (30). Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 2,8% (27) uczniów z klas 4-6.

Czytanie Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

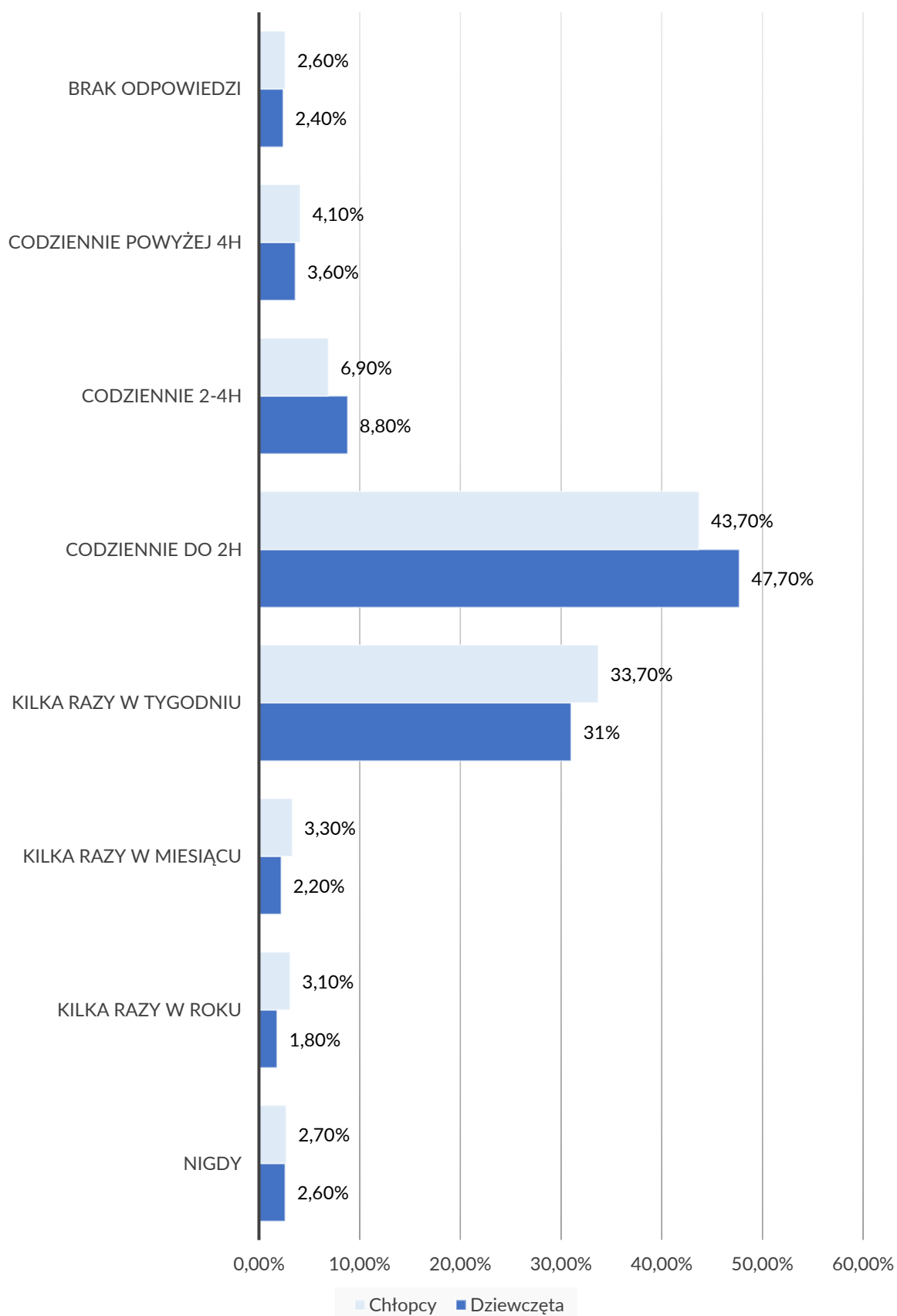
Odrabianie lekcji				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	24	2,6%	26	2,7%
Kilka razy w roku	17	1,8%	30	3,1%
Kilka razy w miesiącu	20	2,2%	32	3,3%
Kilka razy w tygodniu	287	31%	329	33,7%
Codziennie do 2h	441	47,7%	426	43,7%
Codziennie 2-4h	81	8,8%	67	6,9%
Codziennie powyżej 4h	33	3,6%	40	4,1%
Brak odpowiedzi	22	2,4%	25	2,6%
Suma	925	100%	975	100%

Według deklaracji w grupie dziewcząt, 2,6% (24 os.) dokonało wyboru, że nigdy nie poświęcało czasu na odrabianie lekcji. 1,8% (17) oświadczyło, że odrabiało lekcje kilka razy w roku, 2,2% (20) - kilka razy w miesiącu, natomiast 31% (287) - kilka razy w tygodniu. Najwięcej badanych respondentek, 47,7% (441), zadeklarowało odrabianie lekcji codziennie do dwóch godzin, opcję - codziennie od dwóch do czterech godzin wybrało 8,8% (81) uczennic, a powyżej czterech godzin dziennie 3,6% (33) badane. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,4% (22) ankietowanych dziewcząt.

Wśród chłopców z klas 4-6, 2,7% (26) uczniów zadeklarowało, że nigdy nie odrabiało lekcji. 3,1% (30) oświadczyło, że robiło to kilka razy w roku, 3,3% (32) kilka razy w miesiącu, a 33,7% (329) uczniów zaznaczyło odpowiedź kilka razy w tygodniu. Codzienne odrabianie lekcji do dwóch godzin wybrała największa grupa badanych - 43,7% (426) uczniów, codziennie od dwóch do czterech godzin 6,9% (67), a powyżej czterech godzin dziennie 4,1% (40). Natomiast 2,6% (25) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie.

Odrabianie lekcji

Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na rozmowę z rodzicami?

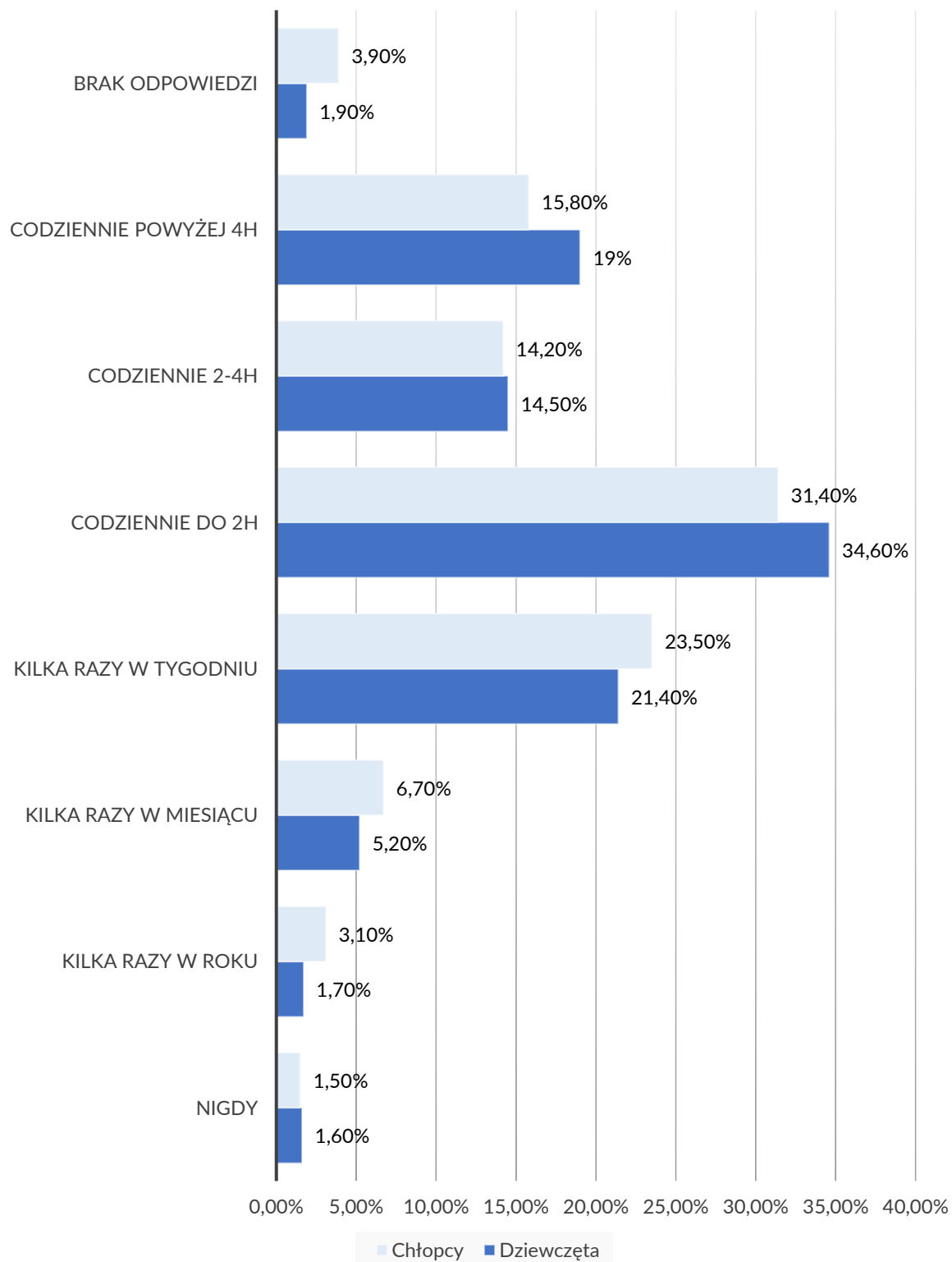
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Rozmowa z rodzicami				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	15	1,6%	15	1,5%
Kilka razy w roku	16	1,7%	30	3,1%
Kilka razy w miesiącu	48	5,2%	65	6,7%
Kilka razy w tygodniu	198	21,4%	229	23,5%
Codziennie do 2h	320	34,6%	306	31,4%
Codziennie 2-4h	134	14,5%	138	14,2%
Codziennie powyżej 4h	176	19%	154	15,8%
Brak odpowiedzi	18	1,9%	38	3,9%
Suma	925	100%	975	100%

W grupie badanych dziewcząt 1,6% (15 os.) oświadczyło, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami. Odpowiedzi kilka razy w roku, udzieliło 1,7% (16) uczennic, a kilka razy w miesiącu 5,2% (48) respondentek. Opcję kilka razy w tygodniu wybrało natomiast – 21,4% (198) badanych. Największy procent badanych dziewcząt – 34,6% (320) zadeklarował, że na rozmowy z rodzicami poświęca czas codziennie do dwóch godzin, 14,5% (134) pomiędzy dwie a cztery godziny dziennie, a 19% (176) codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na to pytanie nie uzyskano od 1,9% (18) uczennic.

Wśród chłopców 1,5% (15) udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami. Natomiast 3,1% (30) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku. Opcja wyboru, kilka razy w miesiącu została zaznaczona przez 6,7% (65) uczniów, a kilka razy w tygodniu przez 23,5% (229). Codzienną rozmowę z rodzicami zadeklarowało 31,4% (306) respondentów, od dwóch do czterech godzin dziennie 14,2% (138), a powyżej czterech godzin 15,8% (154). Odpowiedzi nie otrzymano od 3,9% (38) badanych chłopców z klas 4-6.

Rozmowa z rodzicami Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje uczniów dotyczące innych zajęć.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na inne zajęcia?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

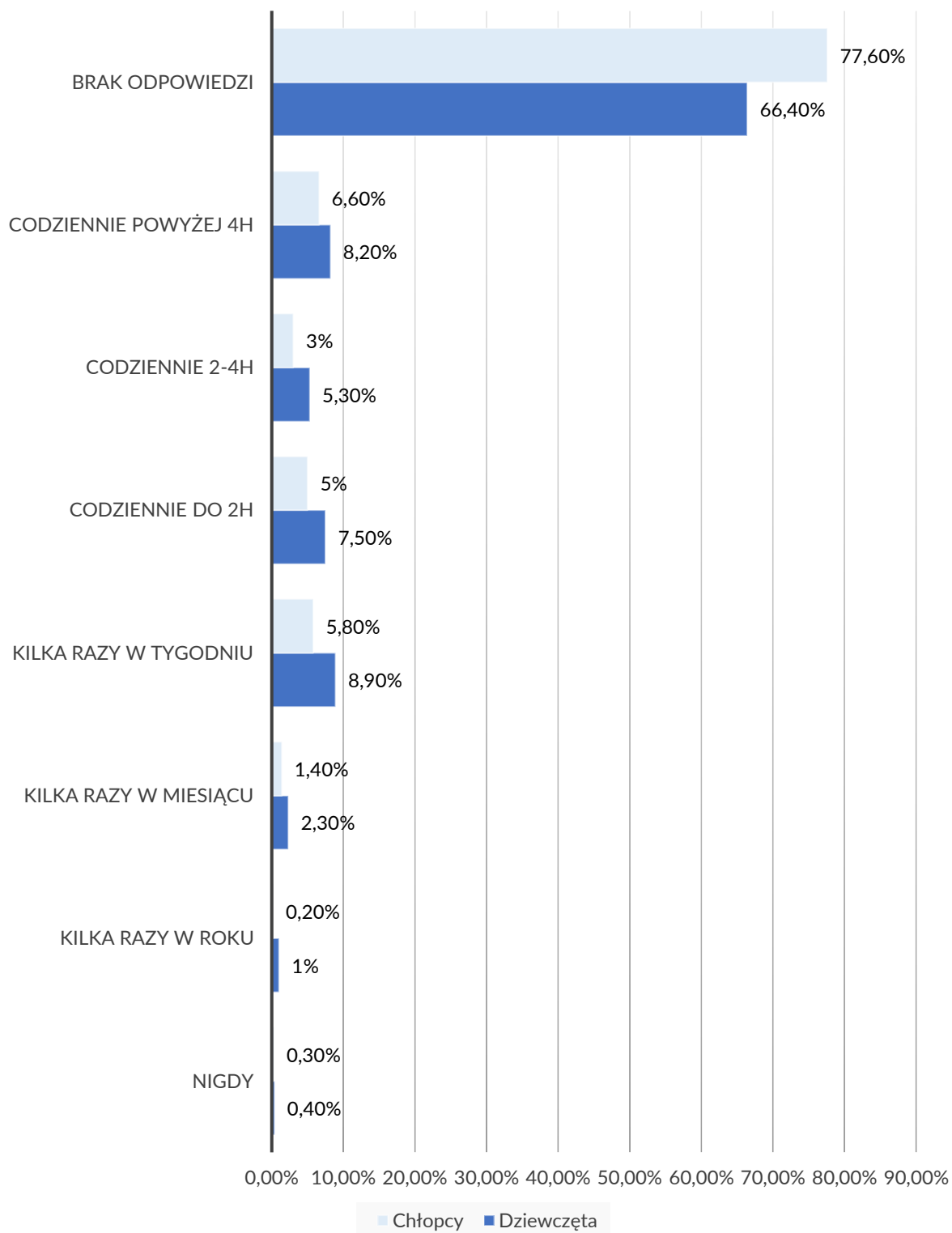
Inne zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa 4-6				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	4	0,4%	3	0,3%
Kilka razy w roku	9	1%	2	0,2%
Kilka razy w miesiącu	21	2,3%	14	1,4%
Kilka razy w tygodniu	82	8,9%	57	5,8%
Codziennie do 2h	69	7,5%	49	5%
Codziennie 2-4h	49	5,3%	29	3%
Codziennie powyżej 4h	76	8,2%	64	6,6%
Brak odpowiedzi	615	66,4%	757	77,6%

Spośród badanych dziewcząt 0,4% (4 os.) oświadczyło, że nigdy nie podejmowało innych aktywności, poza wcześniej wybranymi. Odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło 1% (9) respondentek. Według wskazań kilka razy w miesiącu, czas wolny innym zajęciom poświęcało 2,3% (21) uczennic, a kilka razy w tygodniu 8,9% (82). Codziennie do dwóch godzin na inne aktywności czas poświęcało 7,5% (69) badanych. Odpowiedzi – codziennie od dwóch do czterech godzin udzieliło 5,3% (49) respondentek, a powyżej czterech godzin 8,2% (76) ankietowanych. Największy procent badanych dziewcząt – 66,4% (615), pozostawił to pytanie bez odpowiedzi.

W grupie badanych chłopców, 0,3% (3) zadeklarowało, iż nigdy nie poświęcało swojego czasu innym zajęciom. Jedynie 0,2% (2) uczniów dokonało wyboru odpowiedzi kilka razy w roku. Innym aktywnościom czas swój poświęcało kilka razy w miesiącu 1,4% (14) uczniów, a 5,8% (57) kilka razy w tygodniu. 5% (49) badanych uczniów deklarowało czas na inne zajęcia do dwóch godzin dziennie, opcje codziennie od dwóch do czterech godzin wybrało 3% (29) badanych, a powyżej czterech godzin dziennie – 6,6% (64). Najwięcej respondentów, bo aż 757 (77,6%) nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Inne zajęcia Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

2.2. Szkoły podstawowe, klasy 7-8.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

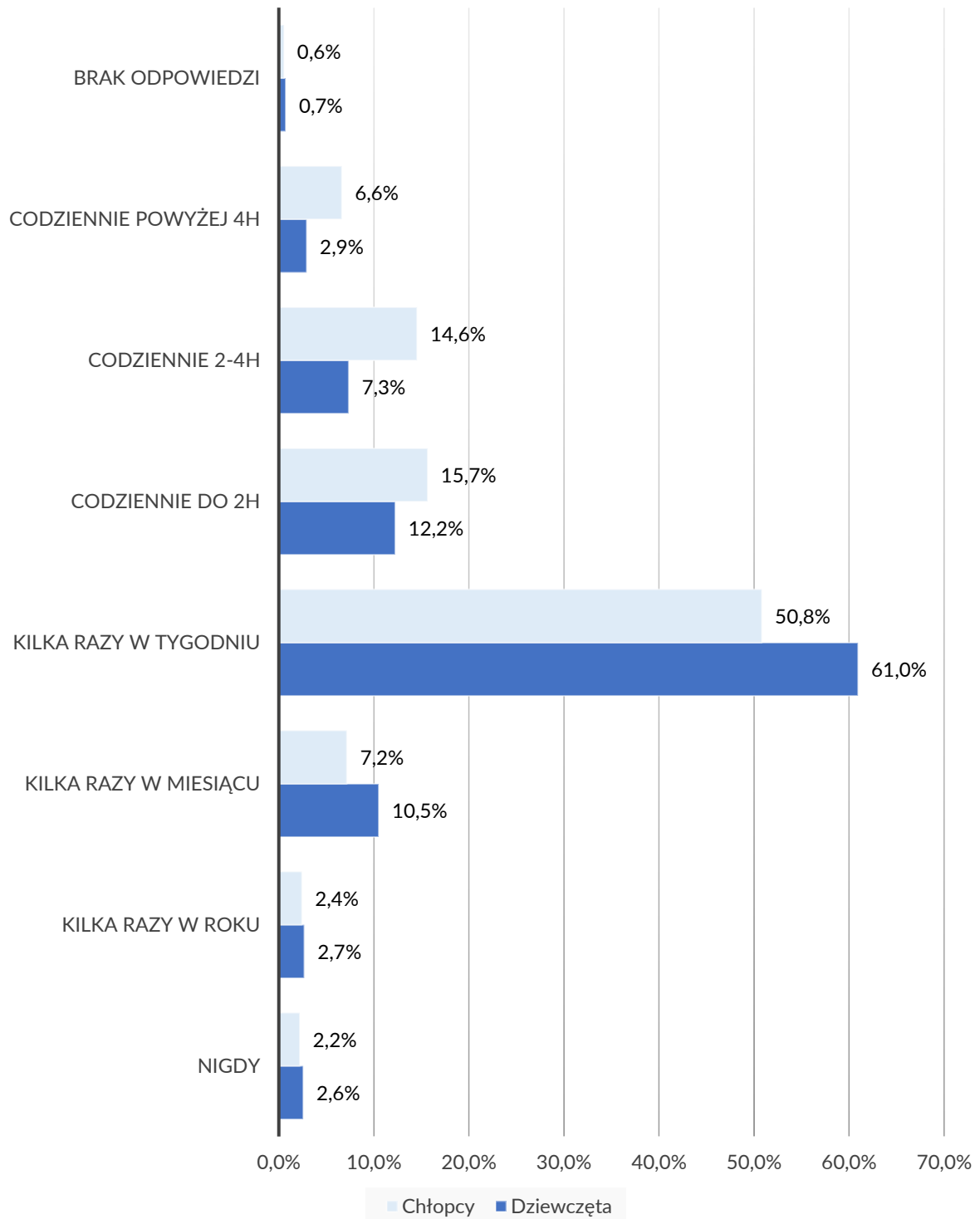
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Uprawianie sportu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	21	2,6%	20	2,2%
Kilka razy w roku	22	2,7%	22	2,4%
Kilka razy w miesiącu	86	10,5%	65	7,2%
Kilka razy w tygodniu	498	61%	461	50,8%
Codziennie do 2h	100	12,2%	142	15,7%
Codziennie 2-4h	60	7,3%	132	14,6%
Codziennie powyżej 4h	24	2,9%	60	6,6%
Brak odpowiedzi	6	0,7%	5	0,6%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród badanych dziewcząt w klasach 7-8 2,6% (21 os.) zadeklarowało, że nigdy nie uprawiało sportu, 2,7% (22) odpowiedziało, że ćwiczyło kilka razy w roku, a 10,5% (86) kilka razy w miesiącu. Najliczniejsza grupa poddanych badaniu dziewcząt – 61% (498) uprawiała sport kilka razy w tygodniu. Codziennie do dwóch godzin zajmowało się tym 12,2% (100) badanych, a od dwóch do czterech godzin ćwiczyło 7,3% (60). Przez cały tydzień powyżej czterech godzin sport uprawiało 2,9% (24) osób. Odpowiedzi nie udzieliło 0,7% (6) badanych uczennic z klas 7-8.

W grupie badanych chłopców, w tym samym przedziale wiekowym, 2,2% (20) odpowiedziało, że nigdy nie uprawiało sportu, 2,4% (22) ćwiczyło kilka razy w roku, a 7,2% (65) kilka razy w miesiącu. Największa grupa chłopców – 50,8% (461) zadeklarowała uprawianie sportu kilka razy w tygodniu. Codziennie do dwóch godzin ćwiczyło 15,7% (142) badanych, natomiast od dwóch do czterech godzin 14,6% (132). Według odpowiedzi ankietowanych 6,6% (60) badanych codziennie poświęcało powyżej czterech godzin na sport. Odpowiedzi nie udzieliło 0,6% (5) chłopców.

Uprawianie sportu Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby?

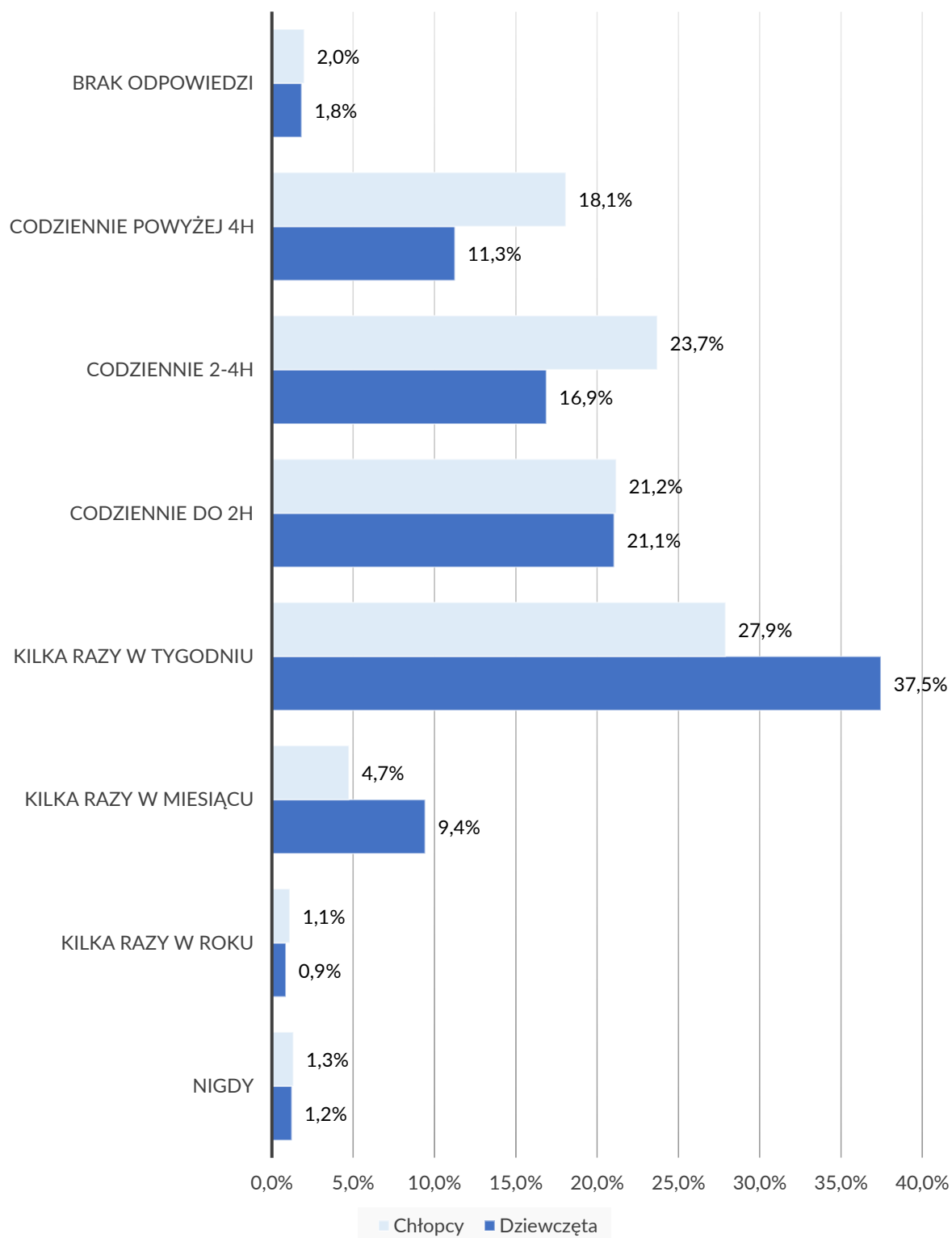
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Hobby, zainteresowania				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	10	1,2%	12	1,3%
Kilka razy w roku	7	0,9%	10	1,1%
Kilka razy w miesiącu	77	9,4%	43	4,7%
Kilka razy w tygodniu	306	37,5%	253	27,9%
Codziennie do 2h	172	21,1%	192	21,2%
Codziennie 2-4h	138	16,9%	215	23,7%
Codziennie powyżej 4h	92	11,3%	164	18,1%
Brak odpowiedzi	15	1,8%	18	2%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród badanych dziewcząt z klas 7-8 1,2% (10 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na hobby. Kilka razy w roku robiło to 0,9% (7), a kilka razy w miesiącu 9,4% (77). Najwięcej badanych dziewcząt odpowiedziało, że zajmowało się zainteresowaniami kilka razy w tygodniu. Wynik ten wyniósł 37,5% (306). Według deklaracji 21,1% (172) dziewcząt poświęcało na swoje hobby do 2 godzin codziennie, 16,9% (138) realizowało zainteresowania w przedziale czasowym pomiędzy dwoma, a czterema godzinami przez wszystkie dni tygodnia, a 11,3% (92) codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na powyższe pytania nie udzieliło 1,8% (15) dziewcząt.

W grupie chłopców 1,3% (12) badanych udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie poświęcało czasu wolnego na hobby. Kilka razy w roku zainteresowania realizowało 1,1% (10) chłopców, kilka razy w miesiącu – 4,7% (43). Największą grupę stanowili uczniowie, którzy odpowiedzieli, że kilka razy w tygodniu poświęcają czas na hobby, a wynik ten wynosi 27,9% (253). Codziennie do dwóch godzin czas na hobby poświęcało 21,2% (192) badanych, natomiast 23,7% (215) zadeklarowało, że robiło to od dwóch do czterech godzin dziennie, natomiast 18,1% (164) poświęcało na zainteresowania codziennie powyżej czterech godzin w ciągu tygodnia. Odpowiedzi nie udzieliło 2% (18) chłopców.

Hobby, zainteresowania Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji i filmów?

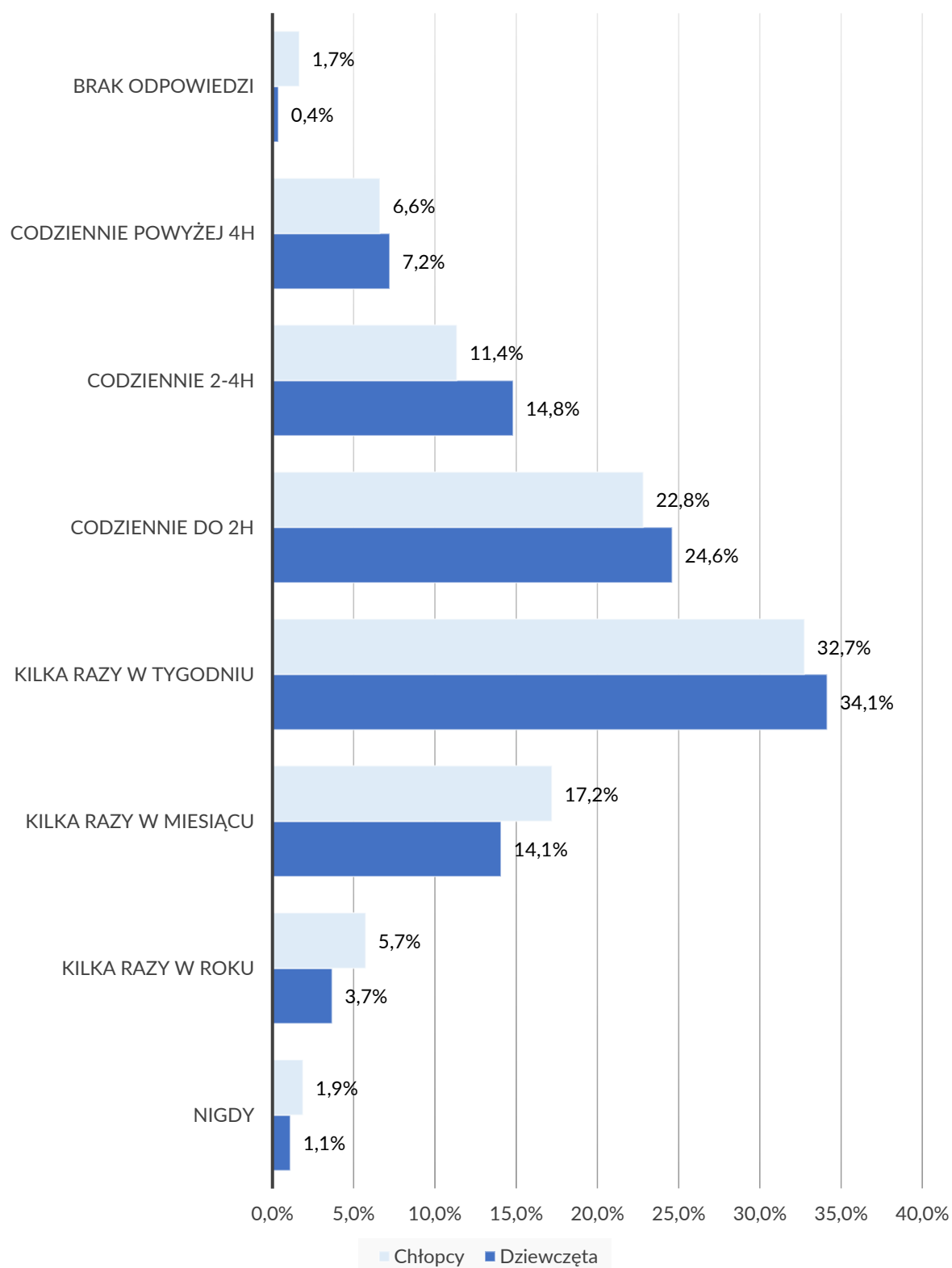
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Oglądanie telewizji i filmów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	9	1,1%	17	1,9%
Kilka razy w roku	30	3,7%	52	5,7%
Kilka razy w miesiącu	115	14,1%	156	17,2%
Kilka razy w tygodniu	279	34,1%	297	32,7%
Codziennie do 2h	201	24,6%	207	22,8%
Codziennie 2-4h	121	14,8%	103	11,4%
Codziennie powyżej 4h	59	7,2%	60	6,6%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	15	1,7%
Suma	817	100%	907	100%

W grupie badanych dziewcząt 1,1% (9 os.) zadeklarowało, że nigdy nie oglądało telewizji i filmów. 3,7% (30) dziewcząt odpowiedziało, że robiło to kilka razy w roku, a 14,1% (115) kilka razy w miesiącu. Najwięcej, bo, aż 34,1% (279) odpowiedziało, że korzystało z telewizji kilka razy w tygodniu. Według deklaracji respondentek codziennie do dwóch godzin z telewizji korzystało 24,6% (201), a 14,8% (121) robiło to codziennie w przedziale od dwóch do czterech godzin, natomiast 7,2% (59) wybrało odpowiedź codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi nie udzieliło 0,4% (3) ankietowanych.

Spśród poddanych badaniu chłopców, 1,9% (17) oświadczyło, że nigdy nie oglądało filmów, 5,7% (52) robiło to kilka razy w roku, natomiast 17,2% (156) kilka razy w miesiącu. Największa grupa badanych – 32,7% (297) zadeklarowała, że korzysta z tej aktywności kilka razy w tygodniu. Odpowiedź dotyczącą oglądania telewizji i filmów codziennie do dwóch godzin wybrało 22,8% (207), natomiast 11,4% (103) zadeklarowało wykonywanie tej czynności każdego dnia od dwóch do czterech godzin, natomiast 6,6% (60) powyżej czterech godzin dziennie. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 1,7% (15) ankietowanych.

Oglądanie telewizji i filmów Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące słuchania muzyki.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

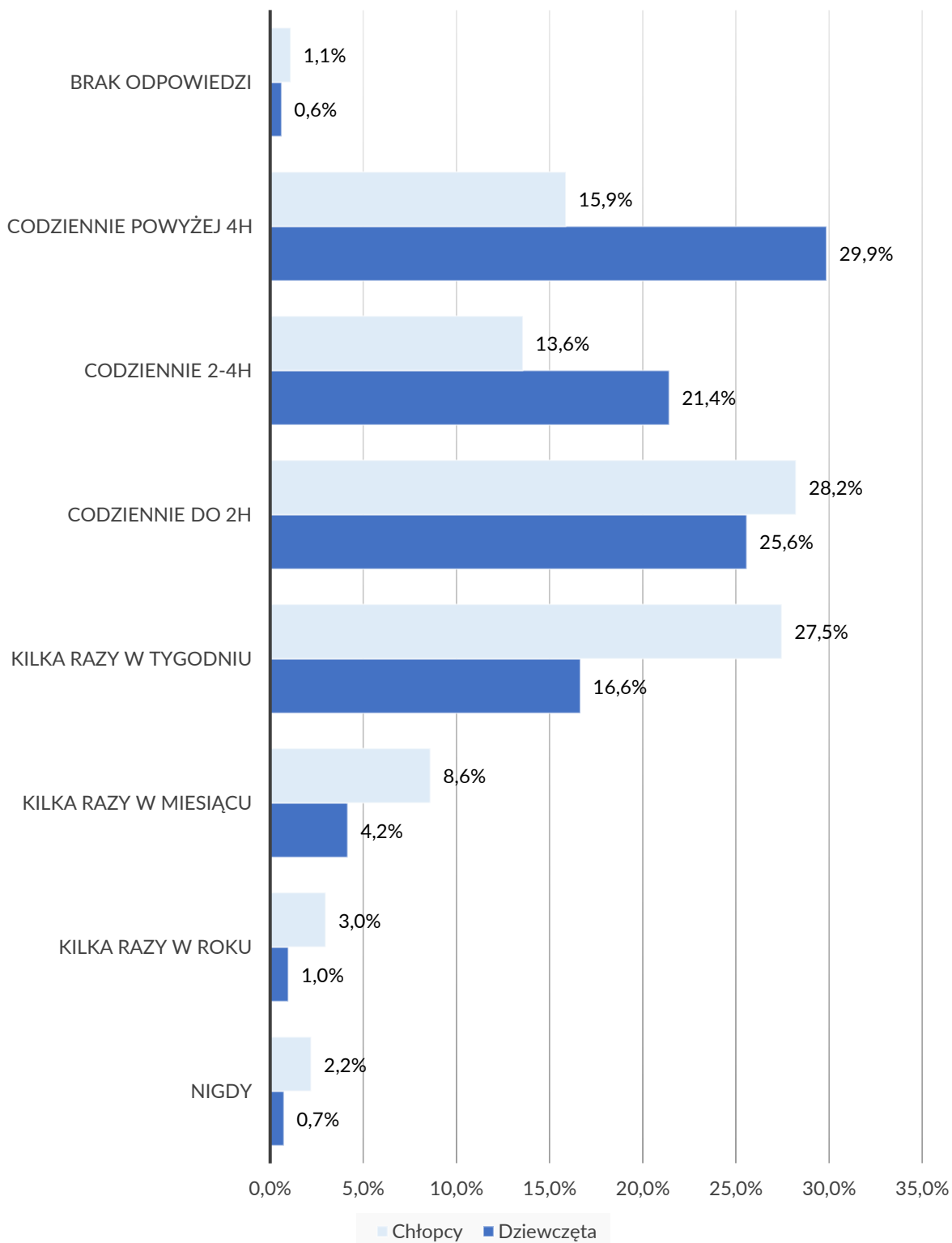
Słuchanie muzyki				
Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	6	0,7%	20	2,2%
Kilka razy w roku	8	1%	27	3%
Kilka razy w miesiącu	34	4,2%	78	8,6%
Kilka razy w tygodniu	136	16,6%	249	27,5%
Codziennie do 2h	209	25,6%	256	28,2%
Codziennie 2-4h	175	21,4%	123	13,6%
Codziennie powyżej 4h	244	29,9%	144	15,9%
Brak odpowiedzi	5	0,6%	10	1,1%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród dziewcząt ze szkół podstawowych 0,7% (6 os.) oświadczyło, że nigdy nie słuchało muzyki. 1% (8) deklaroowało, że wykonywało tę czynność kilka razy w roku, 4,2% (34) kilka razy w miesiącu, a 16,6% (136) kilka razy w tygodniu. Codziennie do dwóch godzin słuchało muzyki 25,6% (209), od dwóch do czterech godzin 21,4% (175), a powyżej czterech 29,9% (244). Odpowiedzi nie udzieliło 0,6% (5) osób.

W grupie chłopców 2,2% (20) zadeklarowało, że nigdy nie słuchało muzyki. 3% (27) uczniów odpowiedziało, że poświęcało czas na tę aktywność kilka razy w roku, 8,6% (78) kilka razy w miesiącu, a 27,5% (249) kilka razy w tygodniu. Największą grupę stanowili chłopcy, którzy odpowiedzieli, że słuchali muzyki codziennie do dwóch godzin - 28,2% (256). 13,6% (123) respondentów zadeklarowało, że słuchało muzyki od dwóch do czterech godzin dziennie, a 15,9% (144) powyżej czterech godzin dziennie. Brak odpowiedzi został odnotowany u 1,1% (10) badanych.

Słuchanie muzyki Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące używania Internetu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na używanie Internetu?

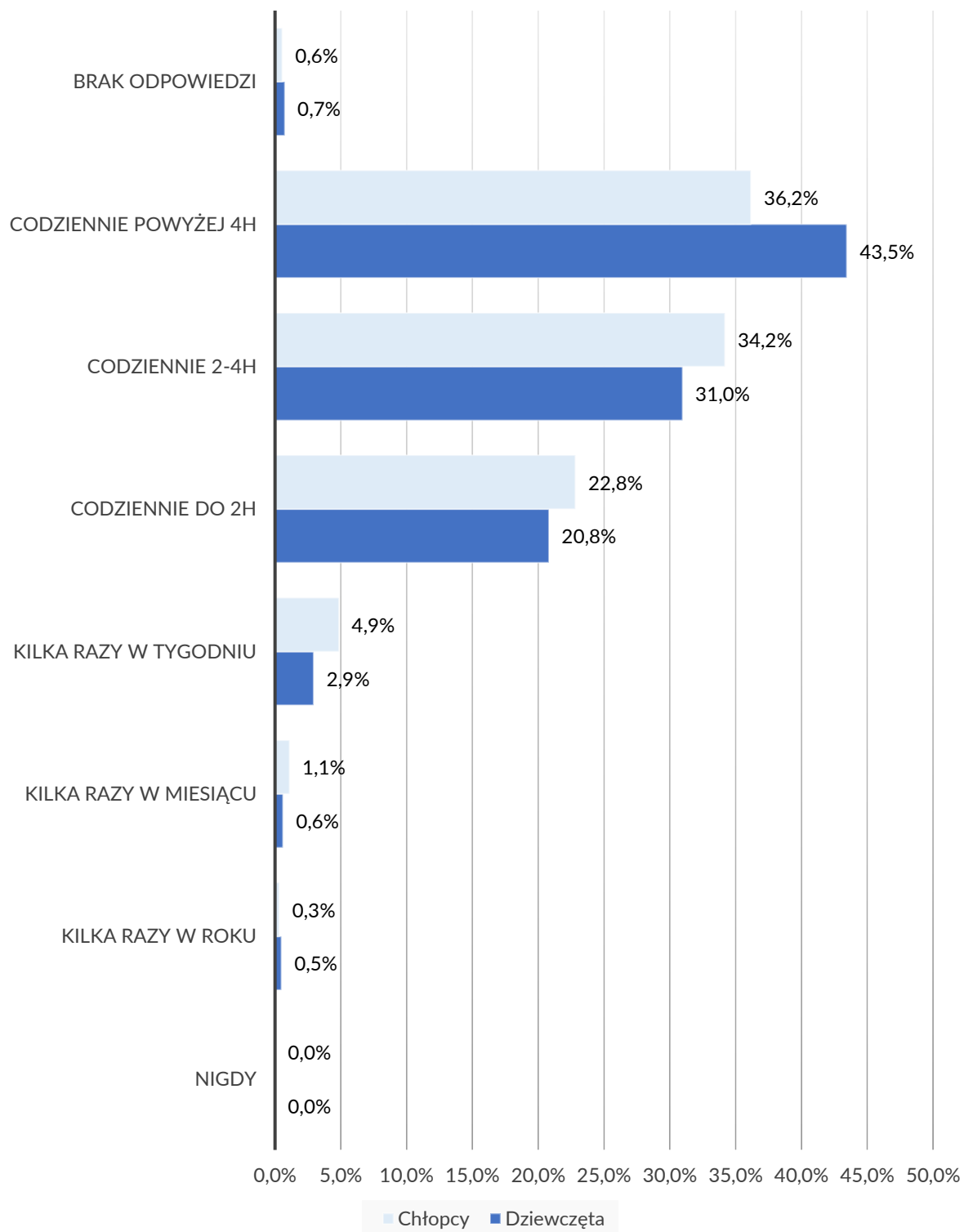
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Używanie Internetu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	0	0%	0	0%
Kilka razy w roku	4	0,5%	3	0,3%
Kilka razy w miesiącu	5	0,6%	10	1,1%
Kilka razy w tygodniu	24	2,9%	44	4,9%
Codziennie do 2h	170	20,8%	207	22,8%
Codziennie 2-4h	253	31%	310	34,2%
Codziennie powyżej 4h	355	43,5%	328	36,2%
Brak odpowiedzi	6	0,7%	5	0,6%
Suma	817	100%	907	100%

W grupie uczennic ze szkół podstawowych, klas 7-8, żadna z badanych nie zadeklarowała, że nigdy nie korzystała z Internetu. Niewiele więcej, bo 0,5% (4) osób oświadczyło, że kilka razy w roku wykonywało tę czynność, 0,6% (5) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w miesiącu, a 2,9% (24) kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu w Internecie do dwóch godzin deklarowało 20,8% (170), od dwóch do czterech godzin – 31% (253), a powyżej czterech godzin – 43,5 % (355) badanych. Odpowiedzi nie udzieliło 0,7% (6) respondentów.

W grupie chłopców, według deklaracji, nie było osoby, która nigdy nie korzystała z Internetu. 0,3% (3) odpowiedziało, że korzystało z tej aktywności kilka razy w roku, 1,1% (10) kilka razy w miesiącu, a 4,9% (44) kilka razy w tygodniu. Podobnie jak u dziewcząt, 22,8% (207) ankietowanych podało odpowiedź, że codziennie poświęca do dwóch godzin dziennie na surfowanie w Internecie, 34,2% (310) od dwóch do czterech godzin, natomiast najwięcej – 36,2% (328) powyżej czterech godzin. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 0,6% (5) chłopców.

Używanie Internetu Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe/konsolowe.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na granie w gry komputerowe/konsolowe?

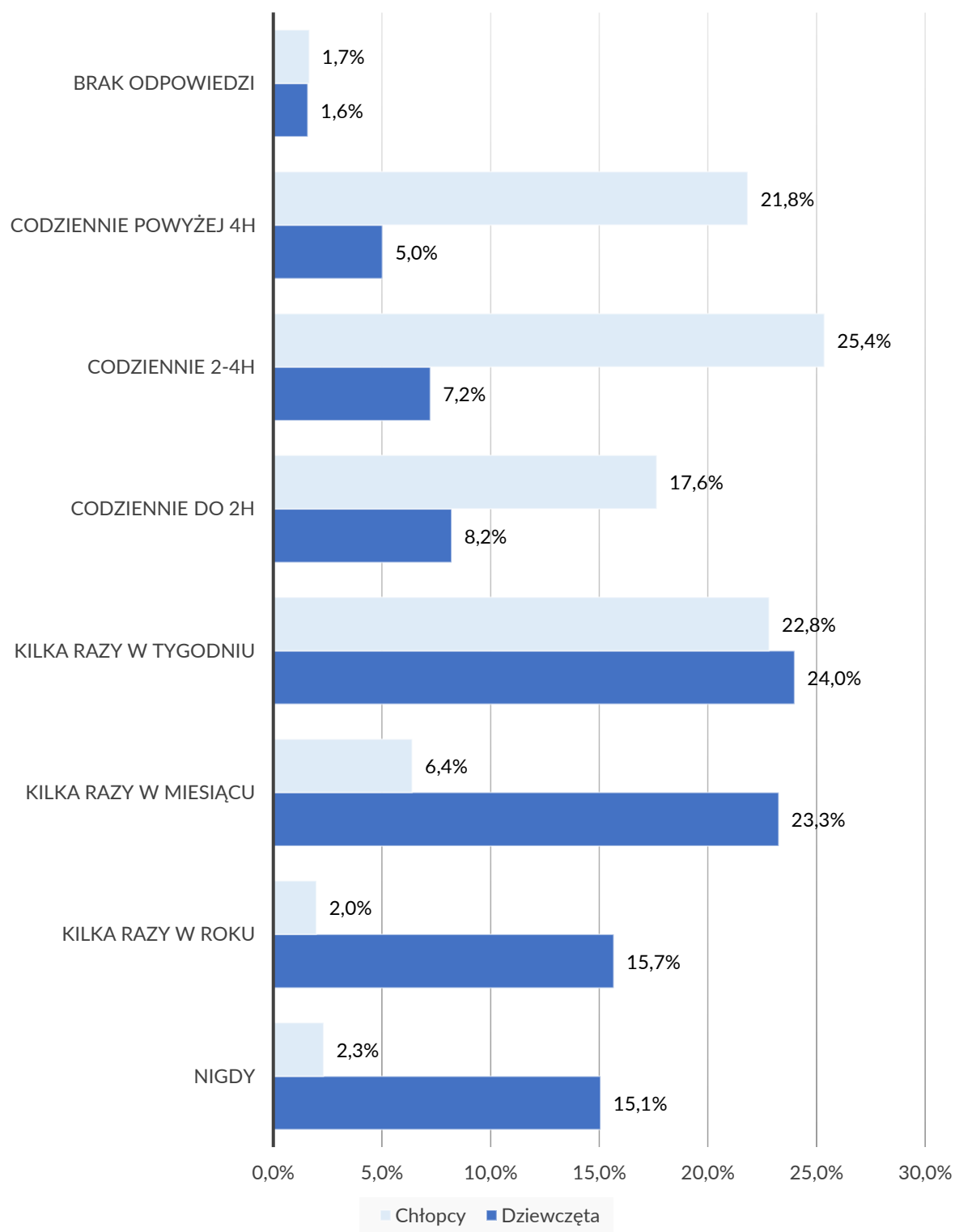
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Granie w gry komputerowe/konsolowe				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	123	15,1%	21	2,3%
Kilka razy w roku	128	15,7%	18	2%
Kilka razy w miesiącu	190	23,3%	58	6,4%
Kilka razy w tygodniu	196	24%	207	22,8%
Codziennie do 2h	67	8,2%	160	17,6%
Codziennie 2-4h	59	7,2%	230	25,4%
Codziennie powyżej 4h	41	5%	198	21,8%
Brak odpowiedzi	13	1,6%	15	1,7%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród dziewcząt ze szkół podstawowych 7-8 15,1% (123 os.) zadeklarowało, że nigdy nie grało w gry komputerowe/konsolowe. Częstotliwość grania w gry komputerowe kilka razy w roku odnotowano u 15,7% (128) badanych, kilka razy w miesiącu u 23,3% (190), natomiast kilka razy w tygodniu u 24% (196). Według odpowiedzi codziennie do dwóch godzin czas na tę aktywność poświęcało 8,2% (67), codziennie od dwóch do czterech godzin 7,2% (59), a codziennie powyżej czterech godzin 5% (41) ankietowanych. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 1,6% (13) uczennic.

W grupie chłopców 2,3% (21) odpowiedziało, że nigdy nie miało styczności z grami komputerowymi. 2% (18) uczniów deklarowało, że wykonywało tę aktywność kilka razy w roku, 6,4% (58) kilka razy w miesiącu, a 22,8% (207) kilka razy w tygodniu. Każdego dnia tygodnia do dwóch godzin dziennie 17,6% (160) odpowiedziało, że grało w gry komputerowe, 25,4% (230) robiło to od dwóch do czterech godzin dziennie, a 21,8% (198) powyżej czterech godzin. Odpowiedzi nie udzieliło 1,7% (15) uczniów.

Granie w gry komputerowe/konsolowe Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

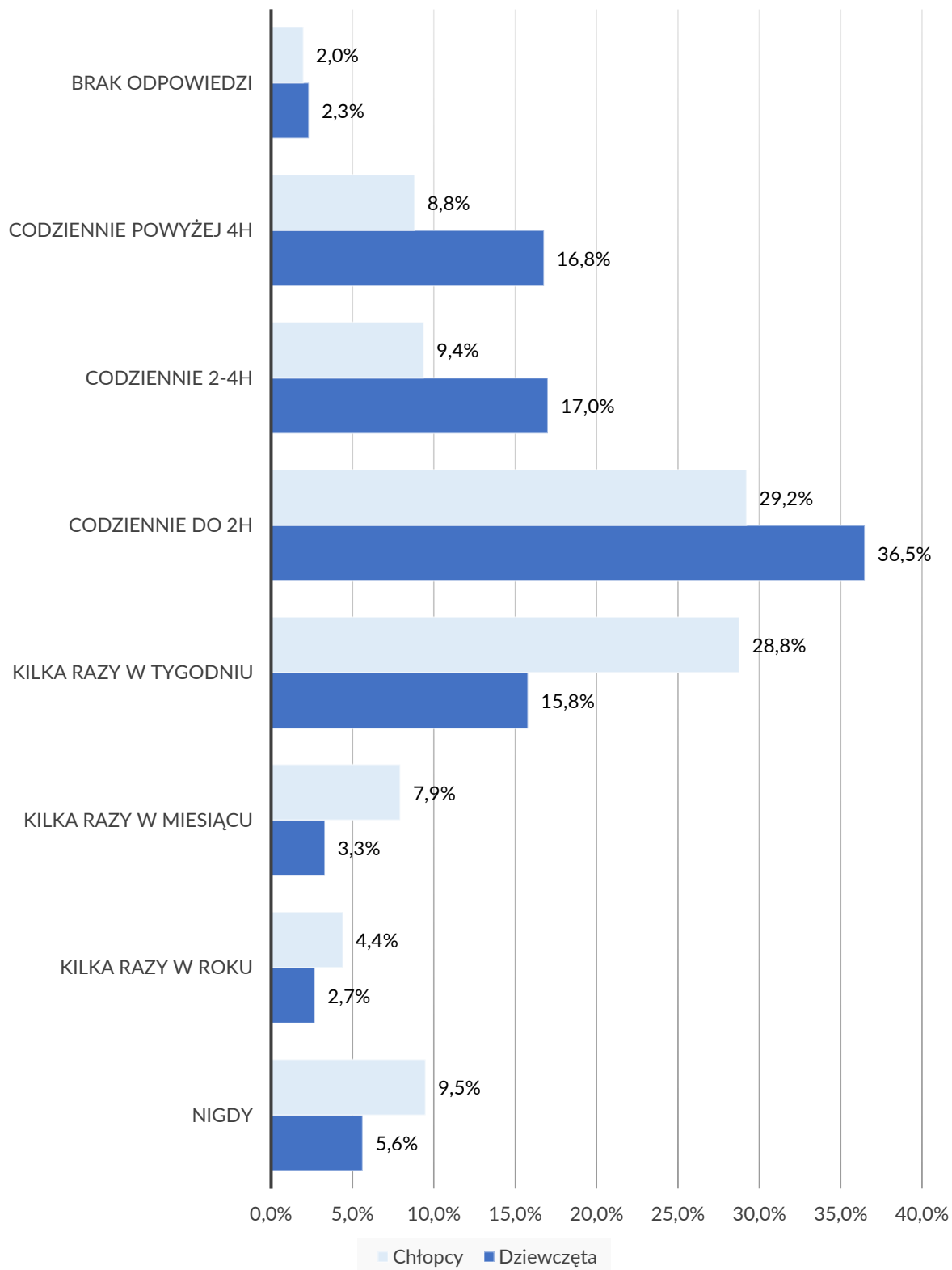
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	46	5,6%	86	9,5%
Kilka razy w roku	22	2,7%	40	4,4%
Kilka razy w miesiącu	27	3,3%	72	7,9%
Kilka razy w tygodniu	129	15,8%	261	28,8%
Codziennie do 2h	298	36,5%	265	29,2%
Codziennie 2-4h	139	17%	85	9,4%
Codziennie powyżej 4h	137	16,8%	80	8,8%
Brak odpowiedzi	19	2,3%	18	2%
Suma	817	100%	907	100%

W grupie dziewcząt w klasach 7-8, 5,6% (46 os.) badanych zadeklarowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. Wykonywanie tej aktywności kilka razy w roku oświadczyło 2,7% (22) dziewcząt, kilka razy w miesiącu 3,3% (27), natomiast kilka razy w tygodniu 15,8% (129). Według deklaracji codziennie do dwóch godzin z portali społecznościowych korzystało, aż 36,5% (298) ankietowanych, od dwóch do czterech godzin 17% (139), a powyżej czterech godzin 16,8% (137) uczennic. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 2,3% (19) osób.

Wśród chłopców z analogicznej grupy wiekowej 9,5% (86) deklaroowało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. 4,4% (40) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w roku, 7,9% (72) kilka razy w miesiącu, a 28,8% (261) kilka razy w tygodniu. Podobny wynik został wskazany u chłopców, którzy zaznaczyli odpowiedź, że wykonywali tę czynność codziennie do dwóch godzin, a wyniósł on 29,2% (265). Częstotliwość używania portali społecznościowych każdego dnia tygodnia od dwóch do czterech godzin wskazało 9,4% (85) ankietowanych, natomiast 8,8% (80) poświęciło na tę aktywność powyżej czterech godzin w skali tygodnia. Odpowiedzi nie udzieliło 2% (18) chłopców.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące spotkania się z przyjaciółmi i znajomymi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na spotkanie się z przyjaciółmi i znajomymi?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

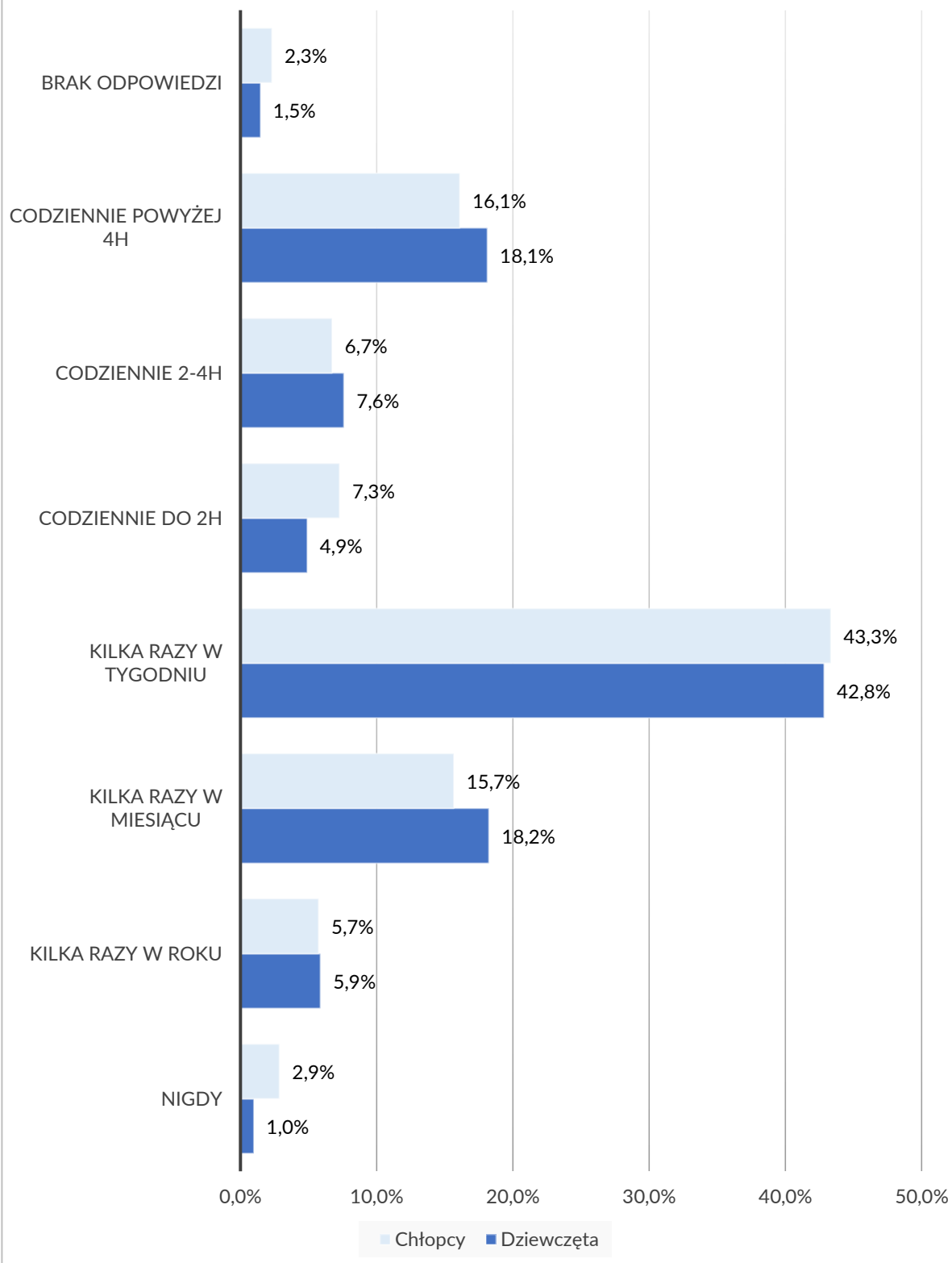
Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	8	1%	26	2,9%
Kilka razy w roku	48	5,9%	52	5,7%
Kilka razy w miesiącu	149	18,2%	142	15,7%
Kilka razy w tygodniu	350	42,8%	393	43,3%
Codziennie do 2h	40	4,9%	66	7,3%
Codziennie 2-4h	62	7,6%	61	6,7%
Codziennie powyżej 4h	148	18,1%	146	16,1%
Brak odpowiedzi	12	1,5%	21	2,3%
Suma	817	100%	907	100%

W grupie uczennic ze szkół podstawowych 7-8 1% (8 os.) odpowiedziało, że nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi i znajomymi. 5,9% (48) osób zadeklarowało, że kilka razy w roku wykonywało tę czynność, 18,2% (149) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w miesiącu, a najwięcej, bo aż 42,8% (350) kilka razy w tygodniu. Codzienne spotkania do dwóch godzin deklarowało 4,9% (40), od dwóch do czterech godzin 7,6% (62), a powyżej czterech godzin 18,1% (148) badanych. Odpowiedzi nie udzieliło 1,5% (12) dziewcząt.

Wśród chłopców ze szkół podstawowych 7-8 2,9% (26) zadeklarowało, że nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi i znajomymi. 5,7% (52) odpowiedziało, że korzystało z tej aktywności kilka razy w roku, 15,7% (142) kilka razy w miesiącu, a 43,3% (393) kilka razy w tygodniu. 7,3% (66) ankietowanych podało odpowiedź, że codziennie poświęca na tę czynność do dwóch godzin, 6,7% (61) od dwóch do czterech godzin, natomiast 16,1% (146) powyżej czterech godzin. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 2,3% (21) badanych.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące imprez, koncertów i dyskotek.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty i dyskoteki?

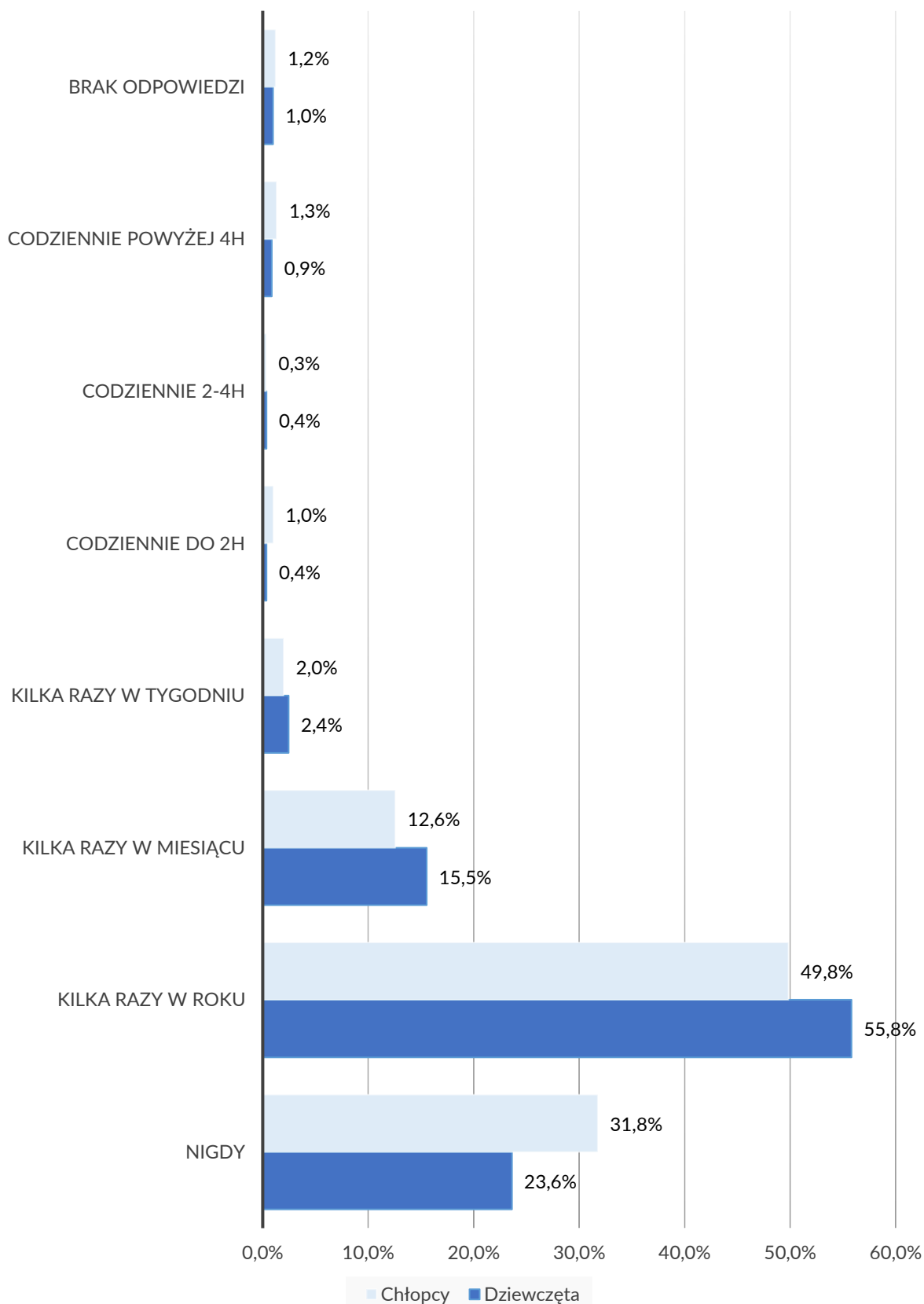
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Imprezy, koncerty i dyskoteki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	193	23,6%	288	31,8%
Kilka razy w roku	456	55,8%	452	49,8%
Kilka razy w miesiącu	127	15,5%	114	12,6%
Kilka razy w tygodniu	20	2,4%	18	2%
Codziennie do 2h	3	0,4%	9	1%
Codziennie 2-4h	3	0,4%	3	0,3%
Codziennie powyżej 4h	7	0,9%	12	1,3%
Brak odpowiedzi	8	1%	11	1,2%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród badanych dziewcząt z klas 7-8, 23,6% (193 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na imprezy, koncerty i dyskoteki. Kilka razy w roku robiło to 55,8% (456), a kilka razy w miesiącu – 15,5% (127). 2,4% (20) dziewcząt odpowiedziało, że imprezowało kilka razy w tygodniu. Według deklaracji codziennie do dwóch godzin czas na tę aktywność poświęcało 0,4% (3) respondentek. Taki sam wynik uzyskała odpowiedź – codziennie pomiędzy dwoma a czterema godzinami. Natomiast codziennie powyżej czterech godzin zadeklarowało 0,9% (7) uczennic. Odpowiedzi na powyższe pytania nie udzieliło 1% (8) dziewcząt.

W grupie chłopców 31,8% (288) badanych udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie poświęcało czasu wolnego na imprezowanie. Najwięcej, bo aż 49,8% (452) uczniów odpowiedziało, że poświęcało na to czas kilka razy w roku, 12,6% (114) podało odpowiedź kilka razy w miesiącu, a 2% (18) kilka razy w tygodniu. 1% (9) badanych zadeklarowało, że imprezowało codziennie do dwóch godzin, 0,3% (3) od dwóch do czterech godzin dziennie, natomiast 1,3% (12) codziennie powyżej czterech godzin w ciągu tygodnia. Odpowiedzi nie udzieliło 1,2% (11) chłopców.

Imprezy, koncerty i dyskoteki Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia?

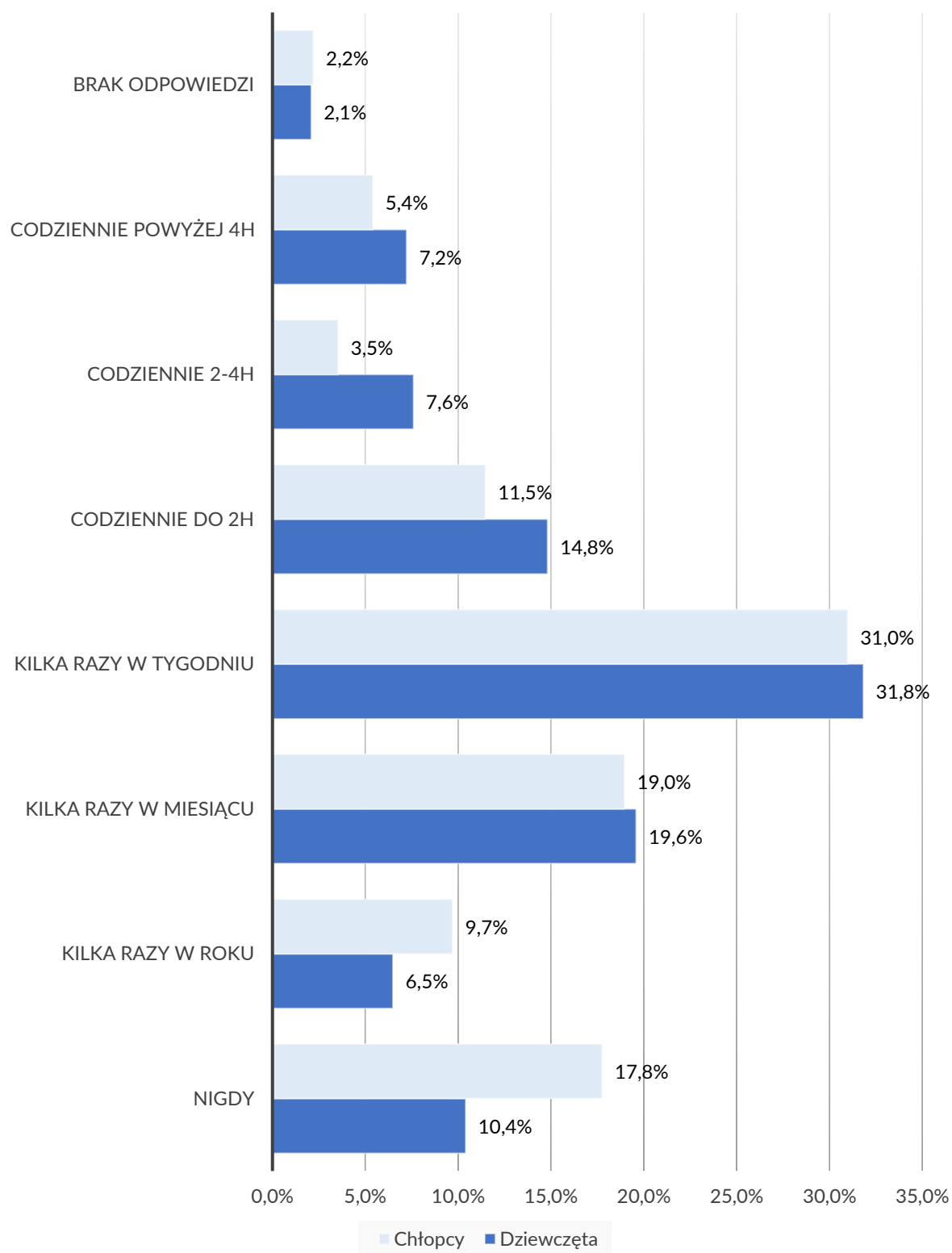
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	85	10,4%	161	17,8%
Kilka razy w roku	53	6,5%	88	9,7%
Kilka razy w miesiącu	160	19,6%	172	19%
Kilka razy w tygodniu	260	31,8%	281	31%
Codziennie do 2h	121	14,8%	104	11,5%
Codziennie 2-4h	62	7,6%	32	3,5%
Codziennie powyżej 4h	59	7,2%	49	5,4%
Brak odpowiedzi	17	2,1%	20	2,2%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród badanych dziewcząt z klas 7-8, 10,4% (85 os.) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. Kilka razy w roku robiło to 6,5% (53), a kilka razy w miesiącu – 19,6% (160). Najwięcej badanych dziewcząt odpowiedziało, że zajmowało się tym kilka razy w tygodniu, a wynik ten wyniósł 31,8% (260). Według deklaracji codziennie do dwóch godzin spędzało czas bez konkretnego zajęcia 14,8% (121) ankietowanych, 7,6% (62) od dwóch do czterech godzin, a 7,2% (59) powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 2,1% (17) dziewcząt.

W grupie chłopców, 17,8% (161) badanych udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. Odpowiedź kilka razy w roku zaznaczyło 9,7% (88) chłopców, kilka razy w miesiącu – 19% (172). Największą grupę stanowili uczniowie, którzy odpowiedzieli, że kilka razy w tygodniu poświęcają czas na spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia, a wynik ten wyniósł 31% (281). Codziennie do dwóch godzin robiło to 11,5% (104) badanych, 3,5% (32) zadeklarowało, że robi to od dwóch do czterech godzin dziennie, natomiast 5,4% (49) powyżej czterech godzin w ciągu. Odpowiedzi nie udzieliło 2,2% (20) chłopców.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na czytanie?

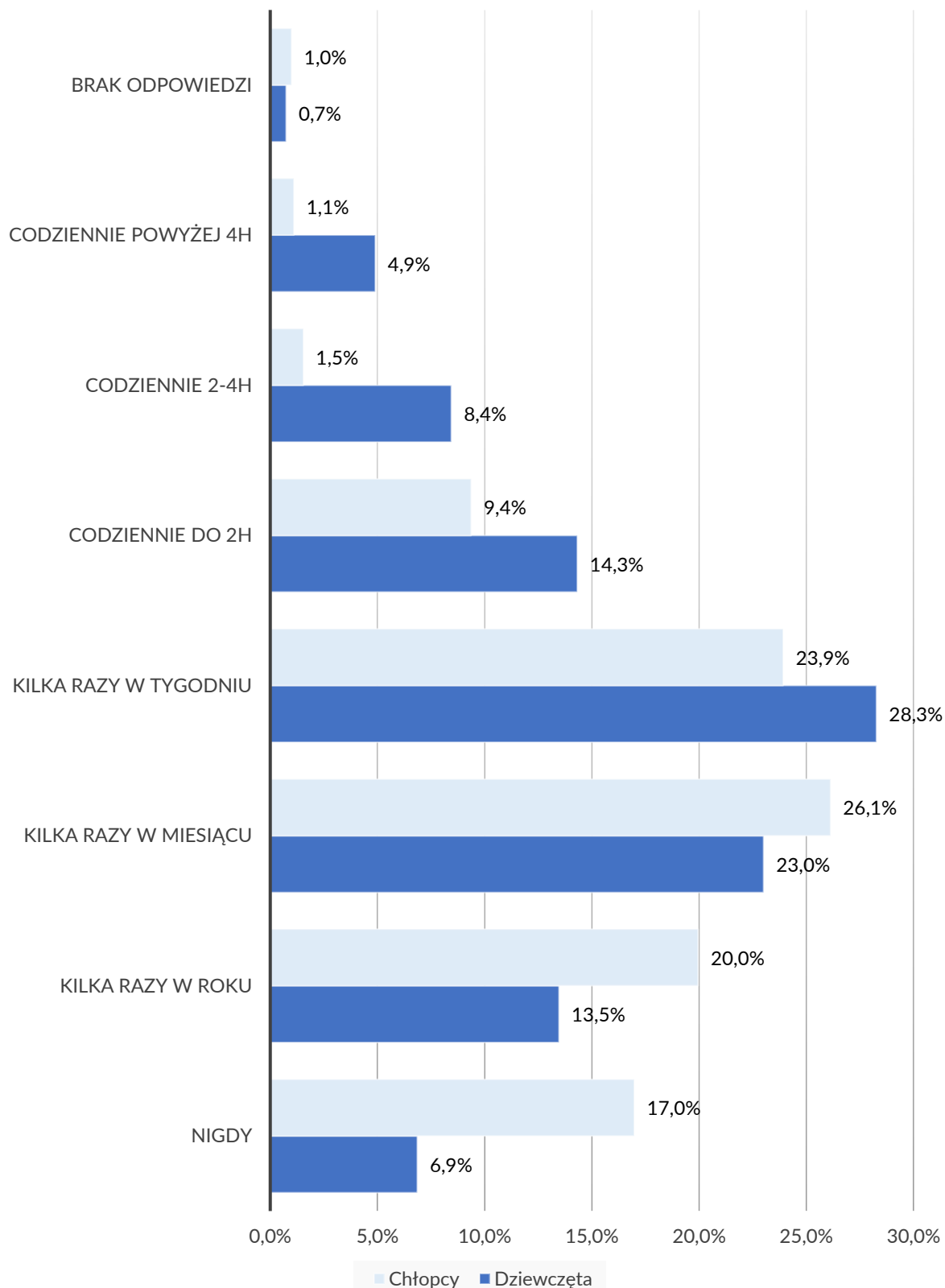
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Czytanie				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	56	6,9%	154	17%
Kilka razy w roku	110	13,5%	181	20%
Kilka razy w miesiącu	188	23%	237	26,1%
Kilka razy w tygodniu	231	28,3%	217	23,9%
Codziennie do 2h	117	14,3%	85	9,4%
Codziennie 2-4h	69	8,4%	14	1,5%
Codziennie powyżej 4h	40	4,9%	10	1,1%
Brak odpowiedzi	6	0,7%	9	1%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród dziewcząt z klas 7-8, 6,9% (56 os.) zadeklarowało, że nie poświęcało czasu na czytanie. Kilka razy w roku czas na tę aktywność poświęcało 13,5% (110), a kilka razy w miesiącu robiło to 23% (188). Najwięcej badanych robiło to kilka razy w tygodniu, a wynik ten wyniósł 28,3% (231). Czytanie codziennie do dwóch godzin oświadczyło 14,3% (117) osób, od dwóch do czterech godzin – 8,4% (69), a powyżej czterech godzin – 4,9% (40) dziewcząt. Odpowiedzi nie udzieliło 0,7% (6) ankietowanych.

W grupie chłopców 17% (154) oświadczyło, że nigdy nie spędzało czasu wolnego czytając. 20% (181) zadeklarowało, że czytało kilka razy w roku, najczęściej, bo, aż 26,1% (237) – kilka razy w miesiącu, natomiast 23,9% (217) – kilka razy w tygodniu. Odpowiedź codziennie do dwóch godzin zaznaczyło 9,4% (85) badanych, 1,5% (14) – codziennie od dwóch do czterech godzin, 1,1% (10) – codziennie powyżej czterech godzin. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 1% (9) ankietowanych.

Czytanie Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

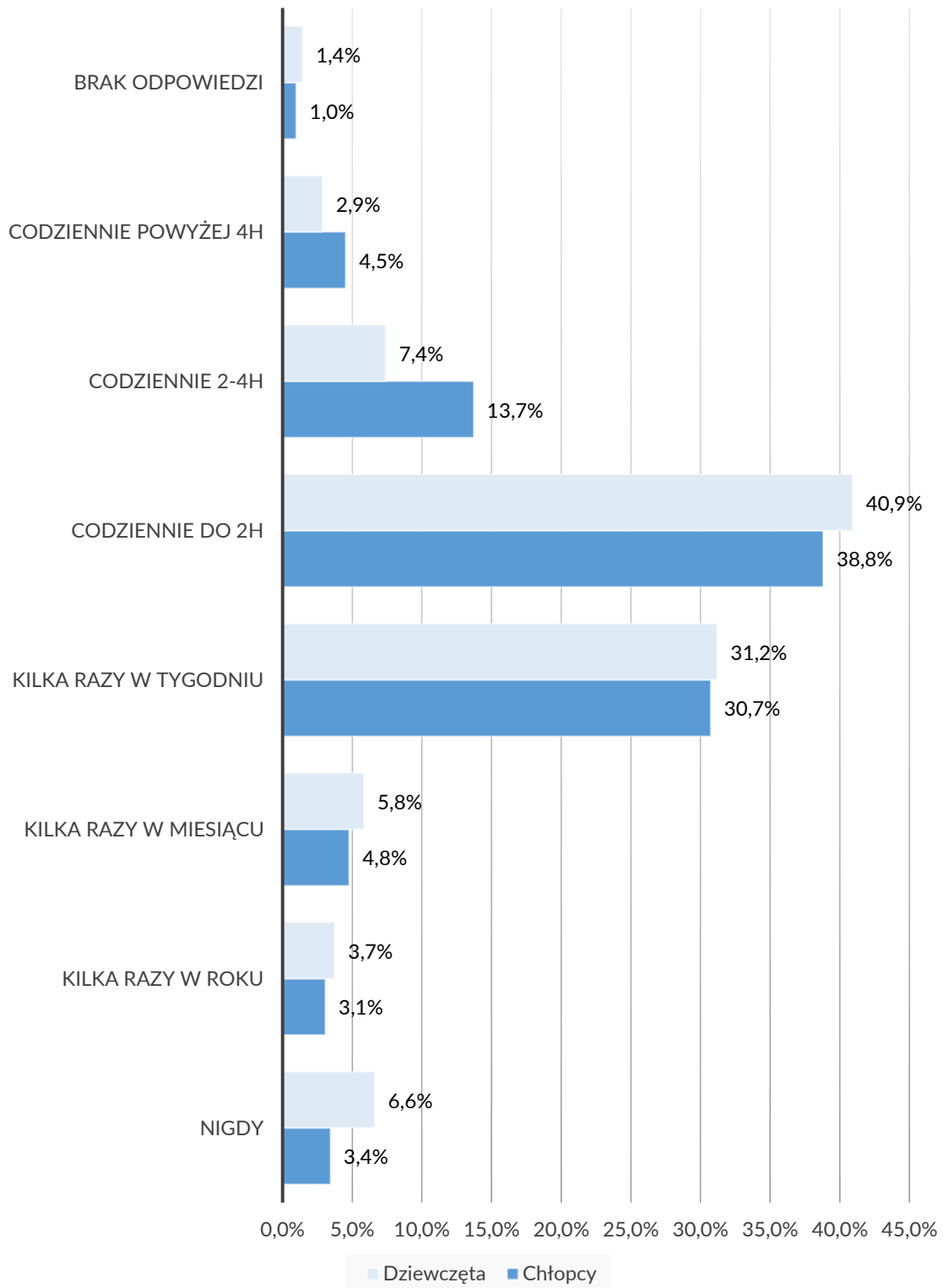
Odrabianie lekcji				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	28	3,4%	60	6,6%
Kilka razy w roku	25	3,1%	34	3,7%
Kilka razy w miesiącu	39	4,8%	53	5,8%
Kilka razy w tygodniu	251	30,7%	283	31,2%
Codziennie do 2h	317	38,8%	371	40,9%
Codziennie 2-4h	112	13,7%	67	7,4%
Codziennie powyżej 4h	37	4,5%	26	2,9%
Brak odpowiedzi	8	1%	13	1,4%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród badanych dziewcząt z klas 7-8, 3,4% (28 os.) zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało czasu na odrabianie lekcji. Kilka razy w roku robiło to 3,1% (25), a kilka razy w miesiącu 4,8% (39). 30,7% (251) dziewcząt odpowiedziało, że odrabiało lekcje kilka razy w tygodniu. Według deklaracji codziennie do dwóch godzin czas na tę aktywność poświęcało 38,8% (317), 13,7% (112) w przedziale czasowym pomiędzy dwoma, a czterema godzinami przez wszystkie dni tygodnia, a 4,5% (37) codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi na powyższe pytania nie udzieliło 1% (8) dziewcząt.

W grupie chłopców 6,6% (60) badanych udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie poświęcało czasu wolnego na odrabianie lekcji. 3,7% (34) chłopców odpowiedziało, że poświęcało na to czas kilka razy w roku, 5,8% (53) podało odpowiedź – kilka razy w miesiącu, a 31,2% (283) kilka razy w tygodniu. Najwięcej, bo aż 40,9% (371) badanych zadeklarowało, że odrabia lekcje codziennie do dwóch godzin, 7,4% (67) od dwóch do czterech godzin dziennie, natomiast 2,9% (26) codziennie powyżej czterech godzin w ciągu tygodnia. Odpowiedzi nie udzieliło 1,4% (13) chłopców.

Odrabianie lekcji Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące rozmowy z rodzicami.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na rozmowy z rodzicami?

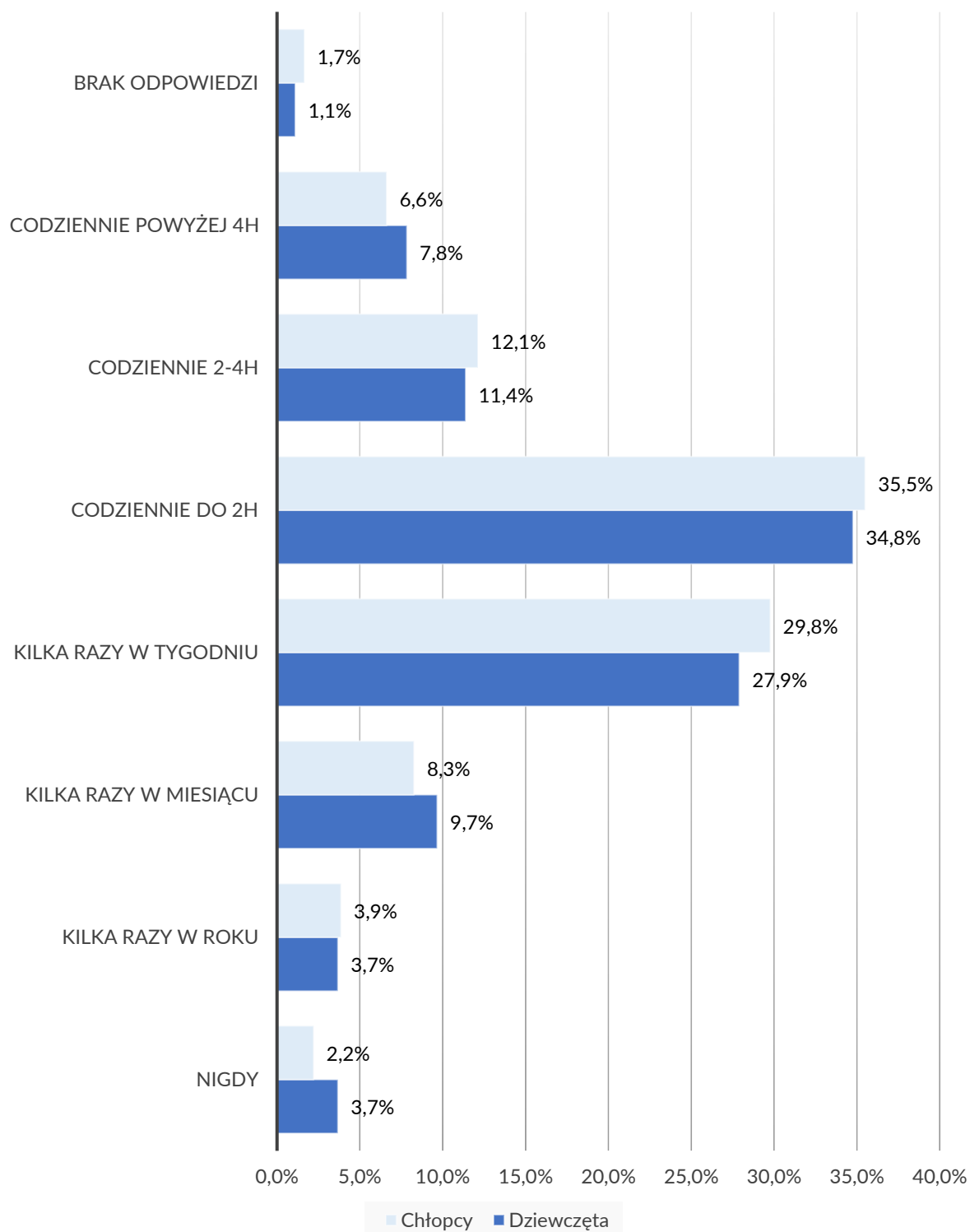
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Rozmowa z rodzicami				
Dziewczeta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	30	3,7%	20	2,2%
Kilka razy w roku	30	3,7%	35	3,9%
Kilka razy w miesiącu	79	9,7%	75	8,3%
Kilka razy w tygodniu	228	27,9%	270	29,8%
Codziennie do 2h	284	34,8%	322	35,5%
Codziennie 2-4h	93	11,4%	110	12,1%
Codziennie powyżej 4h	64	7,8%	60	6,6%
Brak odpowiedzi	9	1,1%	15	1,7%
Suma	817	100%	907	100%

W grupie badanych dziewcząt 3,7% (30 os.) zadeklarowało, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami. Taki sam wynik uzyskała odpowiedź – kilka razy w roku. Natomiast 9,7% (79) wybrało opcję – kilka razy w miesiącu, a 27,9% (228) kilka razy w tygodniu. Według deklaracji respondentek 34,8% (284) prowadziło konwersację z rodzicami codziennie do dwóch godzin, 11,4% (93) od dwóch do czterech godzin, natomiast 7,8% (64) wybrało odpowiedź powyżej czterech godzin. Odpowiedzi nie udzieliło 1,1% (9) ankietowanych.

Wśród badanych chłopców 2,2% (20) oświadczyło, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami. 3,9% (35) zadeklarowało rozmowę kilka razy w roku, 8,3% (75) kilka razy w miesiącu, a 29,8% (270) kilka razy w tygodniu. Odpowiedź dotyczącą konwersacji z opiekunami do dwóch godzin codziennie wybrało najwięcej ankietowanych, bo, aż 35,5% (322), 12,1% (110) zadeklarowało wykonywanie tej czynności od dwóch do czterech godzin, natomiast 6,6% (60) chłopców udzieliło informacji, że poświęcało na to powyżej czterech godzin każdego dnia tygodnia. Odpowiedzi w badaniu nie udzieliło 1,7% (15) ankietowanych.

Rozmowa z rodzicami Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące innych zajęć.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na inne zajęcia?

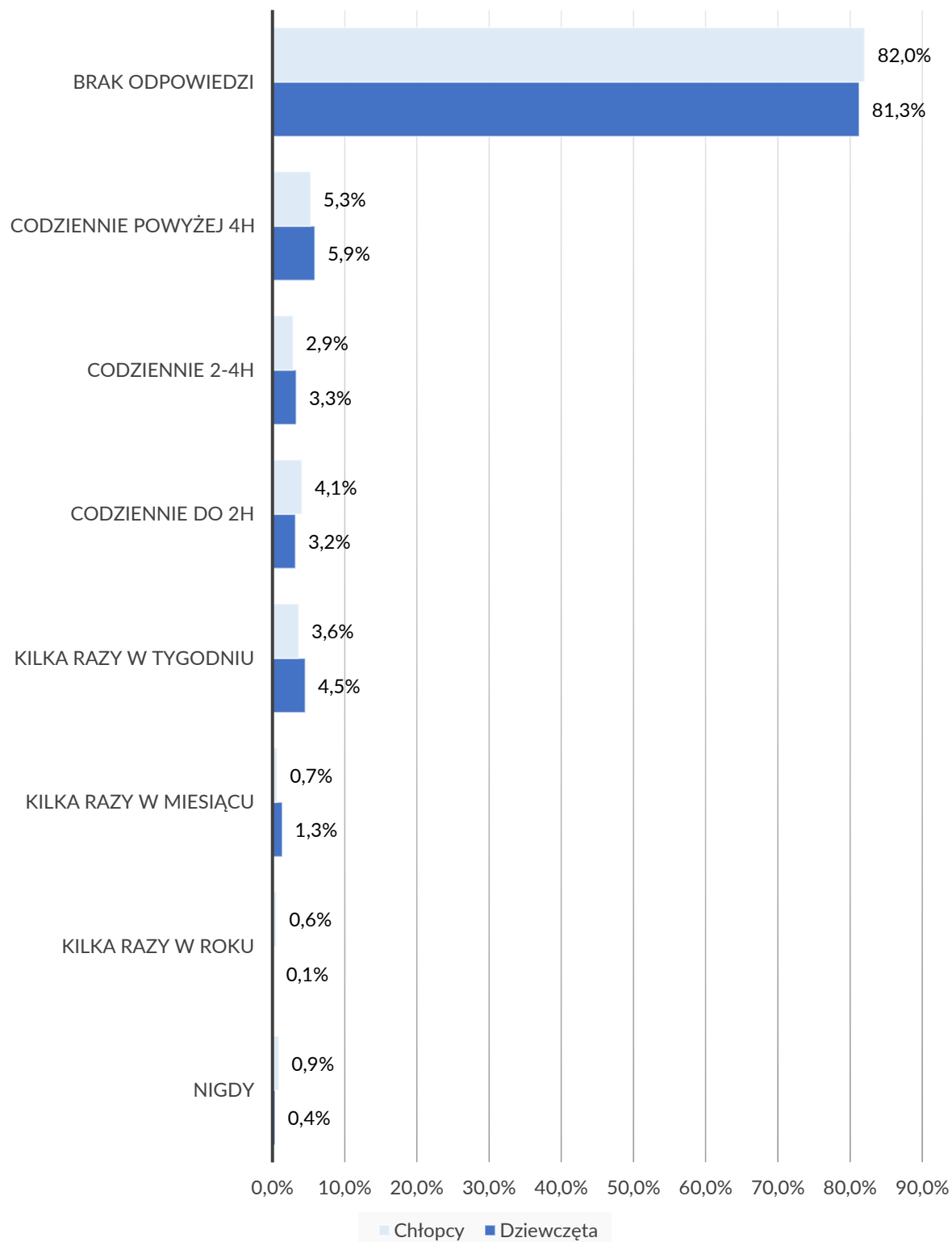
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

Inne zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	3	0,4%	8	0,9%
Kilka razy w roku	1	0,1%	5	0,6%
Kilka razy w miesiącu	11	1,3%	6	0,7%
Kilka razy w tygodniu	37	4,5%	33	3,6%
Codziennie do 2h	26	3,2%	37	4,1%
Codziennie 2-4h	27	3,3%	26	2,9%
Codziennie powyżej 4h	48	5,9%	48	5,3%
Brak odpowiedzi	664	81,3%	744	82%
Suma	817	100%	907	100%

Wśród dziewcząt 0,4% (3 os.) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu na innych zajęciach; 0,1% (1) zaznaczyło odpowiedź kilka razy w roku, a 1,3% (11) ankietowanych oświadczyło, że na te aktywności zagospodarowało czas kilka razy w miesiącu. Odpowiedź – kilka razy w tygodniu wybrało 4,5% (37) uczennic. Codzienne poświęcanie czasu na inne zajęcia do dwóch godzin zadeklarowało 3,2% (26) ankietowanych, codziennie od dwóch do czterech – 3,3% (27), a powyżej czterech godzin – 5,9% (48). Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 81,3% (664) badanych uczennic.

W grupie chłopców z klas 7-8, 0,9% (8) udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie poświęcało czasu wolnego na inne zajęcia. Odpowiedź kilka razy w roku została wybrana przez 0,6% (5), kilka razy w miesiącu 0,7% (6), a kilka razy w tygodniu 3,6% (33) badanych. Z deklaracji uczniów wynika, że 4,1% (37) poświęcało czas na inne zajęcia codziennie do dwóch godzin, 2,9% (26) wskazało, że robiło to od dwóch do czterech godzin, a powyżej czterech godzin 5,3% (48) badanych. Odpowiedzi nie udzieliło 82% (744) chłopców.

Inne zajęcia Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

2.3. Szkoły ponadpodstawowe.

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na uprawianiu sportu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na sport?

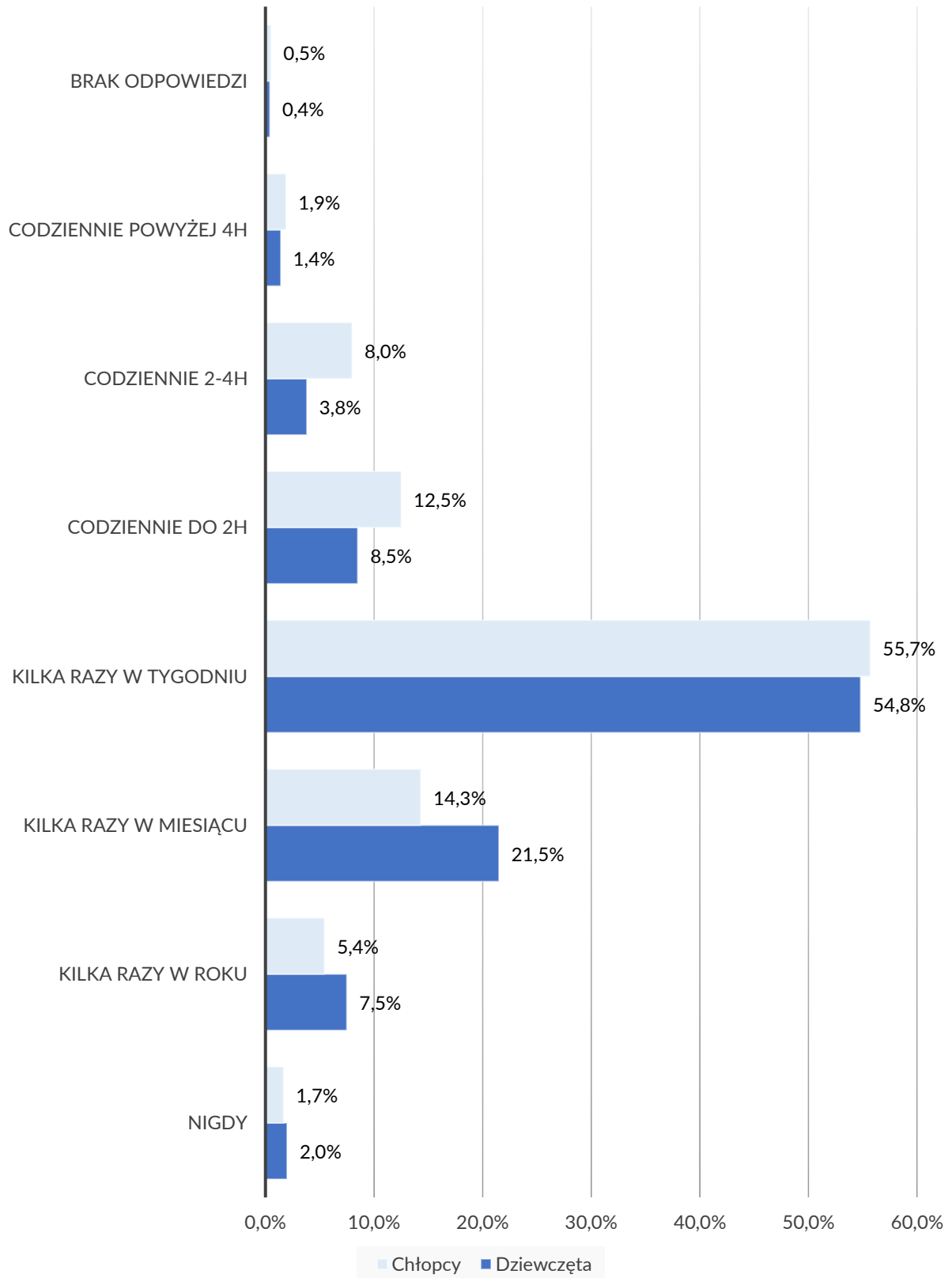
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin

Uprawianie sportu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	15	2%	23	1,7%
Kilka razy w roku	55	7,5%	75	5,4%
Kilka razy w miesiącu	158	21,5%	197	14,3%
Kilka razy w tygodniu	402	54,8%	767	55,7%
Codziennie do 2h	62	8,5%	172	12,5%
Codziennie 2-4h	28	3,8%	110	8%
Codziennie powyżej 4h	10	1,4%	26	1,9%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	7	0,5%
Suma	733	100%	1377	100%

Spośród badanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych, jedynie 2% (15 os.) zadeklarowało, że nigdy nie uprawiało sportu. Z kolei 7,5% (55) ankietowanych odpowiedziało, że uprawia sport kilka razy w roku. Najwięcej ankietowanych, 54,8% (402), decyduje się na tę formę aktywności kilka razy w tygodniu, natomiast 8,5% (62) osoby korzysta z niej codziennie do dwóch godzin. Odpowiedzi codziennie pomiędzy dwie a cztery godziny udzieliło 3,8% (28) respondentek a powyżej czterech godzin – 1,4% (10) badanych. Żadnej opcji nie wybrało 0,4% (3) badanych dziewcząt.

Z deklaracji badanych chłopców ze szkół ponadpodstawowych wynika, że sportu nie uprawiało nigdy 1,7% (23) uczniów. Ten rodzaj aktywności kilka razy w roku wedle opinii podejmowało 5,4% (75) respondentów, a kilka razy w miesiącu – 14,3% (197) badanych. Największy odsetek badanych chłopców, 55,7% (767), przyznało, że czas swój na sport poświęca kilka razy w tygodniu. Codzienne uprawianie sportu do dwóch godzin zadeklarowało 12,5% (172) ankietowanych, pomiędzy dwoma a czterema godzinami - 8% (110) badanych, a powyżej czterech godzin – 1,9% (26) respondentów. Odpowiedzi nie udzieliło 0,5% (7) chłopców.

Uprawianie sportu Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na hobby.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na hobby/zainteresowania?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin

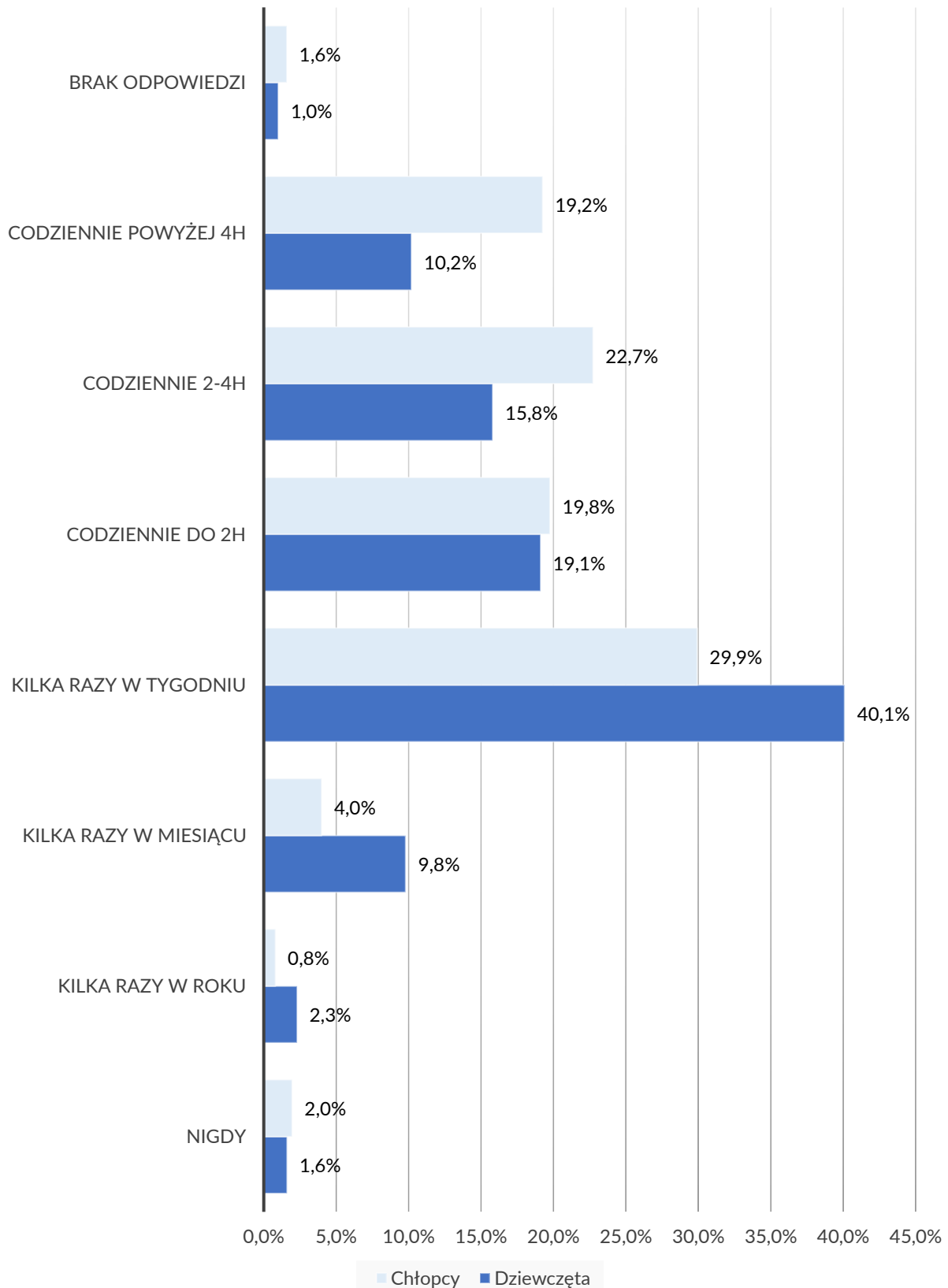
Hobby, zainteresowania				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	12	1,6%	27	2%
Kilka razy w roku	17	2,3%	11	0,8%
Kilka razy w miesiącu	72	9,8%	55	4%
Kilka razy w tygodniu	294	40,1%	412	29,9%
Codziennie do 2h	140	19,1%	272	19,8%
Codziennie 2-4h	116	15,8%	313	22,7%
Codziennie powyżej 4h	75	10,2%	265	19,2%
Brak odpowiedzi	7	1%	22	1,6%
Suma	733	100%	1377	100%

Spośród badanych dziewcząt 1,6% (12os.) uczennic ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowało, że nigdy nie poświęcało swojego czasu na hobby i zainteresowania. 2,3% (17) badanych zaznaczyło opcję kilka razy w roku, a kilka razy w miesiącu – 9,8% (72) ankietowanych. Według odpowiedzi kilka razy w tygodniu taką aktywność podejmowało 40,1% (294) ankietowanych, opcję codziennie do dwóch godzin wybrało – 19,1% (140) dziewcząt, codziennie pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 15,8% (116), a powyżej czterech godzin – 10,2% (75). Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 1% (7) osób.

Z deklaracji chłopców ze szkół ponadpodstawowych wynika, że 2% (27) nie podejmowało żadnych działań związanych z rozwojem zainteresowań, 0,8% (11) badanych, wybrało opcję kilka razy w ciągu roku a 4% (55) - kilka razy w tygodniu. 19,8% (272) chłopców oświadczyło, że rozwija swoje zainteresowania do 2 godzin codziennie, pomiędzy dwie a cztery godziny – 22,7% (313) badanych, a powyżej czterech godzin – 19,2% (265) osoby. Bez odpowiedzi to pytanie pozostawiło 1,6% (22) uczniów.

Hobby, zainteresowania Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na oglądanie telewizji i filmów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na oglądanie telewizji/filmów?

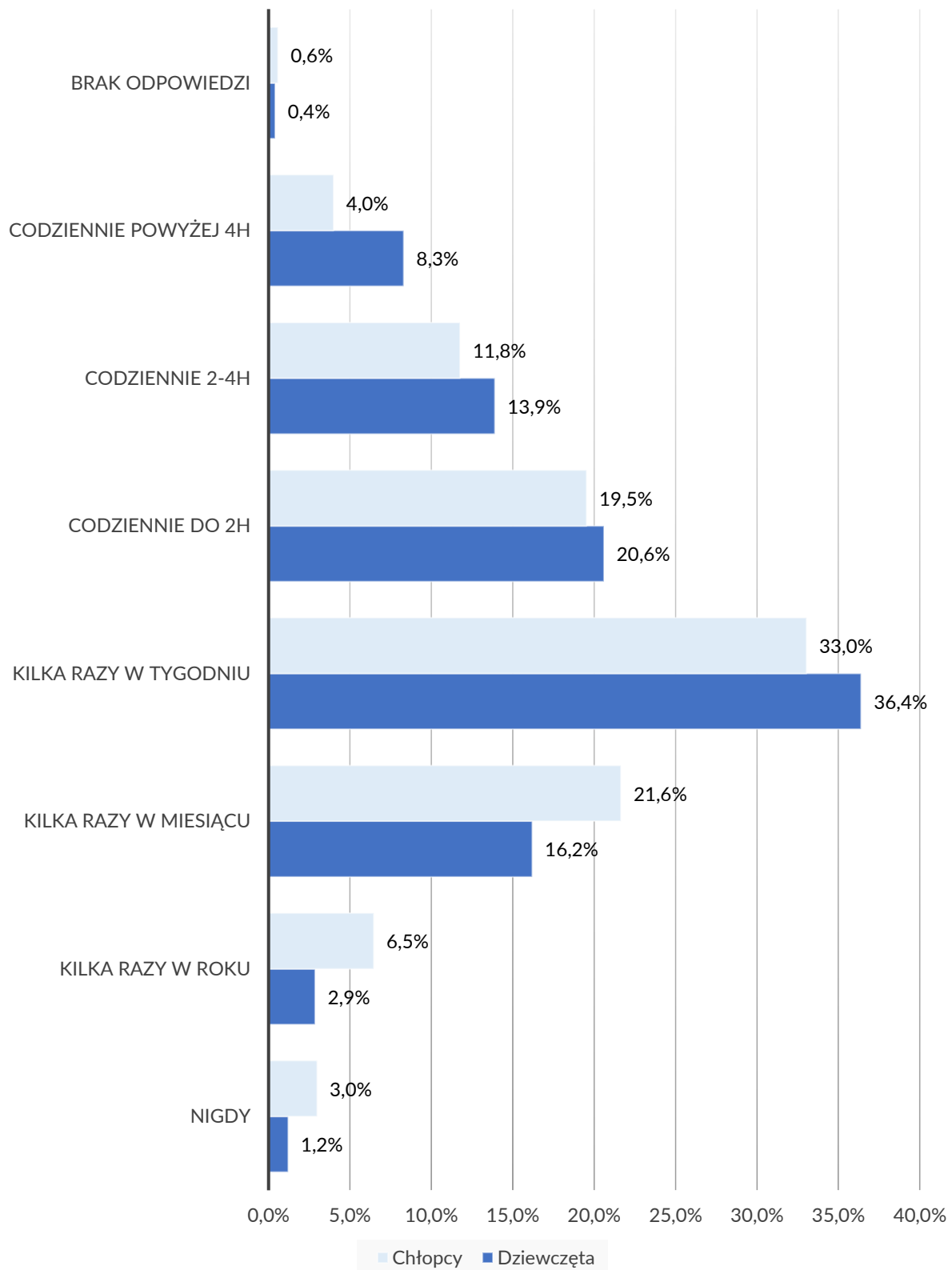
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin

Oglądanie telewizji i filmów				
Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	9	1,2%	41	3%
Kilka razy w roku	21	2,9%	89	6,5%
Kilka razy w miesiącu	119	16,2%	298	21,6%
Kilka razy w tygodniu	267	36,4%	455	33%
Codziennie do 2h	151	20,6%	269	19,5%
Codziennie 2-4h	102	13,9%	162	11,8%
Codziennie powyżej 4h	61	8,3%	55	4%
Brak odpowiedzi	3	0,4%	8	0,6%
Suma	733	100%	1377	100%

Na podstawie uzyskanych wyników badań, wśród dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych wynika, że jedynie 1,2% (9 os.) respondentek nigdy nie oglądało telewizji, a 2,9% (21) uczennic spędzało w ten sposób czas kilka razy w ciągu roku. Odpowiedzi – kilka razy w miesiącu udzieliło 16,2% (119) respondentek, z kolei kilka razy w tygodniu – 36,4% (267). Codzienne oglądanie telewizji w wymiarze do dwóch godzin, zadeklarowało 20,6% (151) badanych, pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 13,9% (102), a powyżej czterech godzin – 8,3% (61) ankietowanych. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 0,4% (3) dziewcząt.

W grupie badanych chłopców, 3% (41) uznało, że nigdy nie oglądało telewizji ani filmów, 6,5% (89) wybrało odpowiedź – kilka razy w ciągu roku, a 21,6% (298) badanych kilka razy w miesiącu. Najliczniejsza grupa chłopców – 33% (455), udzieliło odpowiedzi – kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu na oglądaniu telewizji codziennie w wymiarze do dwóch godzin, zadeklarowało 19,5% (269) badanych, pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 11,8% (162) osoby, a powyżej czterech godzin – 4% (55) uczniów. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 0,6% (8) chłopców.

Oglądanie telewizji i filmów Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na słuchanie muzyki.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na słuchanie muzyki?

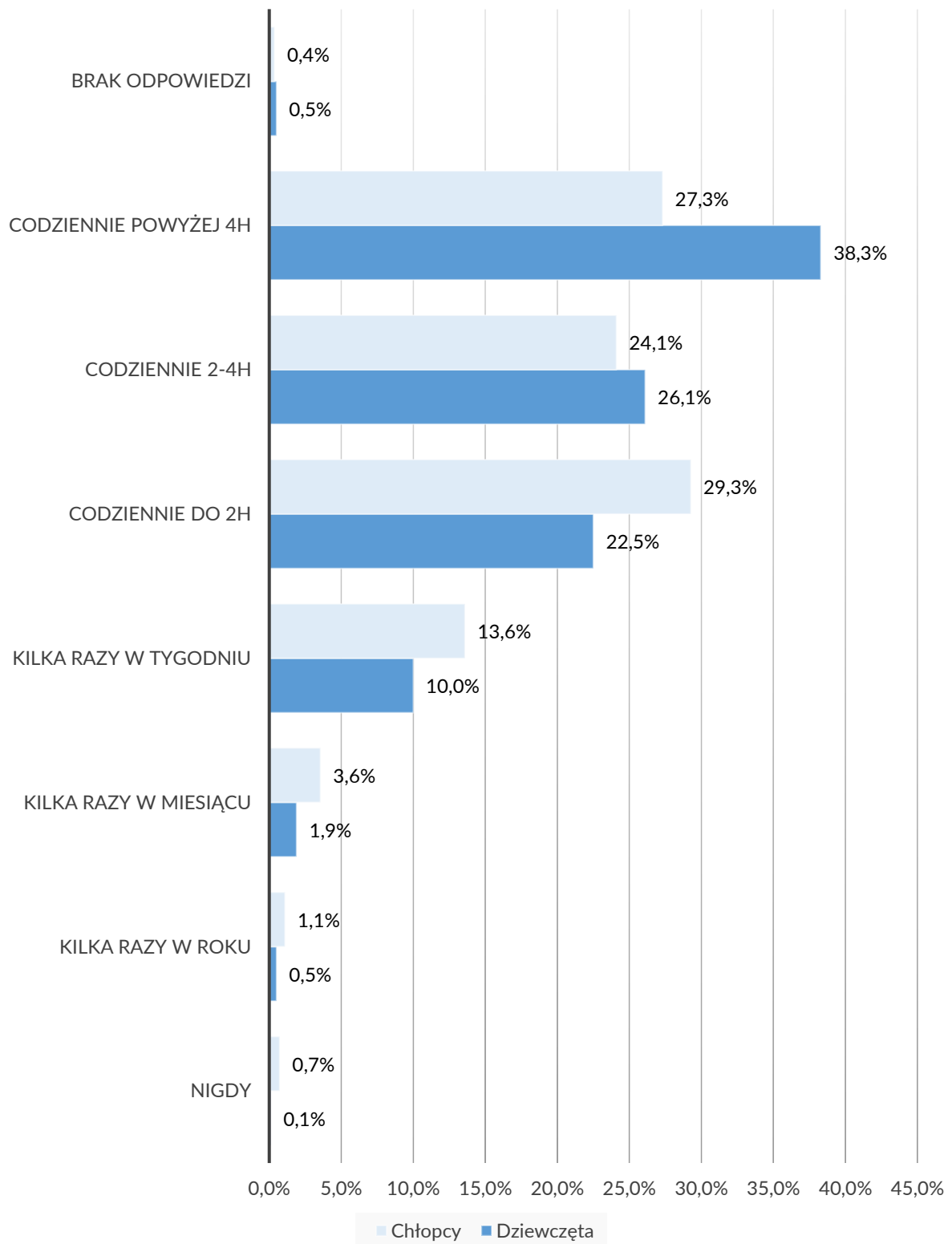
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin

Słuchanie muzyki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	1	0,1%	10	0,7%
Kilka razy w roku	4	0,5%	15	1,1%
Kilka razy w miesiącu	14	1,9%	49	3,6%
Kilka razy w tygodniu	73	10%	187	13,6%
Codziennie do 2h	165	22,5%	403	29,3%
Codziennie 2-4h	191	26,1%	332	24,1%
Codziennie powyżej 4h	281	38,3%	376	27,3%
Brak odpowiedzi	4	0,5%	5	0,4%
Suma	733	100%	1377	100%

W grupie badanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych jedynie 0,1% (1 os.) zaznaczyło odpowiedź, że nigdy nie słuchało muzyki. Spędzanie w ten sposób czasu wolnego kilka razy w roku, zadeklarowało 0,5% (4) uczennice, a kilka razy miesiącu – 1,9% (14). 10% (73) ankietowanych wybrało odpowiedź kilka razy w tygodniu, 22,5% (165) – codziennie do dwóch godzin, a 26,1% (191) badanych – codziennie pomiędzy dwoma a czterema godzinami. Najwięcej spośród respondentek, 38,3% (281) zadeklarowało tę formę aktywności w wymiarze powyżej czterech godzin dziennie. Odpowiedzi nie udzieliło natomiast 0,5% (4) uczennic.

W opinii chłopców ze szkół ponadpodstawowych wynika, że 0,7% (10) nigdy nie słuchało muzyki, 1,1% (15) robiło to kilka razy w roku, z kolei 3,6% (49) – kilka razy w miesiącu. Odpowiedź kilka razy w tygodniu wybrało 13,6% (187) uczniów, a codziennie do dwóch godzin – 29,3% (403). 24,1% (332) chłopców zadeklarowało, że słuchało muzyki codziennie od dwóch do czterech godzin, z kolei 27,3% (376) – powyżej czterech godzin dziennie. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło natomiast 0,4% (5) respondentów.

Słuchanie muzyki Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące czasu poświęconego na używanie Internetu.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na używanie Internetu (telefon/komputer/tablet)?

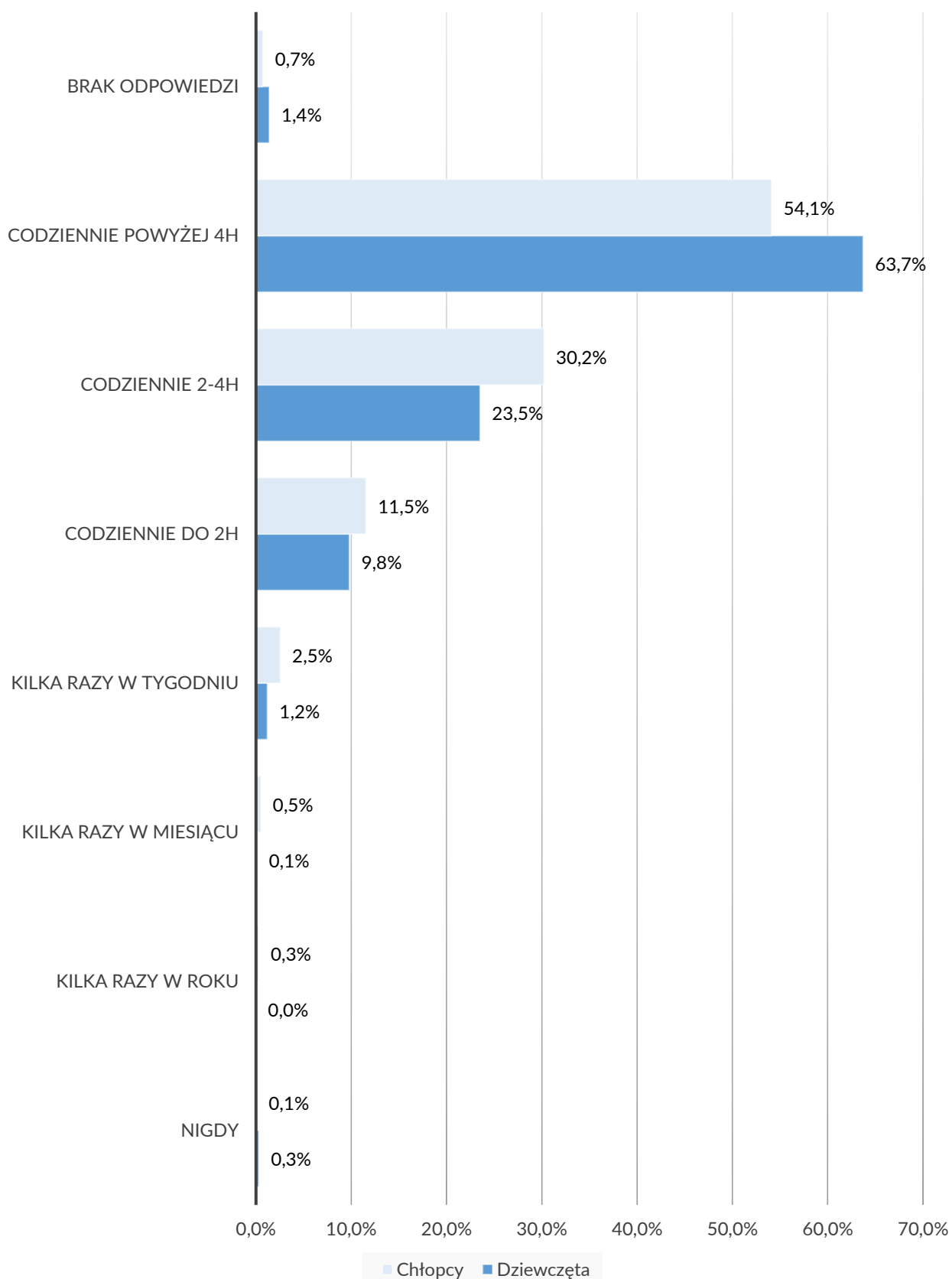
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin

Używanie Internetu				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	2	0,3%	1	0,1%
Kilka razy w roku	0	0%	4	0,3%
Kilka razy w miesiącu	1	0,1%	7	0,5%
Kilka razy w tygodniu	9	1,2%	35	2,5%
Codziennie do 2h	72	9,8%	159	11,5%
Codziennie 2-4h	172	23,5%	416	30,2%
Codziennie powyżej 4h	467	63,7%	745	54,1%
Brak odpowiedzi	10	1,4%	10	0,7%
Suma	733	100%	1377	100%

Wedle deklaracji uczennic ze szkół ponadpodstawowych, jedynie 0,3% (2 os.) nigdy nie korzystało z Internetu. Żadna z ankietowanych nie wybrała opcji kilka razy w roku. Tylko jedna uczennica (0,1%) zaznaczyła odpowiedź kilka razy w miesiącu. 1,2% (9) uczennic przyznało, że przeglądało Internet kilka razy w tygodniu, 9,8% (72) zaznaczyło, że robi to codziennie w wymiarze do dwóch godzin, z kolei 23,5% (172) pomiędzy dwoma a czterema godzinami dziennie. Zdecydowana większość badanych dziewcząt, 63,7% (467), wybrała odpowiedź codziennie powyżej czterech godzin. Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 1,4% (10) respondentek.

W grupie badanych chłopców zaledwie jeden uczeń (0,1%) wybrał odpowiedź, że nigdy nie korzystał z Internetu. 0,3% (4) ankietowanych przyznało, że robiło to kilka razy w roku, 0,5% (7) dokonało wyboru – kilka razy w miesiącu, a 2,5% (35) – kilka razy w tygodniu. Spędzanie czasu na przeglądanie Internetu codziennie do dwóch godzin zadeklarowało 11,5% (159) uczniów, a od dwóch do czterech godzin dziennie – 30,2% (416). Ponad połowa badanych uczniów, 54,1% (745) dokonała natomiast wyboru - codziennie powyżej czterech godzin. Odpowiedzi nie uzyskano od 0,7% (10) ankietowanych.

Używanie Internetu Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące grania w gry komputerowe/konsole.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na granie w gry komputerowe/konsole?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

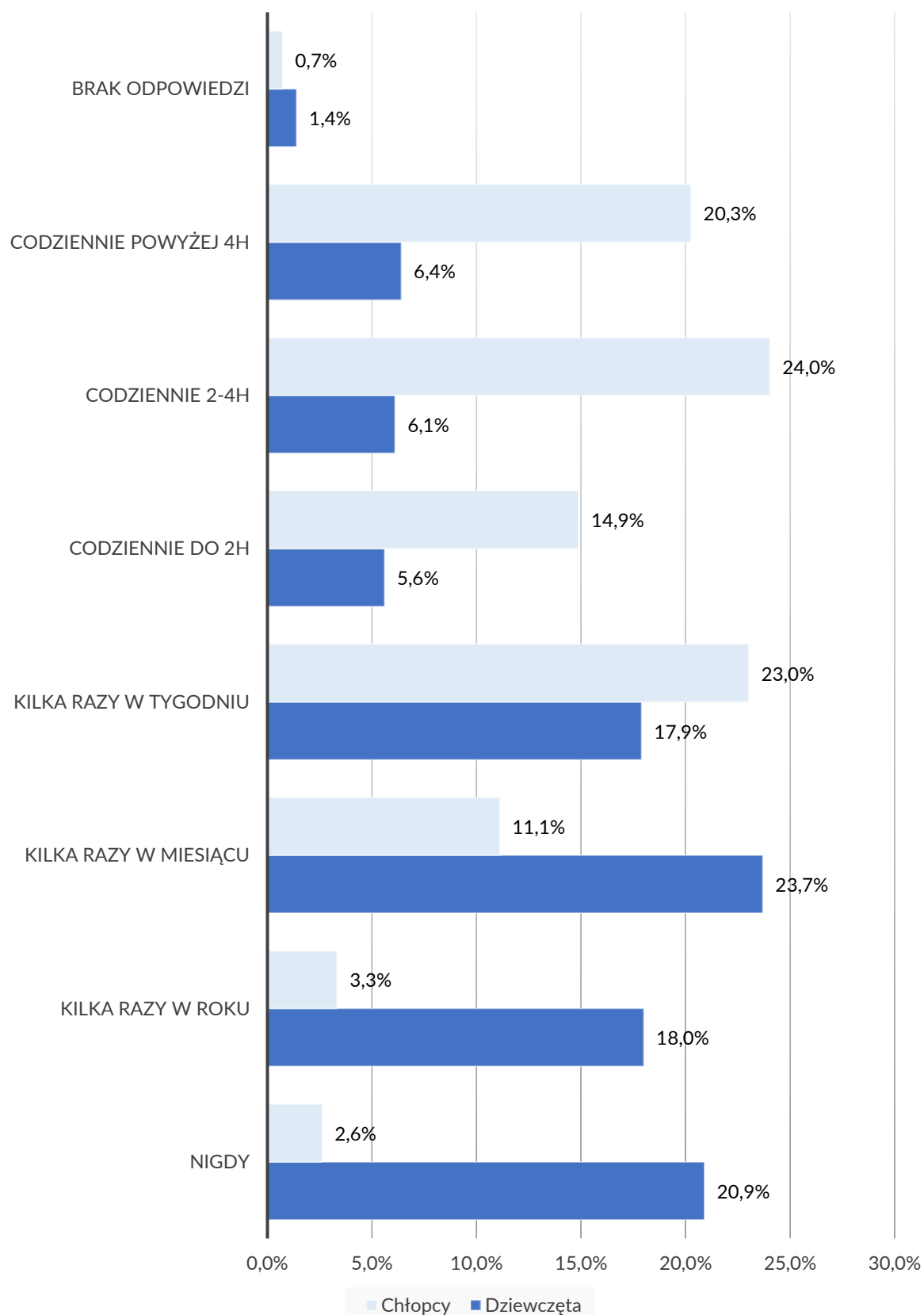
Granie w gry komputerowe/konsole				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	153	20,9%	36	2,6%
Kilka razy w roku	132	18%	46	3,3%
Kilka razy w miesiącu	174	23,7%	153	11,1%
Kilka razy w tygodniu	131	17,9%	317	23%
Codziennie do 2h	41	5,6%	205	14,9%
Codziennie 2-4h	45	6,1%	331	24%
Codziennie powyżej 4h	47	6,4%	279	20,3%
Brak odpowiedzi	10	1,4%	10	0,7%
Suma	733	100%	1377	100%

Wedle deklaracji badanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych, 20,9% (153 os.) nigdy nie grało w gry komputerowe lub na konsolach. Odpowiedź - kilka razy w ciągu roku wybrało 18% (132) uczennic, kilka razy w miesiącu – 23,7% (174), a 17,9% (131) – kilka razy w tygodniu. 5,6% (41) badanych odpowiedziało, że gra w gry codziennie w wymiarze do dwóch godzin, codziennie od dwóch do czterech godzin – 6,1% (45), a powyżej czterech godzin dziennie – 6,4% (47) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 1,4% (10) respondentek.

W grupie badanych chłopców wyniki przedstawiają się w sposób następujący: 2,6% (36) oświadczyło, że nigdy nie grało w gry komputerowe. 3,3% (46) uznało, że robiło to kilka razy w ciągu roku, 11,1% (153) – kilka razy w miesiącu, a 23% (317) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu na graniu w gry zadeklarowało, w wymiarze do dwóch godzin – 14,9% (205) uczniów, od dwóch do czterech godzin – 24% (331), a powyżej czterech godzin dziennie – 20,3% (279) badanych. Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 0,7% (10) ankietowanych chłopców.

Granie w gry komputerowe/konsolowe Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów?

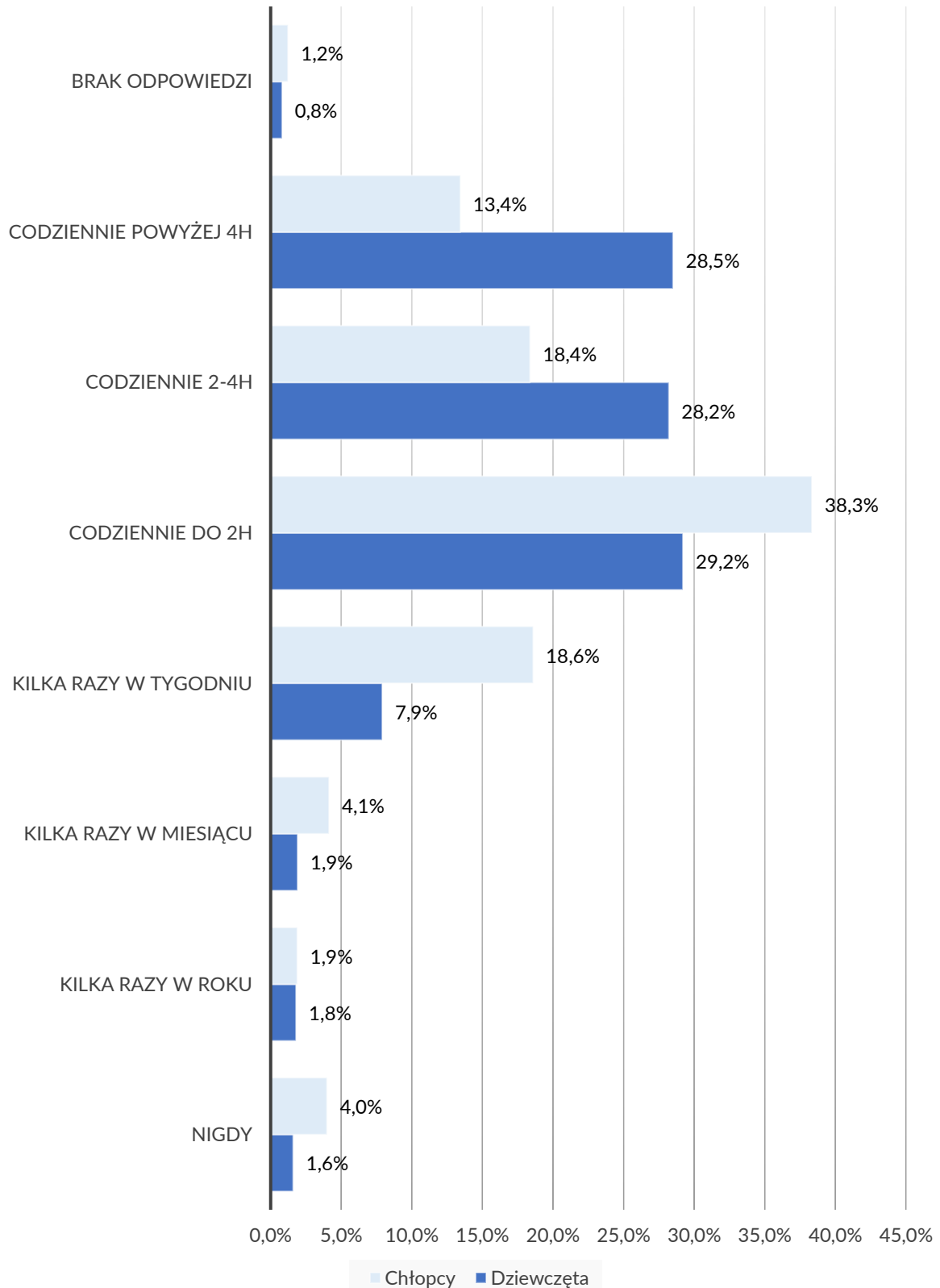
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	12	1,6%	55	4%
Kilka razy w roku	13	1,8%	26	1,9%
Kilka razy w miesiącu	14	1,9%	57	4,1%
Kilka razy w tygodniu	58	7,9%	256	18,6%
Codziennie do 2h	214	29,2%	528	38,3%
Codziennie 2-4h	207	28,2%	253	18,4%
Codziennie powyżej 4h	209	28,5%	185	13,4%
Brak odpowiedzi	6	0,8%	17	1,2%
Suma	733	100%	1377	100%

Spośród badanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych, 1,6% (12 os.) oświadczyło, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych. Do takiej formy aktywności kilka razy w ciągu roku, przyznało się 1,8% (13) uczennic, kilka razy w miesiącu – 1,9% (14), a kilka razy w tygodniu – 7,9% (58) dziewcząt. Codzienne korzystanie z portali w wymiarze do dwóch godzin zadeklarowało 29,2% (214) badanych, pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 28,2% (207), a powyżej czterech godzin dziennie – 28,5% (209) respondentek. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 0,8% (6) dziewcząt.

W grupie badanych chłopców, 4% (55) uznało, że nigdy nie korzystało z portali społecznościowych i komunikatorów. Opcję kilka razy w ciągu roku wybrało – 1,9% (26) uczniów, kilka razy w miesiącu – 4,1% (57), a kilka razy w tygodniu – 18,6% (256) osób. Codzienne poświęcanie czasu na korzystanie z portali do dwóch godzin zadeklarowało – 38,3% (528) badanych, od dwóch do czterech godzin dziennie – 18,4% (253), a powyżej czterech godzin – 13,4% (185) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło natomiast 1,2% (17) chłopców.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące spotkania się z przyjaciółmi.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na spotkanie z przyjaciółmi?

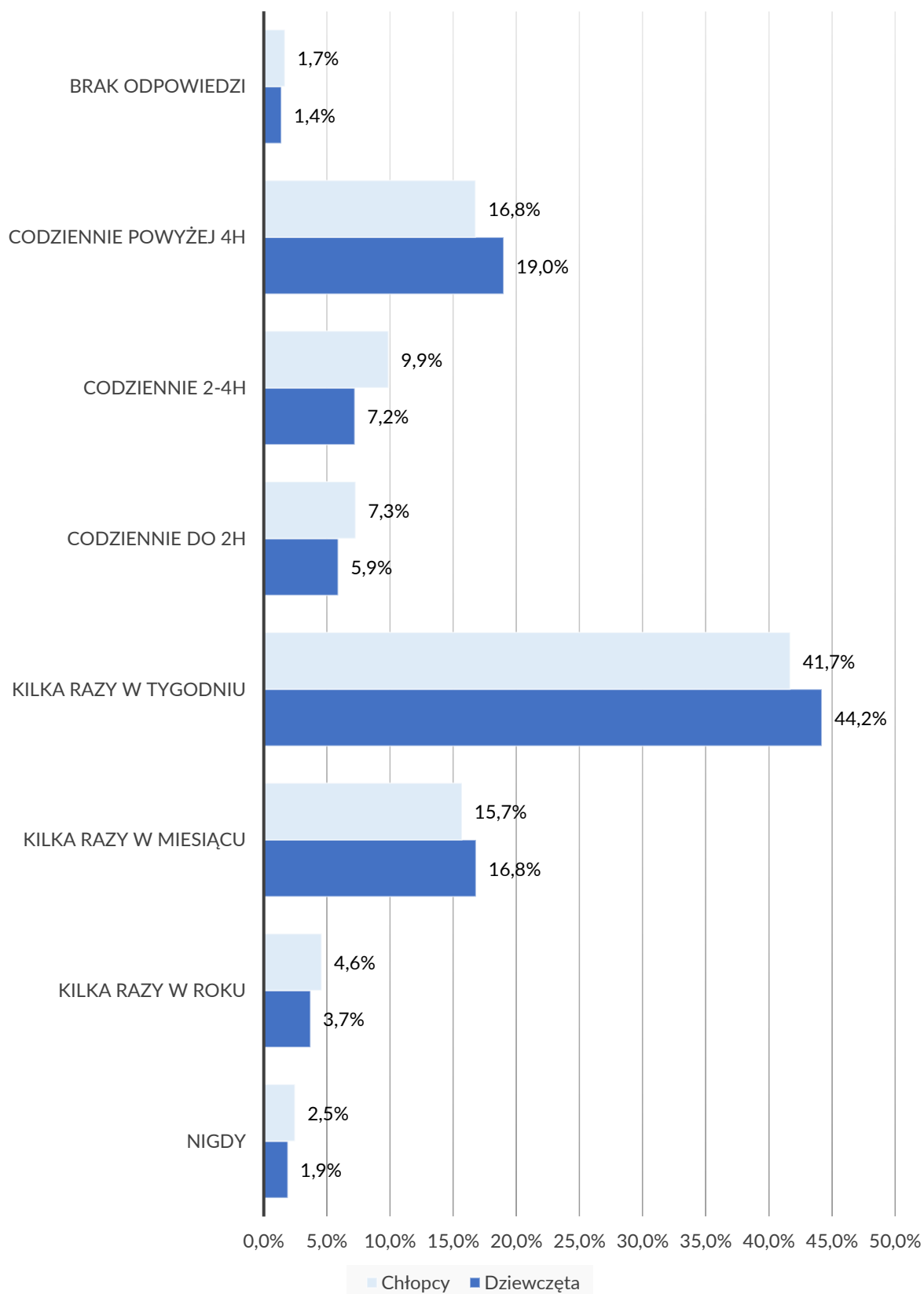
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	14	1,9%	34	2,5%
Kilka razy w roku	27	3,7%	63	4,6%
Kilka razy w miesiącu	123	16,8%	216	15,7%
Kilka razy w tygodniu	324	44,2%	574	41,7%
Codziennie do 2h	43	5,9%	100	7,3%
Codziennie 2-4h	53	7,2%	136	9,9%
Codziennie powyżej 4h	139	19%	231	16,8%
Brak odpowiedzi	10	1,4%	23	1,7%
Suma	733	100%	1377	100%

Według deklaracji 1,9% (14 os.) uczennic ze szkół ponadpodstawowych, nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi i znajomymi. Odpowiedzi kilka razy w ciągu roku udzieliło 3,7% (27) ankietowanych, a kilka razy w miesiącu – 16,8% (123). Najwięcej spośród badanych – 44,2% (324) wybrało natomiast odpowiedź – kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu w powyższy sposób do dwóch godzin zaznaczyło – 5,9% (43) dziewczęta, od dwóch do czterech godzin – 7,2% (53) a ponad cztery godziny dziennie – 19% (139) uczennic. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 1,4% (10) ankietowanych.

W grupie badanych chłopców wyniki prezentują się w sposób następujący: 2,5% (34) uczniów, uznało, że nigdy nie spotykało się z przyjaciółmi i znajomymi. Aktywność tą podejmowało kilka razy w roku – 4,6% (63) badanych, kilka razy w miesiącu – 15,7% (216) a kilka razy w tygodniu – 41,7% (574). Codzienne spotkania ze znajomymi do dwóch godzin zadeklarowało 7,3% (100) uczniów, od dwóch do czterech godzin – 9,9% (136) a powyżej czterech godzin – 16,8% (231) respondentów. Odpowiedzi nie udzieliło 1,7% (23) uczniów.

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące czasu spędzanego na imprezach, koncertach, dyskotekach.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na imprezy, koncerty, dyskoteki?

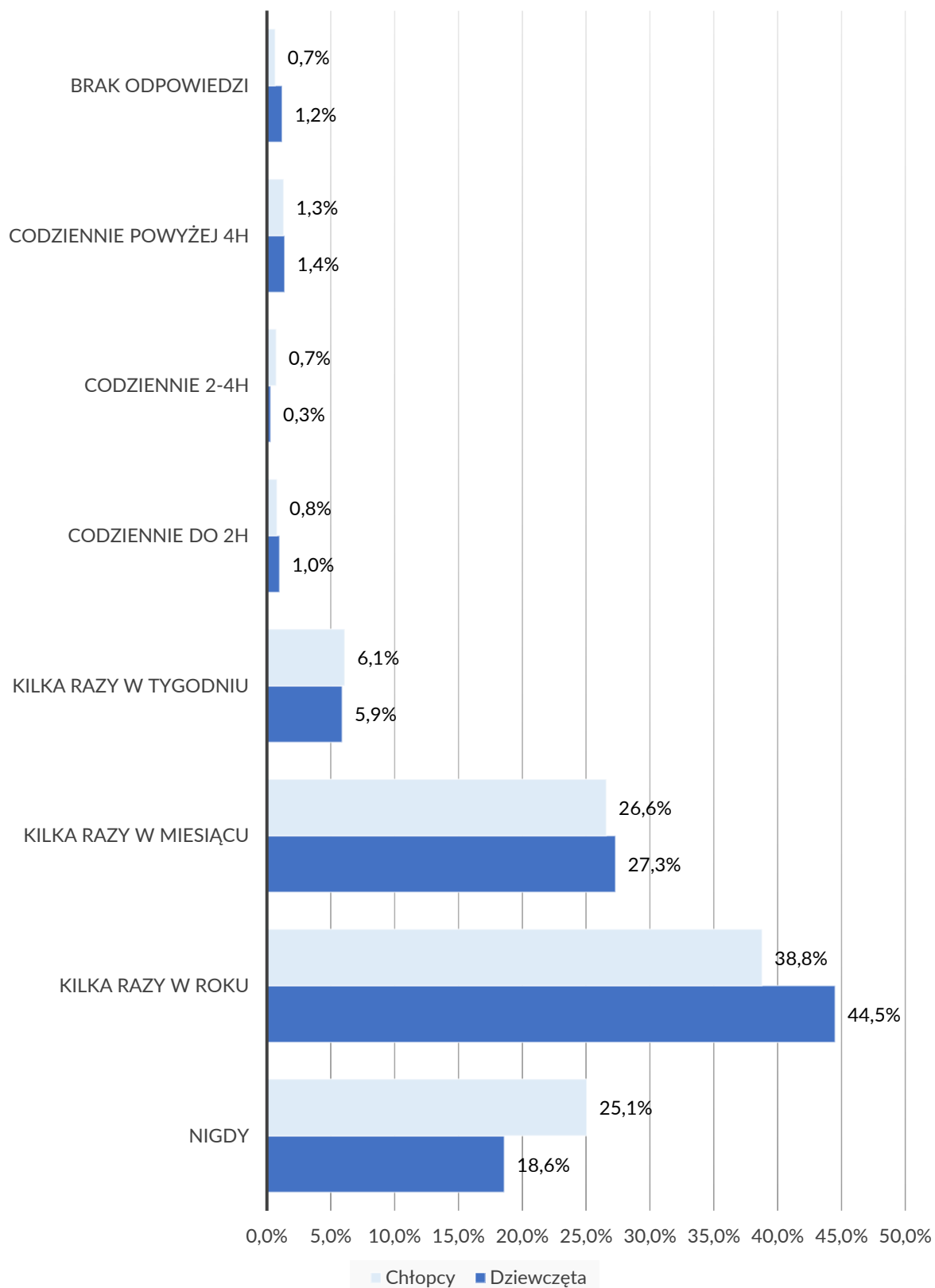
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godzin, codziennie powyżej 4 godzin

Imprezy, koncerty i dyskoteki				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	136	18,6%	345	25,1%
Kilka razy w roku	326	44,5%	534	38,8%
Kilka razy w miesiącu	200	27,3%	366	26,6%
Kilka razy w tygodniu	43	5,9%	84	6,1%
Codziennie do 2h	7	1%	11	0,8%
Codziennie 2-4h	2	0,3%	10	0,7%
Codziennie powyżej 4h	10	1,4%	18	1,3%
Brak odpowiedzi	9	1,2%	9	0,7%
Suma	733	100%	1377	100%

18,6% (136 os.) dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych odpowiedziało, że nigdy nie były na koncertach, imprezach i dyskotekach. 44,5% (326) respondentek zadeklarowało, że spędza w ten sposób czas kilka razy w roku, 27,3% (200) – kilka razy w miesiącu, a 5,9% (43) osoby – kilka razy w tygodniu. Zaledwie 1% (7) osób wybrało odpowiedź codziennie do dwóch godzin, 0,3% (2) od dwóch do czterech godzin dziennie, a powyżej czterech godzin dziennie – 1,4% (10) respondentek. Odpowiedzi nie udzieliło 1,2% (9) ankietowanych.

Spośród badanych chłopców 25,1% (345) zadeklarowało, że nigdy nie uczestniczyło w imprezach, koncertach czy dyskotekach. Największa grupa respondentów – 38,8% (534) udzieliła odpowiedzi, że taki rodzaj aktywności podejmowała kilka razy w roku, 26,6% (366) – kilka razy w miesiącu, a 6,1% (84) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu na koncertach lub dyskotekach w wymiarze do dwóch godzin zadeklarowało 0,8% (11) uczniów pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 0,7% (10) badanych, a powyżej czterech godzin dziennie – 1,3% (18) osób. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 0,7% (9) ankietowanych.

Imprezy, koncerty i dyskoteki Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia.

Pytanie: Ile czasu spędzasz bez konkretnego zajęcia?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godzin, codziennie powyżej 4 godzin

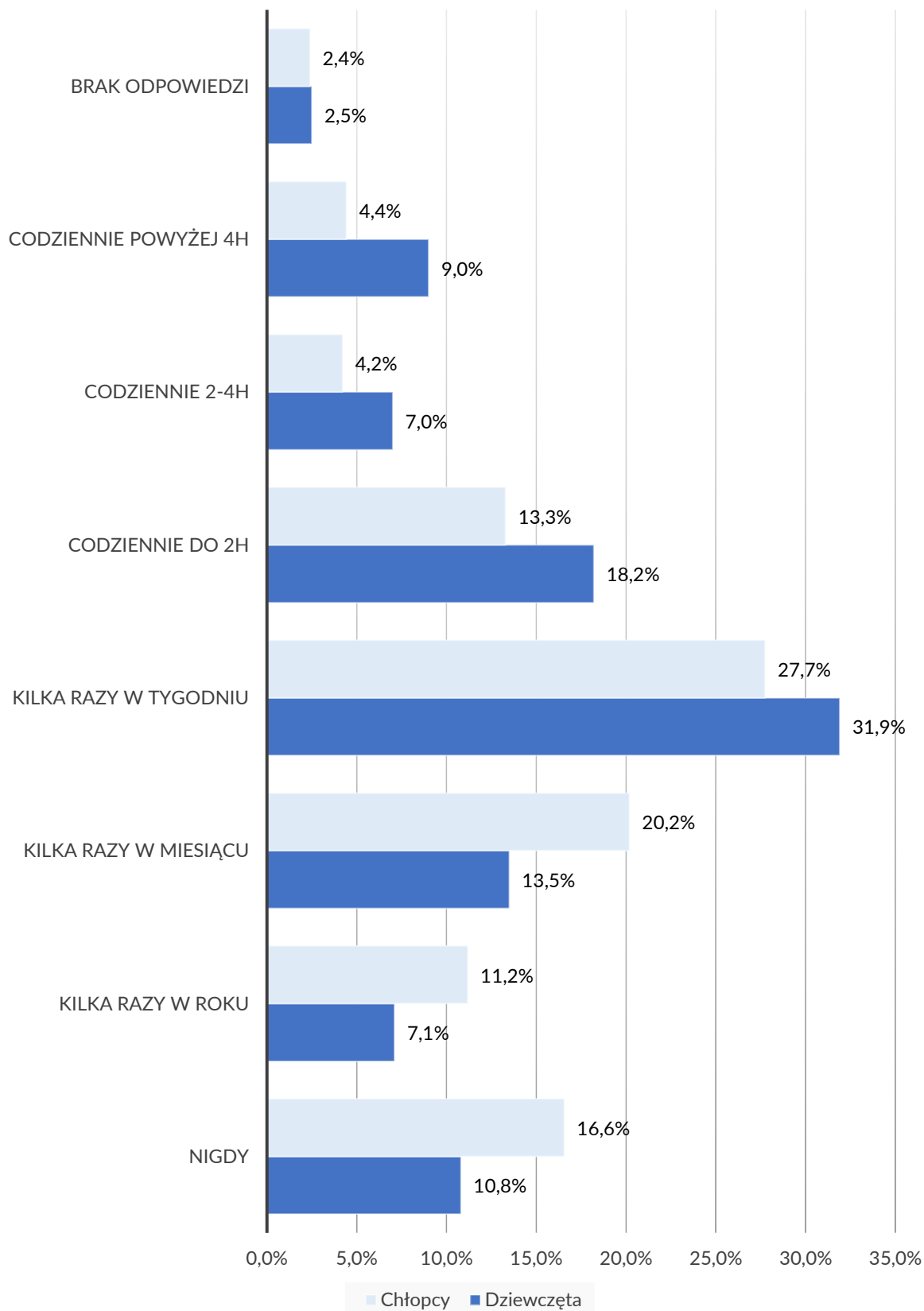
Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	79	10,8%	228	16,6%
Kilka razy w roku	52	7,1%	154	11,2%
Kilka razy w miesiącu	99	13,5%	278	20,2%
Kilka razy w tygodniu	234	31,9%	382	27,7%
Codziennie do 2h	134	18,2%	183	13,3%
Codziennie 2-4h	51	7%	58	4,2%
Codziennie powyżej 4h	66	9%	61	4,4%
Brak odpowiedzi	18	2,5%	33	2,4%
Suma	733	100%	1377	100%

W grupie badanych dziewcząt 10,8% (79 os.) zadeklarowało, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. 7,1% (52) badanych wybrało odpowiedź kilka razy w ciągu roku, 13,5% (99) – kilka razy w miesiącu, z kolei 31,9% (234) kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia, w wymiarze do dwóch godzin, wskazało 18,2% (134) osoby, pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 7% (51) respondentek, a powyżej czterech godzin – 9% (66) ankietowanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 2,5% (18) dziewcząt.

W grupie badanych chłopców 16,6% (228) dokonało wyboru, że nigdy nie spędzało czasu bez konkretnego zajęcia. 11,2% (154) badanych wskazało odpowiedź kilka razy w ciągu roku, 20,2% (278) – kilka razy w miesiącu, z kolei 27,7% (382) kilka razy w tygodniu. Codzienne spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia, w wymiarze do dwóch godzin dziennie wybrało 13,3% (183) osób, pomiędzy dwiema a czterema godzinami - 4,2% (58), a powyżej czterech godzin - 4,4% (61). Na pytanie nie odpowiedziało 2,4% (33) chłopców.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące czytania.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na czytanie?

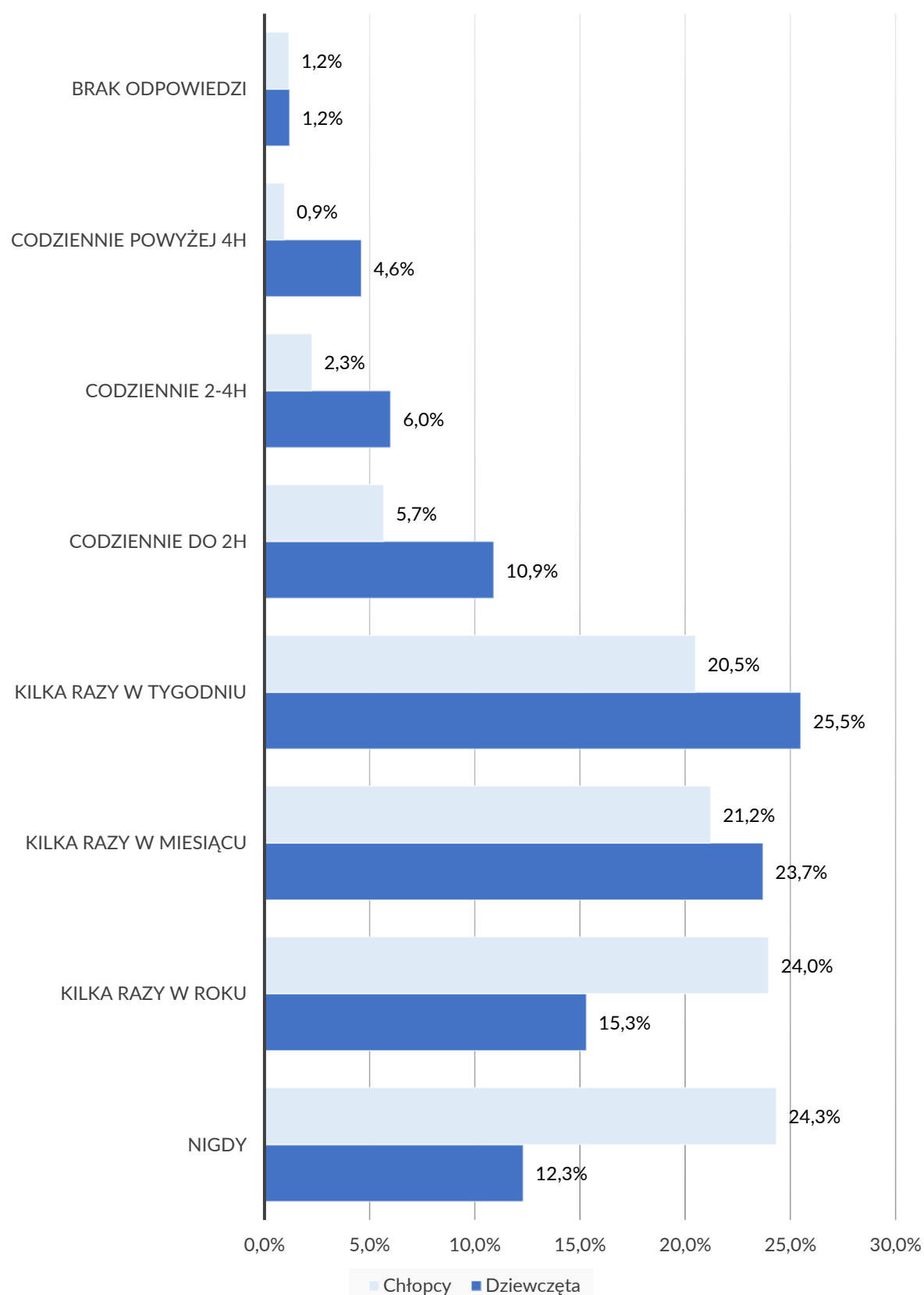
Możliwe odpowiedzi: *nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.*

Czytanie				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	90	12,3%	335	24,3%
Kilka razy w roku	112	15,3%	330	24%
Kilka razy w miesiącu	174	23,7%	292	21,2%
Kilka razy w tygodniu	190	25,5%	282	20,5%
Codziennie do 2h	80	10,9%	78	5,7%
Codziennie 2-4h	44	6%	31	2,3%
Codziennie powyżej 4h	34	4,6%	13	0,9%
Brak odpowiedzi	9	1,2%	16	1,2%
Suma	733	100%	1377	100%

Wedle deklaracji dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych można przypuszczać, że 12,3% (90 os.) nigdy nie czytało książek. Odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło - 15,3% (112) ankietowanych, kilka razy w miesiącu - 23,7% (174), a kilka razy w tygodniu - 25,5% (190) respondentów. Codziennie tej aktywności w wymiarze do dwóch godzin poświęcało swój czas 10,9% (80) ankietowanych, pomiędzy dwoma a czterema godzinami - 6% (44) badanych, a powyżej czterech godzin dziennie - 4,6% (34) uczennic. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło - 1,2% (9) respondentek.

Wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych aż 24,3% (335) uczniów udzieliło odpowiedzi, że nigdy nie czytało książek. Opcję kilka razy w roku wybrało nieznacznie mniej - 24% (330) badanych, a kilka razy w tygodniu - 20,5% (282) respondentów. Wedle udzielonych odpowiedzi codzienne czytanie do dwóch godzin zadeklarowało - 5,7% (78) uczniów, od dwóch do czterech godzin - 2,3% (31), a powyżej czterech godzin - 0,9% (13) ankietowanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 1,2% (16) uczniów.

Czytanie Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące odrabiania lekcji.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na odrabianie lekcji?

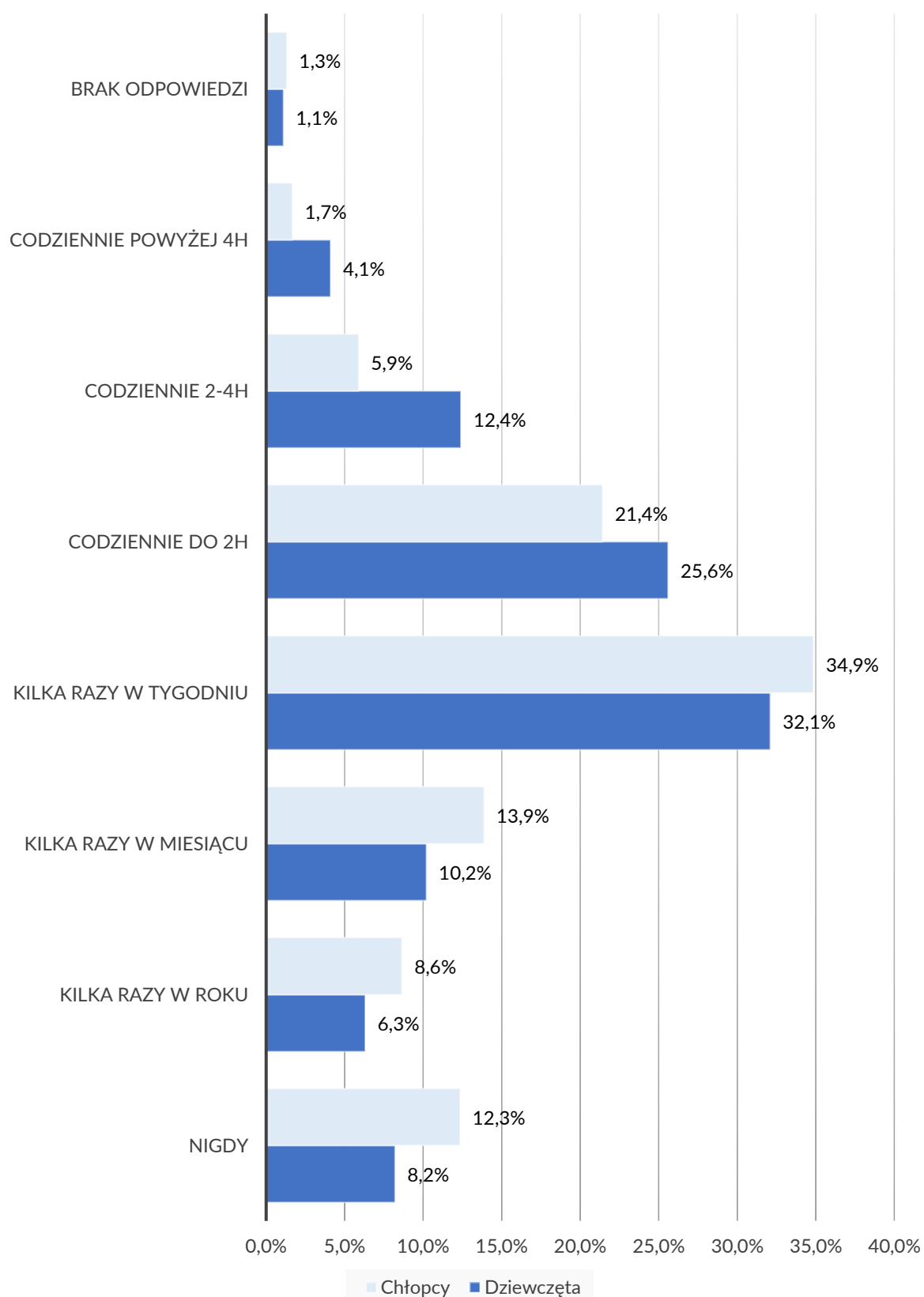
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, codziennie 2-4 godziny, codziennie powyżej 4 godzin

Odrabianie lekcji				
Dziewczeta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	60	8,2%	170	12,3%
Kilka razy w roku	46	6,3%	119	8,6%
Kilka razy w miesiącu	75	10,2%	191	13,9%
Kilka razy w tygodniu	235	32,1%	480	34,9%
Codziennie do 2h	188	25,6%	295	21,4%
Codziennie 2-4h	91	12,4%	81	5,9%
Codziennie powyżej 4h	30	4,1%	23	1,7%
Brak odpowiedzi	8	1,1%	18	1,3%
Suma	733	100%	1377	100%

Na podstawie uzyskanych wyników badań wśród dziewcząt szkół ponadpodstawowych, 8,2% (60 os.) oświadczyło, że nigdy nie odrabiało lekcji. 6,3% (46) badanych zadeklarowało, że robiło to kilka razy w roku, a 10,2% (75) kilka razy w miesiącu. Najwięcej uczennic wybrało odpowiedź kilka razy w tygodniu – 32,1% (235). Według odpowiedzi codziennie do dwóch godzin swój czas na odrabianie lekcji poświęcało 25,6% (188) badanych, w wymiarze od dwóch do czterech godzin 12,4% (91) uczennic, a powyżej czterech godzin 4,1% (30). Bez odpowiedzi pytanie pozostawiło – 1,1% (8) respondentek.

W grupie chłopców ze szkół ponadpodstawowych, odpowiedzi, że nigdy nie odrabiało lekcji udzieliło 12,3% (170) badanych. Opcję kilka razy w roku wybrało 8,6% (119) osób, a kilka razy w miesiącu 13,9% (191) badanych. Najwięcej badanych 34,9% (480) dokonało wyboru kilka razy w tygodniu. Na codziennym obrabianiu lekcji do dwóch godzin czas swój spędzało 21,4% (295) badanych, w wymiarze od dwóch do czterech godzin 5,9% (81) uczniów, a powyżej 1,7% (23) respondentów. Odpowiedzi nie udzieliło natomiast 1,3% (18) badanych.

Odrabianie lekcji Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące rozmów z rodzicami.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na rozmowy z rodzicami?

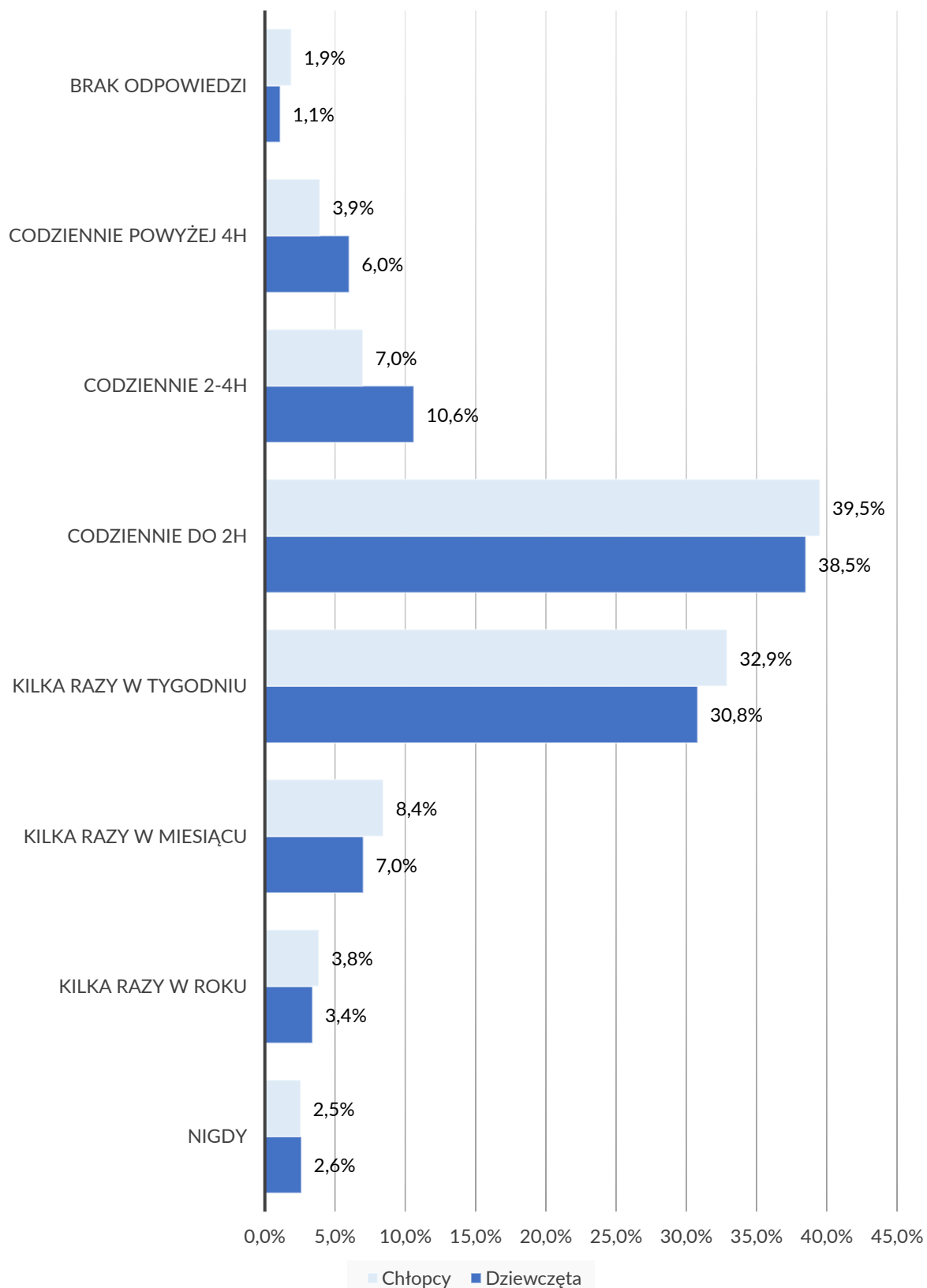
Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godziny, powyżej 4 godzin.

Rozmowa z rodzicami				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	19	2,6%	35	2,5%
Kilka razy w roku	25	3,4%	53	3,8%
Kilka razy w miesiącu	51	7%	116	8,4%
Kilka razy w tygodniu	226	30,8%	453	32,9%
Codziennie do 2h	282	38,5%	544	39,5%
Codziennie 2-4h	78	10,6%	96	7%
Codziennie powyżej 4h	44	6%	54	3,9%
Brak odpowiedzi	8	1,1%	26	1,9%
Suma	733	100%	1377	100%

Z deklaracji dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych wynika, że 2,6% (19os.) nigdy nie rozmawiało z rodzicami. Odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło 3,4% (25) badanych, kilka razy w miesiącu – 7% (51), a kilka razy w tygodniu – 30,8% (226) osób. Najwięcej ankietowanych, 38,5% (282), dokonało wyboru odpowiedzi – codziennie do dwóch godzin. W wymiarze od dwóch do czterech godzin rozmowy z rodzicami odbywało 10,6% (78) uczennic, a powyżej czterech godzin – 6% (44) ankietowanych. Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 1,1% (8) ankietowanych.

Spośród chłopców, 2,5% (35) zadeklarowało, że nigdy nie rozmawiało z rodzicami. 3,8% (53) badanych udzieliło odpowiedzi kilka razy w miesiącu, a 8,4% (116) – kilka razy w tygodniu. Do codziennych rozmów z rodzicami w wymiarze do dwóch godzin przyznało się – 39,5% (544) respondentów, pomiędzy dwoma a czterema godzinami – 7% (96) badanych, a powyżej czterech godzin – 3,9% (54) badanych. 1,9% (26) ankietowanych pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Rozmowa z rodzicami Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące innych zajęć.

Pytanie: Ile czasu poświęcasz na inne zajęcia?

Możliwe odpowiedzi: nigdy, kilka razy w roku, kilka razy w miesiącu, kilka razy w tygodniu, codziennie: do 2 godzin, 2-4 godzin, powyżej 4 godzin.

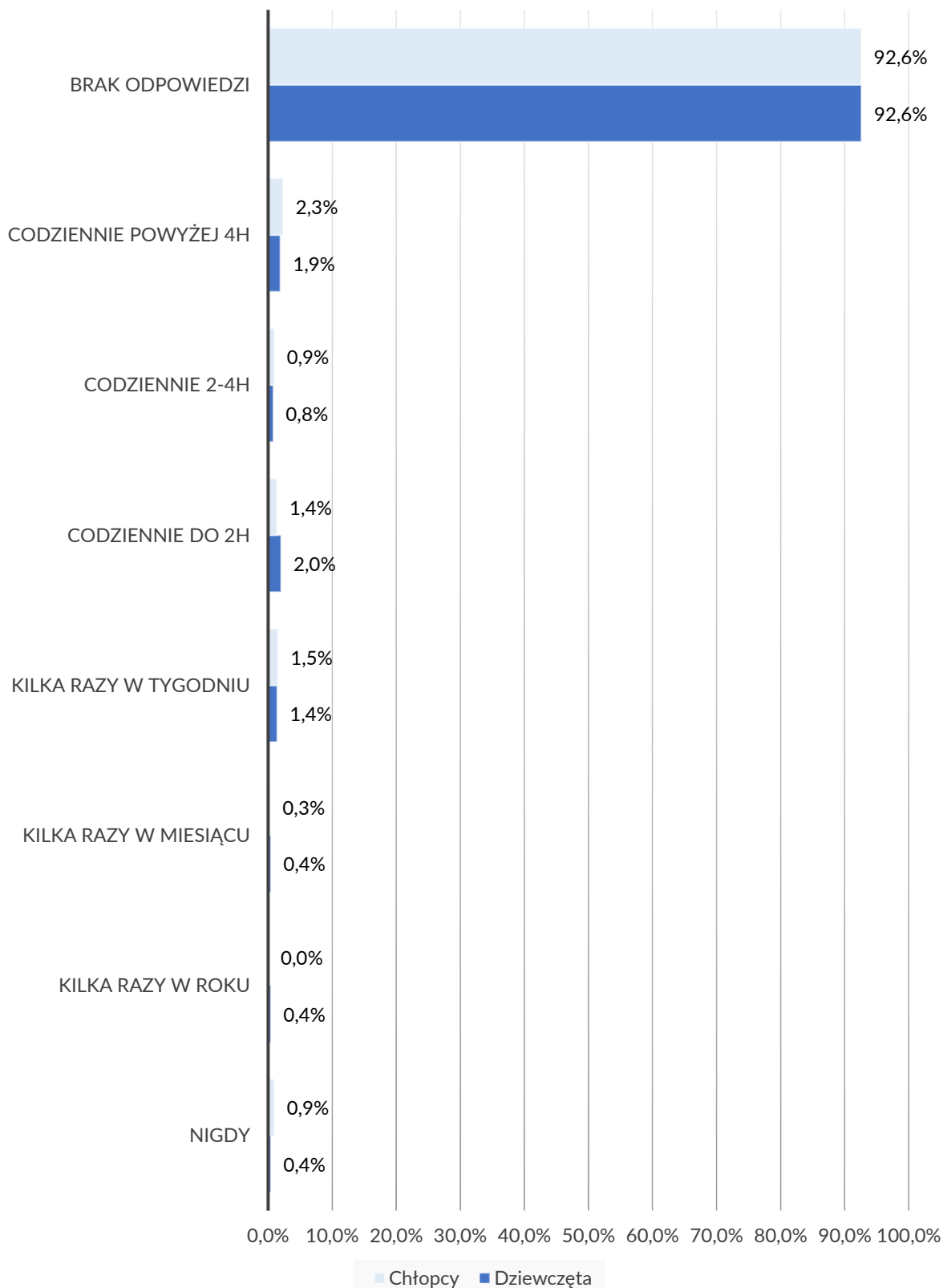
Inne zajęcia				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Nigdy	3	0,4%	13	0,9%
Kilka razy w roku	3	0,4%	0	0%
Kilka razy w miesiącu	3	0,4%	4	0,3%
Kilka razy w tygodniu	10	1,4%	21	1,5%
Codziennie do 2h	15	2%	19	1,4%
Codziennie 2-4h	6	0,8%	13	0,9%
Codziennie powyżej 4h	14	1,9%	32	2,3%
Brak odpowiedzi	679	92,6%	1275	92,6%
Suma	733	100%	1377	100%

Wśród dziewcząt uczących się w szkołach ponadpodstawowych zaledwie 0,4% (3 os.) oświadczyło, że nigdy nie spędzało czasu na innych aktywnościach. Taka sama liczba respondentów zadeklarowała, że na inną aktywność poświęcała czas kilka razy w roku. Odpowiedzi – kilka razy w miesiącu udzieliło – 0,4% (3) osoby, a kilka razy w tygodniu – 1,4% (10) uczennic. Codzienne poświęcanie czasu na inne zajęcia w wymiarze czasowym do dwóch godzin wskazało – 2% (15) osób, od dwóch do czterech godzin 0,8% (6) respondentek, a powyżej czterech godzin – 1,9% (14) badanych. Odpowiedzi nie otrzymano od 92,6% (679) dziewcząt.

Spośród badanych chłopców, 0,9% (13) odpowiedziało, że nigdy nie poświęcało czasu innym aktywnościom. Nikt nie wybrał odpowiedzi kilka razy w roku. Odpowiedź kilka razy w miesiącu zadeklarowało 0,3% (4) badanych, a kilka razy w tygodniu 1,5% (21). 1,4% (19) uczniów wskazało, że dodatkowym aktywnościom poświęcało swój czas do dwóch godzin dziennie, 0,9% (13) od dwóch do czterech godzin, a 2,3% (32) powyżej czterech godzin. 92,6% (1275) ankietowanych nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Inne zajęcia Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Rozdział III: Postawy i opinie uczniów wobec używania substancji psychoaktywnych

3.1. Szkoły podstawowe, klasy 4-6

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych

Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

<i>Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych</i>				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6				
Substancja	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	478	51,7%	435	44,6%
Napoje energetyczne	361	39%	435	44,6%
Alkohol	95	10,3%	135	13,8%
Papierosy	28	3%	38	3,9%
Leki w celu zmiany nastroju	63	6,8%	58	5,9%
Inne	40	4,3%	52	5,3%

Spośród badanych dziewcząt z klas 4-6, najwięcej, bo ponad połowa 51,7% (478 os. z 925 os.) zadeklarowała, że przynajmniej raz w życiu piła kawę z kofeiną. 39% (361 z 925) respondentek zaznaczyło natomiast odpowiedź, że spożywało napoje energetyczne przynajmniej raz w życiu. Z udzielonych odpowiedzi wynika także, że 10,3% (95 z 925) badanych dziewcząt z klas 4-6 spróbowało chociaż raz w życiu alkoholu, a 3% (28 z 925) osób zadeklarowało, że przynajmniej raz w życiu paliło papierosy. Zażycie przynajmniej raz w życiu leków w celu zmiany nastroju potwierdziło 6,8% (63 z 925) respondentek. 4,3% (40 z 925) badanych dziewcząt udzieliło natomiast odpowiedzi „inne”.

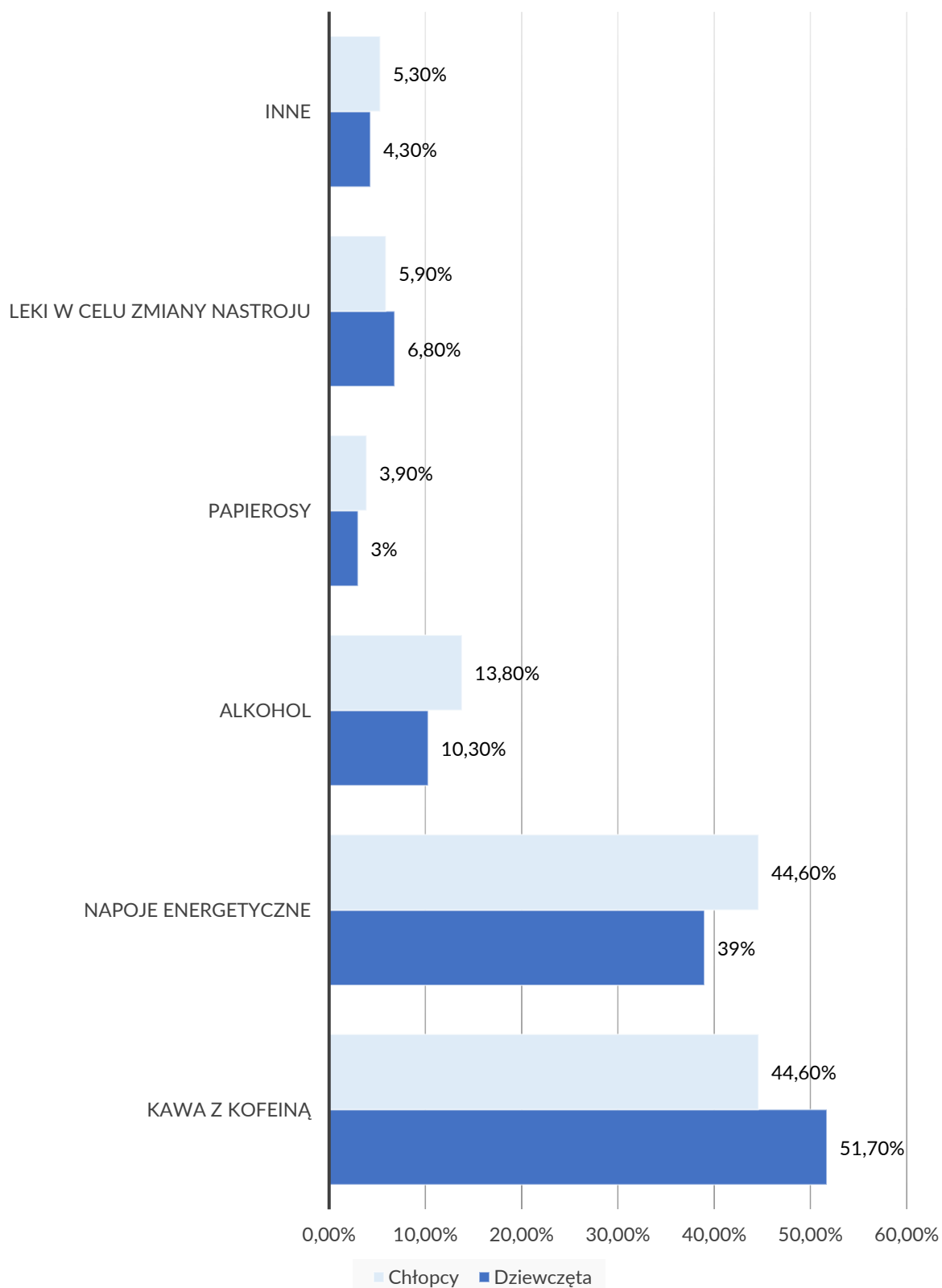
W grupie badanych chłopców w tym samym przedziale wiekowym, 44,6% (435 z 975) udzieliło odpowiedzi, że przynajmniej raz w życiu piło kawę z kofeiną. Taka sama liczba uczniów 44,6% (435 z 975) przyznała, że przynajmniej raz w życiu spożywała napoje energetyczne, 13,8% (135 z 975) uczniów dokonało wyboru, że spróbowało chociaż raz alkoholu, a odpowiedź – palenie papierosów, przynajmniej raz w życiu zaznaczyło 3,9% (38 z 975) badanych. 5,9% (58 z 975) ankietowanych zadeklarowało natomiast, że przynajmniej raz w życiu stosowało leki, w celu zmiany nastroju. Odpowiedzi „inne” udzieliło 5,3% (52 z 975) badanych uczniów z klas 4-6.

Wynika z tego, iż 48,3% ankietowanych dziewcząt z klas 4-6 nigdy nie napiło się kawy z kofeiną. Na podstawie uzyskanych wyników można przypuszczać, że 61% dziewcząt nigdy nie piło napojów energetycznych, a 89,7% nie próbowało jak dotąd alkoholu. Z deklaracji dziewcząt można uznać, że 97% nie paliło nigdy papierosów, a 93,2% nigdy nie zażywało leków w celu zmiany nastroju. Można również wnioskować, że po inne substancje nie sięgnęło nigdy 95,7% dziewcząt.

Wśród badanych chłopców, na podstawie uzyskanych wyników można przypuszczać, że ponad połowa chłopców - 55,4%, nigdy nie piła kawy z kofeiną. Tak samo liczna grupa (55,4%), według deklaracji nie spożywała nigdy napojów energetycznych. Alkoholowi według uzyskanych odpowiedzi, nie próbowało nigdy - 86,2% uczniów z klas 4-6, a po papierosy nie sięgało 96,1% badanych. Leków w celu zmiany nastroju nie stosowało według deklaracji 4,1% ankietowanych. Według wyników można przypuszczać, że po inne substancje nie sięgnęło 94,7% chłopców.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych

Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne

Używanie substancji psychoaktywnych – częstotliwość														
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	19	2,1%	428	47,3%	272	29,4%	70	7,6%	78	8,4%	48	5,2%	10	1,1%
Napoje energetyczne	25	2,7%	539	58,3%	209	22,6%	56	6,1%	56	6,1%	31	3,4%	9	1%
Alkohol	35	3,8%	795	85,9%	85	9,2%	8	0,9%	1	0,1%	0	0%	1	0,1%
Papierosy	33	3,6%	864	93,4%	21	2,3%	1	0,1%	5	0,5%	0	0%	1	0,1%
Leki w celu zmiany nastroju	45	4,9%	817	88,3%	29	3,1%	14	1,5%	8	0,9%	5	0,5%	7	0,8%
Inne	796	86,1%	89	9,6%	3	0,3%	4	0,4%	7	0,8%	8	0,9%	18	1,9%

Wyniki zebrane w grupie badanych dziewcząt z klas 4-6 przedstawiają się następująco:

Jak wynika z deklaracji, kawy nie piło nigdy 47,3% (428 os.) respondentek. Spożywanie kawy raz lub kilka razy w życiu zadeklarowało 29,4% (272) badanych, kilka razy w roku 7,6% (70), a kilka razy w miesiącu 8,4% (78). Odpowiedzi kilka razy w tygodniu udzieliło 5,2% (48) uczennic, a do picia kawy codziennie przyznało się 1,1% (10) badanych z klas 4-6. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 2,1% (19) dziewcząt.

Według uzyskanych odpowiedzi, napojów energetycznych nie spożywało nigdy – 58,3% (539) uczennic. 22,6% (209) badanych odpowiedziało, że napoje energetyczne piło raz lub kilka razy w życiu, a 6,1% (56) – kilka razy w roku. Taka sama liczba respondentek zadeklarowała spożywanie napojów energetycznych kilka razy w miesiącu, z kolei 3,4% (31) kilka razy w tygodniu. W świetle uzyskanych wyników, napoje energetyczne spożywało codziennie, nie więcej niż 1% (9) ankietowanych z badanej grupy. Żadnej odpowiedzi nie wybrało 2,7% (25) respondentek.

W świetle wyników uzyskanych z badań, najwięcej, bo 85,9% (795) dziewcząt z klas 4-6 zadeklarowało, że nigdy nie piła alkoholu. Odpowiedzi, że spożywała go raz lub kilka razy w życiu udzieliło natomiast 9,2% (85) ankietowanych. Osiem osób – 0,9% oświadczyło, że spożywało alkohol kilka razy w roku, a jedna osoba – 0,1% zadeklarowało, że robiła to kilka razy w miesiącu. Żadna z osób objętych badaniami nie

zadeklarowała spożywania alkoholu kilka razy w tygodniu, natomiast 0,1% (1) zaznaczyło opcję, że spożywa alkohol codziennie. 3,8% (35) respondentek nie udzieliło na to pytanie żadnej odpowiedzi.

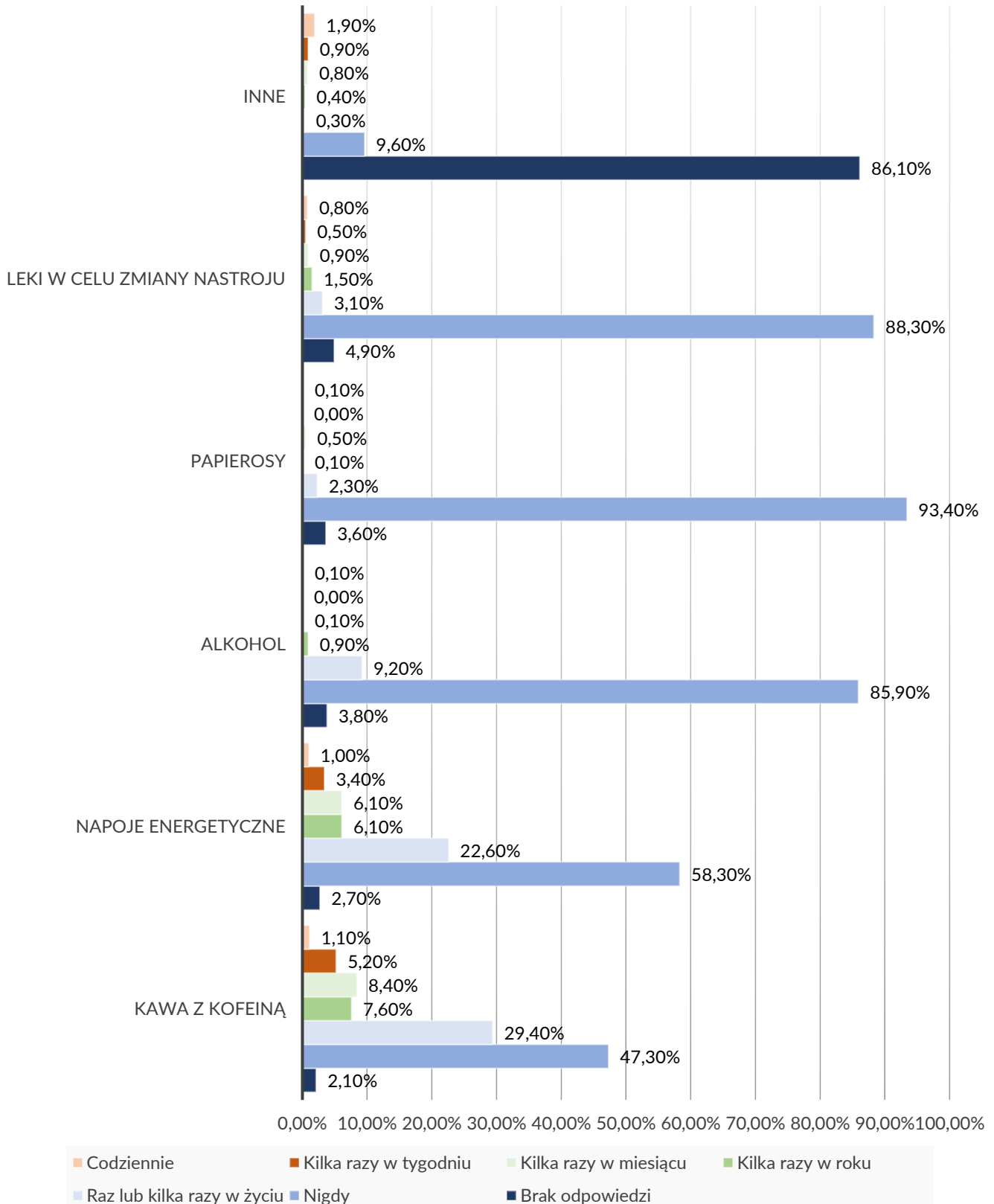
Wśród badanych dziewcząt, aż 93,4% (864) odpowiedziało, że nigdy nie paliło papierosów, a 2,3% (21) oświadczyło, że paliło papierosy raz lub kilka razy w życiu. Według uzyskanych odpowiedzi, palenie tytoniu kilka razy w roku zadeklarowało 0,1% (1) dziewcząt, a 0,5% (5) kilka razy w miesiącu. Żadna z uczennic nie przyznała się, że po papierosy sięgała kilka razy w tygodniu. A zaledwie jedna osoba – 0,1% zadeklarowała, że paliła papierosy codziennie. 3,6% (33) dziewcząt z badanej grupy, nie udzieliło żadnej odpowiedzi na to pytanie.

Według uzyskanych odpowiedzi 88,3% (817) uczennic zadeklarowało, że nigdy nie stosowało leków w celu zmiany nastroju, a 3,1% (29) respondentek wybrało opcję raz lub kilka razy w życiu. Do stosowania leków celem zmiany nastroju kilka razy w roku przyznało 1,5% (14) uczennic, a kilka razy w miesiącu 0,9% (8) osób. Opcję używania leków w wyżej wymienionym celu, kilka razy w tygodniu zaznaczyło 0,5% (5) dziewcząt a codziennie – 0,8% (7) badanych. Odpowiedzi na to pytanie nie uzyskano od 4,9% (45) respondentek.

Wśród ankietowanych dziewcząt 9,6% (89) zadeklarowało, że nigdy nie sięgało po inne substancje psychoaktywne. Odpowiedzi – raz lub kilka razy w życiu udzieliło natomiast 0,3% (3) osoby. Spożywanie innych substancji kilka razy w roku zaznaczyło 0,4% (4) respondentek, kilka razy w miesiącu 0,8% (7), a kilka razy w tygodniu 0,9% (8) badanych. Opcję używania innych substancji codziennie, wybrało natomiast 1,9% (18) respondentek. Największa grupa badanych dziewcząt – 86,1% (796) nie udzieliła na to pytanie żadnej odpowiedzi.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość

Dziewczęta, szkoła podstawowa, klasy 4-6

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Uczniowie zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych – częstotliwość														
Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	29	3%	511	52,4%	217	22,3%	63	6,5%	75	7,7%	52	5,3%	28	2,9%
Napoje energetyczne	36	3,7%	504	51,7%	222	22,8%	87	8,9%	64	6,6%	44	4,5%	18	1,8%
Alkohol	40	4,1%	800	82,1%	106	10,9%	17	1,7%	3	0,3%	5	0,5%	4	0,4%
Papierosy	41	4,2%	896	91,9%	25	2,7%	2	0,2%	2	0,2%	5	0,5%	4	0,4%
Leki w celu zmiany nastroju	53	5,4%	864	88,6%	23	2,4%	14	1,4%	8	0,8%	4	0,4%	9	0,9%
Inne	824	84,5%	99	10,2%	4	0,4%	5	0,5%	10	1%	16	1,6%	17	1,7%

W grupie badanych chłopców z klas 4-6 wyniki dotyczące używania substancji psychoaktywnych przedstawiają się następująco:

W świetle uzyskanych wyników badań, kawy nie piła nigdy ponad połowa chłopców 52,4% (511 os.). Odpowiedzi – raz lub kilka razy w życiu udzieliło 22,3% (217) badanych, z kolei opcję kilka razy w roku wybrało 6,5% (63), a kilka razy w miesiącu – 7,7% (75). Według deklaracji, kawę kilka razy w tygodniu spożywało 5,3% (52) uczniów. 2,9% (28) chłopców z klas 4-6 przyznało natomiast, że kawę pije codziennie. Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliło 3% (29) respondentów.

Według uzyskanych odpowiedzi, ponad połowa uczniów z klas 4-6, 51,7% (504), zadeklarowało, że nigdy nie piło napojów energetycznych. Opcję, że robiło to raz lub kilka razy w życiu wybrało 22,8% (222) badanych. Według deklaracji 8,9% (87) respondentów zadeklarowało, że piło napoje energetyczne kilka razy w roku, a 6,6% (64) kilka razy w miesiącu. 4,5% (44) ankietowanych oświadczyło, że spożywało napoje energetyczne kilka razy w tygodniu, a 1,8% (18) przyznało, że robiło to codziennie. Odpowiedzi nie uzyskano od 3,7% (36) uczniów.

Na podstawie uzyskanych wyników, 82,1% (800) uczniów z klasy 4-6 zadeklarowało, że nigdy nie spożywało alkoholu. Odpowiedzi raz lub kilka razy w życiu udzieliło 10,9% (106) badanych, a kilka razy w roku – 1,7% (17) respondentów. 0,3% (3)

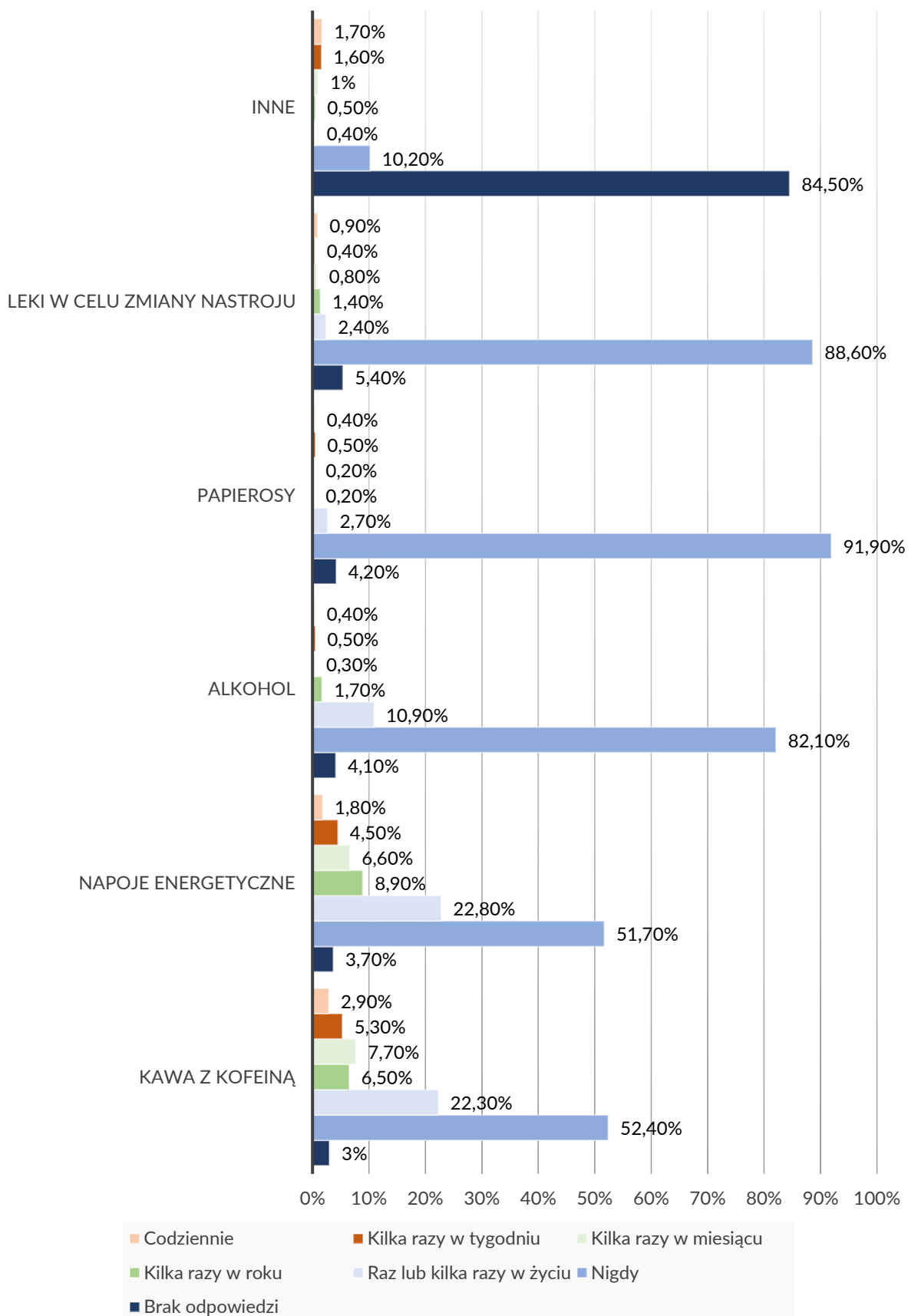
uczniów przyznało, że sięgało po alkohol kilka razy w miesiącu, a 0,5% (5) wybrało opcję, kilka razy w tygodniu. Czterech badanych – 0,4% udzieliło odpowiedzi, że spożywa alkohol codziennie. Grupa 4,1% (40) uczniów nie udzieliła na to pytanie żadnej odpowiedzi.

Na pytanie dotyczące palenia papierosów, zdecydowana większość badanych chłopców klas 4-6, aż 91,9% (896) udzieliła odpowiedzi, że nigdy tego nie robiła. Według otrzymanych danych, raz lub kilka razy w życiu paliło natomiast 2,7% (25) respondentów. Odpowiedź – kilka razy w roku zadeklarowało 0,2% (2) uczniów, również taki sam wynik uzyskała odpowiedź – kilka razy w miesiącu – 0,2% (2). Opcję kilka razy w tygodniu wybrało natomiast 0,5% (5) ankietowanych. Codzienne palenie papierosów zadeklarowało natomiast 0,4% (4) spośród badanych uczniów. Bez odpowiedzi to pytanie pozostawiło 4,2% (41) respondentów.

Wśród badanych chłopców z klas 4-6, 88,6% (864), zadeklarowało, że nigdy nie stosowało leków w celu zmiany nastroju. Do używania tej substancji, raz lub kilka razy w życiu przyznało się 2,4% (23) badanych a kilka razy w roku 1,4% (14). Według deklaracji 0,8% (8) uczniów stosowało leki w celu zmiany nastroju kilka razy w miesiącu, a 0,4% (4) kilka razy w tygodniu. Codzienne używanie leków w powyższym celu, zaznaczyło natomiast 0,9% (9) uczniów. Odpowiedzi nie uzyskano od 5,4% (53) badanych chłopców z klas 4-6.

Na podstawie uzyskanych wyników 10,2% (99) uczniów z klas 4-6 zadeklarowało, że nigdy nie przyjmowało innych substancji psychoaktywnych. 0,4% (4) stwierdziło, że używało innych substancji raz lub kilka razy w życiu. Odpowiedzi kilka razy w roku udzieliło 0,5% (5) badanych a kilka razy w miesiącu 1% (10) uczniów. Opcję kilka razy w tygodniu wybrało 1,6% (16) ankietowanych. Codzienne stosowanie innych substancji psychoaktywnych zadeklarowało natomiast 1,7% (17). Najwięcej uczniów – 84,5% (824) nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

Używanie substancji psychoaktywnych Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Pytanie: Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6								
	Poniżej 7 r.ż.		Między 7 a 11 r.ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	22	2,4%	282	30,5%	33	3,6%	588	63,6%
Napoje energetyczne	2	0,2%	213	23%	30	3,2%	680	73,5%
Alkohol	14	1,5%	48	5,2%	6	0,6%	857	92,6%
Papierosy	2	0,2%	14	1,5%	4	0,4%	905	97,8%
Leki w celu zmiany nastroju	0	0%	23	2,5%	3	0,3%	899	97,2%
Inne	8	0,9%	16	1,7%	0	0%	901	97,4%

W grupie badanych dziewcząt wyniki przedstawiają się w sposób następujący:

Spożywanie kawy z kofeiną w wieku poniżej 7 lat, zadeklarowały 2,4% (22 os.) ankietowane z klas 4-6. 30,5% (282) uczennic przyznały, że po raz pierwszy piła kawę pomiędzy 7 a 11 r.ż., a 3,6% (33) respondentek wybrała opcję powyżej 12 r.ż. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliła grupa 63,6% (588) badanych dziewcząt.

Jedynie 0,2% (2) uczennic oświadczyło, że spożywało napoje energetycznie poniżej 7. roku życia. Wedle deklaracji 23% (213) respondentek, spożywały napoje energetyczne między 7 a 11. rokiem życia, z kolei 3,2% (30) powyżej 12. roku życia. Od udzielenia odpowiedzi wstrzymało się 73,5% (680) badanych dziewcząt z klas 4-6.

Spożywanie alkoholu poniżej 7 roku życia, zadeklarowało 1,5% (14) respondentek, a pomiędzy 7 a 11 rokiem życia 5,2% (48), z kolei 0,6% (6) dziewcząt przyznało, że piło alkohol, powyżej 12. roku życia. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 92,6% (857) badanych.

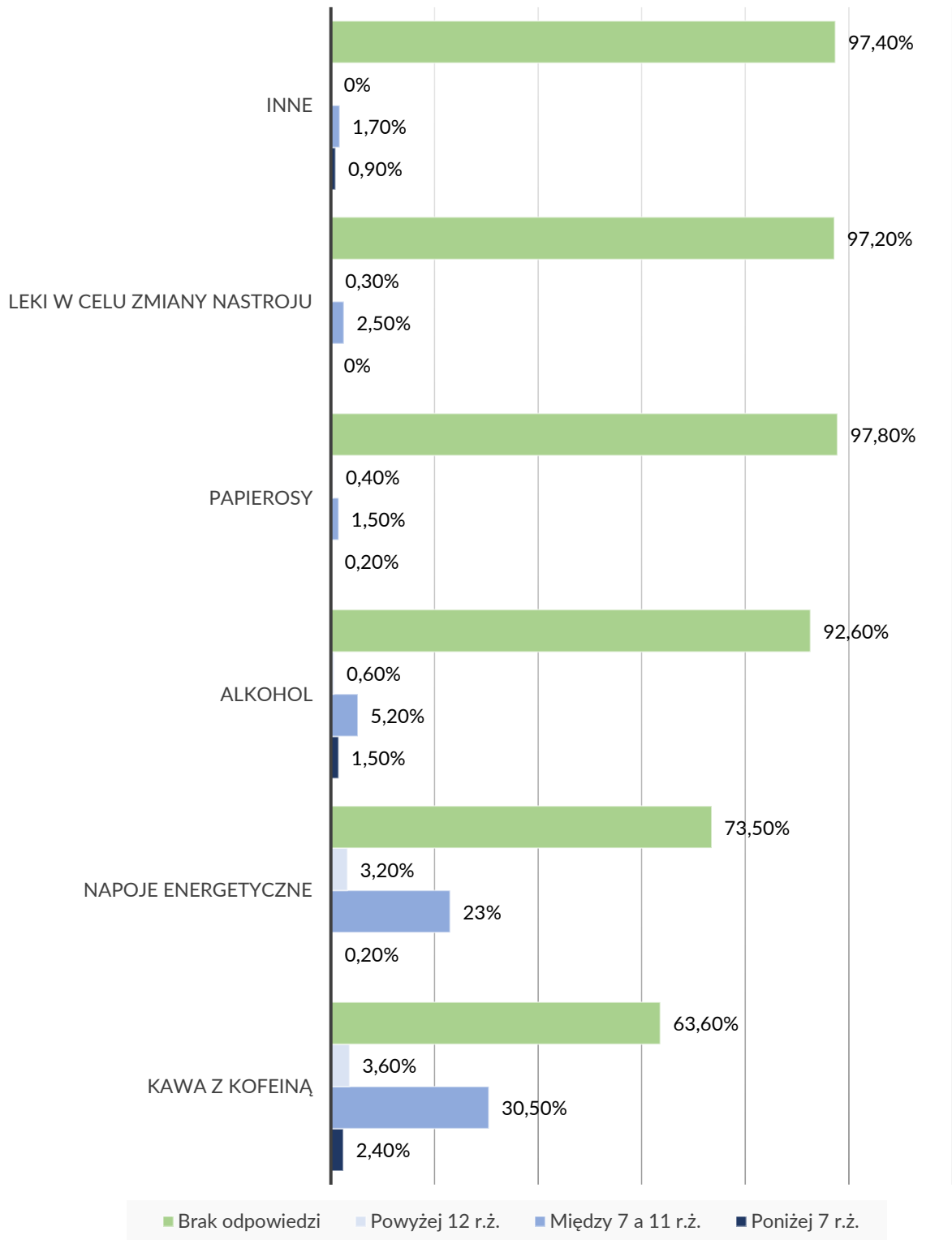
Palenie papierosów przed 7 rokiem życia, zadeklarowało 0,2% (2) uczennic z klas 4-6, a między 7. a 11. rokiem życia 1,5% (14) ankietowanych. 0,4% (4) badanych, odpowiedziało, że spróbowało po raz pierwszy palenia papierosów powyżej 12 roku życia. Odpowiedzi na to pytanie nie uzyskano od 97,8% (905) ankietowanych.

Spośród badanych dziewcząt, żadna nie oświadczyła, że stosowała leki w celu zmiany nastroju poniżej 7 r.ż. Według deklaracji, 2,5% (23) respondentek sięgały po leki w wyżej wymienionym celu pomiędzy 7 a 11 r.ż., natomiast 0,3% (3) powyżej 12 lat. 97,2% (899) uczennic wstrzymało się od udzielenia na to pytanie odpowiedzi.

Stosowanie innych substancji psychoaktywnych po raz pierwszy poniżej 7 r.ż. zadeklarowało 0,9% (8) badanych dziewcząt z klas 4-6. Według oświadczeń 1,7% (16) respondentek stosowało inne substancje psychoaktywne między 7 a 11 r. ż. Żadna z badanych osób nie zadeklarowała stosowania innych substancji powyżej 12 r.ż. Odpowiedzi na to pytanie nie otrzymano od 97,4% (901) badanych.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6								
	Poniżej 7 r.ż.		Między 7 a 11 r.ż.		Powyżej 12 r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	30	3,1%	202	21,5%	30	3,1%	713	73,1%
Napoje energetyczne	15	1,5%	210	21,5%	25	2,6%	725	74,4%
Alkohol	23	2,4%	47	4,8%	7	0,7%	898	92,1%
Papierosy	10	1%	9	0,9%	2	0,2%	954	97,8%
Leki w celu zmiany nastroju	14	1,4%	13	1,3%	3	0,3%	945	96,9%
Inne	16	1,6%	13	1,3%	2	0,2%	944	96,8%

Na podstawie uzyskanych wyników badań, 3,1% (30 os.) chłopców z klas 4-6 zadeklarowało, że spożywało po raz pierwszy kawę z kofeiną poniżej 7 r.ż. Do picia kawy po raz pierwszy pomiędzy 7 a 11 r.ż. przyznało się 21,5% (202) osób a powyżej 12 r.ż. – 3,1% (30) uczniów. Odpowiedzi na to pytanie nie uzyskano od 73,1% (713) chłopców.

Spożywanie napojów energetycznych po raz pierwszy w życiu poniżej 7 r.ż. zadeklarowało 1,5% (15) badanych. Z kolei 21,5% (210) osób oświadczyło, że po raz pierwszy piło napoje energetyczne pomiędzy 7 a 11 r.ż., a 2,6% (25) respondentów powyżej 12 r.ż. 74% (725) badanych nie udzieliło na to pytanie odpowiedzi.

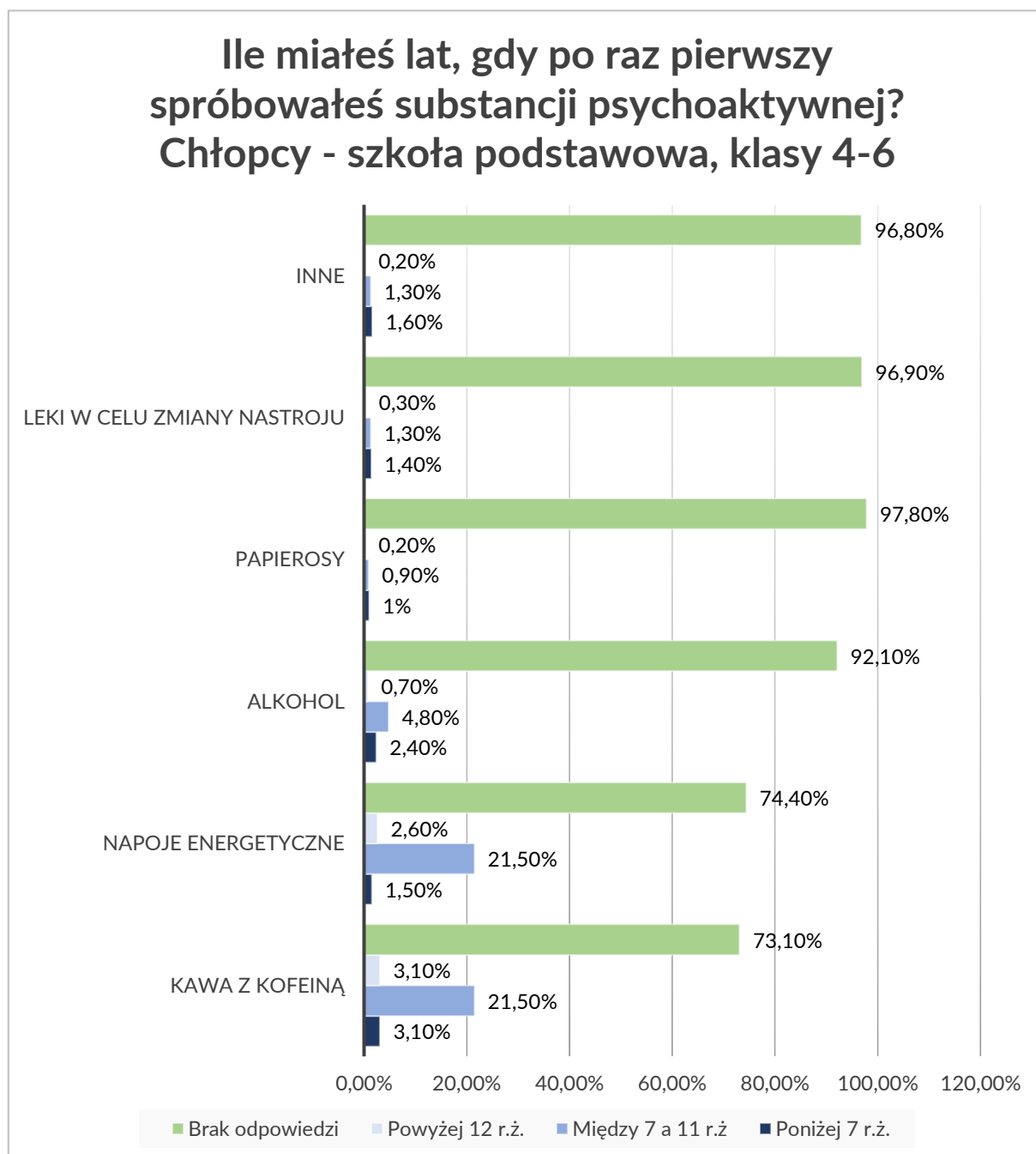
Picie alkoholu w badanej grupie chłopców po raz pierwszy poniżej 7 r.ż. oświadczyło 2,4% (23) respondentów. Z udzielonych deklaracji wynika, że między 7 a 11 r.ż., po alkohol sięgnęło 4,8% (47) badanych. Zaledwie 0,7% (7) uczniów oświadczyło natomiast, że alkoholu próbowało po raz pierwszy powyżej 12 r.ż. Odpowiedzi na to pytanie nie otrzymano od 92,1% (898).

Zapalenie papierosa poniżej 7 r.ż. oświadczył 1% (10) uczniów biorących udział w badaniu. 0,9% (9) respondentów przyznało, że zapaliło papierosa po raz pierwszy między 7 a 11 rokiem życia, a 0,2 % (2) odpowiedziało, że zrobiło to po ukończeniu 12 roku życia. Żadnej opcji nie zaznaczyło 97,8% (954).

Zażywanie leków w celu zmiany nastroju, po raz pierwszy poniżej 7 r.ż., zadeklarowało 1,4% (14) uczniów z klas 4-6. Przyjmowanie leków w powyższym celu

pomiędzy 7 a 11 r.ż. oświadczyło 1,3% (13) uczniów, a powyżej 12 r.ż. – 0,3% (3). Odpowiedzi nie uzyskano od 96,9% (945) uczniów.

Do stosowania innych substancji psychoaktywnych, po raz pierwszy poniżej 7 r.ż. przyznało się według deklaracji – 1,6% (16) badanych chłopców z klas 4-6, pomiędzy 7 a 11 r.ż. – 1,3% (13) osób, a powyżej 12 r.ż. – 0,2% (2). Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 96,8% (944) respondentów.

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Mogę zrobić coś, czego będę żałował. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu/w szkole/ z policją	60	6,5%	438	47,4%	291	31,5%	81	8,8%	55	5,9%
Może poprawić się mój nastrój; mogę świetnie się bawić	83	9%	75	8,1%	152	16,4%	285	30,8%	330	35,7%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	82	8,8%	561	60,6%	188	20,3%	50	5,4%	44	4,8%
Mogę się uzależnić	86	9,3%	340	36,8%	233	25,1%	171	18,4%	95	10,3%
Mogę zrobić coś, czego będę żałował	90	9,7%	402	43,5%	301	32,5%	78	8,4%	54	5,8%

Spośród dziewcząt z klasach 4-6 na pytanie dotyczące kłopotów w domu, szkole, bądź z policją, mniej niż połowa – 47,4% (438 os.) oświadczyło, że zdecydowanie miałyby takie kłopoty. W opinii 31,5% (291) badanych raczej mogłyby mieć kłopoty, a 8,8% (81) zadeklarowała, że raczej nie. Odpowiedzi – zdecydowanie nie, udzieliło

natomiast 5,9% (55) dziewcząt. 6,5% (60) uczennic nie przedstawiło w twojej kwestii swojego stanowiska.

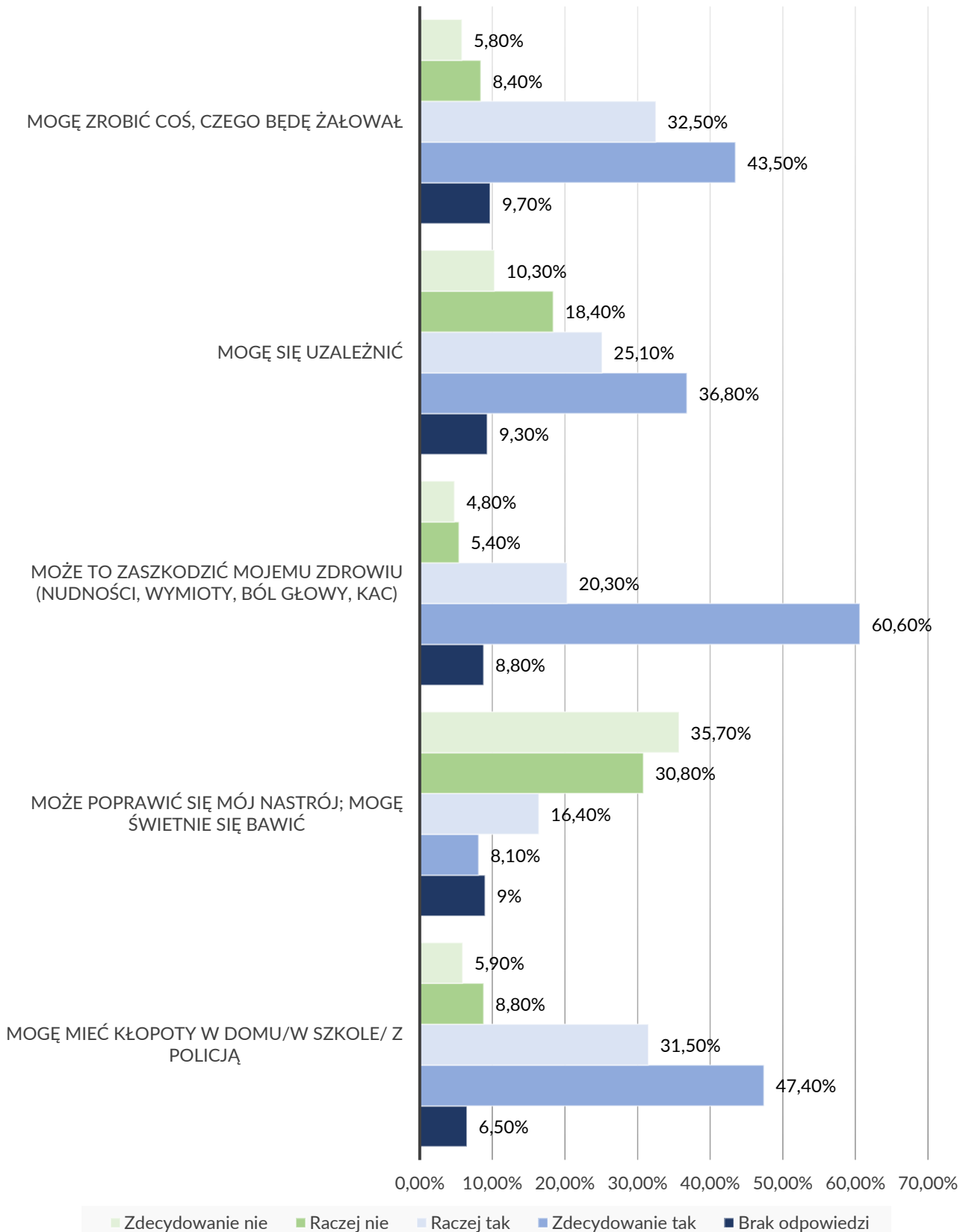
Na pytanie dotyczące picia alkoholu w celu poprawy nastroju 8,1% (75) respondentek oświadczyło, że zdecydowanie poprawia on nastrój, a 16,4% (152) uznała, że raczej poprawia. W opinii 30,8% (285) dziewcząt, picie alkoholu raczej nie poprawia nastroju, natomiast 35,7% (330) wybrało opcję – zdecydowanie nie. 9% (83) badanych pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Związek pomiędzy piciem alkoholu, a możliwymi szkodami zdrowotnymi dostrzega aż 60,6% (561) respondentek, a raczej dostrzega 20,3% (188). W opinii 5,4% (50) badanych dziewcząt picie alkoholu raczej nie szkodzi zdrowiu, a 4,8% (44) uznało, że zdecydowanie nie zaszkodzi. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 8,8% (82) ankietowanych.

W grupie badanych dziewcząt z klas 4-6, 36,8% (340) osób uważa, że zdecydowanie może się uzależnić od alkoholu, 25,1% (233) respondentek sądzi, że raczej tak, a 18,4% (171) jest zdania, że raczej nie. Na podstawie udzielonych odpowiedzi 10,3% (95) uczennic zadeklarowało, że zdecydowanie nie może uzależnić się od alkoholu. Od odpowiedzi na to pytanie uchyliło się 9,3% (86) dziewcząt.

Na pytanie, czy pod wpływem alkoholu mogą zrobić coś, czego będą żałować, nieco mniej niż połowa badanych dziewcząt – 43,5% (402) wybrała opcję – zdecydowanie tak. Odpowiedzi raczej tak udzieliło 32,5% (301) respondentek. Z deklaracji wynika, że 8,4% (78) badanych pod wpływem alkoholu raczej nie mogłaby zrobić czegoś, czego będzie żałować. 5,8% (54) była zdania, że zdecydowanie nie jest to możliwe. Swojej opinii na ten temat nie wyraziło, 9,7% (90) badanych dziewcząt z klas 4-6.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie

tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. **Możliwe odpowiedzi:**

zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). **Możliwe**

odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Mogę się uzależnić. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie,

zdecydowanie nie

Mogę zrobić coś, czego będę żałować. **Możliwe odpowiedzi:** zdecydowanie tak, raczej

tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu/w szkole/ z policją	78	8%	505	51,8%	241	24,7%	80	8,2%	71	7,3%
Może poprawić się mój nastrój; mogę świetnie się bawić	93	9,5%	123	12,6%	129	13,2%	271	27,8%	359	36,8%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	95	9,7%	571	58,6%	185	19%	49	5%	75	7,7%
Mogę się uzależnić	96	9,8%	464	47,6%	207	21,2%	122	12,5%	86	8,8%
Mogę zrobić coś, czego będę żałował	98	10%	488	50%	247	25,3%	77	7,9%	65	6,7%

Ponad połowa badanych chłopców z klas 4-6 – 51,8% (505 os.) zadeklarowało, że zdecydowanie może mieć kłopoty wynikające ze spożywania alkoholu. 24,7% (241) jest zdania, że pijąc alkohol raczej można mieć kłopoty. Odpowiedzi raczej nie udzieliło 8,2% (80) badanych, a opcję „zdecydowanie nie” wybrało 7,3% (71) respondentów. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 8% (78) ankietowanych.

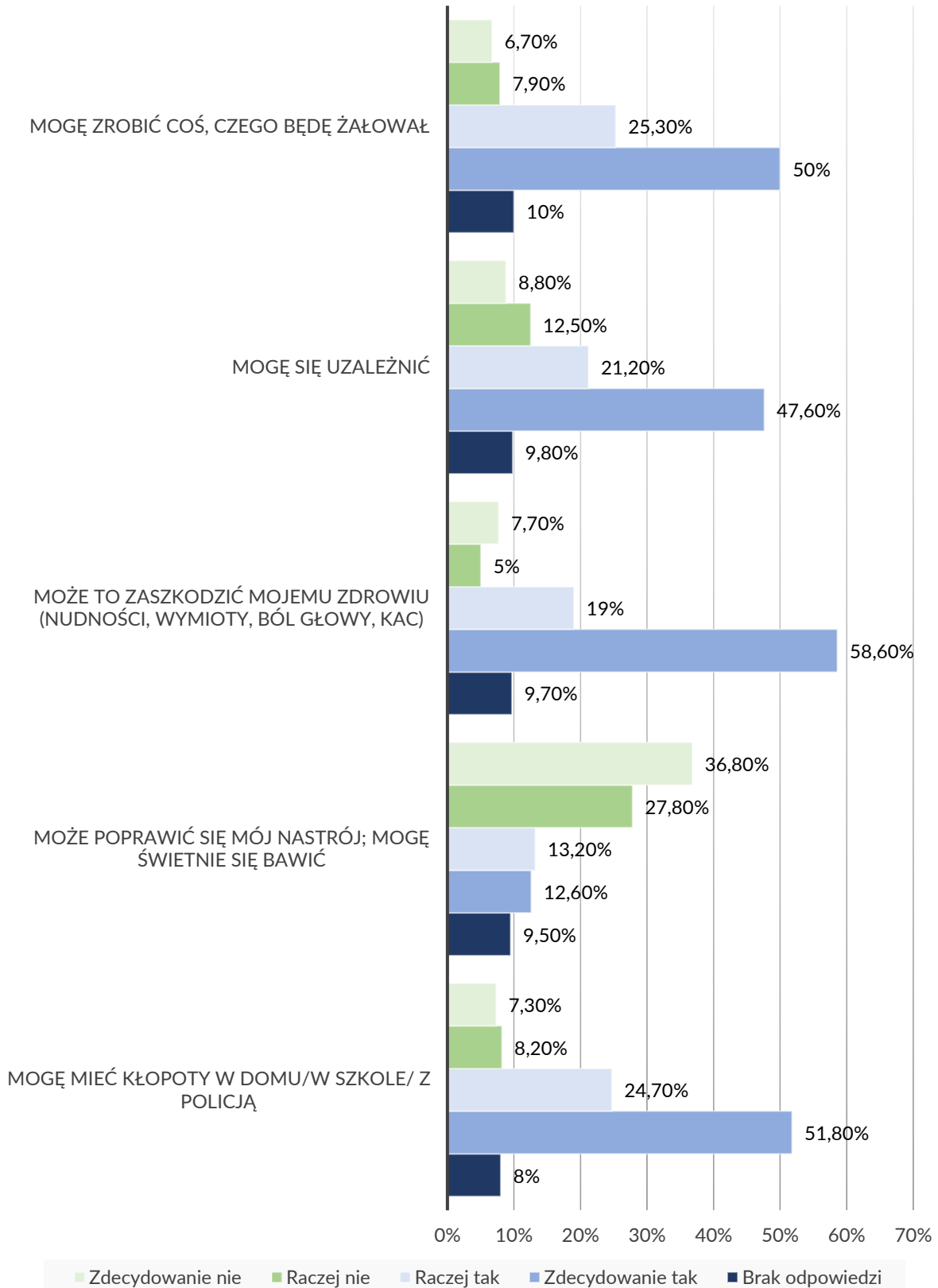
12,6% (123) uczniów twierdziło, że spożywanie alkoholu może zdecydowanie poprawić ich nastrój. Opcję „raczej tak” zadeklarowało 13,2% (129) uczniów. 27,8% (271) udzieliło odpowiedzi – raczej nie, a zdecydowanie nie – 36,8% (359) badanych. Od odpowiedzi uchyliło się 9,5% (93) uczniów.

Aż 58,6% (571) chłopców zadeklarowało, że alkohol zdecydowanie może zaszkodzić ich zdrowiu. Odpowiedzi – raczej tak, udzieliło 19% (185) respondentów, a raczej nie – 5% (49). 7,7% (75) uczniów uznała natomiast, że alkohol zdecydowanie nie może zaszkodzić ich zdrowiu. Swojej opinii na ten temat, nie wyraziło, 9,7% (95) respondentów.

W opinii 47,6% (464) badanych uczniów z klas 4-6, od alkoholu zdecydowanie można się uzależnić. 21,2% (207) ankietowanych zaznaczyło odpowiedź – raczej tak. Wedle deklaracji 12,5% (122) chłopców była zdania, że od alkoholu raczej nie można się uzależnić, a 8,8% (86), uznało, że zdecydowanie nie jest to możliwe. Odpowiedzi nie uzyskano od 9,8% (96) badanych.

Połowa spośród ankietowanych – 50% (488) uznała, że pod wpływem alkoholu można zrobić coś czego będzie się potem żałować. W opinii 25,3% (247) respondentów zdecydowanie jest taka możliwość, natomiast 7,9% (77) badanych uważa, że raczej nie. Zdaniem 6,7% (65) uczniów, alkohol zdecydowanie nie wpływa na zachowanie, którego można żałować. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło natomiast 10% (98) uczniów z klas 4-6.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 4-6												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	101	10,9%	669	72,3%	127	13,7%	19	2%	7	0,8%	2	0,2%
Tata uważa, że	114	13,3%	617	66,7%	135	14,6%	39	4,2%	16	1,7%	4	0,4%
Inny dorosły opiekun uważa, że	115	12,4%	608	65,7%	143	15,5%	44	3,8%	10	1,1%	5	0,5%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	119	12,9%	461	49,8%	160	17,3%	134	14,5%	30	3,2%	21	2,3%
Znajomi uważają, że	119	12,9%	421	45,5%	169	18,3%	169	18,3%	23	2,5%	24	2,6%

W świetle uzyskanych wyników badań, dziewczęta z klas 4-6 w zdecydowanej większości 72,3% (669 os.) stwierdziło, że ich matki nie pozwoliłyby im pić alkoholu. 13,7% (127) respondentek uznało, że ich matki uważają, że raczej nie wolno im pić alkoholu, a zaledwie 2% (19) uważa, że według ich matek jest to ich sprawa. Według deklaracji 0,8% (7) dziewcząt stwierdza, że ich matki pozwoliłyby im pić alkohol od czasu do czasu, a jedynie 0,2% (2) spośród badanych jest zdania, że matki zdecydowanie pozwoliłyby na spożywanie alkoholu. Odpowiedzi w tej kwestii nie uzyskano od 10,9% (101) respondentek.

Odpowiedzi dziewcząt na temat opinii ich ojców dotyczących spożywania przez nie alkoholu przedstawiają się w sposób następujący: 66,7% (617) respondentek jest zdania, że ich ojcowie zdecydowanie zabroniliby im pić alkohol. 14,6% (135) badanych zadeklarowało, że zdaniem ich ojców, raczej nie wolno im pić alkoholu, a 4,2% (39) dziewcząt uważa, że ich ojcowie są zdania, że jest to ich sprawa. Z deklaracji badanych dziewcząt wynika, że 1,7% (16) osób twierdzi, że ich ojcowie od czasu do czasu

pozwoliliby im pić alkohol, natomiast 0,4% (4) badanych uważa, że mają od swoich ojców zdecydowane przyzwolenie. 13,3% (114) dziewcząt wstrzymało się od udzielenia na to pytanie odpowiedzi.

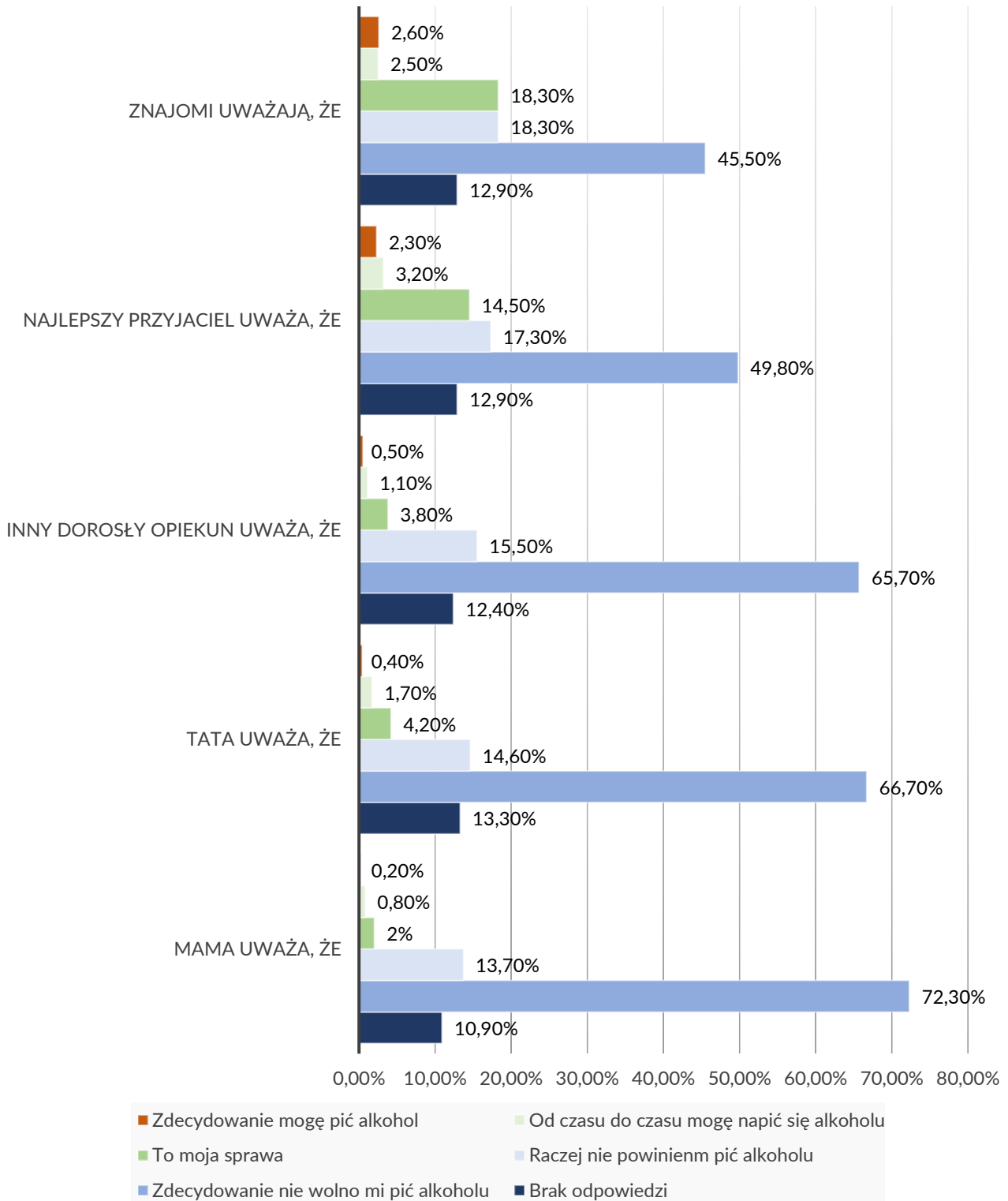
Przekonania badanych dziewcząt z klas 4-6 dotyczące zdania innych opiekunów lub dorosłych na temat spożywania alkoholu przedstawiają się następująco: 65,7% (608) uważa, że zdaniem ich opiekunów albo innych dorosłych zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu, 15,5% (143) osób jest zdania, że ich opiekunowie uważają, że raczej nie powinny go pić. 3,8% (44) uznało, że według ich opiekunów lub innych dorosłych jest to ich sprawa, z kolei 1,1% (10) zaznaczyła odpowiedź, świadcząca o przyzwoleniu opiekunów i innych dorosłych na picie alkoholu od czasu do czasu. Jedynie 0,5% (5) respondentek uważa, że inne osoby dorosłe wyraziłyby na ten temat zdecydowane przyzwolenie. Odpowiedzi nie udzieliło 12,4% (115) uczennic.

W opinii nieco mniej niż połowy badanych – 49,8% (461) ich najlepszy znajomy zdecydowanie nie pozwoliłby im na spożywanie alkoholu, a według 17,3% (173) respondentek wybrało odpowiedź – że raczej by im na to nie pozwolił. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 14,5% (134) osób jest zdania, że ich przyjaciele uważają, że jest to ich sprawa, z kolei 3,2% (30) badanych twierdzi, ich przyjaciele mogliby im pozwolić na spożywanie alkoholu. 2,3% (21) respondentek sądzi, że zdecydowanie ma przyzwolenie swoich przyjaciół. Od odpowiedzi wstrzymało się 12,9% (119) uczennic.

W odniesieniu do deklaracji dziewcząt, dotyczących opinii swoich znajomych, co do picia przez nie alkoholu, zdaniem niecałej połowy badanych czyli 45,5% (421) uważa, że zdecydowanie nie wolno im spożywać alkoholu, a 18,3% (169) twierdziło, że raczej nie powinny tego robić. Taka sama liczba uczennic zadeklarowała, że picie alkoholu zdaniem ich znajomych jest ich sprawą, z kolei 2,5% (23) uznało, że mają przyzwolenie na spożywanie alkoholu od czasu do czasu. Zdaniem 2,6% (24) respondentek miałyby zdecydowane pozwolenie na picie alkoholu od swoich znajomych. Odpowiedzi w tym temacie nie udzieliło 12,9% (119) ankietowanych.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 4-6

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Chłopcy– szkoła podstawowa, klasy 4-6.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić, alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 4-6

	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinienem pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	96	9,8%	719	73,7%	110	11,3%	27	2,8%	16	1,6%	7	0,7%
Tata uważa, że	105	10,8%	663	68%	124	12,7%	44	4,5%	29	3%	10	1%
Inny dorosły opiekun uważa, że	108	11,1%	653	67%	121	12,4%	64	6,6%	16	1,6%	13	1,3%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	118	12,1%	467	47,9%	156	16%	168	17,2%	21	2,2%	45	4,6%
Znajomi uważają, że	113	11,6%	479	49,1%	149	15,3%	169	17,3%	28	2,9%	37	3,8%

Spośród badanych chłopców z klas 4-6 najwięcej osób – 73,7% (719 os.) odpowiedziało, że w ich opinii to matki zdecydowanie nie pozwoliłyby na spożywanie przez nich alkoholu. Zdaniem 11,3% (110) uczniów, ich matki raczej nie wyraziłyby zgody na picie alkoholu, z kolei 2,8% (27) badanych uważa, że w opinii ich matki to ich sprawa, czy piją alkohol. W opinii 1,6% (16) ankietowanych, ich matki pozwalają im na picie alkoholu od czasu do czasu, a 0,7% (7) twierdziło, że ma od niej pozwolenie na picie alkoholu. Odpowiedzi nie udzieliło 9,8% (96) badanych uczniów.

W opinii 68% (663) badanych ich ojcowie zdecydowanie nie wyraziliby zgody na spożywanie przez nich alkoholu. 12,7% (124) osób uznało, że ich ojcowie raczej nie pozwoliliby na picie, z kolei 4,5% (44) twierdziło, że w oczach ich ojców jest to ich sprawa. Zdania, że ojcowie od czasu do czasu pozwalają im pić alkohol było 3% (29) uczniów, a jedynie 1% (10) badanych uznało, że ma w tej kwestii zdecydowane przyzwolenie. Od odpowiedzi wstrzymało się 10,8% (105) ankietowanych.

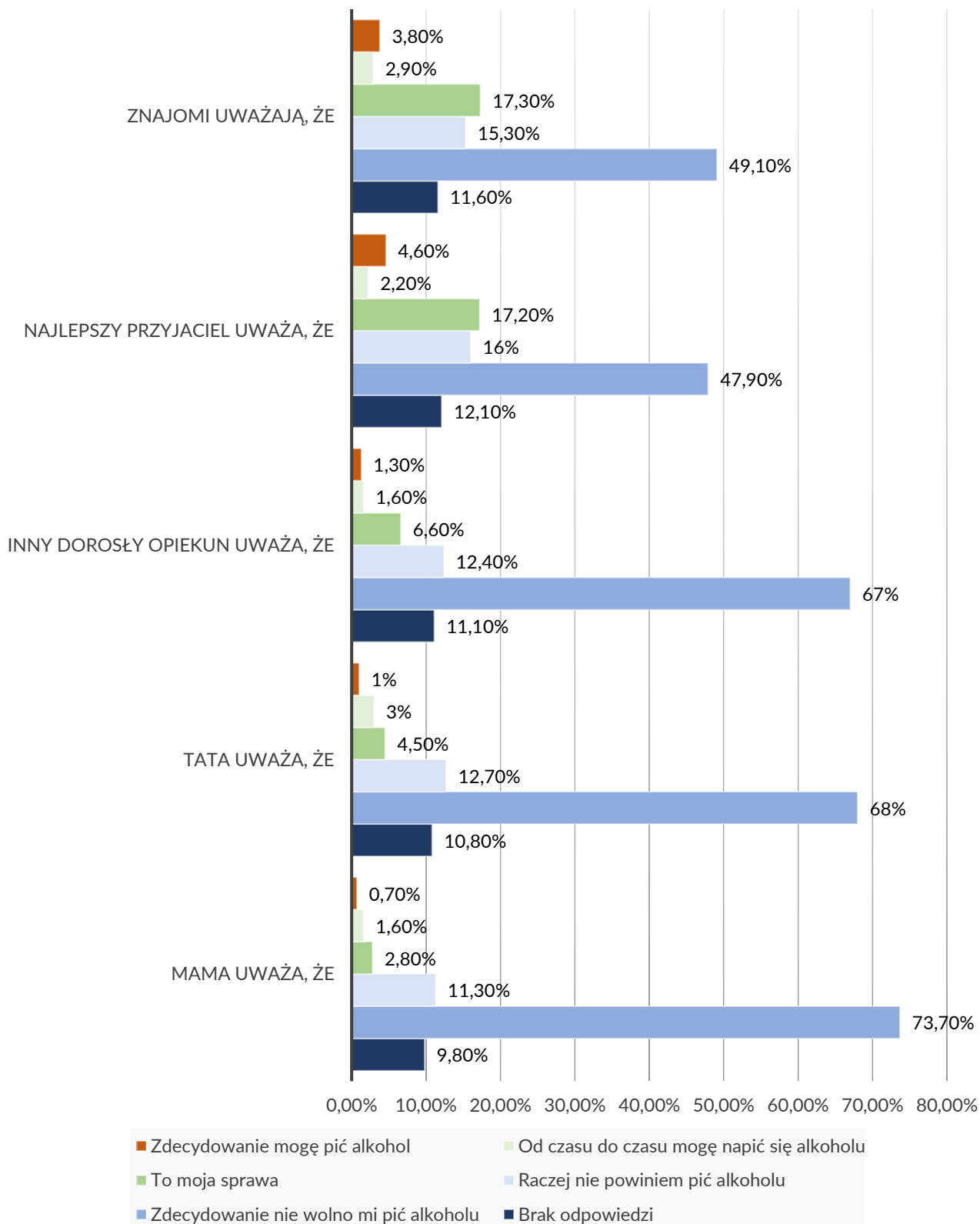
Wśród badanej grupy 67% (653) chłopców stwierdziło, że inne osoby dorosłe sprzeciwiają się picciu przez nich alkoholu. 12,4% (121) respondentów udzieliło odpowiedzi, że według innych dorosłych raczej nie powinni pić alkoholu, a 6,6% (64) uczniów zadeklarowało, że inni dorośli uważają to za ich decyzję. W świetle uzyskanych wyników, zdaniem 1,6% (16) badanych mają od innych dorosłych przyzwolenie na napięcie się alkoholu od czasu do czasu, z kolei 1,3% (13) udzieliło odpowiedzi, że zdecydowanie mają takie pozwolenie. Na pytanie nie odpowiedziało 11,1% (108) badanych chłopców.

Niecała połowa ankietowanych – 47,9% (467) była zdania, że w opinii ich najlepszego przyjaciela, zdecydowanie nie powinna pić alkoholu. 16% (156) badanych uznało, że raczej nie mają takiego przyzwolenia od swoich przyjaciół, z kolei 17,2% (168) udzieliło odpowiedzi, że ich przyjaciel twierdzi, że jest to ich sprawa. Z deklaracji 2,2% (21) osób wynika, że zdaniem ich przyjaciół od czasu do czasu mogą pić alkohol, a 4,6% (45) badanych twierdzi, że zdecydowanie ma na to przyzwolenie. Swojej opinii w tej kwestii nie wyraziło 12,1% (118) chłopców.

Zdaniem 49,1% (479) uczniów z klas 4-6, ich znajomi uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. Odpowiedzi, że w ich opinii raczej nie powinni tego robić, było – 15,3% (149) ankietowanych, a zdania, że jest to ich decyzja – 17,3% (169) uczniów. Według 2,9% (28) badanych, ich znajomi uważają, że mogą pić alkohol od czasu do czasu, z kolei 3,8% (37) zadeklarowało, że zdecydowanie ma na to przyzwolenie. Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 11,6% (113) badanych chłopców z klas 4-6.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 4-6

3.2 Szkoły podstawowe, klasy 7-8

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła podstawowa, klasy 7-8				
Substancja	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	614	75,2%	611	67,4%
Napoje energetyczne	512	62,7%	600	66,2%
Alkohol	180	22%	202	22,3%
Papierosy	97	11,9%	103	11,4%
Marihuana	16	2%	33	3,6%
Nowe substancje (dopalacze)	14	1,7%	20	2,2%
Leki w celu zmiany nastroju	81	9,9%	48	5,3%
Inne	20	2,4%	35	3,9%

Wśród dziewcząt z klas 7-8, uczących się w szkołach podstawowych 75,2% (614 os. z 817 os.) zadeklarowało, że przynajmniej raz w życiu piło kawę, 62,7% (512) spożywało napoje energetyczne, a 22% (180) alkohol. 11,9% (97) odpowiedziało, że paliło papierosy. 2% (16) wskazało na stosowanie marihuany. 1,7% (14) odpowiedziało, że używało nowych substancji (dopalaczy), natomiast 9,9% (81) stosowało leki w celu zmiany nastroju. Według deklaracji 2,4% (20) używało innych substancji psychoaktywnych.

W grupie chłopców z klas 7-8 najwięcej ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że przynajmniej raz w życiu piło kawę. 66,2% (600 os. z 907 os.) zadeklarowało, że spożywało napoje energetyczne. Picie alkoholu potwierdziło 22,3% (202) badanych, a palenie papierosów 11,4% (103). 3,6% (33) respondentów oświadczyło, że używało marihuany. 2,2% (20) uczniów odpowiedziało, że stosowało nowe substancje (dopalacze), 5,3% (48) zadeklarowało korzystanie z leków w celu zmiany nastroju. 3,9% (35) oświadczyło, że stosowało też inne substancje psychoaktywne.

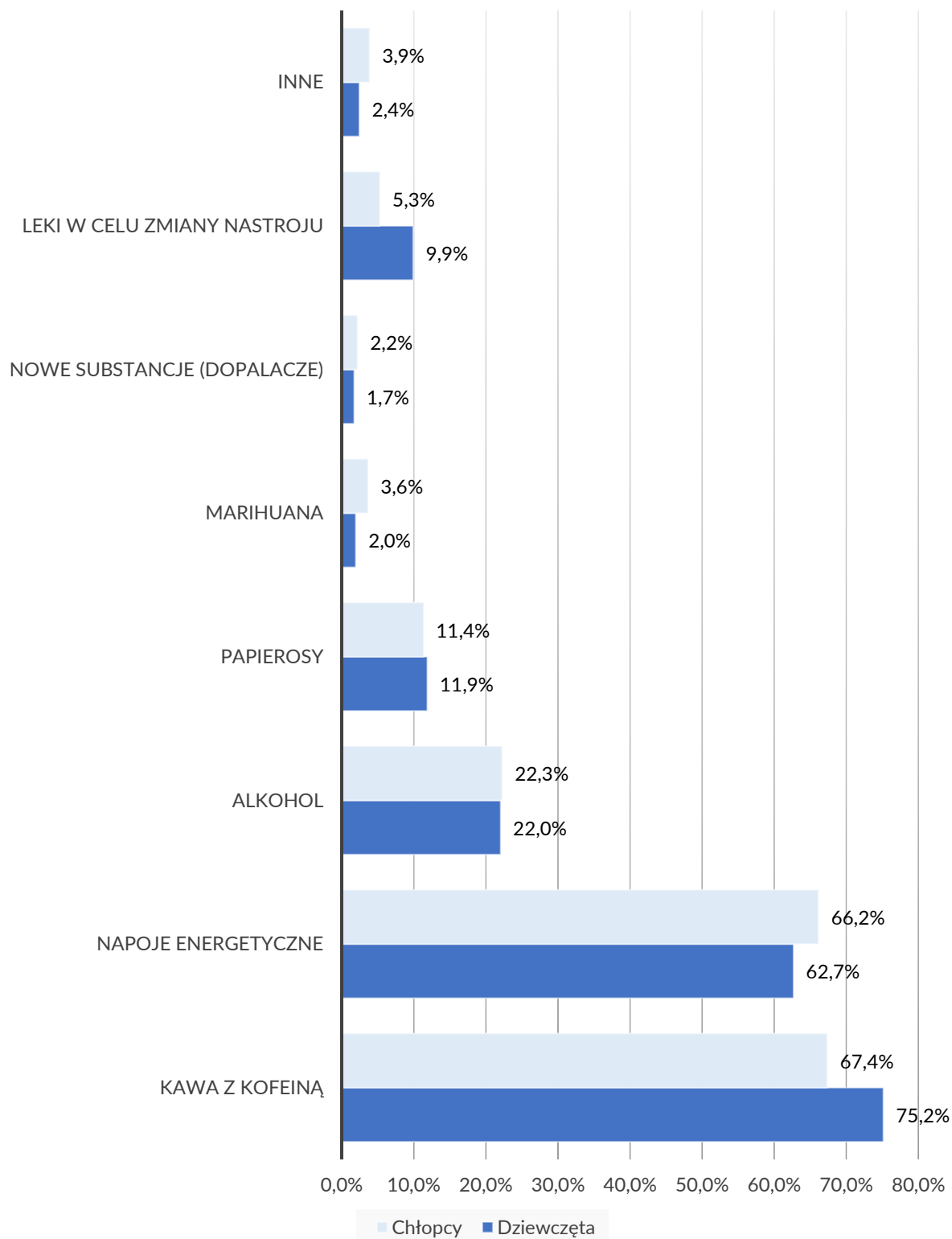
Na podstawie uzyskanych wyników badań można stwierdzić, że 24,8% uczennic ze szkół ponadpodstawowych nigdy nie piło kawy z kofeiną. Napojów energetycznych nie spożywało nigdy według odpowiedzi – 37,3% a alkoholu nie piło, 78% dziewcząt. Według deklaracji, papierosów nie paliło nigdy 78% ankietowanych, z kolei marihuany – 98%. Nowych substancji narkotycznych nie próbowało według

odpowiedzi – 98,3%, a leków w celu zmiany nastroju nie zażywało nigdy – 90,1% badanych.

Wśród badanych chłopców, 32,6% zadeklarowało, że nigdy nie piło kawy z kofeiną, 33,8% nie spożywało napojów energetycznych. Na podstawie udzielanych odpowiedzi można przypuszczać, że 77,7% chłopców nigdy nie piło alkoholu, 88,6% nie paliło papierosów, a 96,4% marihuany. Nowych substancji narkotycznych według odpowiedzi nie próbowało nigdy 97,8% a leków w celu zmiany nastroju nie zażywało 94,7% respondentów.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych

Dziewczęta i chłopcy, szkoła podstawowa, klasy 7-8

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasa 7-8.

Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta - szkoła podstawowa klasy 7-8														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	12	1,5%	191	23,4%	170	20,8%	107	13,1%	151	18,5%	136	16,6%	50	6,1%
Napoje energetyczne	20	2,4%	285	34,9%	184	22,5%	89	10,9%	122	14,9%	84	10,3%	33	4%
Alkohol	16	2%	621	76%	137	16,8%	20	2,4%	16	2%	3	0,4%	4	0,5%
Papierosy	18	2,2%	702	85,9%	61	7,5%	7	0,9%	13	1,6%	8	1%	8	1%
Marihuana	18	2,2%	783	95,8%	6	0,7%	2	0,2%	5	0,6%	0	0%	3	0,4%
Dopalacze	25	3,1%	778	95,2%	6	0,7%	2	0,2%	1	0,1%	1	0,1%	4	0,5%
Leki w celu zmiany nastroju	27	3,3%	709	86,8%	35	4,3%	6	0,7%	16	2%	9	1,1%	15	1,8%
Inne	721	88,2%	76	9,3%	6	0,7%	1	0,1%	4	0,5%	0	0%	9	1,1%

23,4% (191 os.) badanych uczennic z klas 7-8 ze szkół podstawowych deklarowało, że nigdy nie piło kawy, a raz lub kilka razy w życiu 20,8% (170). 13,1% (107) uczennic odpowiedziało, że piło kawę kilka razy w roku, a 18,5% (151) robiło to kilka razy w miesiącu. 16,6% (136) badanych oświadczyło, że piło kawę kilka razy w tygodniu, z kolei 6,1% (50) spożywało ją codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 1,5% (12) respondentek.

Niespożywanie napojów energetycznych zadeklarowało 34,9% (285) dziewcząt, raz lub kilka razy w życiu – 22,5% (184), a kilka razy w roku 10,9% (89) badanych. 14,9% (122) uczennic podało odpowiedź – kilka razy w miesiącu, a 10,3% (84) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie napojów energetycznych zadeklarowało 4% (33) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 2,4% (20) uczennic.

Z odpowiedzi udzielonych w badaniu ankietowym wynika, że alkoholu nigdy nie spróbowało 76% (621) uczennic, a raz lub kilka razy w życiu spożywało go 16,8% (137) badanych. Według odpowiedzi badanych 2,4% (20) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, 2% (16) – kilka razy w miesiącu, a 0,4% (3) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie alkoholu deklarowało 0,5% (4) osób biorących udział w badaniu. Brak odpowiedzi został zanotowany u 2% (16) respondentek.

Duża część dziewcząt zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów, a wynik ten wyniósł 85,9% (702). 7,5% (61) badanych wybrała odpowiedź – raz lub kilka razy w życiu, 0,7% (9) – kilka razy w roku, 1,6% (13) – kilka razy w miesiącu, a 1% (8) – kilka

razy w tygodniu. Tyle samo respondentek, czyli 1% (8) wybrało odpowiedź codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2,2% (18) ankietowanych.

Najwięcej badanych, bo aż 95,8% (783) zadeklarowało, że nie próbowało marihuany. Według odpowiedzi badanych 0,7% (6) miało styczność z tą substancją raz lub kilka razy w życiu. 0,2% (2) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 0,6% (5) – kilka razy w miesiącu. Odpowiedzi dotyczącej zażywania marihuany kilka razy w tygodniu nie udzieliła żadna z dziewcząt biorących udział w badaniu. 0,4% (3) ankietowanych zadeklarowało, że robiło to codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2,2% (18) uczennic.

Podobnie jak w przypadku marihuany odpowiedź dotyczącą braku inicjacji z dopalaczami zaznaczyło 95,2% (778). Używanie tej substancji psychoaktywnej raz lub kilka razy w życiu zadeklarowało 0,7% (6) uczennic, kilka razy w roku – 0,2% (2), a kilka razy w miesiącu 0,1% (1) ankietowanych. Tyle samo badanych, czyli 0,1% (1) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w tygodniu. Codzienne zażywanie dopalaczy oświadczyło 0,5% (4) dziewcząt. Odpowiedzi nie udzieliło 3,1% (25) badanych.

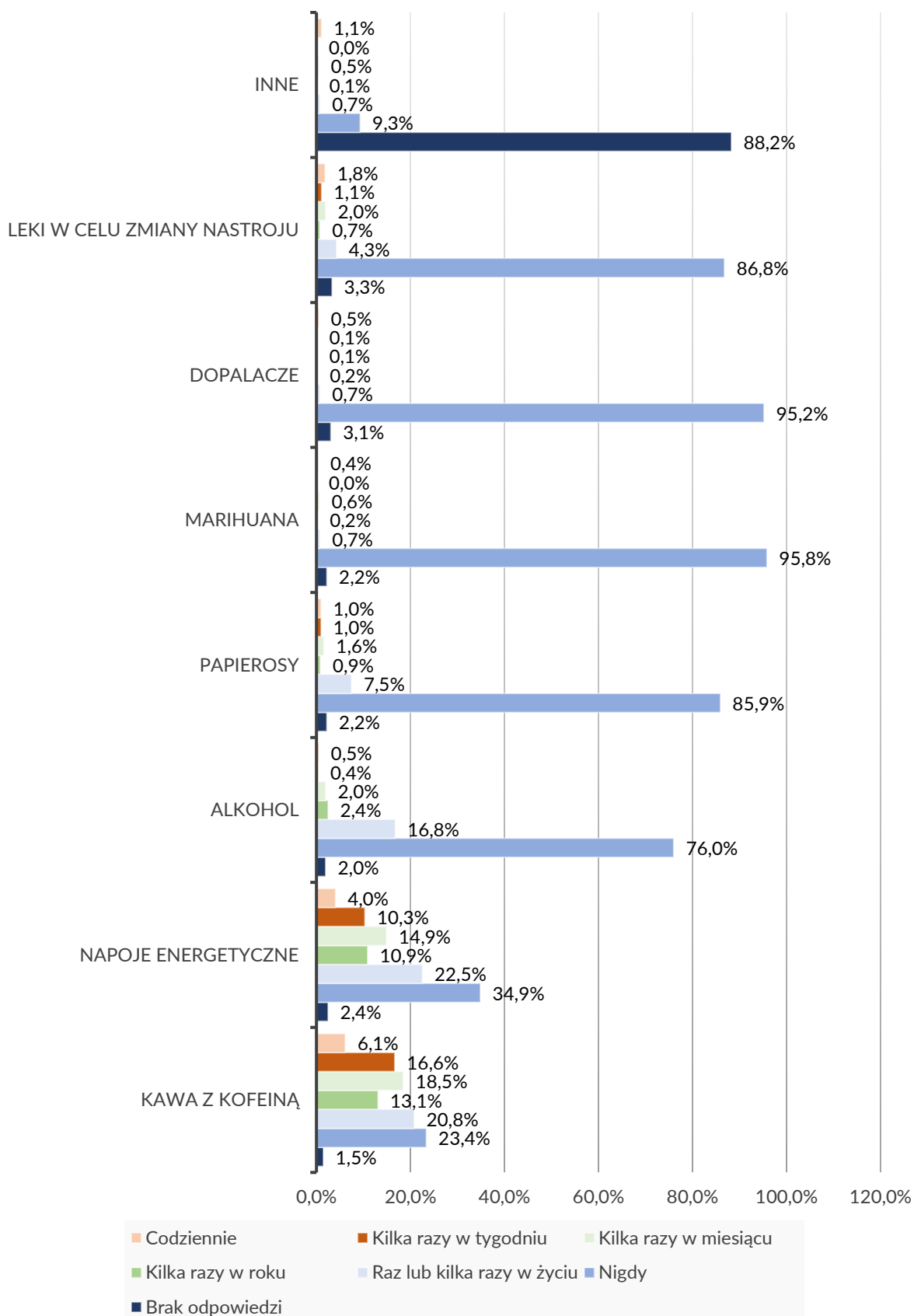
Niezażywanie leków w celu zmiany nastroju zadeklarowało 86,8% (709) uczennic. 4,3% (35) podało odpowiedź – raz lub kilka razy w życiu, 0,7% (6) – kilka razy w roku, 2% (16) – kilka razy w miesiącu, natomiast 1,1% (9) kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie tej substancji psychoaktywnej oświadczyło 1,8% (15) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 3,3% (27) uczennic z klas 7-8.

9,3% (76) uczennic biorących udział w badaniu zadeklarowało, że nigdy nie zażywało innych substancji psychoaktywnych. Odpowiedź raz lub kilka razy w życiu zaznaczyło 0,7% (6), 0,1% (1) – kilka razy w roku, a 0,5% (4) – kilka razy w miesiącu. Odpowiedź dotyczącą zażywania innych substancji psychoaktywnych o częstotliwości kilka razy w tygodniu nie zaznaczyła żadna z uczennic biorących udział w badaniu. Codzienne stosowanie tych substancji zadeklarowało 1,1% (9) uczennic. Odpowiedzi nie udzieliło 88,2% (721) respondentek.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Częstotliwość używanych substancji psychoaktywnych.

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasa 7-8.

Uczniowie zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych – częstotliwość

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	27	3%	269	29,7%	227	25%	84	9,3%	144	15,9%	110	12,1%	46	5,1%
Napoje energetyczne	26	2,9%	281	31%	255	28,1%	109	12%	135	14,9%	70	7,7%	31	3,4%
Alkohol	28	3,1%	677	74,6%	147	16,2%	33	3,6%	15	1,7%	5	0,6%	2	0,2%
Papierosy	29	3,2%	775	85,4%	67	7,4%	10	1,1%	14	1,5%	5	0,6%	7	0,8%
Marihuana	26	2,9%	848	93,5%	22	2,4%	5	0,6%	1	0,1%	2	0,2%	3	0,3%
Dopalacze	26	2,9%	861	94,9%	9	1%	3	0,3%	1	0,1%	2	0,2%	5	0,6%
Leki w celu zmiany nastroju	40	4,4%	819	90,3%	26	2,9%	7	0,8%	4	0,4%	5	0,6%	6	0,7%
Inne	782	86,2%	90	9,9%	7	0,8%	6	0,7%	4	0,4%	3	0,3%	15	1,7%

29,7% (269 os.) badanych uczniów z klas 7-8 ze szkół podstawowych deklaroowało, że nigdy nie piło kawy z kofeiną, a raz lub kilka razy w życiu robiło to 25% (227). 9,3% (84) chłopców odpowiedziało, że piło kawę kilka razy w roku, a 15,9% (144) robiło to kilka razy w miesiącu. 12,1% (110) badanych oświadczyło, że piło kawę kilka razy w tygodniu, z kolei 5,1% (46) spożywało ją codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 3% (27) respondentów.

Niespożywanie napojów energetycznych zadeklarowało 31% (281) chłopców, raz lub kilka razy w życiu – 28,1% (255), a kilka razy w roku – 12% (109) badanych. 14,9% (135) uczniów podało odpowiedź kilka razy w miesiącu, a 7,7% (70) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie napojów energetycznych zadeklarowało 3,4% (31) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 2,9% (26) uczniów.

Z odpowiedzi udzielonych w badaniu ankietowym wynika, że alkoholu nigdy nie spróbowało 74,6% (677) uczniów, a raz lub kilka razy w życiu spożywało go 16,2% (147) badanych. Według odpowiedzi badanych 3,6% (33) wybrało odpowiedź kilka razy w roku, 1,7% (15) – kilka razy w miesiącu, a 0,6% (5) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie alkoholu deklaroowało 0,2% (2) osób biorących udział w badaniu. Brak odpowiedzi został zanotowany u 3,1% (28) respondentów.

Duża część chłopców zadeklarowała, że nigdy nie paliła papierosów, a wynik ten wyniósł 85,4% (775). 7,4% (67) badanych wybrała odpowiedź – raz lub kilka razy w życiu, 1,1% (10) – kilka razy w roku, 1,5% (14) – kilka razy w miesiącu, a 0,6% (5) kilka

razy w tygodniu. 0,8% (7) respondentów zadeklarowało codzienne palenie papierosów. Odpowiedzi nie udzieliło 3,2% (29) ankietowanych.

93,5% (848) chłopców zadeklarowało, że nigdy nie próbowało marihuany. Według odpowiedzi badanych 2,4% (22) miało styczność z tą substancją raz lub kilka razy w życiu. 0,6% (5) wybrało odpowiedź – kilka razy w roku, a 0,1% (1) – kilka razy w miesiącu. Odpowiedzi dotyczącej zażywania marihuany kilka razy w tygodniu udzieliło 0,2% (2) uczniów biorących udział w badaniu. 0,3% (3) ankietowanych zadeklarowało, że robiło to codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2,9% (26) ankietowanych.

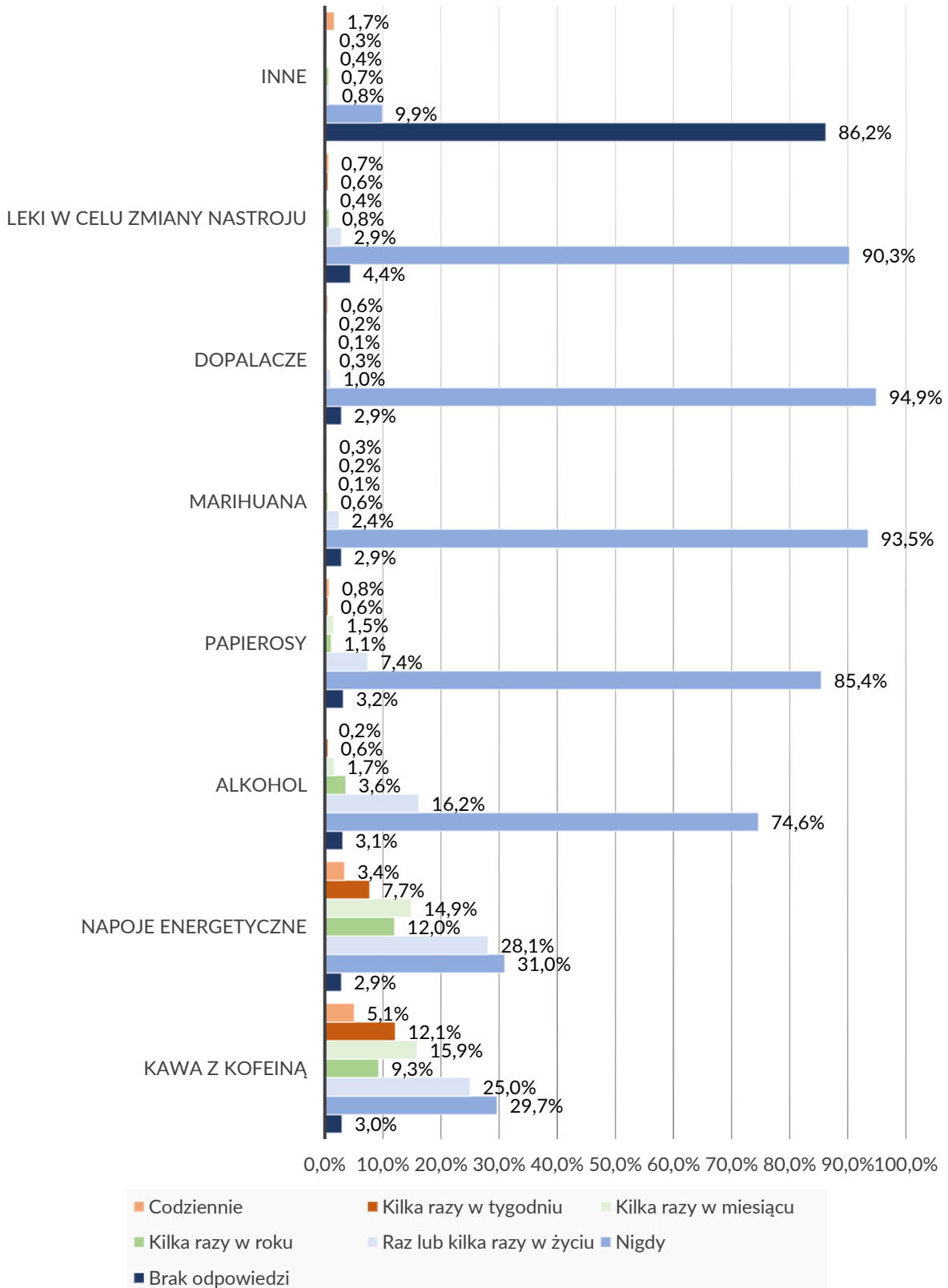
Podobnie jak w przypadku marihuany odpowiedź dotyczącą braku inicjacji z dopalaczami zaznaczyło 94,9% (861) respondentów. Używanie tej substancji psychoaktywnej raz lub kilka razy w życiu zadeklarowało 1% (9) uczniów, kilka razy w roku – 0,3% (3), a kilka razy w miesiącu – 0,1% (1) ankietowanych. 0,2% (2) odpowiedziało, że robiło to kilka razy w tygodniu. Codzienne zażywanie dopalaczy oświadczyło 0,6% (5) chłopców. Odpowiedzi nie udzieliło 2,9% (26) badanych.

Niezażywanie leków w celu zmiany nastroju zadeklarowało 90,3% (819) uczniów. 2,9% (26) podało odpowiedź – raz lub kilka razy w życiu, 0,8% (7) – kilka razy w roku, 0,4% (4) – kilka razy w miesiącu, natomiast 0,6% (5) – kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie tej substancji psychoaktywnej oświadczyło 0,7% (6) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 4,4% (40) respondentów z klas 7-8.

9,9% (90) chłopców biorących udział w badaniu zadeklarowało, że nigdy nie zażywało innych substancji psychoaktywnych. Odpowiedź – raz lub kilka razy w życiu zaznaczyło 0,8% (7), 0,7% (6) – kilka razy w roku, a 0,4% (4) – kilka razy w miesiącu. Odpowiedź dotyczącą zażywania innych substancji psychoaktywnych o częstotliwości kilka razy w tygodniu zaznaczyło 0,3% (3) uczniów. Codzienne stosowanie tych substancji zadeklarowało 1,7% (15) respondentów. Odpowiedzi nie udzieliło 86,2% (782) badanych.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstoliwość

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8								
Substancja	Poniżej 7. r. ż.		Między 7. a 11. r. ż.		Powyżej 12. r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	18	2%	158	17,4%	148	16,3%	583	64,3%
Napoje energetyczne	6	0,7%	118	13%	168	18,5%	615	67,8%
Alkohol	14	1,5%	40	4,4%	58	6,4%	795	87,7%
Papierosy	3	0,3%	14	1,5%	40	4,4%	850	93,7%
Marihuana	2	0,2%	2	0,2%	9	1%	894	98,6%
Nowe substancje (dopalacze)	2	0,2%	0	0%	4	0,4%	901	99,3%
Leki w celu zmiany nastroju	2	0,2%	5	0,6%	12	1,3%	888	97,9%
Inne	11	1,2%	6	0,7%	6	0,7%	884	97,5%

W grupie chłopców wyniki przedstawiają się następująco:

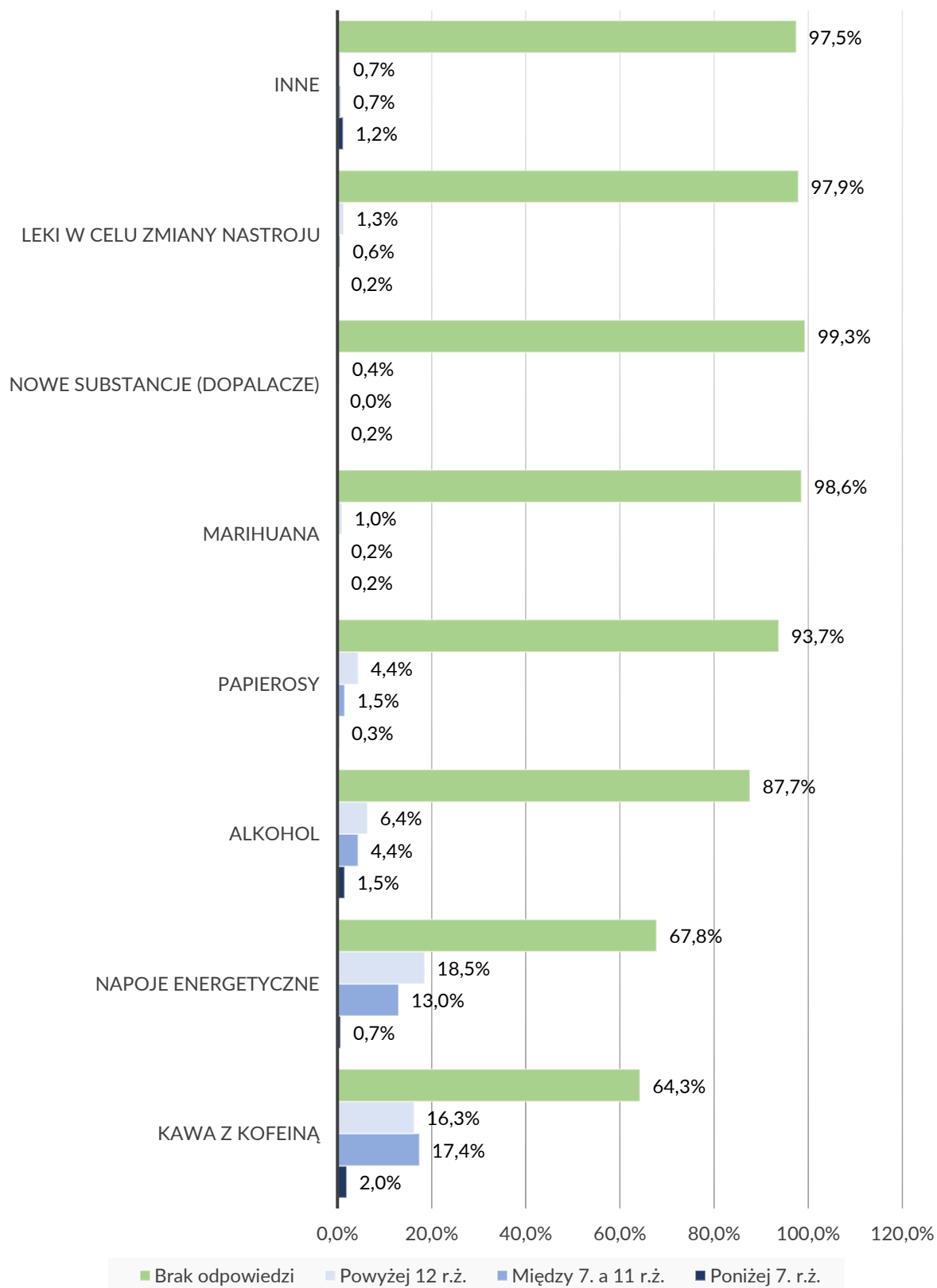
- 2% (18 os.) zadeklarowało, że napilo się kawy po raz pierwszy poniżej 7. roku życia. Większa grupa, bo 17,4% (158) wskazywała na okres spożywania kawy pomiędzy 7. a 11. rokiem życia. 16,3% (148) ankietowanych odpowiedziało, że robiło to powyżej 12. roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 64,3% (583) respondentów.
- Według deklaracji 0,7% (6) chłopców spożywało napoje energetyczne poniżej 7. roku życia. Z odpowiedzi wynika, że 13% (118) respondentów pierwszy raz napilo się ich między 7. a 11. rokiem życia, a 18,5% (168) powyżej 12. roku życia. 64,3% (583) uczniów nie podało odpowiedzi na powyższe pytanie.
- Wyniki badań wskazują, że 1,5% (14) badanych spróbowało alkoholu poniżej 7. roku życia. W okresie pomiędzy 7. a 11. rokiem życia 4,4% (40) uczniów miało kontakt z tą substancją psychoaktywną, natomiast 6,4% (58) spróbowało jej powyżej 12. roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 87,7% (795) respondentów.
- Według deklaracji papierosy poniżej 7. roku życia paliło 0,3% (3) chłopców. Między 7. a 11. rokiem robiło to 1,5% (14), a powyżej 12. roku życia 4,4% (40) uczniów. Odpowiedzi nie udzieliło 93,7% (850) osób biorących udział w badaniu.
- Wśród chłopców 0,2% (2) zażywało marihuanę poniżej 7. roku życia. Z odpowiedzi wynika, że 0,2% (2) respondentów użyło marihuany między

7. a 11. rokiem życia, a 1% (9) powyżej 12. roku życia. 98,6% (894) uczniów nie podało odpowiedzi na powyższe pytanie.

- W badanej grupie 0,2% (2) uczniów zadeklarowało pierwsze użycie nowych substancji (dopalaczy) poniżej 7. roku życia, 0,6% (5) pomiędzy 7. a 11. rokiem życia, natomiast powyżej 12. roku życia 0,4% (4) respondentów. Odpowiedzi nie udzieliło 98,6% (894) chłopców.
- Według udzielonych odpowiedzi leki w celu zmiany nastroju poniżej 7. roku życia zażywało 0,2% (2) badanych, natomiast 0,6% (5) uczniów używało ich między 7. a 11. rokiem życia. Odpowiedź „Powyżej 12. roku życia” zaznaczyło 1,3% (12) osób biorących udział w badaniu. Odpowiedzi nie udzieliło 97,9% (888).
- W przypadku innych substancji psychoaktywnych 1,2% (11) chłopców próbowało ich pierwszy raz poniżej 7. roku życia, 0,7% (6) między 7. a 11. rokiem życia, natomiast powyżej 12. roku życia wynik ten wynosił tyle samo, czyli 0,7% (6) badanych. Odpowiedzi nie udzieliło 97,5% (884) chłopców z klas 7-8.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8								
Substancja	Poniżej 7. r. ż.		Między 7. a 11. r. ż.		Powyżej 12. r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	18	2,2%	201	24,6%	198	24,2%	400	49%
Napoje energetyczne	6	0,7%	133	16,3%	203	24,8%	475	58,1%
Alkohol	6	0,7%	34	4,2%	74	9,1%	703	86%
Papierosy	1	0,1%	6	0,7%	55	6,7%	755	92,4%
Marihuana	2	0,2%	3	0,4%	5	0,6%	807	98,8%
Nowe substancje (dopalacze)	2	0,2%	0	0%	9	1,1%	806	98,7%
Leki w celu zmiany nastroju	3	0,4%	19	2,3%	30	3,7%	765	93,6%
Inne	3	0,4%	4	0,5%	3	0,4%	807	98,8%

W grupie dziewcząt z klas 7-8 wyniki przedstawiają się następująco:

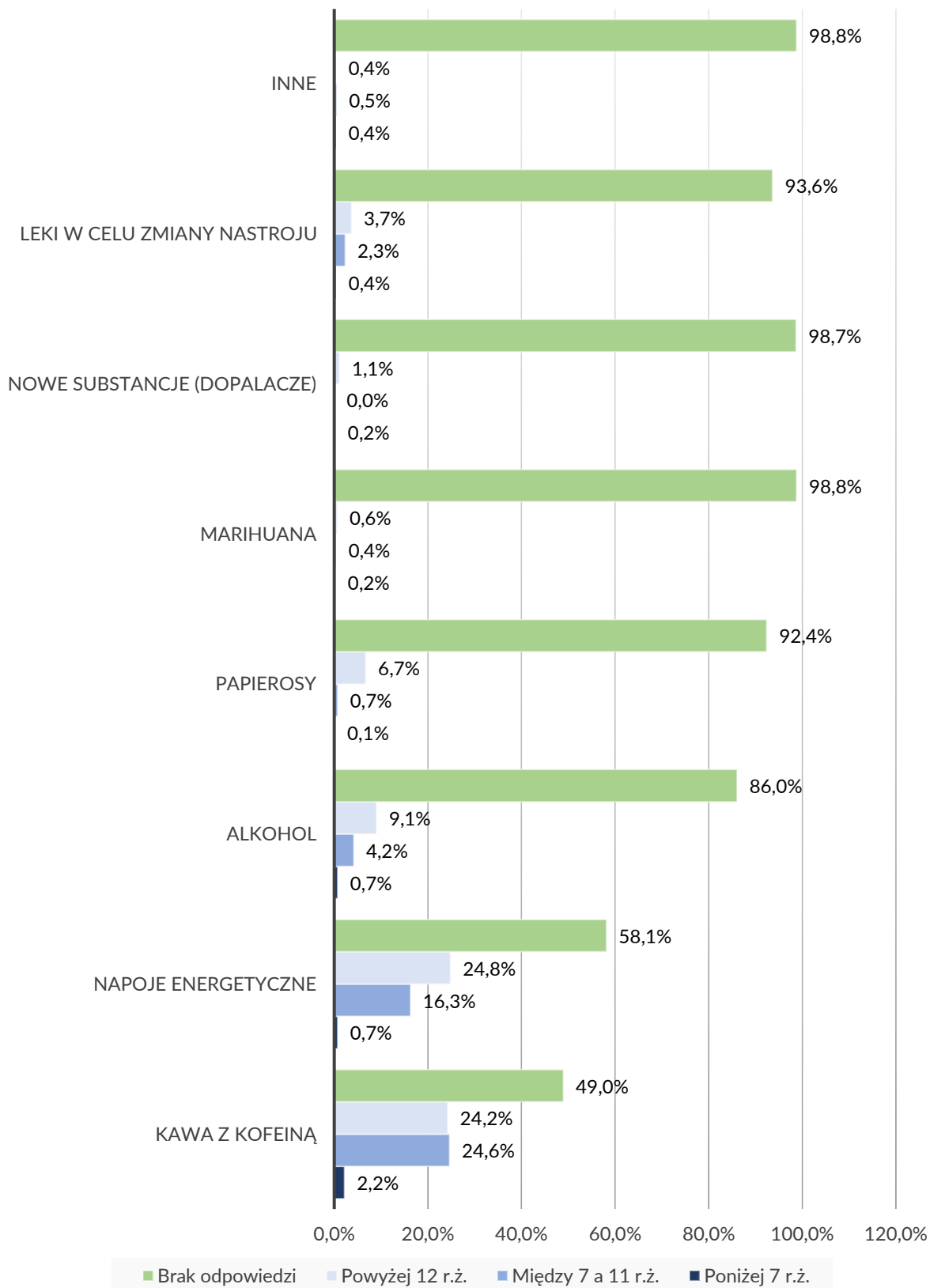
- 2,2% (18 os.) dziewcząt twierdziło, że napiło się kawy po raz pierwszy poniżej 7. roku życia. Większa grupa, bo 24,6% (201) wskazywała na okres spożywania kawy pomiędzy 7. a 11. rokiem życia. 24,2% (198) ankietowanych odpowiedziało, że robiło to powyżej 12. roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 49% (400) respondentek.
- Według deklaracji 0,7% (6) dziewcząt spożywało napoje energetyczne poniżej 7. roku życia. Z odpowiedzi wynika, że 16,3% (133) respondentek pierwszy raz napiło się ich między 7. a 11. rokiem życia, a 24,8% (203) powyżej 12. roku życia. 58,1% (475) uczennic nie podało odpowiedzi na powyższe pytanie.
- Wyniki badań wskazują, że 0,7% (6) badanych spróbowało alkoholu poniżej 7. roku życia. W okresie pomiędzy 7. a 11. rokiem życia 4,2% (34) uczennic miało kontakt z tą substancją psychoaktywną, natomiast 9,1% (74) spróbowało jej powyżej 12. roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 86% (703) respondentów.
- Według deklaracji papierosy, będąc poniżej 7. roku życia, paliło 0,1% (1) respondentek. Między 7. a 11. rokiem robiło to 0,7% (6), a powyżej 12. roku życia 6,7% (55) uczennic. Odpowiedzi nie udzieliło 92,4% (755) osób biorących udział w badaniu.

- Wśród respondentek 0,2% (2) zażywało marihuanę, będąc poniżej 7. roku życia. Z odpowiedzi wynika, że 0,4% (3) dziewcząt użyło marihuany między 7. a 11. rokiem życia, a 0,6% (5) powyżej 12. roku życia. 98,8% (807) uczennic nie podało odpowiedzi na powyższe pytanie.
- W badanej grupie 0,2% (2) uczennic zadeklarowało pierwsze użycie nowych substancji (dopalaczy) poniżej 7. roku życia. Żadna z ankietowanych nie zaznaczyła odpowiedzi „między 7. a 11. rokiem życia”. 1,1% (9) respondentek odpowiedziało, że zażywało dopalacze po 12. roku życia. Odpowiedzi nie udzieliło 98,7% (806) dziewcząt.
- Według udzielonych odpowiedzi leki w celu zmiany nastroju będąc poniżej 7. roku życia zażywało 0,4% (3) badanych, natomiast 2,3% (19) uczennic używało ich między 7. a 11. rokiem życia. Odpowiedź „Powyżej 12. roku życia” zaznaczyło 3,7% (30) osób biorących udział w badaniu. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 93,6% (765) respondentek.
- W przypadku innych substancji psychoaktywnych 0,4% (3) dziewcząt próbowało ich pierwszy raz poniżej 7. roku życia, 0,5% (4) między 7. a 11. rokiem życia, natomiast deklaracje na okres powyżej 12 roku życia wynosiły 0,4% (3). Odpowiedzi nie udzieliło 98,8% (807) uczennic.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych.

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Uczniowie zostali zapytani o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych jeśli ich używają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	69	7,6%	5	0,6%	5	0,6%	2	0,2%	97	10,7%	2	0,2%	21	2,3%	706	77,8%
Napoje energetyczne	126	13,9%	11	1,2%	28	3,1%	1	0,1%	13	1,4%	2	0,2%	13	1,4%	713	78,6%
Alkohol	5	0,6%	12	1,3%	13	1,4%	2	0,2%	20	2,2%	6	0,7%	9	1%	840	92,6%
Papierosy	4	0,4%	7	0,8%	13	1,4%	0	0%	3	0,3%	3	0,3%	1	0,1%	876	96,6%
Marihuana	1	0,1%	3	0,3%	2	0,2%	3	0,3%	1	0,1%	0	0%	1	0,1%	896	98,8%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	0	0%	1	0,1%	0	0%	0	0%	0	0%	1	0,1%	904	99,7%
Leki w celu zmiany nastroju	1	0,1%	1	0,1%	2	0,2%	0	0%	2	0,2%	0	0%	4	0,4%	897	98,9%
Inne	8	0,9%	0	0%	1	0,1%	0	0%	4	0,4%	0	0%	3	0,3%	891	98,2%

Wśród chłopców deklaracje wchodzenia w posiadanie kawy z kofeiną wyglądały następująco: 7,6% (69 os.) chłopców nabyło ją w legalny sposób, 0,6% (5) kupiło ją nielegalnie, 0,6% (5) dostało od znajomych, 0,2% (2) odpowiedziało, że przekazało im ją rodzeństwo, 10,7% (97) stwierdziło, że otrzymali ją od rodziców, 0,2% (2) od innych dorosłych, natomiast 2,3% (21) wskazało na inny sposób wejścia w posiadanie kawy z kofeiną. Najwięcej uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie - 77,8% (706).

Według danych z ankiet napoje energetyczne były pozyskiwane w sposób legalny - 13,9% (126) i nielegalny 1,2% (11). 3,1% (28) uczniów zadeklarowało, że pozyskiwało je od znajomych, 0,1% (1) - od rodzeństwa, 1,4% (13) - od rodziców, natomiast 0,2% (2) - od innych dorosłych. 1,4% (13) podało odpowiedź, która nie była żadną z wymienionych w ankiecie. Odpowiedzi nie udzieliło 78,6% (713) chłopców.

Badani uczniowie oświadczyli, że wchodzenie w posiadanie alkoholu wyglądało w następujący sposób: 0,6% (5) badanych kupowało go w legalny sposób, 1,3% (12) nabyło go w nielegalny sposób, 1,4% (13) dostało go od znajomych, 0,2% (2) od rodzeństwa, 2,2% (20) od rodziców, natomiast 0,7% (6) od innych dorosłych. 1% (9) nie wybrało żadnej z wymienionych odpowiedzi. 92,6% (840) uczniów nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Według udzielonych odpowiedzi papierosy legalnie kupowało 0,4% (4) badanych, natomiast 0,8% (7) nabywało je nielegalnie. Odpowiedź „od znajomych” zaznaczyło 1,4% (13) osób biorących udział w badaniu. Żaden z ankietowanych nie otrzymał papierosów od rodzeństwa. 0,3% (3) ankietowanych odpowiedziało, że papierosy pozyskali od rodziców, natomiast tyle samo, czyli 0,3% (3) dostało papierosy od innych dorosłych. 0,1% (1) chłopców nie wybrało żadnej z wymienionych odpowiedzi. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 96,6% (876) respondentów.

Według danych z ankiet marihuana była pozyskiwana w sposób legalny przez 0,1% (1) oraz nielegalny przez 0,3% (3). 0,2% (2) uczniów zadeklarowało, że pozyskiwało je od znajomych, 0,3% (3) - od rodzeństwa, 0,1% (1) - od rodziców, natomiast odpowiedź „od innych dorosłych” nie wybrał żaden z ankietowanych. 0,1% (1) podało odpowiedź, która nie była żadną z wymienionych w ankiecie. Odpowiedzi nie udzieliło 98,8% (896) chłopców.

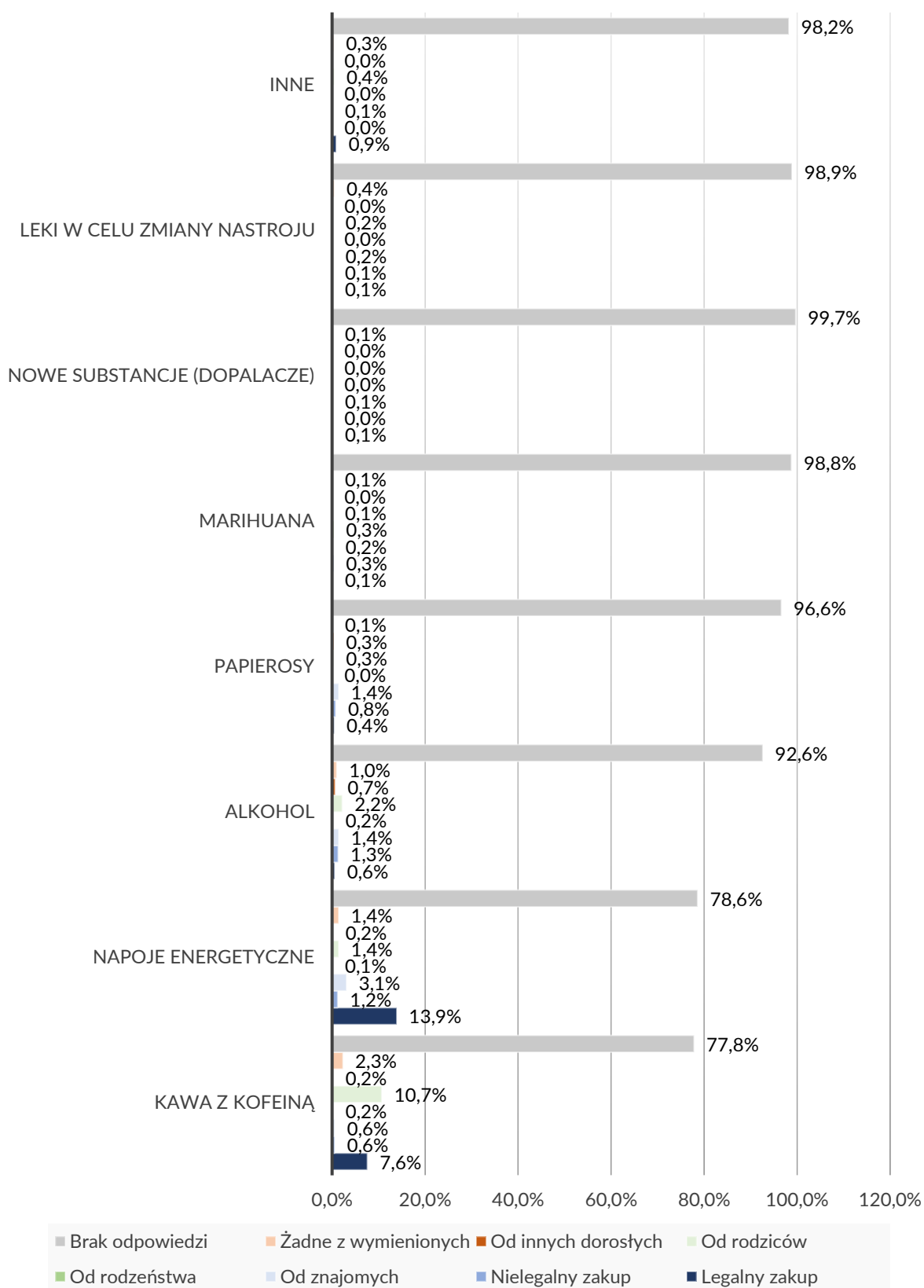
Wśród chłopców deklaracje wchodzenia w posiadanie nowych substancji (dopalaczy) wyglądały następująco: 0,1% (1) chłopców nabyło ją w legalny sposób, 0,1% (1) dostało od znajomych, natomiast 0,1% (1) wskazało na inny sposób wejścia w posiadanie nowych substancji (dopalaczy). Odpowiedzi dotyczącej nielegalnego zakupu oraz nabycia tej substancji od rodzeństwa, rodziców i innych dorosłych nie udzielił żaden z chłopców biorących udział w badaniu. Najwięcej uczniów nie udzieliło odpowiedzi - 99,7% (706).

Badani uczniowie oświadczyli, że wchodzenie w posiadanie leków w celu zmiany nastroju wyglądało w następujący sposób: 0,1% (1) badanych kupowało je w legalny sposób, 0,1% (1), 0,2% (2) dostało je od znajomych, 0,2% (2) od rodziców. Nabycie leków w nielegalny sposób, a także pozyskiwanie ich od rodzeństwa i innych dorosłych nie zostały wybrane przez żadną osobę biorącą udział w badaniu. 98,9% (897) badanych nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

0,9% (8) badanych wskazało na legalny zakup innych substancji psychoaktywnych. Odpowiedzi dotyczącej nielegalnego zakupu innych substancji oraz nabycia ich od rodzeństwa i innych dorosłych nie udzielił żaden z ankietowanych. 0,1% (1) uczniów oświadczyło, że uzyskali inne substancje od znajomych, 0,4% (4) od rodziców. Odpowiedź – „żadne z wymienionych” wybrało 0,3% (3) chłopców biorących udział w badaniu. Odpowiedzi nie udzieliło 98,2% (891) uczniów z klas 7-8.

Sposób wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnych.

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Uczennice zostały zapytane o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych, jeśli ich używają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%
Kawa z kofeiną	80	9,8%	2	0,2%	8	1%	4	0,5%	152	18,6%	0	0%	16	2%	555	67,9%
Napoje energetyczne	146	17,9%	7	0,9%	40	4,9%	6	0,7%	21	2,6%	2	0,2%	4	0,5%	591	72,3%
Alkohol	4	0,5%	6	0,7%	24	2,9%	2	0,2%	27	3,3%	4	0,5%	11	1,3%	739	90,5%
Papierosy	2	0,2%	10	1,2%	22	2,7%	1	0,1%	1	0,1%	1	0,1%	1	0,1%	779	95,3%
Marihuana	1	0,1%	0	0%	5	0,6%	0	0%	1	0,1%	0	0%	0	0%	810	99,1%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	0	0%	4	0,5%	1	0,1%	2	0,2%	0	0%	0	0%	809	99%
Leki w celu zmiany nastroju	11	1,3%	2	0,2%	1	0,1%	0	0%	7	0,9%	3	0,4%	5	0,6%	788	96,5%
Inne	3	0,4%	1	0,1%	1	0,1%	0	0%	4	0,5%	1	0,1%	1	0,1%	806	98,7%

Wśród dziewcząt deklarujących, wchodzenia w posiadanie kawy z kofeiną, wyniki wyglądają następująco: 9,8% (80 os.) dziewcząt nabyło ją w legalny sposób, 0,2% (2) kupiło ją nielegalnie, 1% (8) dostało ją od znajomych, 0,5% (4) odpowiedziało, że przekazało im ją rodzeństwo, 18,6% (152) stwierdziło, że otrzymało ją od rodziców. Odpowiedzi dotyczącej nabycia tej substancji od innych dorosłych nie udzieliła żadna z dziewcząt biorących udział w badaniu. 2% (16) wskazało na inny sposób wejścia w posiadanie kawy z kofeiną. Najwięcej uczennic nie udzieliło odpowiedzi - 67,9% (555).

Według danych z ankiet napoje energetyczne były pozyskiwane w sposób legalny u 17,9% (146) ankietowanych oraz nielegalny - 0,9% (7) dziewcząt. 4,9% (40) uczennic zadeklarowało, że pozyskiwało je od znajomych, 0,7% (6) - od rodzeństwa, 2,6% (21) - od rodziców, natomiast 0,2% (2) - od innych dorosłych. 0,5% (4) podało odpowiedź, która nie była żadną z wymienionych w ankiecie. Odpowiedzi nie udzieliło 72,3% (591) dziewcząt.

Badane uczennice oświadczyły, że wchodziły w posiadanie alkoholu w następujący sposób: 0,5% (4) badanych kupowało go w legalny sposób, 0,7% (6) nabyło go w nielegalny sposób, 2,9% (24) dostało go od znajomych, 0,2% (2) od rodzeństwa, 3,3% (27) od rodziców, natomiast 0,5% (4) od innych dorosłych. 1,3% (11)

nie wybrało żadnej z wymienionych odpowiedzi. 90,5% (739) uczennic nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Według udzielonych odpowiedzi papierosy legalnie kupowało 0,2% (2) badanych, natomiast 1,2% (10) nabywało je nielegalnie. Odpowiedź „od znajomych” zaznaczyło 2,7% (22) osób biorących udział w badaniu. 0,1% (1) ankietowanych otrzymało papierosy od rodzeństwa. 0,1% (1) ankietowanych odpowiedziało, że papierosy pozyskało od rodziców, natomiast tyle samo, czyli 0,1% (1) dostało papierosy od innych dorosłych. 0,1% (1) dziewcząt nie wybrało żadnej z wymienionych możliwości. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 95,3% (779) respondentek.

Według danych z ankiet marihuana była pozyskiwana w sposób legalny u 0,1% (1) dziewcząt, natomiast nikt z badanych nie zadeklarował nielegalnego zakupu. 0,6% (5) uczennic zadeklarowała, że pozyskiwało je od znajomych. Żadna z badanych osób nie wybrała następujących odpowiedzi: „od rodzeństwa”, „od innych dorosłych”, „żadne z wymienionych”. 0,1% (1) ankietowanych oświadczyła, że nabyła je od rodziców. Odpowiedzi nie udzieliło 99,1% (810) dziewcząt.

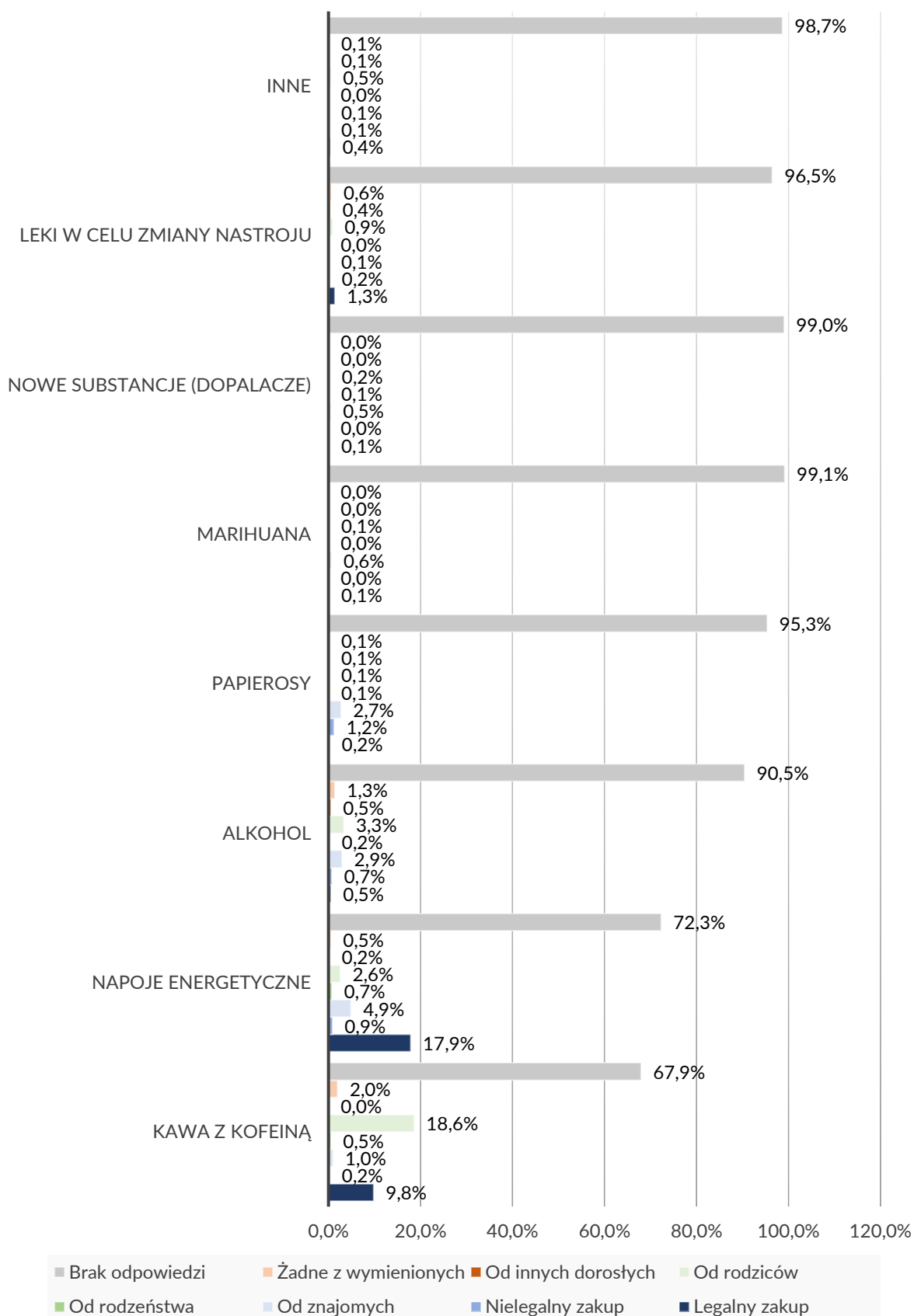
Wśród dziewcząt deklaracje wchodzenia w posiadanie nowych substancji (dopalaczy) wyglądały następująco: 0,1% (1) dziewcząt nabyło ją w legalny sposób, 0,5% (4) wybrało odpowiedź „od znajomych”, 0,1% (1) otrzymało od rodzeństwa, natomiast 0,2% (2) uzyskało od rodziców. Odpowiedź „nielegalny zakup”, „od innych dorosłych” oraz „żadne z wymienionych” nie wybrała żadna z uczennic biorących udział w badaniu. 99% (809) badanych nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

Badane uczennice oświadczyły, że wchodzenie w posiadanie leków w celu zmiany nastroju wyglądał w następujący sposób: 1,3% (11) badanych kupowało je w legalny sposób, 0,2% (2) zadeklarowało nielegalny zakup, 0,1% (1) dostało je od znajomych, a 0,9% (7) dziewcząt uzyskało je od rodziców. Odpowiedź dotycząca nabycia leków od rodzeństwa nie została wybrana przez żadną osobę biorącą udział w badaniu. 0,4% (3) wybrało odpowiedź „od innych dorosłych”, natomiast odpowiedź „żadne z wymienionych” wybrało 0,6% (5) ankietowanych. Odpowiedzi nie udzieliło 96,5% (788) respondentek.

0,4% (3) badanych wskazało na legalny zakup innych substancji psychoaktywnych, natomiast 0,1% (1) wskazało na nielegalny zakup. 0,1% (1) uzyskało je od znajomych, 0,5% (4) od rodziców, a 0,1% (1) od innych dorosłych. Odpowiedzi dotyczącej nabycia innych substancji psychoaktywnych od rodzeństwa nie udzieliła, żadna z ankietowanych. 0,1% (1) podało odpowiedź, która nie była żadną z wymienionych w ankiecie. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzieliło 98,7% (806) dziewcząt.

Sposób wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/szkole/z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój, mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta – szkoła podstawowa, klasy 7-8										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	20	2,4%	394	48,2%	287	35,1%	80	9,8%	36	4,4%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	32	3,9%	87	10,6%	257	31,5%	289	35,4%	152	18,6%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	24	2,9%	450	55,1%	251	30,7%	57	7 %	35	4,3%
Mogę się uzależnić	24	2,9%	317	38,8%	221	27,1%	176	21,5%	79	9,7%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	26	3,2%	388	47,5%	273	33,4%	86	10,5%	44	5,4%

48,2% (394 os.) uczennic odpowiedziało, że napicie się alkoholu zdecydowanie może spowodować kłopoty w domu, w szkole lub z policją. Odpowiedź „raczej tak” wybrało 35,1% (287), „raczej nie” 9,8% (80), natomiast „zdecydowanie nie” zaznaczyło 4,4% (36) respondentek. Odpowiedzi nie udzieliło 2,4% (20) dziewcząt.

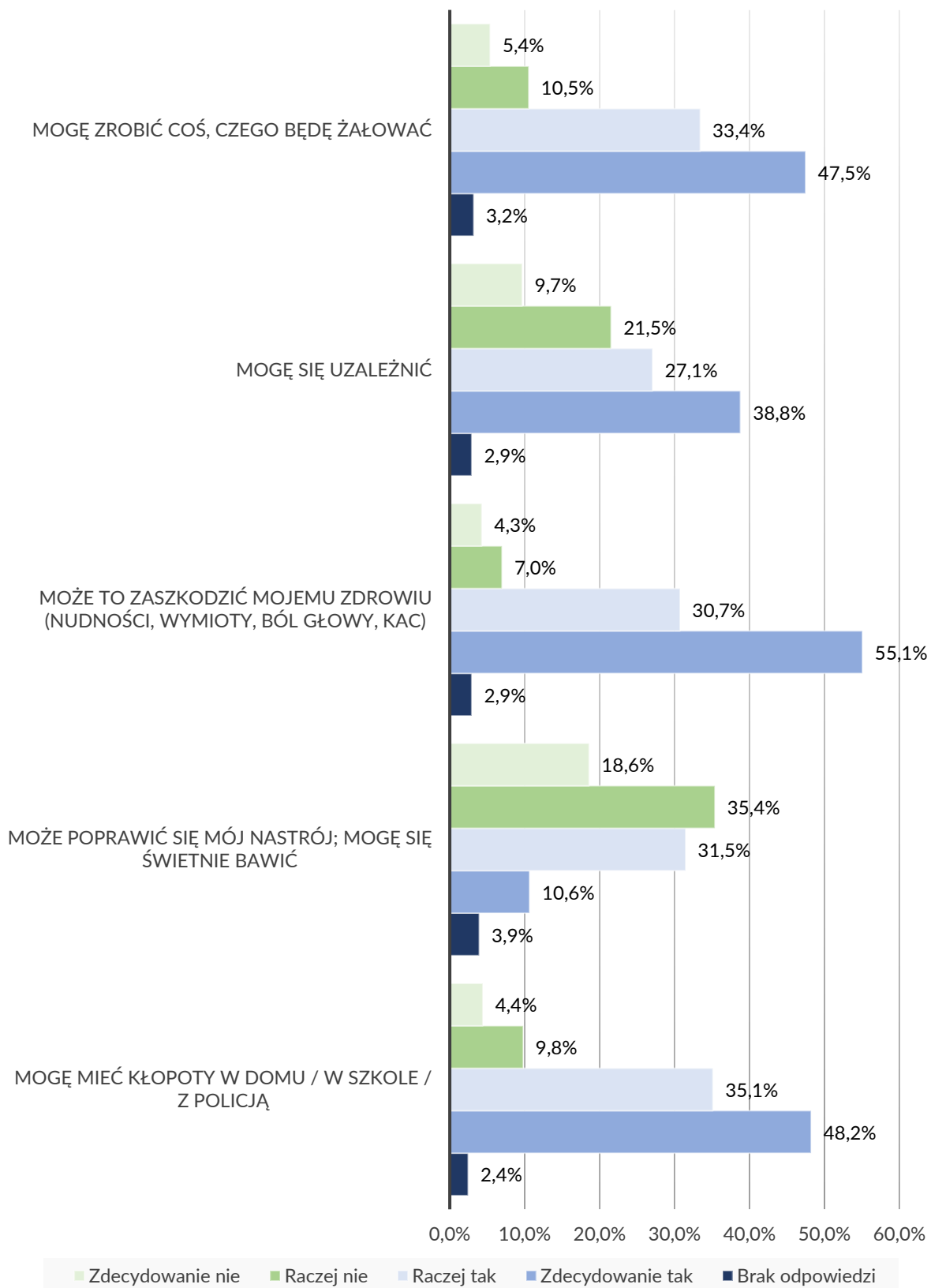
W grupie badawczej 10,6% (87) respondentek zadeklarowało, że ich nastrój może się zdecydowanie poprawić przez co mogą się świetnie bawić. Odpowiedź „raczej tak” wybrało 31,5% (257), „raczej nie” 35,4% (289), a „zdecydowanie nie” 18,6% (152) badanych. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 3,9% (32) ankietowanych.

55,1% (450) dziewcząt zadeklarowało, że alkohol zaszkodzi ich zdrowiu. 30,7% (251) oświadczyło, że raczej tak może być. Natomiast 7% (57) oświadczyło, że raczej nie zaszkodzi ich zdrowiu, a 4,3% (35) że zdecydowanie nie. Na to pytanie nie udzieliło odpowiedzi 2,9% (24) osób badanych.

W grupie badanych nastolatków 38,8% (317) zadeklarowało, że mogą się uzależnić od alkoholu przez jego picie. 27,1% (221), że raczej tak będzie. Natomiast aż 21,5% (176) uważa, że raczej się nie uzależnią. 9,7% (79) zadeklarowało, że zdecydowanie nie uzależnią się pijąc alkohol. Od odpowiedzi na to pytanie wstrzymało się 2,9% (24) osób badanych.

47,5% (388) dziewcząt uważa, że zdecydowanie mogą zrobić coś, czego będą żałować, po wypiciu alkoholu. 33,4% (273) dziewcząt odpowiedziało, że raczej tak może być. 10,5% stwierdziło, że raczej nie zrobią czegoś takiego, a 5,4% (44) uważa, że zdecydowanie czegoś takiego nie zrobią. Na to pytanie nie odpowiedziało 3,2% (26) dziewcząt.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/szkole/z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój, mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	37	4,1%	438	48,3%	281	31%	106	11,7%	45	5%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	44	4,9%	86	9,5%	243	26,8%	316	34,8%	218	24%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	43	4,7%	501	55,2%	238	26,2%	73	8%	52	5,7%
Mogę się uzależnić	40	4,4%	394	43,4%	253	27,9%	147	16,2%	73	8%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	38	4,2%	426	47%	291	32,1%	95	10,5%	57	6,3%

Chłopcy zapytani o następstwa picia alkoholu oświadczyli w 48,3% (438 os.), że zdecydowanie mogą mieć kłopoty po wypiciu alkoholu. 31% (281) wybrało odpowiedź „raczej tak”, 11,7% (106) „raczej nie”, a 5% (45) „zdecydowanie nie”. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 4,1% (37) respondentów.

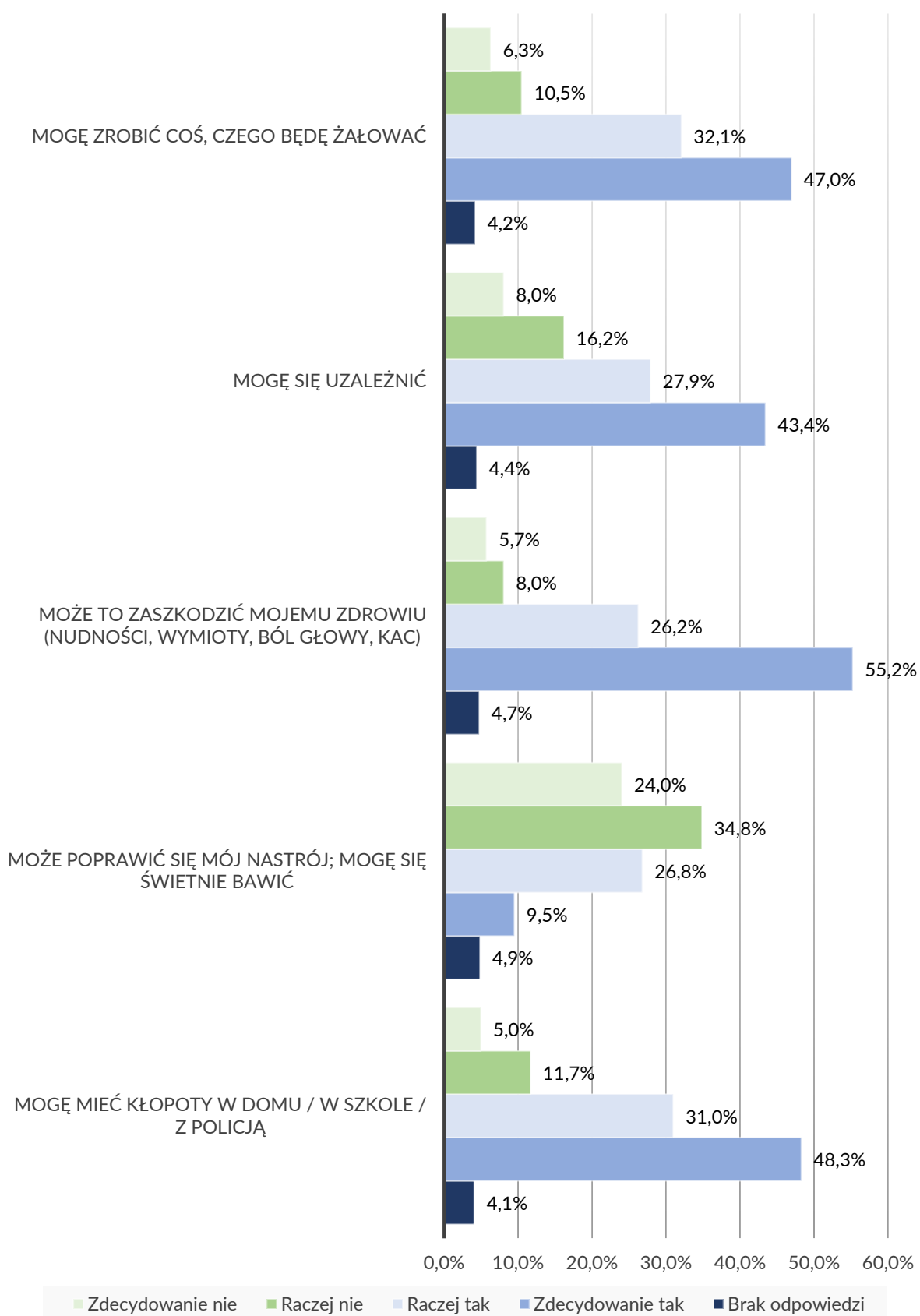
Na pytanie dotyczące poprawy nastroju i świetnej zabawy najwięcej ankietowanych, bo aż 34,8% (316) wybrało odpowiedź „raczej nie”. 26,8% (243) oświadczyło „raczej tak”, 24% (218) „zdecydowanie nie”, 9,5% (86) „zdecydowanie tak”. Od odpowiedzi uchyliło się 4,9% (44) chłopców.

Na temat szkodliwości alkoholu dla zdrowia badani odpowiedzieli następująco: zdecydowanie szkodzi zdrowiu 55,2% (501), „raczej tak” 26,2% (238), „raczej nie” 8% (73), a „zdecydowanie nie” 5,7% (52). Brak odpowiedzi dotyczył 4,7% (43) chłopców biorących udział w badaniu.

W grupie uczniów z klas 7-8, aż 43,4% (394) odpowiedziało, że zdecydowanie może się uzależnić od alkoholu. 27,9% (253) odpowiedziało - „raczej tak”, 16,2% (147) - „raczej nie”, a odpowiedź „zdecydowanie nie” została wybrana przez 8% (73) badanych. Od odpowiedzi uchyliło się 4,4% (40) respondentów.

Odpowiedzi wśród chłopców biorących udział w ankiecie dotyczące stwierdzenia „Mogę zrobić coś, czego będę żałować” wyglądały w następujący sposób: 4,2% (38) uczniów nie udzieliło odpowiedzi, 47% (426) wybrało odpowiedź- „zdecydowanie tak”, 32,1% (291) - „raczej tak”, 10,5% (95) - „raczej nie”, natomiast 6,3% (57) - zdecydowanie nie.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Ankiety skierowane do uczennic zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia alkoholu przez osobę badaną. Bliscy uwzględnieni w pytaniu to mama, tata, inny dorosły, opiekun, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinnam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	27	3,3%	579	70,9%	160	19,6%	23	2,8%	22	2,7%	6	0,7%
Tata uważa, że	62	7,6%	510	62,4%	169	20,7%	47	5,8%	22	2,7%	7	0,9%
Inny dorosły opiekun uważa, że	55	6,7%	523	64%	163	20%	58	7,1%	12	1,5%	6	0,7%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	42	5,1%	297	36,4%	196	24%	191	23,4%	51	6,2%	40	4,9%
Znajomi uważają, że	38	4,7%	251	30,7%	174	21,3%	255	31,2%	55	6,7%	44	5,4%

Wypowiedzi uczennic dotyczące opinii matek na temat picia przez nie alkoholu wyglądały następująco: 70,9% (579 os.) zadeklarowało, że ich matki uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 19,6% (160) podało odpowiedź „raczej nie powinnam pić alkoholu”, 2,8% (23) - „to jest moja sprawa”, 2,7% (22) - „od czasu do czasu mogę się napić alkoholu”, natomiast 0,7% (6) - „zdecydowanie mogę pić alkohol”. Odpowiedzi nie udzieliło 3,3% (27) respondentek.

Według deklaracji dziewcząt zdania ich ojców na temat spożywania alkoholu kształtują się następująco: 62,4% (510) wybrało odpowiedź „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu”, 20,7% (169) - „raczej nie powinnam pić alkoholu”, 5,8% (47) - „to jest moja sprawa”, 2,7% (22) - „od czasu do czasu mogę się napić alkoholu”, natomiast 0,9% (7) - „zdecydowanie mogę pić alkohol”. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 7,6% (62) ankietowanych.

Wypowiedzi dotyczące opinii innych dorosłych opiekunów na temat picia alkoholu przez badane przedstawiają się następująco: 64% (523) badanych uważało, że zdecydowanie nie powinny pić tej substancji, 20% (163) odpowiedziało, że raczej nie powinny pić alkoholu, 7,1% (58) - „to jest moja sprawa”, 1,5% (12) - „od czasu do czasu

mogę się napić alkoholu”, a 0,7% (6) - „zdecydowanie mogę pić alkohol”. Odpowiedzi nie udzieliło 6,7% (55) dziewcząt.

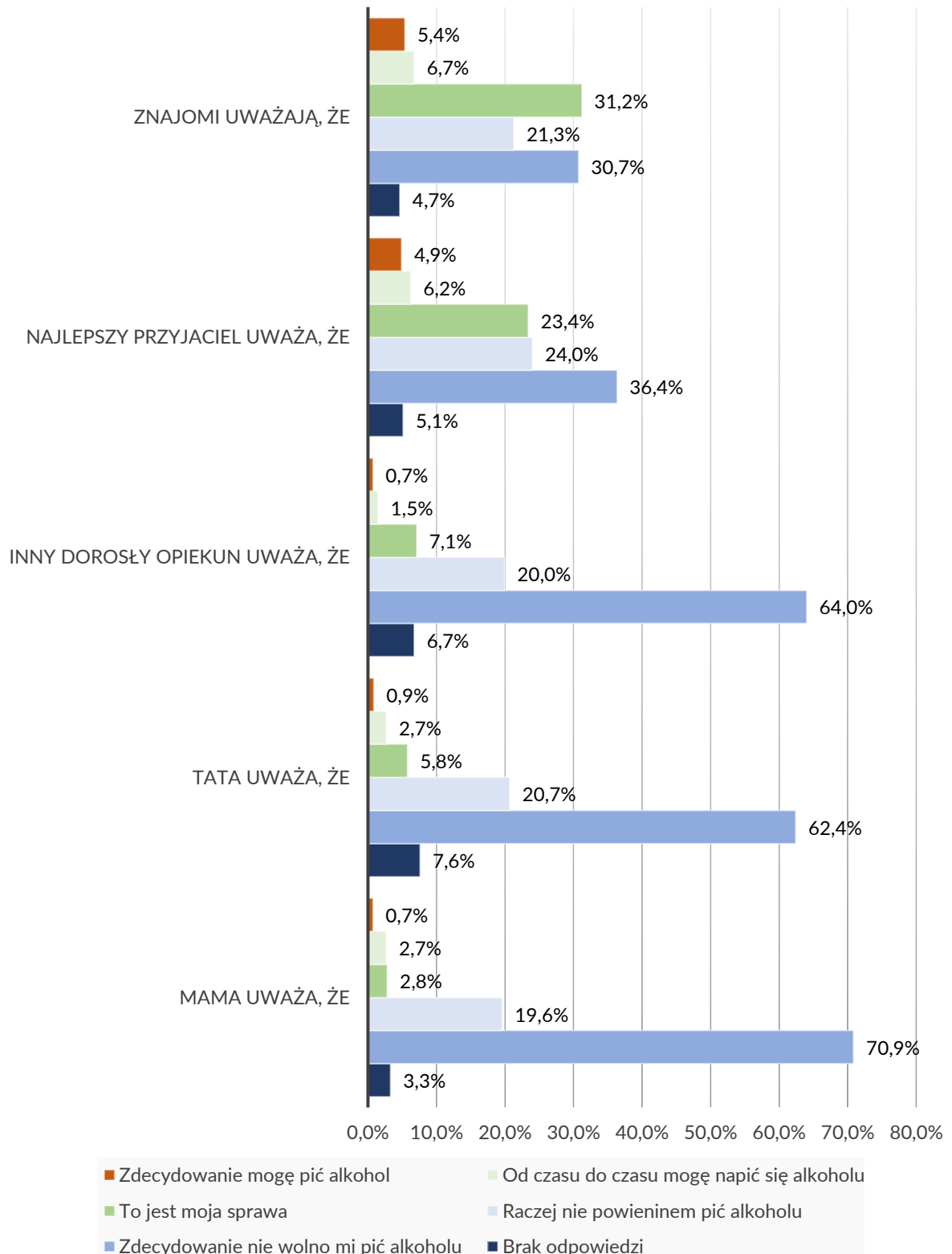
W przypadku postaw znajomych wobec spożywania alkoholu przez osoby biorące udział w badaniu odpowiedzi kształtują się następująco: 5,1% (42) uchyliło się od pytania, 36,4% (297) podało odpowiedź - „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu”, 24% (196) - „raczej nie powinnam pić alkoholu”, 23,4% (191) - „to jest moja sprawa”, 6,2% (51) - „od czasu do czasu mogę napić się alkoholu”, natomiast 4,9% (40) wybrało odpowiedź „zdecydowanie mogę pić alkohol”.

Przekonania badanych uczennic odnośnie opinii ich znajomych, co do picia przez nie alkoholu kształtują się następująco: 30,7% (251) badanych uważało, że zdecydowanie nie powinny pić tej substancji, 21,3% (174) odpowiedziało, że raczej nie powinny pić alkoholu, 31,2% (255) - „to jest moja sprawa”, 6,7% (55) - „od czasu do czasu mogę się napić alkoholu”, a 5,4% (44) - „zdecydowanie mogę pić alkohol”. Odpowiedzi nie udzieliło 4,7% (38) respondentek.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu?

Dziewczęta - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Ankiety skierowane do uczniów zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia alkoholu przez osobę biorącą udział w badaniu. Bliscy uwzględnieni w pytaniu to mama, tata, inny dorosły, opiekun, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinnam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	47	5,2%	660	72,8%	148	16,3%	30	3,3%	16	1,8%	6	0,7%
Tata uważa, że	59	6,5%	585	64,5%	171	18,9%	59	6,5%	24	2,6%	9	1%
Inny dorosły opiekun uważa, że	69	7,6%	586	64,6%	151	16,6%	74	8,2%	18	2%	9	1%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	65	7,2%	345	38%	186	20,5%	213	23,5%	40	4,4%	58	6,4%
Znajomi uważają, że	63	6,9%	295	32,5%	180	19,8%	265	29,2%	50	5,5%	54	6%

W świetle uzyskanych wyników badań można przypuszczać, że zdecydowana większość badanych chłopców 72,8% (660 os.) uważa, że ich matki zdecydowanie nie pozwoliłyby im pić alkoholu. 16,3% (148) jest zdania, że w opinii ich matek raczej nie powinny tego robić, a 3,3% (30) twierdzi, że zdaniem ich matek jest to ich sprawa. Według 1,8% (16) respondentów ich matki mogłyby im pozwolić na spożywanie alkoholu od czasu do czasu, natomiast 0,7% (6) uważa, że mają oni pełną akceptację swoich matek na takie zachowanie. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło natomiast 5,2% (47) uczniów.

W ocenie chłopców, 64,5% (585) jest zdania, że ich ojcowie zdecydowanie nie pozwoliliby im pić alkoholu. 18,9% (171) uczniów uważa, że ojcowie raczej nie zgodziliby się na takie zachowanie, a 6,5% (59) wybrało odpowiedź, że według ich ojców jest to ich sprawa. W opinii 2,6% (24) respondentów, ich ojcowie nie mieliby nic przeciwko gdyby sporadycznie napili się alkoholu, natomiast 1% (9) badanych zadeklarowało zdecydowaną akceptację ojców dla spożywania przez nich alkoholu. Od odpowiedzi na to pytanie powstrzymało się 6,5% (59) badanych.

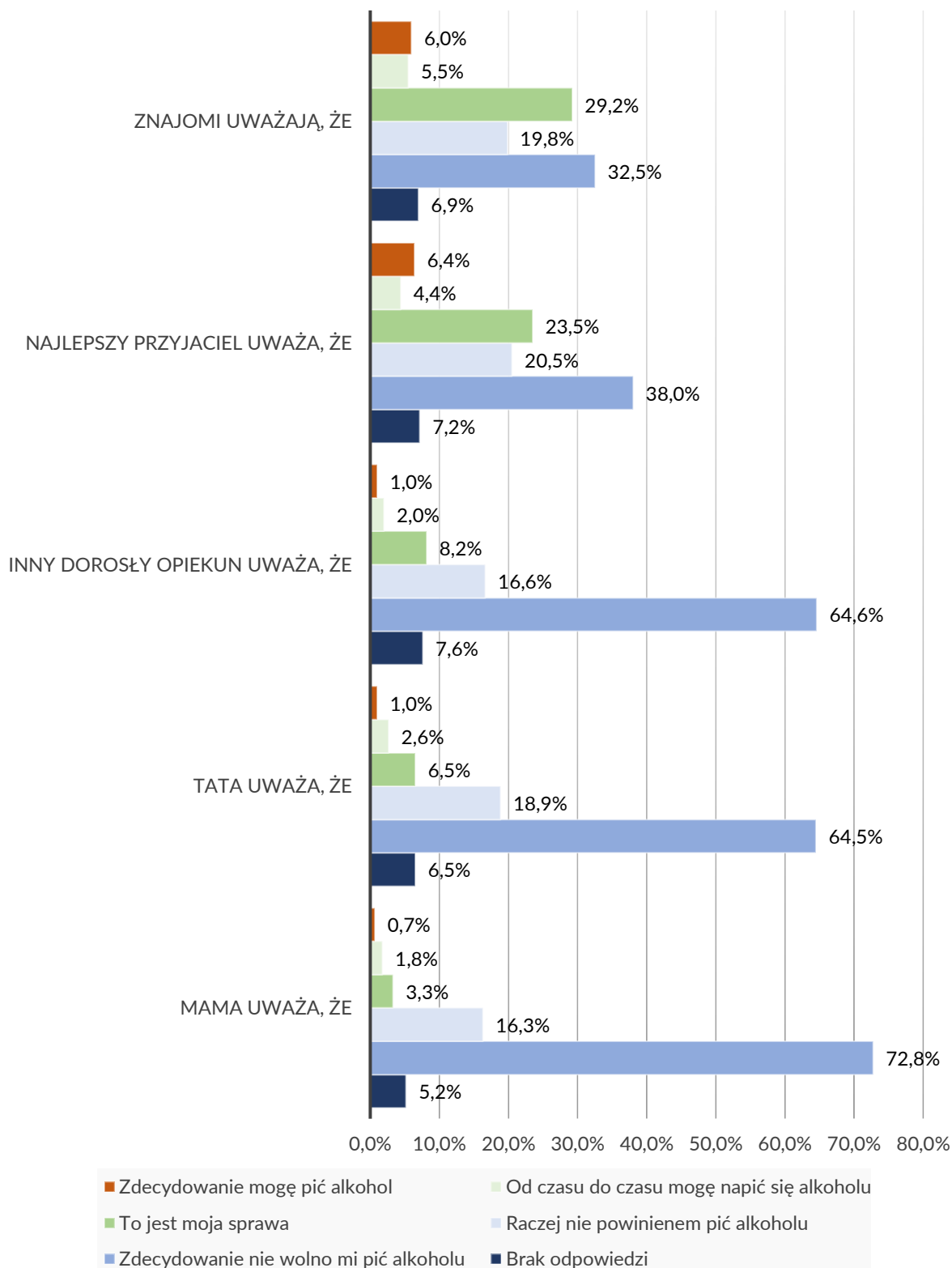
Największa grupa badanych chłopców 64,6% (585) uważa, że inny dorosły z ich otoczenia zdecydowanie nie pozwoliłby im pić alkoholu, 16,6% (151) zadeklarowało, że w opinii innych dorosłych, raczej nie powinni tego robić, a 8,2 (74) uznało, że inni dorośli są zdania, że jest to ich prywatna sprawa. Zdaniem 2% (18) uczniów inni dorośli sądzą, że od czasu do czasu mogą pić alkohol natomiast 1% (9) badanych uważa, że inni dorośli zdecydowanie przyzwoliliby na spożywanie alkoholu. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 7,6% (69) respondentów.

Zdaniem ankietowanych 38% (345) sądzi, że ich najlepszy przyjaciel zdecydowanie nie pozwoliłby im pić alkoholu, 20,5% (186) uczniów było zdania, że przyjaciel raczej by im na to nie pozwolił, a 23,5% (213) twierdzi, że w opinii ich przyjaciół jest to ich sprawa. Z deklaracji badanych chłopców wynika, że 4,4% (40) uważa, że najlepszy przyjaciel mógłby im pozwolić na spożywanie alkoholu od czasu do czasu, natomiast 6,4% (68) uczniów wybrało odpowiedź, że przyjaciel zdecydowanie by im na to pozwolił. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 7,2% (65) ankietowanych.

W opinii badanych chłopców, 32,5% (295) twierdzi, że ich znajomi uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 19,8% (180) uczniów zadeklarowało, że ich znajomi są zdania, że raczej nie powinni tego robić, a 29,2% (265) udzieliło odpowiedzi, że w opinii znajomych jest to ich sprawa. 5,5% (50) ankietowanych oświadczyło, że zdaniem ich znajomych, od czasu do czasu mogą pić alkohol a 6% (54) stwierdziło, że w opinii ich znajomych zdecydowanie wolno im pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu?

Chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego alkoholu.

Szkoła podstawowa, klasy 7-8

Badani zostali poproszeni o zaznaczenie rodzaju alkoholu, który wybierają najczęściej, jeśli piją go przynajmniej raz w miesiącu. Uczniowie, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich alkoholi, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

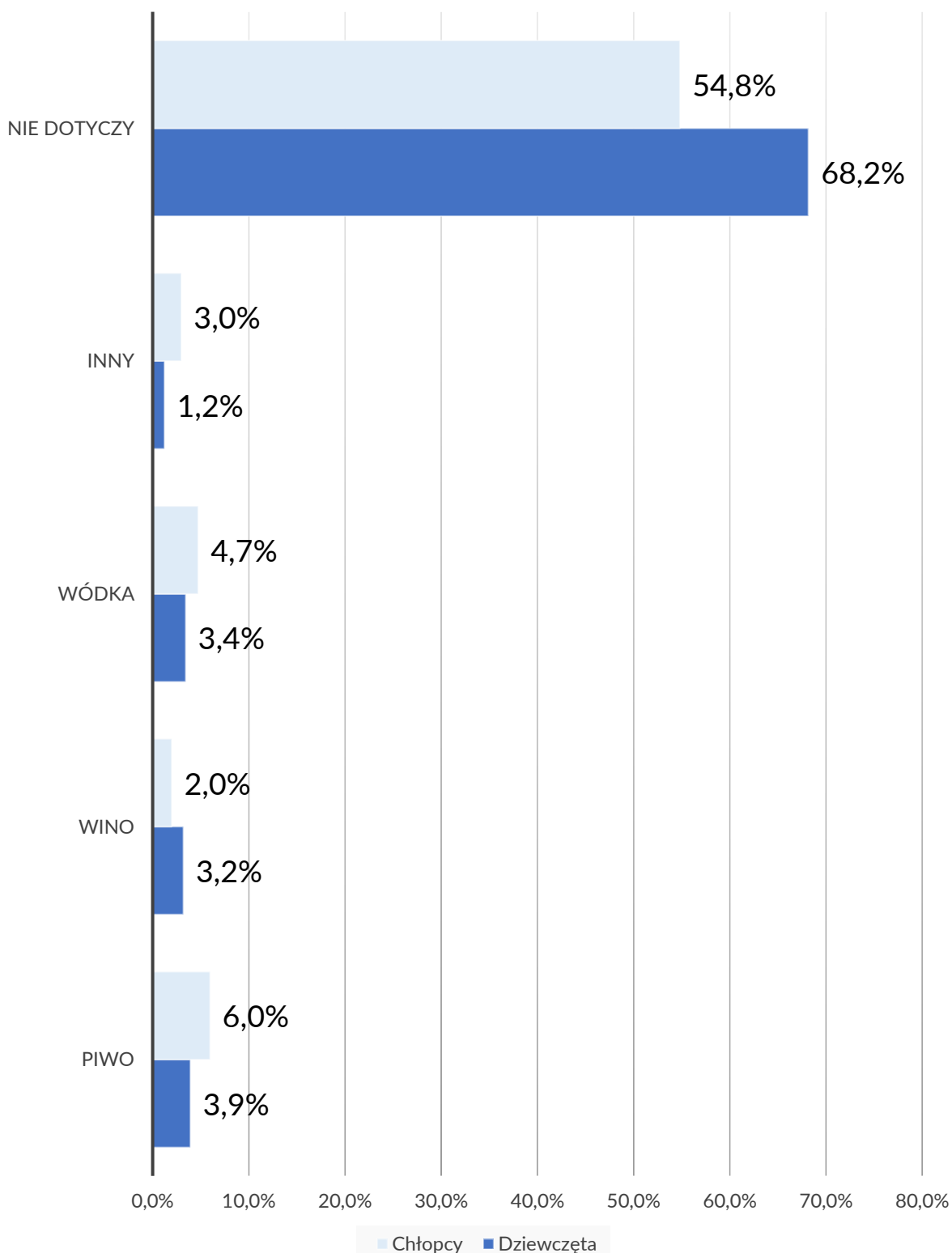
Pytanie: Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj.

Możliwe odpowiedzi: *piwo, wino, wódka, inny (napisz jaki), nie dotyczy*

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj				
Dziewczeta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8				
	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Piwo	32	3,9%	54	6%
Wino	26	3,2%	18	2%
Wódka	28	3,4%	43	4,7%
Inny	10	1,2%	27	3%
Nie dotyczy	557	68,2%	497	54,8%

Zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców najczęściej deklarowanym alkoholem było piwo. U dziewcząt wskazało na nie 3,9% (32 os.), a u chłopców 6% (54) respondentów. 3,2% (26) uczennic i 2% (18) uczniów wybrało wino. Na wódkę jako preferowany trunko zdecydowało się 3,4% (28) dziewcząt oraz 4,7% (43) chłopców. Na inny alkohol zdecydowało się 1,2% (10) uczennic i 3% (27) biorących udział w ankiecie uczniów. Największą grupę stanowili ankietowani, którzy stwierdzili, że powyższe pytanie ich nie dotyczy – 68,2% (557) nastolatków i 54,8% (497) nastolatek.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj
Dziewczęta i chłopcy - szkoła podstawowa, klasy 7-8

3.3. Szkoły ponadpodstawowe

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych.

Respondenci, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich substancji psychoaktywnych, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych				
Dziewczęta i chłopcy – szkoła ponadpodstawowa				
Substancja	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Kawa z kofeiną	613	83,6%	1073	77,9%
Napoje energetyczne	575	78,4%	1114	80,9%
Alkohol	418	57%	744	54%
Papierosy	310	42,3%	505	36,7%
Marihuana	111	15,1%	266	19,3%
Nowe substancje (dopalacze)	37	5%	60	4,4%
Leki w celu zmiany nastroju	125	17,1%	129	9,4%
Inne	15	2%	25	1,8%

Spośród badanych dziewcząt, aż 83,6% (613 os.) respondentek oświadczyło, że chociaż raz w życiu piło kawę z kofeiną. 78,4% (575) uczennic zaznaczyło, że spożywało napoje energetyczne. Ponad połowa spośród badanych dziewcząt oświadczyła, że przynajmniej raz w życiu piła alkohol, a 42,3% (310) respondentek zaznaczyło, że paliły papierosy. 15,1% (111) badanych, oświadczyło, że paliło marihuanę, 5% (37) przyznało, że sięgało po nowe substancje narkotyczne, a 17,1% (125) po leki w celu zmiany nastroju. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 2% (15) badanych.

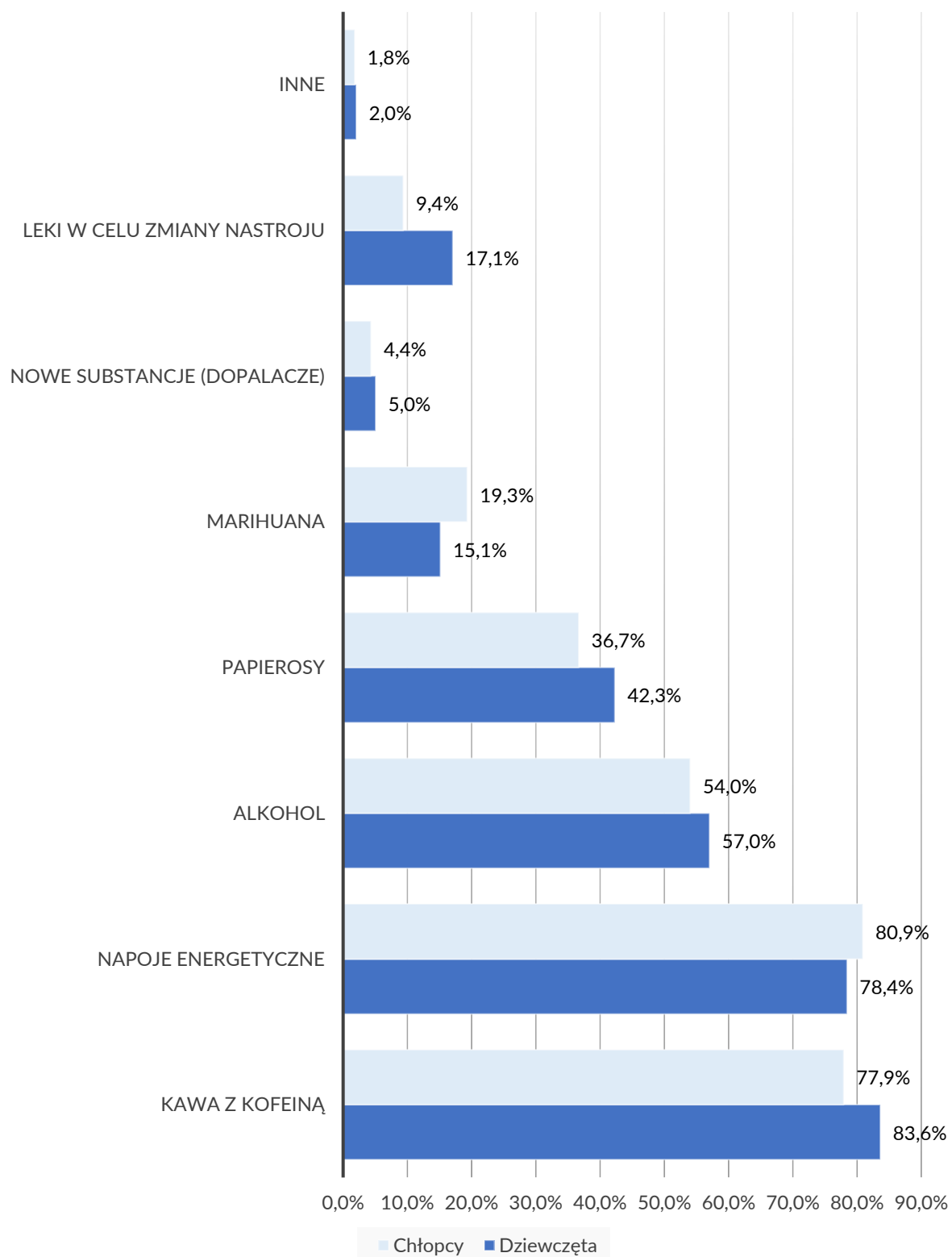
Z deklaracji chłopców ze szkół ponadpodstawowych wynika, że 77,9% (1073) choć raz próbowało kawy z kofeiną, a 80,9% (1114) uczniów piło napoje energetyczne. Ponad połowa badanych 54% (744) przyznała, że choć raz w życiu piła alkohol, a 36,7% (505), paliła papierosy. Według odpowiedzi, 19,3% (266) badanych zadeklarowało, że sięgało po marihuanę, a 4,4% (60) po nowe substancje, a 9,4% (129) po leki w celu zmiany nastroju. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 1,8% (25) badanych.

Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że 16,4% dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych nigdy nie piło kawy z kofeiną, a 21,6% nie próbowało napojów energetycznych. Z deklaracji respondentek wynika także, że 43% nigdy nie piła alkoholu, 57,7% nie paliła papierosów, a 84,9% nie próbowało marihuany. Wedle uzyskanych wyników można stwierdzić, że 95% uczennic nigdy nie sięgało po nowe substancje narkotyczne, a 82,9% nie zażywało leków w celu zmiany nastroju.

W świetle uzyskanych wyników badań można stwierdzić, że 22,1% chłopców ze szkół ponadpodstawowych nigdy nie piło kawy z kofeiną, a 19,1% nie spożywało napojów energetycznych. Na podstawie udzielanych odpowiedzi można wnioskować, że 46% uczniów nigdy nie sięgnęło po alkohol. Z kolei 63,3% badanych nie zapaliło papierosa, a 80,7% nie spróbowało marihuany. Według otrzymanych odpowiedzi, 95,6% uczniów nie próbowało nowych substancji narkotycznych, a 90,6% nie stosowało leków w celu zmiany nastroju.

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Dziewczęta- szkoła ponadpodstawowa.

Uczennice zostały zapytane o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość														
Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa														
	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	15	2%	105	14,3%	86	11,7%	66	9%	138	18,8%	194	26,5%	129	17,6%
Napoje energetyczne	13	1,8%	145	19,8%	126	17,2%	83	11,3%	154	21%	155	21,1%	57	7,8%
Alkohol	18	2,5%	297	40,5%	147	20,1%	116	15,8%	118	16,1%	32	4,4%	5	0,7%
Papierosy	22	3%	401	54,7%	103	14,1%	42	5,7%	43	5,9%	50	6,8%	72	9,8%
Marihuana	24	3,3%	598	81,6%	55	7,5%	26	3,5%	19	2,6%	7	1%	4	0,5%
Dopalacze	25	3,4%	671	91,5%	20	2,7%	7	1%	4	0,5%	2	0,3%	4	0,5%
Leki w celu zmiany nastroju	40	5,5%	568	77,5%	49	6,7%	22	3%	15	2%	11	1,5%	28	3,8%
Inne	678	92,5%	40	5,5%	3	0,4%	1	0,1%	5	0,7%	2	0,3%	4	0,5%

Wśród dziewcząt 14,3% (105 os.) zadeklarowało, że nigdy nie piło kawy, 11,7% (86) próbowało jej raz lub kilka razy w życiu, a 9% (66) kilka razy w roku. Według udzielonych odpowiedzi 18,8% (138) uczennic spożywało kawę kilka razy w miesiącu, 26,5% (194) kilka razy w tygodniu, z kolei 17,6% (129) codziennie. Nie uzyskano odpowiedzi od 2% (15) respondentek.

19,8% (145) uczennic oświadczyło, że nigdy nie sięgnęło po napoje energetyczne. Według deklaracji 17,2% (126) respondentek piło je raz lub kilka razy w życiu, a 11,3% (83) kilka razy w roku. 21% (154) odpowiedziało, że napoje energetyczne spożywało kilka razy w miesiącu, 21,1% (155) kilka razy w tygodniu, a 7,8% (57) każdego dnia. Na pytanie nie odpowiedziało 1,8% (13) ankietowanych dziewcząt.

Wśród dziewcząt 40,5% (297) zadeklarowało, że nigdy nie piło alkoholu, 20,1% (147) próbowało go raz lub kilka razy w życiu, a 15,8% (116) kilka razy w roku. Według deklaracji 16,1% (118) uczennic spożywało alkohol kilka razy w miesiącu, 4,4% (32) kilka razy w tygodniu, z kolei 0,7% (5) codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2,5% (18) respondentek.

Z deklaracji badanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych wynika, że 54,7% (401) nigdy nie paliło papierosów. Opcję raz lub kilka razy w życiu wybrało - 14,1% (103) badane, kilka razy w roku - 5,7% (42), kilka razy w miesiącu - 5,9% (43), a kilka razy

w tygodniu – 6,8% (50) badanych. Odpowiedzi kilka razy w tygodniu udzieliło 6,8% (50) respondentek, a codziennie – 9,8% (72) badanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 3% (22) ankietowane.

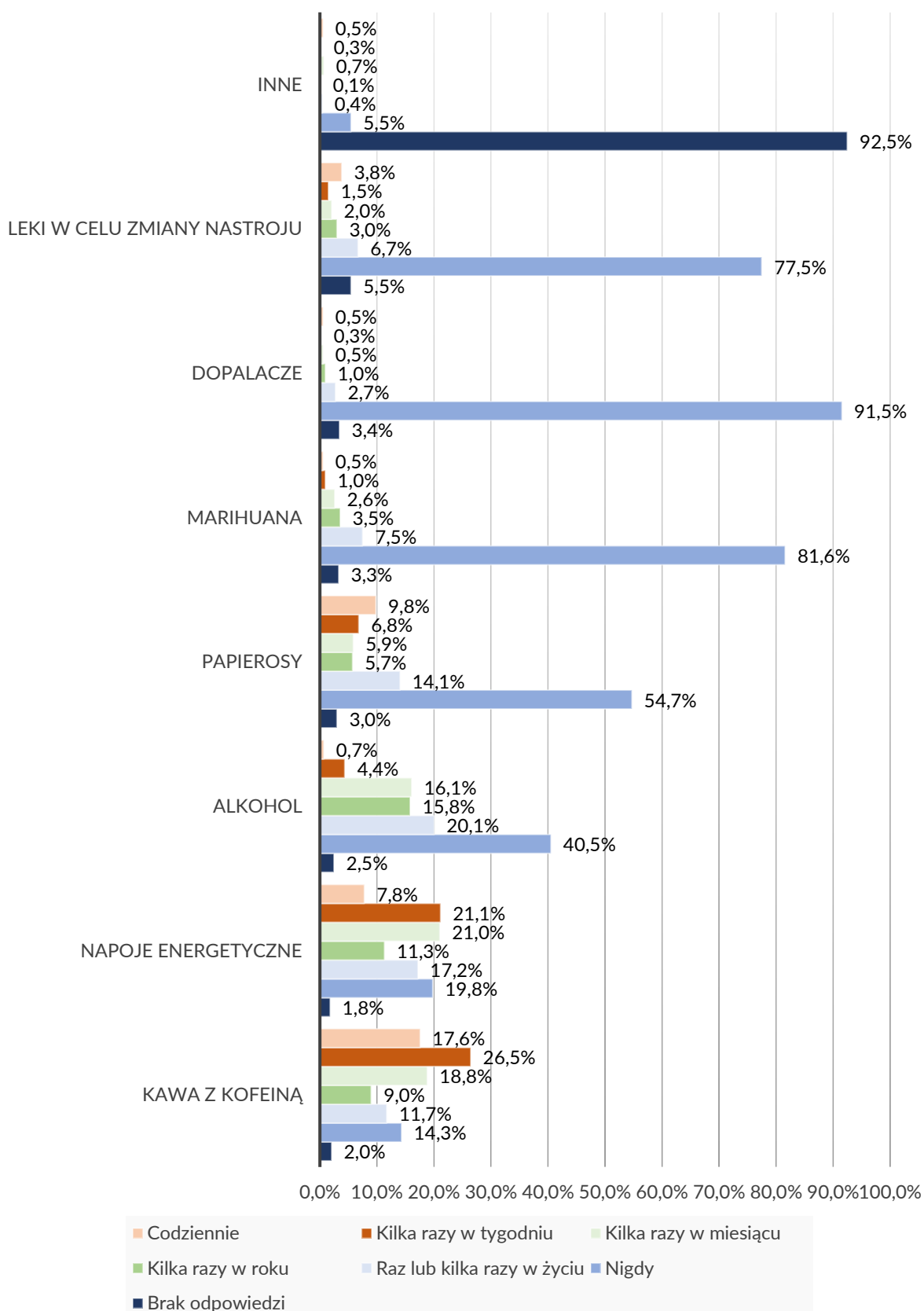
Wśród respondentek 81,6% (598) zadeklarowało, że nigdy nie paliło marihuany. Według odpowiedzi 7,5% (55) uczennic sięgnęło po nią raz lub kilka razy w życiu, a 3,5% (26) kilka razy w roku. 2,6% (19) dziewcząt zaznaczyło, że paliło ją kilka razy w miesiącu, 1% (7) kilka razy w tygodniu, a 0,5% (4) codziennie. Odpowiedzi na zadane pytanie nie udzieliło 3,3% (24) dziewcząt.

Na podstawie uzyskanych danych można wnioskować, że 91,5% (671) respondentek ze szkół ponadpodstawowych nigdy nie zażyło nowych substancji psychoaktywnych. Z deklaracji wynika, że 2,7% (20) dziewcząt sięgnęło po nie raz lub kilka razy w życiu, 1% (7) badanych kilka razy w roku, a 0,5% (4) kilka razy w miesiącu. Wśród respondentek 0,3% (2) stwierdziło, że nowe substancje psychoaktywne stosowało kilka razy w tygodniu, a 0,5% (4) przyznało, że robiło to codziennie. Nie otrzymano odpowiedzi od 3,4% (25) ankietowanych z badanej grupy.

Wśród respondentek 77,5% (568) odpowiedziało, że nigdy nie sięgało po leki w celu zmiany nastroju. 6,7% (49) dziewcząt oświadczyło, że stosowało je raz lub kilka razy w życiu, a 3% (22) kilka razy w roku. Według deklaracji 2% (15) uczennic zażywało leki w celu zmiany nastroju kilka razy w miesiącu, 1,5% (15) kilka razy w tygodniu, a 3,8% (28) codziennie. Na pytanie nie odpowiedziało 5,5% (40) dziewcząt z klas 4-6.

Na pytanie dotyczące stosowania innych środków psychoaktywnych, zdecydowana większość – 92,5% (678) dziewcząt – nie udzieliła odpowiedzi. 5,5% (40) uczennic uznało, że nigdy ich nie używało, 0,4% (3) osoby zrobiły to raz lub kilka razy w życiu, a 0,1% (1) kilka razy w roku. Do stosowania innych środków psychoaktywnych raz lub kilka razy w miesiącu, przyznało się 0,5% (7) badanych, kilka razy w tygodniu – 0,3% (2) osób, a codziennie – 0,5% (4) respondentki.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa

Częstotliwość używania substancji psychoaktywnych.

Chłopcy- szkoła ponadpodstawowa.

Chłopcy, analogicznie jak dziewczęta, zostali zapytani o to, jak często sięgają po poszczególne substancje psychoaktywne.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość

Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

	Brak odpowiedzi		Nigdy		Raz lub kilka razy w życiu		Kilka razy w roku		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
Kawa z kofeiną	27	2%	307	22,3%	215	15,6%	152	11%	253	18,4%	263	19,1%	160	11,6%
Napoje energetyczne	31	2,3%	232	16,8%	221	16%	197	14,3%	346	25,1%	264	19,2%	86	6,2%
Alkohol	36	2,6%	597	43,4%	248	18%	217	15,8%	206	15%	57	4,1%	16	1,2%
Papierosy	44	3,2%	828	60,1%	196	14,2%	56	4,1%	53	3,8%	73	5,3%	127	9,2%
Marihuana	41	3%	1070	77,7%	127	9,2%	52	3,8%	44	3,2%	23	1,7%	20	1,5%
Dopalacze	47	3,4%	1270	92,2%	25	1,8%	7	0,5%	8	0,6%	11	0,8%	9	0,7%
Leki w celu zmiany nastroju	67	4,9%	1181	85,8%	55	4%	19	1,4%	19	1,4%	12	0,9%	24	1,7%
Inne	1277	92,7%	75	5,4%	1	0,1%	3	0,2%	6	0,4%	5	0,4%	10	0,7%

W grupie badanych chłopców ze szkół ponadpodstawowych wyniki dotyczące spożywania kawy kształtują się w sposób następujący: 22,3% (307 os.) oświadczyło, że nigdy nie piło kawy z kofeiną, 15,6% (215) robiło to raz lub kilka razy w życiu, 11% (152) kilka razy w roku, 18,4% (253) kilka razy w miesiącu, 19,1% (263) kilka razy w tygodniu, a 11,6% (160) codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2% (27) badanych.

Z deklaracji na temat spożywania napojów energetycznych wynika, że 16,8% (232) chłopców nie piło ich nigdy, 16% (221) sięgnęło po nie raz lub kilka razy w życiu, 14,3% (197) – kilka razy w roku, a 25,1% (346) kilka razy w miesiącu. Według stwierdzeń napoje energetyczne, kilka razy w tygodniu, piło 19,2% (264) chłopców, a codziennie – 6,2% (86) badanych. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 2,3% (23) respondentów.

Według udzielanych odpowiedzi, najwięcej badanych chłopców 43,4% (597) oświadczyło, że nigdy nie spożywało alkoholu. 18% (248) przyznało, że zrobiło to raz lub kilka razy w życiu, 15,8% (217) kilka razy w roku, a 15% (206) kilka razy w miesiącu.

Spośród badanych chłopców 4,1% (57) oświadczyło, że sięgało po alkohol raz w tygodniu, a 1,2% (16) robiło to codziennie. Odpowiedzi nie udzieliło 2,6% (36) ankietowanych.

Zdecydowana większość ankietowanych chłopców ze szkół ponadpodstawowych 60,1% (828) oświadczyła, że nigdy nie paliła papierosów, 14,2% (196) przyznała, że zrobiła to raz lub kilka razy w życiu, 4,1% (56) kilka razy w roku, a 3,8% (53) kilka razy w miesiącu. Do sięgania po papierosy kilka razy w tygodniu

przyznało się 5,3% (73) badanych chłopców, z kolei 9,2% (127) oświadczyło, że pali codziennie. Pytanie bez odpowiedzi pozostawiło 3,2% (44) respondentów.

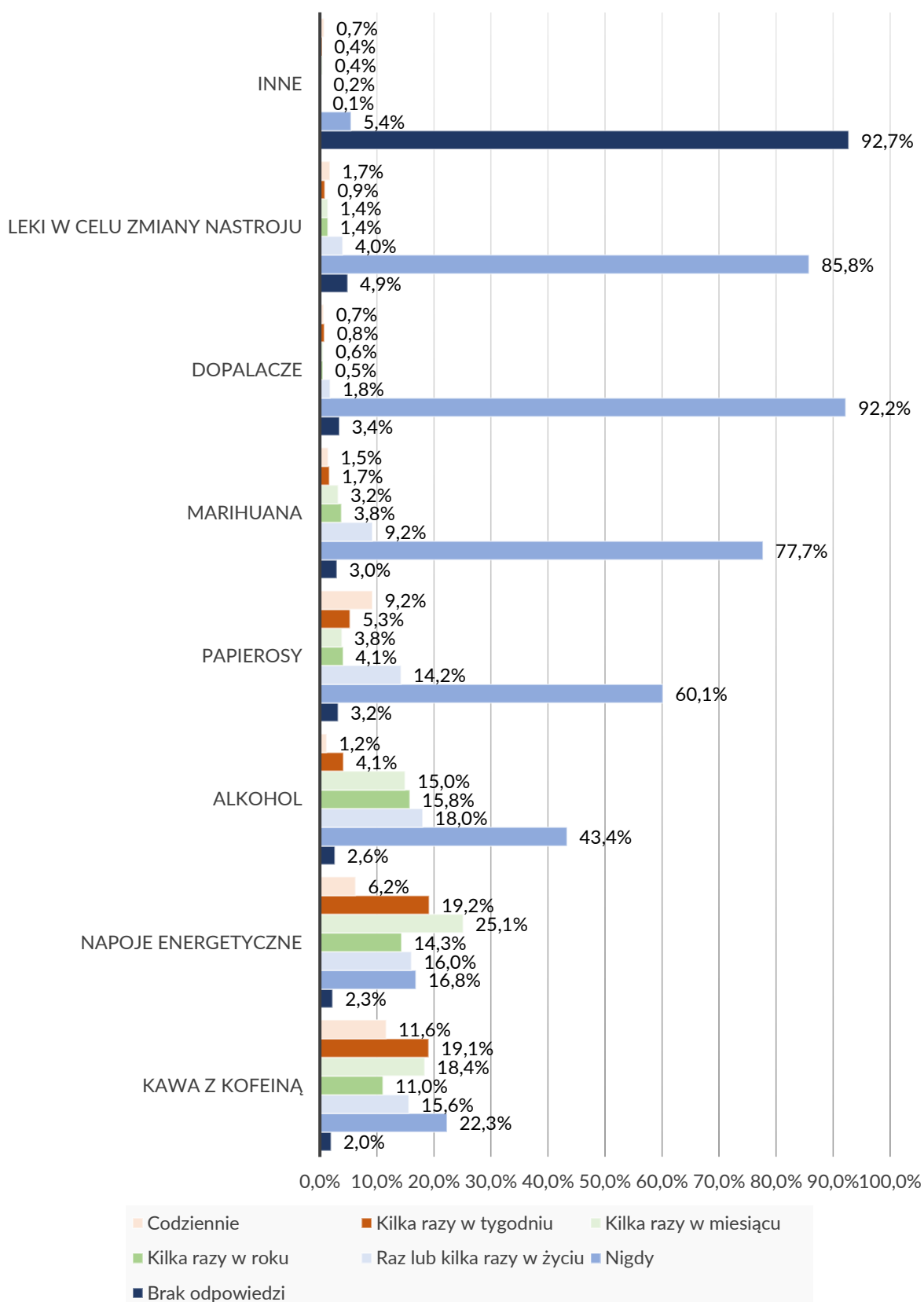
Z deklaracji uzyskanych na temat stosowania marihuany wynika, że zdecydowana większość respondentów 77,7% (1070) nigdy jej nie paliła. 9,2% (127) uczniów przyznało, że spróbowała jej raz lub kilka razy w życiu, 3,8% (52) uznało, że zrobiło to kilka razy w ciągu roku, a 3,2% (44) kilka razy w miesiącu. Do systematycznego palenia marihuany kilka razy w tygodniu przyznało się 1,7% (23) badanych a 1,5% (20) stwierdziło, że robi to codziennie. Na pytanie nie odpowiedziało 3% (41) respondentów.

92,2% (1270) uczniów nigdy nie stosowało nowych substancji narkotycznych (dopalaczy). 1,8% (25) chłopców oświadczyło, że próbowało ich raz lub kilka razy w życiu, 0,5% (7) kilka razy w roku, a 0,6% (8) kilka razy w ciągu miesiąca. Do częstego stosowania dopalaczy przyznało się: kilka razy w tygodniu – 0,8% (11) uczniów, a codziennie – 0,9% (9) badanych. Odpowiedzi nie uzyskano od 3,4% (47) chłopców ze szkół ponadpodstawowych.

Na pytanie dotyczące stosowania leków w celu zmiany nastroju 85,8% (1181) uczniów oświadczyło, że nigdy tego nie robiło. 4,4% (55) zadeklarowało, że sięgnęło po leki w powyższym celu, raz lub kilka razy w życiu, 1,4% (19) uznało, że zrobiło to kilka razy w ciągu roku, jednakowo 1,4% (19) uczniów, kilka razy w miesiącu. Do stosowania leków w celu zmiany nastroju przy częstotliwości kilka razy w tygodniu przyznało się 0,9% (12) uczniów, a codziennie – 1,7% (24) badanych. Na pytanie nie odpowiedziało 4,9% (67) respondentów.

W kwestii stosowania innych substancji psychoaktywnych, zdecydowana większość 92,7% (1277) badanych pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi. 5,4% (75) uczniów uznało, że nigdy nie zażywało innych substancji. Zaledwie 0,1% (1) osoba przyznała, że stosowała je raz lub kilka razy w życiu, 0,2% (3) kilka razy w roku, a 0,4% (6) kilka razy w miesiącu. Regularny kontakt z innymi substancjami potwierdziło natomiast: kilka razy w tygodniu – 0,4% (5) uczniów, a 0,7% (10) oświadczyło, że robiło to codziennie.

Używanie substancji psychoaktywnych - częstotliwość Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?								
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa								
	Poniżej 7. r. ż.		Między 7. a 11. r. ż.		Powyżej 12. r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	3	0,4%	99	13,5%	346	47,2%	285	38,9%
Napoje energetyczne	1	0,1%	68	9,3%	323	44,1%	341	46,5%
Alkohol	4	0,5%	17	2,3%	272	37,1%	440	60%
Papierosy	3	0,4%	9	1,2%	199	27,1%	522	71,2%
Marihuana	1	0,1%	1	0,1%	73	10%	658	89,8%
Nowe substancje (dopalacze)	1	0,1%	0	0%	19	2,6%	713	97,3%
Leki w celu zmiany nastroju	1	0,1%	5	0,7%	67	9,1%	660	90%
Inne	12	1,6%	0	0%	11	1,5%	710	96,9%

Według oświadczeń pierwszy raz poniżej 7. roku życia po kawę z kofeiną sięgnęło 0,4% (3 os.) dziewcząt. 13,5% (99) między 7. a 11. rokiem życia, a 47,2% (346) powyżej 12. roku życia. Od odpowiedzi uchyliło się 38,9% (285) badanych.

Po napoje energetyczne poniżej 7. roku życia po raz pierwszy sięgnęło 0,1% (1) badanych. 9,3% (68) między 7. a 11. rokiem życia, a 44,1% (323) po 12. roku życia. Na pytanie nie odpowiedziało 46,5% (341) badanych.

Pierwszy raz po alkohol, poniżej 7. roku życia sięgnęło 0,5% (4) badanych. 2,3% (17) między 7. a 11. rokiem życia. Po 12. roku życia alkoholu spróbowało 37,1% (272) badanych dziewcząt. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 60% (440) badanych.

Pierwszy raz po papierosy poniżej 7. roku życia sięgnęło 0,4% (3) badanych. 1,2% (9) między 7. a 11. rokiem życia, a 27,1% (199) powyżej 12. roku życia. Na pytanie nie udzieliło odpowiedzi 71,2% (522) badanych.

0,1% (1) badanych spróbowało marihuany po raz pierwszy między 7. a 11. rokiem życia. 10% (73) po 12. roku życia. Odpowiedzi na pytanie nie otrzymano od 89,8% (658) respondentek.

W badanej grupie 0,1% (1) dziewcząt pierwszy raz spróbowało nowych substancji (dopalaczy) poniżej 7. roku życia, a 2,6% (19) powyżej 12. roku życia. 97,3% (713) uczennic nie udzieliło odpowiedzi.

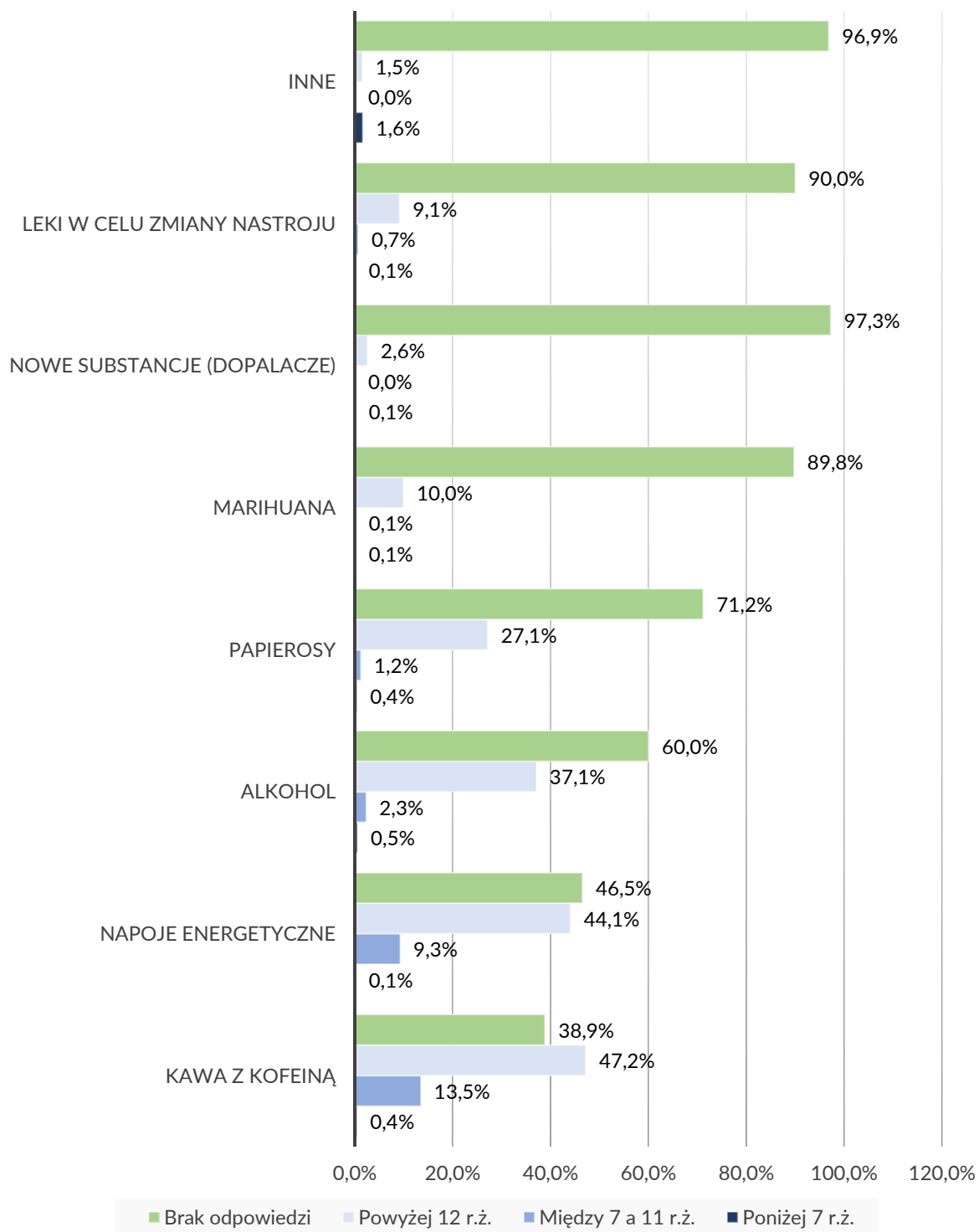

0,7% (5) badanych użyło pierwszy raz leków w celu zmiany nastroju między 7. a 11. rokiem życia, a 9,1% (67) powyżej 12. roku życia. 90% (660) ankietowanych nie odpowiedziało na powyższe pytanie.

Jeśli chodzi o inne substancje psychoaktywne 1,6% (12) dziewcząt zażyło je pierwszy raz poniżej 7. roku życia, a 1,5% (11) powyżej 12. roku życia. Aż 96,9% (710) badanych nie udzieliło odpowiedzi.

Ile miałaś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałaś danej substancji psychoaktywnej?

Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje dotyczące wieku pierwszego kontaktu z substancjami psychoaktywnymi.

Chłopcy – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Możliwe odpowiedzi: poniżej 7. roku życia, między 7. a 11. rokiem życia, powyżej 12. roku życia, brak odpowiedzi

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?								
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa								
	Poniżej 7. r. ż.		Między 7. a 11. r. ż.		Powyżej 12. r.ż.		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	13	0,9%	155	11,3%	498	36,2%	711	51,6%
Napoje energetyczne	4	0,3%	142	10,3%	518	37,6%	713	51,8%
Alkohol	8	0,6%	43	3,1%	432	31,4%	849	61,7%
Papierosy	6	0,4%	31	2,3%	302	21,9%	1038	75,4%
Marihuana	5	0,4%	2	0,1%	166	12,1%	1204	87,4%
Nowe substancje (dopalacze)	4	0,3%	3	0,2%	36	2,6%	1334	96,9%
Leki w celu zmiany nastroju	5	0,4%	5	0,4%	56	4,1%	1311	95,2%
Inne	20	1,5%	2	0,1%	10	0,7%	1345	97,7%

Po raz pierwszy kawę z kofeiną spróbowało poniżej 7. roku życia 0,9% (13 os.) chłopców, 11,3% (155) między 7. a 11. rokiem życia, a 36,2% (498) powyżej 12. roku życia. 51,6% (711) badanych nie udzieliło odpowiedzi.

Po napoje energetyczne poniżej 7. roku życia sięgnęło 0,3% (4) badanych, 10,3% (142) między 7. a 11. rokiem życia, 37,6% (518) powyżej 12. roku życia. Odpowiedzi nie uzyskano od 51,8% (713) badanych.

Po raz pierwszy po alkohol poniżej 7. roku życia sięgnęło 0,6% (8) badanych, 3,1% (43) między 7. a 11. rokiem życia, z kolei 31,4% (432) powyżej 12. roku życia. 61,7% (849) respondentów nie odpowiedziało na to pytanie.

0,4% (6) respondentów zapaliło pierwszego papierosa poniżej 7. roku życia. 2,3% (31) pomiędzy 7. a 12., z kolei 21,9% (302) powyżej 12. roku życia. 75,4% (1038) badanych nie udzieliło odpowiedzi.

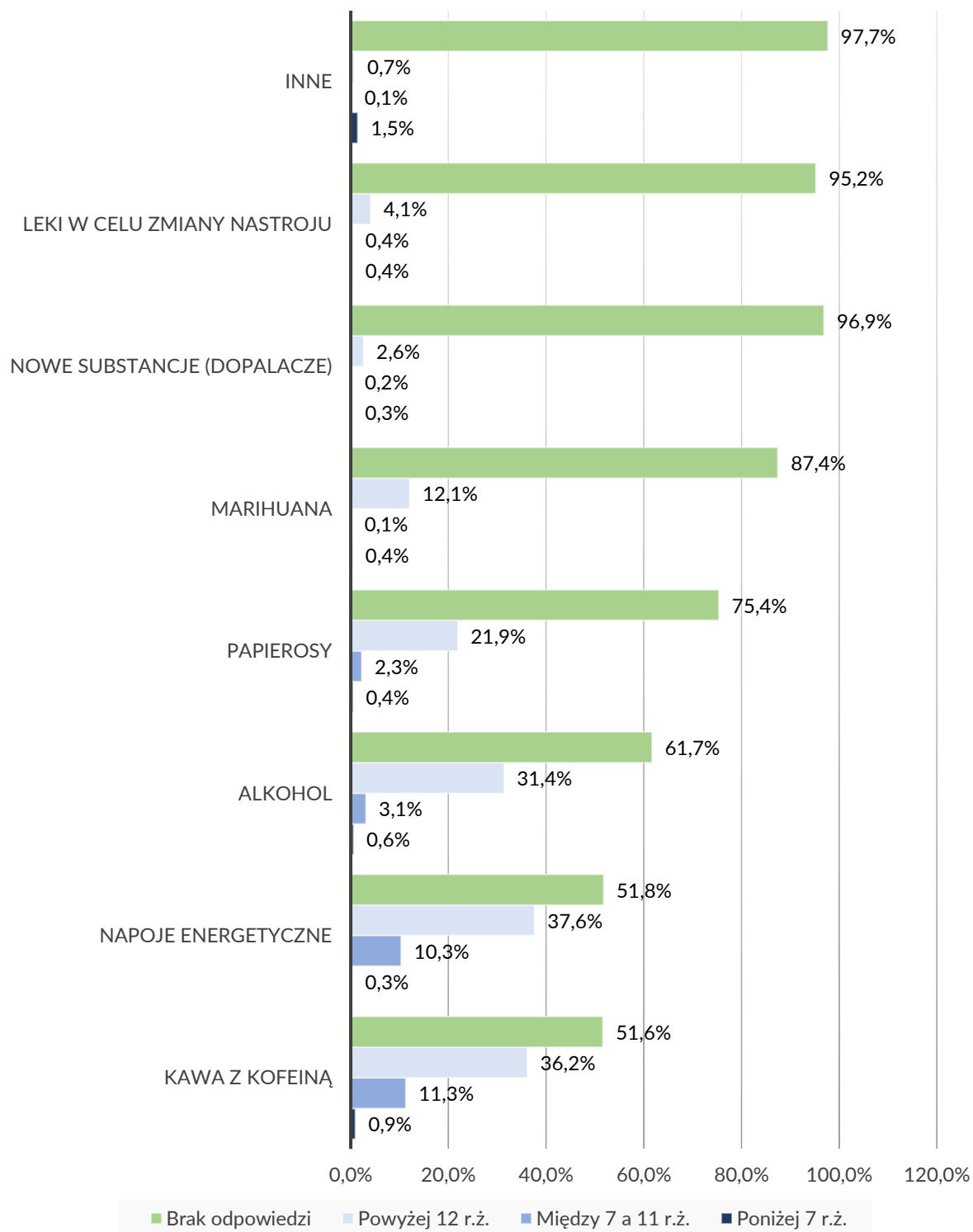
0,4% (5) chłopców spróbowało marihuany poniżej 7. roku życia 0,1% (2) pomiędzy 7. i a 12. rokiem życia. 12,1% (166) powyżej 12. roku życia. 87,4% (1204) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Jeśli chodzi o nowe substancje (dopalacze) 0,3% (4) spróbowało ich poniżej 7. roku życia. 0,2% (3) między 7. a 11. rokiem życia, a 2,6% (36) powyżej 12. roku życia. W badanej grupie 95,2% (1311) osób nie udzieliło odpowiedzi.

Wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych 0,7% (10) sięgnęło po inne substancje psychoaktywne po raz pierwszy po 12. roku życia, a 97,7% (1345) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Ile miałeś lat, gdy po raz pierwszy spróbowałeś danej substancji psychoaktywnej?

Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej.

Dziewczęta – szkoła podstawowa.

Uczennice zostały zapytane o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych, jeśli ich używają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie

Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa

	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	98	13,4 %	13	1,8%	10	1,4%	1	0,1%	131	17,9%	4	0,5%	25	3,4%	451	61,5%
Napoje energetyczne	167	22,8 %	25	3,4%	38	5,2%	3	0,4%	14	1,9%	2	0,3%	6	0,8%	478	65,2%
Alkohol	19	2,6%	31	4,2%	77	10,5%	6	0,8%	22	3%	11	1,5%	11	1,5%	556	75,9%
Papierosy	10	1,4%	24	3,3%	72	9,8%	4	0,5%	3	0,4%	10	1,4%	8	1,1%	602	82,1%
Marihuana	1	0,1%	3	0,4%	30	4,1%	1	0,1%	0	0%	8	1,1%	1	0,1%	689	94%
Nowe substancje (dopalacze)	3	0,4%	3	0,4%	6	0,8%	0	0%	2	0,3%	2	0,3%	0	0%	717	97,8%
Leki w celu zmiany nastroju	16	2,2%	5	0,7%	6	0,8%	0	0%	6	0,8%	3	0,4%	13	1,8%	684	93,3%
Inne	2	0,3%	2	0,3%	5	0,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	724	98,8%

Dziewczęta ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowały, że w 13,4% (98 os.) zdobyły kawę z kofeiną za pomocą legalnego zakupu. 1,4% (10) z nich stwierdziło, że dostało ją od znajomych, a 0,1% (1) respondentek odpowiedziało, że napój otrzymały od rodzeństwa. 17,9% (131) oświadczyło, że otrzymało kawę od rodziców, a 0,5% (4) od innych dorosłych. 3,4% (25) dziewcząt udzieliło odpowiedzi, że nie była to żadna z wymienionych opcji, z kolei 61,5% (451) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Jeśli chodzi o sposób wejścia w posiadanie napojów energetycznych, to 22,8% (167) respondentek zadeklarowało, że kupiło je w legalny sposób. 5,2% (38) udzieliło odpowiedzi, że dostało je od znajomych, a 0,4% (3) od rodzeństwa. 1,9% (14) badanych oświadczyło, iż dostęp do napojów energetycznych zapewnili im rodzice. 0,8% (6) spośród badanych dziewcząt odpowiedziało, że nie była to żadna z wymienionych możliwości dostępu, a 61,5% (451) nie odpowiedziało na to pytanie.

2,6% (19) badanych stwierdziło, że alkohol zdobyło poprzez legalny zakup. 4,2% (31) respondentek przyznało, że w posiadanie alkoholu weszło w sposób nielegalny. 10,5% (77) zadeklarowało, że alkohol otrzymało od znajomych, a 0,8% (6) od

rodzeństwa. 3% (22) stwierdziło, że alkohol dostało od rodziców. 1,5% (11) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że substancję tę otrzymało od innych dorosłych. 1,5% (11) dziewcząt wybrało odpowiedź- żadna z wymienionych opcji. 75,9% (556) biorących udział w ankiecie nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Dziewczęta zadeklarowały, że w 1,4% (10) zdobyły papierosy w sposób legalny, a 3,3% (24) odpowiedziało, że papierosy kupiły nielegalnie. 9,8% (72) przyznało, że otrzymało je od znajomych. 0,4% (3) respondentek zadeklarowało, że papierosy dostało od rodziców. 1,4% (10) badanych wskazało, że papierosy otrzymały od innych dorosłych, a 1,1% (8) wskazało, że to żadna z wymienionych w pytaniu opcji. 82,1% (602) zdecydowało nie odpowiadać na pytanie.

0,4% (3) badanych dziewcząt zadeklarowało zdobycie marihuany poprzez nielegalny zakup. 4,1% (30) respondentek udzieliło odpowiedzi, że tę substancję otrzymało od znajomych, a 1,1% (8) od innych dorosłych. 0,1% (1) zadeklarowało, że nie jest to żadna z wymienionych opcji, a 94% (689) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

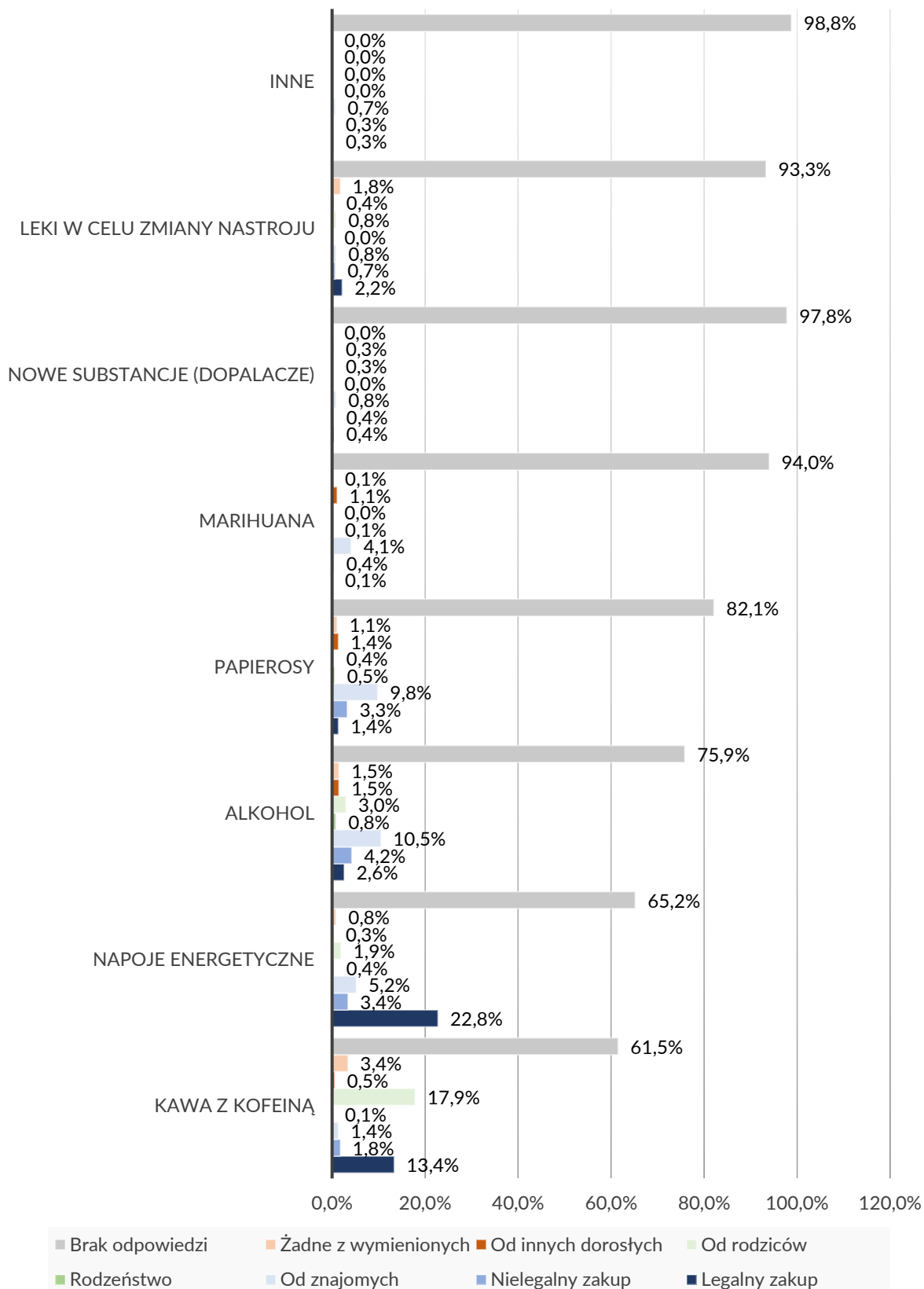
W badanej grupie dziewcząt 0,4% (3) udzieliło odpowiedzi, że nowe substancje (dopalacze) uzyskały poprzez nielegalny zakup. 0,8% (6) respondentek stwierdziło, że dopalacze otrzymały od znajomych, a 0,3% (2) od innych dorosłych. Wśród uczennic 97,8% (717) nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Jeśli chodzi o sposoby wejścia w posiadanie leków w celu zmiany nastroju, 2,2% (16) badanych zadeklarowało, że kupiło je w sposób legalny. 0,7% (5) spośród badanych dziewcząt przyznało, że leki uzyskało w sposób nielegalny. 0,8% (6) udzieliło odpowiedzi, że leki otrzymało od znajomych, tyle samo zadeklarowało, że zapewnili im je rodzice. 1,8% (13) respondentek zadeklarowało, że to żadna z wymienionych opcji, z kolei 93,3% (684) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Według deklaracji inne substancje psychoaktywne w sposób nielegalny zakupiło 0,3% (2) dziewcząt, z kolei 0,7% (5) otrzymało je od znajomych. 98,8% (724) respondentek nie udzieliło odpowiedzi.

Jeżeli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie

Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje dotyczące wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej.

Chłopcy- szkoła ponadpodstawowa.

Uczniowie również zostali zapytani o to, w jaki sposób wchodzi w posiadanie poszczególnych substancji psychoaktywnych, jeśli ich używają.

Jeśli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie

Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

	Legalny zakup		Nielegalny zakup		Od znajomych		Od rodzeństwa		Od rodziców		Od innych dorosłych		Żadne z wymienionych		Brak odpowiedzi	
Kawa z kofeiną	178	12,9%	22	1,6%	10	0,7%	2	0,1%	158	11,5%	12	0,9%	49	3,6%	946	68,7%
Napoje energetyczne	331	24%	49	3,6%	34	2,5%	2	0,1%	8	0,6%	2	0,1%	12	0,9%	939	68,2%
Alkohol	19	1,4%	96	7%	97	7%	0	0%	30	2,2%	18	1,3%	32	2,3%	1085	78,8%
Papierosy	9	0,7%	66	4,8%	99	7,2%	1	0,1%	5	0,4%	14	1%	11	0,8%	1172	85,1%
Marihuana	1	0,1%	23	1,7%	56	4,1%	3	0,2%	0	0%	9	0,7%	7	0,5%	1278	92,8%
Nowe substancje (dopalacze)	0	0%	5	0,4%	10	0,7%	1	0,1%	0	0%	2	0,1%	4	0,3%	1355	98,4%
Leki w celu zmiany nastroju	8	0,6%	8	0,6%	8	0,6%	1	0,1%	4	0,3%	2	0,1%	11	0,8%	1335	96,9%
Inne	2	0,1%	4	0,3%	3	0,2%	0	0%	0	0%	1	0,1%	1	0,1%	1366	99,2%

12,9% (178 os.) chłopców ze szkół ponadpodstawowych deklaruowało, że zdobyło kawę z kofeiną poprzez legalny zakup. 0,7% (10) respondentów stwierdziło, że dostało ją od znajomych, a 11,5% (158) stwierdziło, że kawę z kofeiną otrzymało od rodziców. 0,9% (12) badanych udzieliło odpowiedzi, że zapewnili im ją inni dorośli. 3,6% (49) respondentów przyznało, że nie jest to żadna z wymienionych opcji, a 68,7% (946) nie udzieliło odpowiedzi.

Jeśli chodzi o sposób wejścia w posiadanie napojów energetycznych, 24% (331) badanych deklaruje, że zakupiło je w sposób legalny. 2,5% (34) udzieliło odpowiedzi, że napoje energetyczne dostało od znajomych. 0,1% (2) stwierdziło, że dostało je od rodzeństwa, a 0,6% (8) od rodziców. 0,1% (2) deklaruje, że napoje energetyczne otrzymali od innych dorosłych, z kolei 0,9% (12) deklaruje, że nie ma tu odpowiedniej opcji do wyboru. Odpowiedzi nie uzyskano od 68,2% (939) uczniów.

Sposoby zdobycia alkoholu przez chłopców ze szkół ponadpodstawowych kształtują się następująco: 1,4% (19) badanych udzieliło odpowiedzi, że zakupiło alkohol w sposób legalny, 7% (96) przyznało, że zakupu tej substancji dokonało w sposób nielegalny, 7% (96) nastolatków przyznało, że alkohol dostało od znajomych, a 2,2% (30) od rodziców. 1,3% (18) stwierdziło, że alkohol zapewnili im inni dorośli, a 2,3% (32)

zaznaczyło, że nie ma tutaj odpowiedniej opcji do wyboru. 78,8% (1085) respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

0,7% (9) chłopców ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowało legalny zakup papierosów. 4,8% (66) respondentów przyznało, że papierosy zdobyło w sposób nielegalny. 7,2% (99) odpowiedziało, że papierosy dostało od znajomych, a 0,1% (1) od rodzeństwa, a od rodziców 0,4% (5). Nastolatki zadeklarowali, że 1% (14) z nich, przy zdobywaniu papierosów skorzystało z pomocy innych dorosłych. 0,8% (11) badanych udzieliło odpowiedzi, że nie ma tu odpowiednich możliwości do wyboru. Nie uzyskano odpowiedzi od 85,1% (1172) badanych.

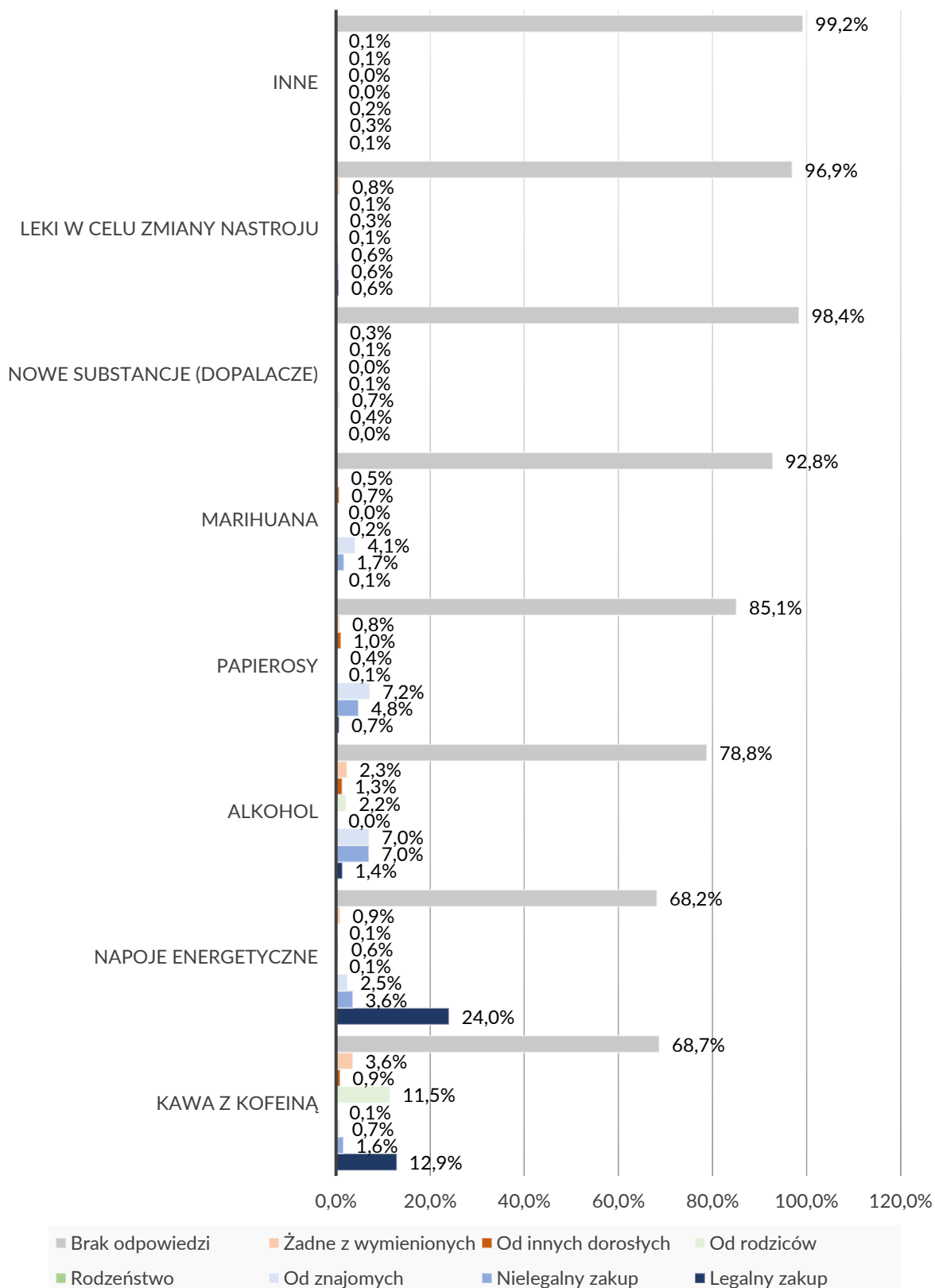
Jeśli chodzi o marihuanę, 1,7% (23) z nich przyznało się do nielegalnego zakupu. 4,1% (56) zadeklarowało, że marihuanę dostało od znajomych, a 0,7% (9) od innych dorosłych. 0,5% (7) wskazało, że żadna z wymienionych opcji nie jest odpowiednia. 92,8% (1278) uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Do nielegalnego zakupu nowych substancji (dopalaczy) przyznało się 0,4% (5) chłopców. 0,7% (10) zadeklarowało, że dopalacze otrzymało od znajomych, a 0,1% (2) od innych dorosłych. 0,3% (4) badanych stwierdziło, że to żadna z wymienionych możliwości. 98,4% (1355) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Jeśli chodzi o leki w celu zmiany nastroju, do ich legalnego zakupu przyznało się 0,6% (8) chłopców. 0,6% (8) zadeklarowało nielegalne zdobycie leków, a 0,6% (8) stwierdziło, że te substancje otrzymało od znajomych. 0,3% (4) nastolatków udzieliło odpowiedzi, że leki w celu zmiany nastroju dostali od rodziców – podobny odsetek badanych, co od innych dorosłych 0,1% (2). 0,8% (11) uczniów przyznało, że żadne z wymienionych odpowiedzi, a 96,9% (1335) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Do legalnego zakupu innych substancji psychoaktywnych przyznało się 0,1% (2) badanych respondentów, a 0,3% (4) badanych udzieliło odpowiedzi, że substancje kupiło w sposób nielegalny. 0,2% (3) otrzymało inne substancje psychoaktywne od znajomych, a 0,1% (1) od innych dorosłych. 99,2% (1366) badanych nastolatków nie odpowiedziało na pytanie.

Jeżeli używasz którejkolwiek substancji psychoaktywnej, napisz jakiej i w jaki sposób wchodzisz w jej posiadanie Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie
- Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu /w szkole /z policją	22	3%	260	35,5%	233	31,8%	152	20,7%	66	9%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	29	4%	141	19,2%	308	42%	173	23,6%	82	11,2%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	27	3,7%	295	40,2%	259	35,3%	105	14,3%	47	6,4%
Mogę się uzależnić	28	3,8%	210	28,6%	182	24,8%	204	27,8%	109	14,9%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	30	4,1%	299	40,8%	222	30,3%	137	18,7%	45	6,1%

Kłopotów w domu/szkole/z policją zdecydowanie spodziewało się 35,5% (260 os.) ankietowanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych. Takie konsekwencje przewidywało 31,8% (233) ankietowanych. 20,7% (152) badanych uczennic raczej nie spodziewało się tego typu kłopotów, a 9% (66) respondentek uważało, że poprzez picie alkoholu zdecydowanie nie doświadczą kłopotów w domu/szkole, czy z policją. Odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 3% (22) badanych.

Według odpowiedzi poprawy nastroju po spożyciu alkoholu zdecydowanie spodziewało się 19,2% (141) ankietowanych, a 42% (308) uważało, że raczej może się dobrze bawić po alkoholu. Za to 23,6% (173) respondentek stwierdziło, że raczej nie będzie się dobrze bawić po spożyciu alkoholu. 11,2% (82) badanych dziewcząt udzieliło

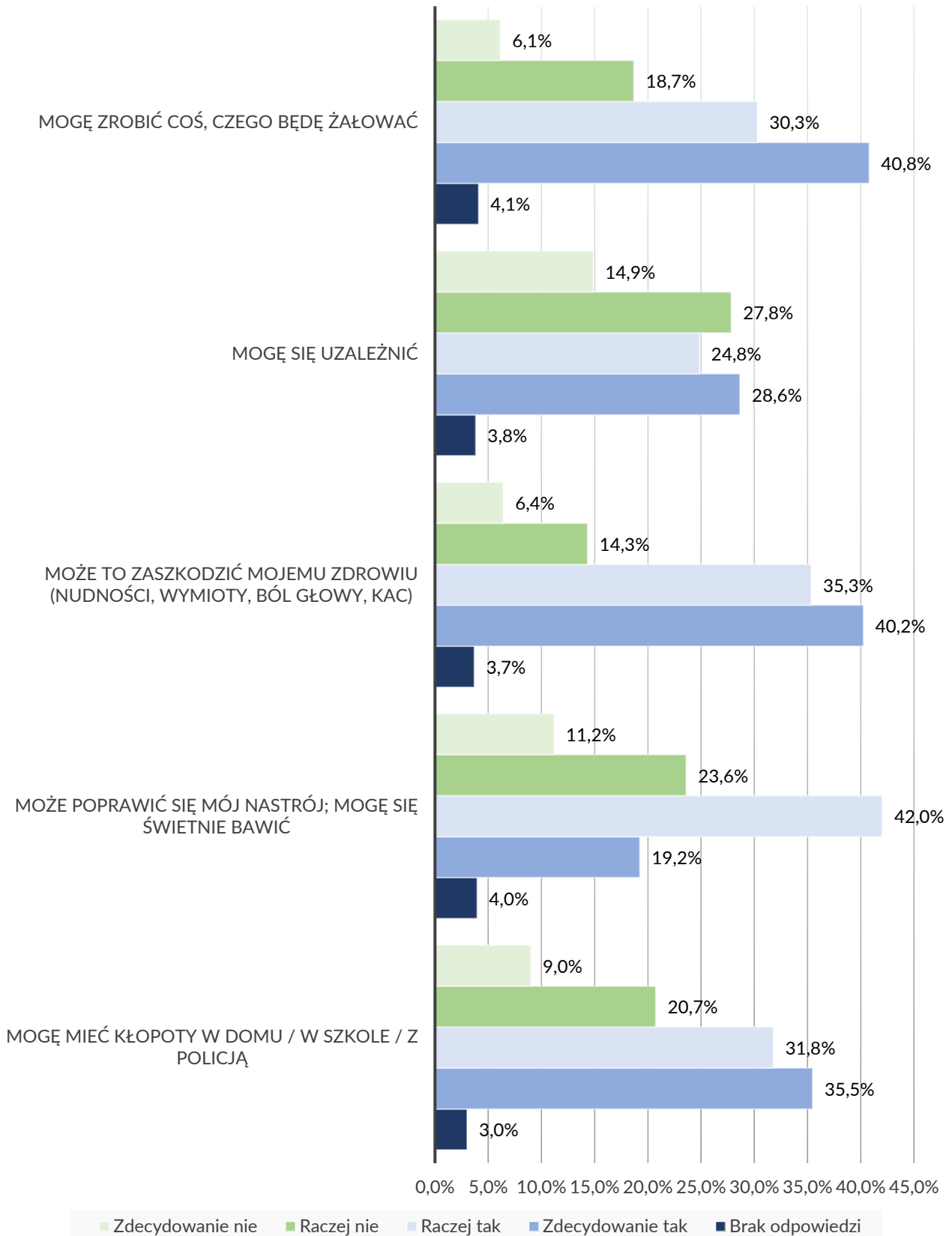
odpowiedzi, że alkohol zdecydowanie nie poprawi im nastroju. 4% (29) uczennic nie udzieliło odpowiedzi.

40,2% (295) respondentek udzieliło odpowiedzi, że alkohol może zdecydowanie zaszkodzić ich zdrowiu. Przeświadczenie, że raczej będą się czuły źle po spożyciu alkoholu wykazało 35,3% (259) dziewcząt. O tym, że alkohol raczej źle wpłynie na zdrowie miało przekonanie 14,3% (105) badanych. 6,4% (47) badanych wykazało zdecydowany sprzeciw, co do złego wpływu alkoholu na zdrowie. 3,7% (27) pozostawiło to pytanie bez odpowiedzi.

Zdecydowaną możliwość uzależnienia się od alkoholu jako następstwa picia, wzięto pod uwagę 28,6% (210) badanych dziewcząt. 24,8% (182) uważało, że raczej mogą się uzależnić. Jednak już 27,8% (204) wykazało przekonanie, że raczej nie mogą popaść w uzależnienie. 14,9% (109) badanych respondentek zdecydowanie nie spodziewało się takiej konsekwencji picia. 3,8% (28) nastolatek nie odpowiedziało na pytanie.

40,8% (299) ankietowanych odpowiedziało, że pod wpływem alkoholu zdecydowanie istnieje możliwość zrobienia czegoś, czego będą żałować. 30,3% (222) badanych dziewcząt zadeklarowało, że raczej mogą coś takiego zrobić. 18,7% (137) uznało, że raczej nie może nic takiego zrobić, a 6,1% (45) uczennic uznało, że zdecydowanie nie może. Nie uzyskano odpowiedzi od 4,1% (30) dziewcząt.

Picie alkoholu ma swoje następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje dotyczące możliwych następstw spożywania alkoholu.

Chłopcy- szkoła ponadpodstawowa.

Pytanie: Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?

- *Mogę mieć kłopoty w domu/ w szkole/ z policją. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac). Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Mogę się uzależnić. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*
- *Mogę zrobić coś, czego będę żałować. Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie tak, raczej tak, raczej nie, zdecydowanie nie*

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie?										
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa										
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie tak		Raczej tak		Raczej nie		Zdecydowanie nie	
Mogę mieć kłopoty w domu / w szkole / z policją	52	3,8%	406	29,5%	416	30,2%	303	22%	200	14,5%
Może poprawić się mój nastrój; mogę się świetnie bawić	59	4,3%	257	18,7%	543	39,4%	332	24,1%	196	14,2%
Może to zaszkodzić mojemu zdrowiu (nudności, wymioty, ból głowy, kac)	56	4,1%	539	39,1%	449	32,6%	214	15,5%	119	8,6%
Mogę się uzależnić	56	4,1%	425	30,9%	343	24,9%	330	24%	223	16,2%
Mogę zrobić coś, czego będę żałować	56	4,1%	519	37,7%	403	29,3%	252	18,3%	147	10,7%

W badanej grupie chłopców szkół ponadpodstawowych 29,5% (406 os.) odpowiedziało, że napicie się alkoholu zdecydowanie może przynieść kłopoty w domu/w szkole/z policją. 30,2% (416) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że raczej mogą się spodziewać takich konsekwencji, a 22% (303) stwierdziło, że picie alkoholu raczej nie sprawi im takich kłopotów. 14,5% (200) respondentów oświadczyło, że picie alkoholu zdecydowanie nie przyczynia się do problemów w domu, szkole, czy też z policją. Odpowiedzi nie uzyskano od 3,8% (52) respondentów.

Poprawy nastroju, a także dobrej zabawy po alkoholu zdecydowanie spodziewało się 18,7% (257) uczniów. 39,4% (543) badanych deklaroowało, że ich nastrój raczej może się poprawić. Z drugiej strony 24,1% (332) respondentów stwierdziło, że ich nastrój raczej się nie poprawi. 14,2% (196) udzieliło odpowiedzi, że alkohol zdecydowanie nie wpłynie na poprawę ich nastroju. 4,3% (59) chłopców nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

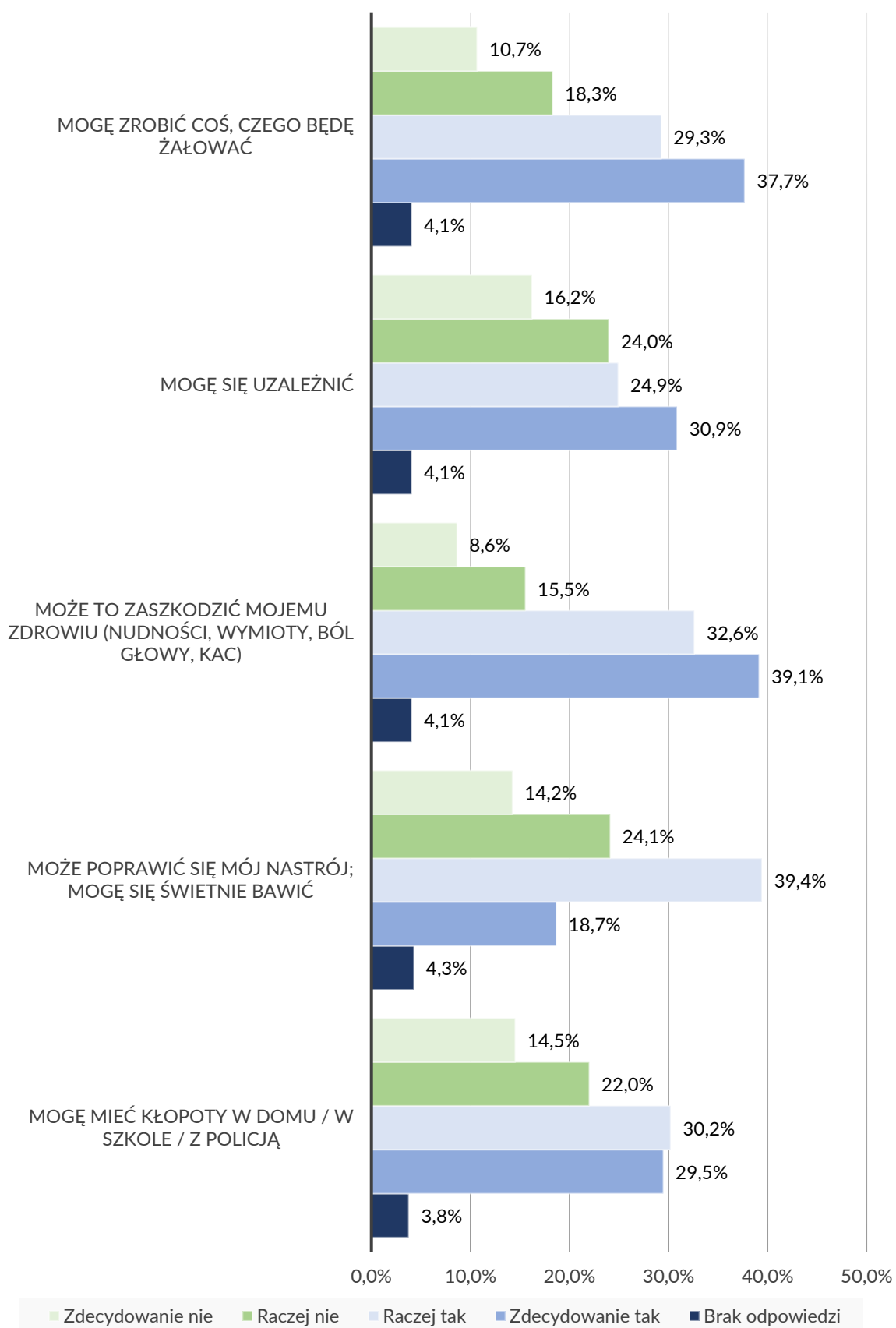
Według deklarowanych odpowiedzi uczniów, grupa przekonana, co do szkodliwości wpływu alkoholu na ich zdrowie stanowiła 39,1% (539) wszystkich badanych. 32,6% (449) respondentów stwierdziło, że alkohol raczej może negatywnie wpłynąć na ich zdrowie, a 15,5% (214) udzieliło odpowiedzi, że alkohol raczej nie zagrozi ich zdrowiu. 8,6% (119) badanych uczniów odpowiedziało, że alkohol zdecydowanie nie przyniesie negatywnych konsekwencji zdrowotnych. Odpowiedzi nie otrzymano od 4,1% (56) nastolatków.

30,9% (425) ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że poprzez picie alkoholu zdecydowanie można się uzależnić, a 24,9% (343) badanych uczniów stwierdziło, że alkohol raczej może się przyczynić do powstania uzależnienia. 24% (330) respondentów odpowiedziało, że przez alkohol raczej nie można się uzależnić. Odpowiedź dotyczącą zdecydowanego braku możliwości uzależnienia zaznaczyło 16,2% (223) ankietowanych. 4,1% (56) chłopców nie udzieliło odpowiedzi.

Możliwość zrobienia pod wpływem alkoholu czegoś, czego się będzie żałować zdecydowanie deklaroowało 37,7% (519) badanych. Taką możliwość z mniejszą pewnością rozpatrywało 29,3% (403) respondentów. 18,3% (252) ankietowanych uznało, że raczej nie może zrobić nic, czego będzie żałować, a 10,7% (147) uczniów uznało, że zdecydowanie nie może. Nie otrzymano odpowiedzi od 4,1% (56) chłopców.

Picie alkoholu ma różne następstwa. Jakie konsekwencje może mieć dla Ciebie? Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Dziewczęta – szkoła ponadpodstawowa.

Ankiety skierowane do uczennic szkół ponadpodstawowych zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Bliscy uwzględnieni w pytaniu to mama, tata, inny dorosły, opiekun, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinnam pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	34	4,6%	290	39,6%	243	33,2%	61	8,3%	94	12,8%	11	1,5%
Tata uważa, że	63	8,6%	269	36,7%	219	29,9%	77	10,5%	90	12,3%	15	2%
Inny dorosły opiekun uważa, że	83	11,3%	269	36,7%	173	23,6%	138	18,8%	54	7,4%	16	2,2%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	44	6%	100	13,6%	112	15,3%	227	31%	132	18%	118	16,1%
Znajomi uważają, że	43	5,9%	66	9%	83	11,3%	263	35,9%	152	20,7%	126	17,2%

Z przeprowadzonych badań wynika, że przekonania dotyczące opinii matek na temat picia alkoholu przez ankietowane dziewczęta uczęszczające do szkół ponadpodstawowych kształtują się następująco: 39,6% (290 os.) zadeklarowało, że ich matki zdecydowanie sprzeciwiają się piciu przez nie alkoholu. 33,2% (243) badanych zadeklarowało, że ich matki uważają, że raczej nie powinny pić alkoholu. Według 8,3% (61) uczniów, to czy piją alkohol to ich sprawa, a 12,8% (94) stwierdziło, że ich mamy twierdzą, że od czasu do czasu mogą się napić. 1,5% (11) respondentek twierdziło, że ich matki wyrażają zdecydowaną zgodę na picie alkoholu. 4,6% (34) uczennic nie udzieliło odpowiedzi.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące opinii ojców na temat picia alkoholu to 36,7% (269) badanych nastolatek stwierdziło, że ich tata zdecydowanie sprzeciwia się piciu przez nie alkoholu. 29,9% (219) respondentek uważało, że w opinii ich ojców raczej nie powinny pić, a według 10,5% (77) uczennic, ojciec uważa, że to, czy piją alkohol, to ich sprawa. 12,3% (90) badanych oświadczyło, że w opinii ich ojców od czasu do czasu

mogą się napić alkoholu, a według 2% (15) badanych mają zdecydowaną zgodę od swoich ojców na picie alkoholu. Nie otrzymano odpowiedzi od 8,6% (63) dziewcząt.

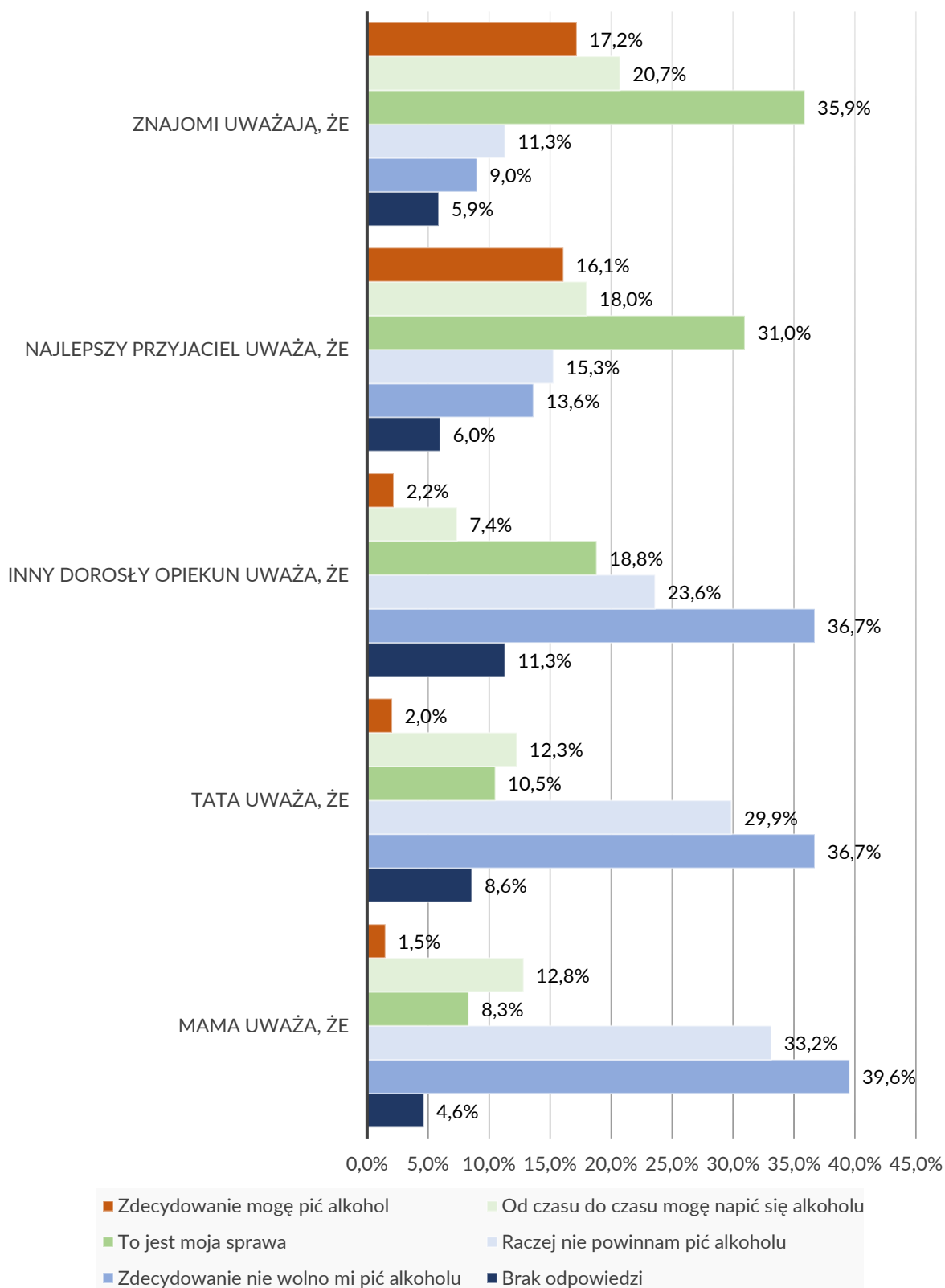
36,7% (269) badanych nastolatek zadeklarowało, że według innego dorosłego opiekuna, zdecydowanie nie powinny pić alkoholu. 23,6% (173) respondentek udzieliło odpowiedzi, że inny dorosły uważa, że raczej nie powinny spożywać alkoholu. 18,8% (138) uczennic odpowiedziało, że zdaniem innego dorosłego opiekuna to, czy piją alkohol, to ich sprawa, z kolei 7,4% (54) badanych stwierdziło, że według innego dorosłego od czasu do czasu mogą się napić. 2,2% (16) ankietowanych wyraziło opinię, że według innego opiekuna mają zdecydowaną zgodę na picie alkoholu. 11,3% (83) respondentek nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Analizując deklarowane przez badane nastolatki opinie najlepszego przyjaciela na temat picia przez nie alkoholu, wyniki przedstawiają się następująco: 13,6% (100) ankietowanych twierdziło, że według ich najlepszego przyjaciela zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 15,3% (112) oświadczyło, że w opinii ich przyjaciela raczej nie powinny pić alkoholu. 31% (227) respondentek udzieliło odpowiedzi, że według ich najlepszego przyjaciela używanie alkoholu jest ich prywatną sprawą. 18% (132) stwierdziło, że ich przyjaciel uważa, że od czasu do czasu mogą się napić. 16,1% (118) badanych nastolatek zadeklarowało, że ich przyjaciel wyraża całkowitą aprobatę, co do picia przez nie alkoholu. 6% (44) dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

9% (66) respondentek stwierdziło, że w opinii znajomych zdecydowanie nie powinny pić alkoholu. 11,3% (83) badanych nastolatek oświadczyło, że zdaniem ich znajomych raczej nie powinny pić alkoholu. Według 35,9% (263) ankietowanych, ich znajomi sądzą, że to, czy piją alkohol, to ich sprawa. 20,7% (126) badanych udzieliło odpowiedzi, że ich znajomi uważają, że od czasu do czasu mogą się napić. 17,2% (126) ankietowanych stwierdziło, że ich znajomi zdecydowanie pozwalają im na picie alkoholu. Nie otrzymano odpowiedzi od 5,9% (43) badanych.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Dziewczęta - szkoła ponadpodstawowa

Opinie, jakie mają bliskie osoby na temat spożywania alkoholu.

Chłopcy- szkoła ponadpodstawowa.

Ankiety skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych zawierały pytanie dotyczące opinii bliskich osób na temat picia przez osobę badaną alkoholu. Bliscy uwzględnieni w pytaniu to mama, tata, inny dorosły, opiekun, najlepszy przyjaciel oraz znajomi.

Pytanie: Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Możliwe odpowiedzi: zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu, raczej nie wolno mi pić alkoholu, to jest moja sprawa, od czasu do czasu mogę napić się alkoholu, zdecydowanie mogę pić alkohol

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?												
Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa												
	Brak odpowiedzi		Zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu		Raczej nie powinien pić alkoholu		To jest moja sprawa		Od czasu do czasu mogę napić się alkoholu		Zdecydowanie mogę pić alkohol	
Mama uważa, że	71	5,2%	613	44,5%	401	29,1%	129	9,4%	140	10,2%	23	1,7%
Tata uważa, że	102	7,4%	498	36,2%	387	28,1%	200	14,5%	156	11,3%	34	2,5%
Inny dorosły opiekun uważa, że	143	10,4%	507	36,8%	320	23,2%	260	18,9%	113	8,2%	34	2,5%
Najlepszy przyjaciel uważa, że	87	6,3%	197	14,3%	179	13%	468	34%	194	14,1%	252	18,3%
Znajomi uważają, że	87	6,3%	151	11%	117	8,5%	541	39,3%	230	16,7%	251	18,2%

Deklaracje chłopców ze szkół ponadpodstawowych na temat opinii ich matek, co do picia przez nich alkoholu, kształtują się następująco: 44,5% (613 os.) z nich odpowiedziało, że w opinii ich matek zdecydowanie nie powinno pić alkoholu. 29,1% (401) respondentów zadeklarowało, że zdaniem ich matek raczej nie powinni pić, a 9,4% (129) badanych stwierdziło, że to czy piją alkohol to ich sprawa. 10,2% (140) wśród ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że w opinii ich matek od czasu do czasu mogą się napić alkoholu. Natomiast 1,7% (23) nastolatków oświadczyło, że mają całkowitą zgodę na picie alkoholu od swoich matek. W badanej grupie 5,2% (71) z nich nie odpowiedziało na pytanie.

Odpowiedzi na pytanie dotyczące opinii taty badanych nastolatków na temat picia alkoholu wyglądają następująco: 36,2% (498) stwierdziło, że ich tata zdecydowanie sprzeciwia się piciu przez nich alkoholu. 28,1% (387) zadeklarowało, że według ich ojców raczej nie powinni pić. 14,5% (200) ankietowanych oświadczyło, że według ich taty to, czy piją, to ich sprawa. 11,3% (156) wyraziło opinię, że zdaniem ich ojca od czasu

do czasu mogą się napić alkoholu. 2,5% (34) respondentów stwierdziło, że mają całkowitą zgodę na picie alkoholu ze strony swojego taty. Nie otrzymano odpowiedzi od 7,4% (102) badanych.

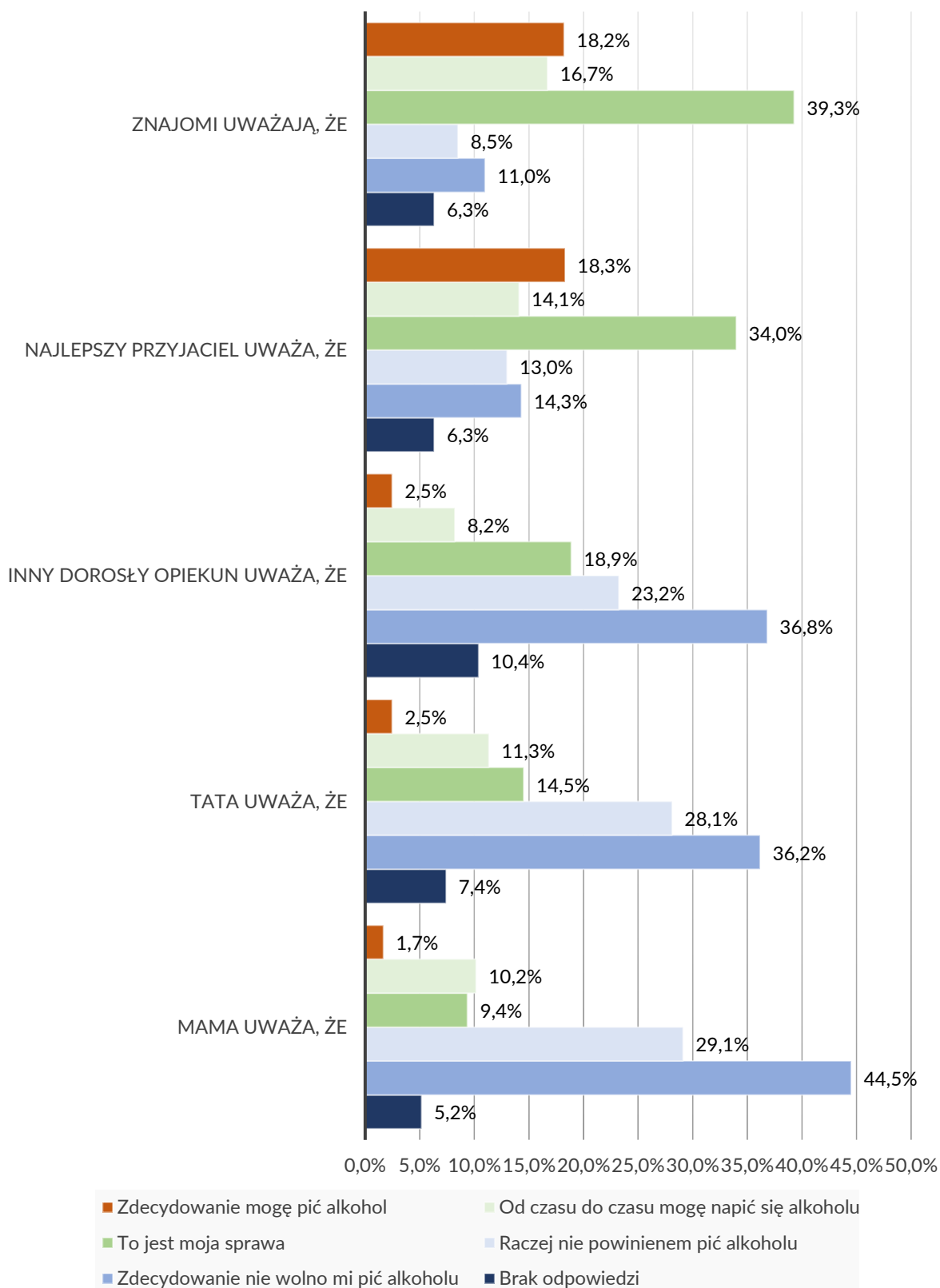
Według 36,8% (507) chłopców inni dorośli opiekunowie zdecydowanie sprzeciwiają się picciu przez nich alkoholu. 23,2% (320) respondentów odpowiedziało, że w opinii innych dorosłych raczej nie powinni pić. 18,9% (260) ankietowanych stwierdziło, że zdaniem innych dorosłych opiekunów to, czy piją, to ich sprawa, a 8,2% (113) nastolatków wybrało odpowiedź – od czasu do czasu mogą napić się alkoholu. Pozostałe 2,5% (34) wyraziło opinię, że według innych dorosłych opiekunów mają całkowite pozwolenie na picie alkoholu. 10,4% (143) badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

14,3% (197) uczniów szkół ponadpodstawowych stwierdziło, że ich najlepszy przyjaciel uważa, iż zdecydowanie nie powinni pić alkoholu. 13% (179) respondentów zadeklarowało, że zdaniem ich najlepszego przyjaciela raczej nie powinni pić alkoholu. 34% (468) odpowiedziało, że ich najlepszy przyjaciel uważa, że to, czy piją, to ich sprawa. 14,1% (194) respondentów stwierdziło, że w opinii ich najlepszego przyjaciela od czasu do czasu mogą się napić alkoholu, a 18,3% (252) że ich znajomi wyrażają zdecydowaną aprobatę, co do picia przez nich alkoholu. Nie otrzymano odpowiedzi od 6,3% (87) nastolatków.

11% (151) respondentów zadeklarowało, że według ich znajomych zdecydowanie nie powinni pić alkoholu. 8,5% (117) badanych odpowiedziało, że w opinii ich znajomych raczej nie powinni pić alkoholu. 39,3% (541) stwierdziło, że ich znajomi twierdzą, że to, czy piją, to ich sprawa, a 16,7% (230) zadeklarowało, że zdaniem znajomych od czasu do czasu mogą się napić. 18,2% (251) nastolatków oświadczyło, że ich znajomi wyrażają zdecydowaną aprobatę, co do picia przez nich alkoholu. Pozostałe 6,3% (87) ankietowanych nie odpowiedziało na to pytanie.

Co, Twoim zdaniem, niżej wymienione osoby uważają na temat spożywania alkoholu przez Ciebie?

Chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Deklaracje uczniów dotyczące najczęściej wybieranego alkoholu.

Szkoła ponadpodstawowa.

Uczniowie zostali poproszeni o zaznaczenie rodzaju alkoholu, który wybierają najczęściej, jeśli piją go przynajmniej raz w miesiącu. Uczniowie, udzielając odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzajów używanych przez nich alkoholi, mogli wskazać więcej niż jeden rodzaj substancji.

Pytanie: Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj?

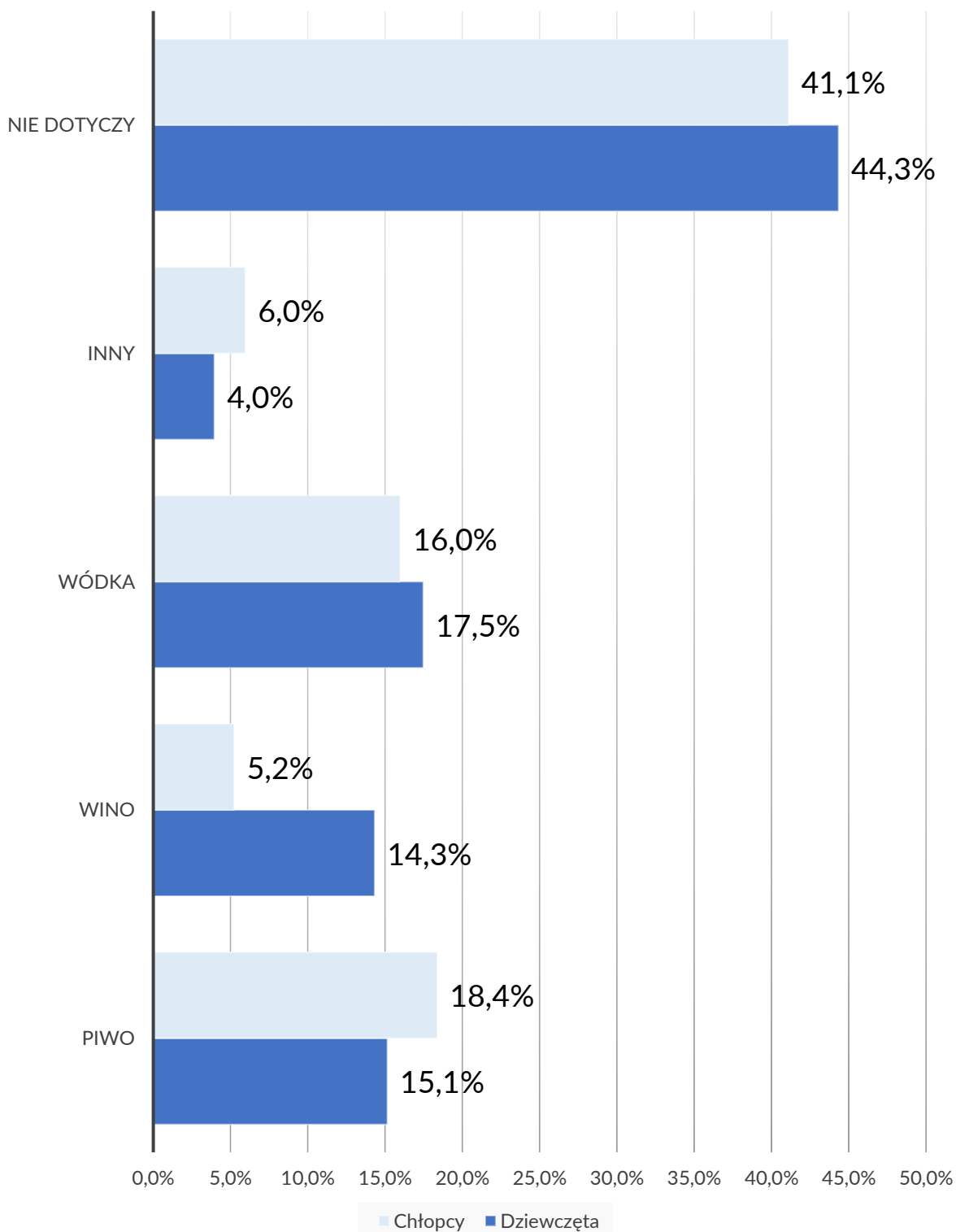
Możliwe odpowiedzi: piwo, wino, wódka, inny (napisz jaki), nie dotyczy

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych niżej alkoholi wybierasz zazwyczaj				
Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa				
Kategoria	Liczba dziewcząt	Procent odpowiedzi	Liczba chłopców	Procent odpowiedzi
Piwo	111	15,1%	253	18,4%
Wino	105	14,3%	72	5,2%
Wódka	128	17,5%	220	16%
Inny	29	4%	82	6%
Nie dotyczy	325	44,3%	566	41,1%

Zarówno wśród dziewcząt jak i chłopców, uczących się w szkołach ponadpodstawowych, najczęściej deklarowanym wybieranym alkoholem było piwo i wódka. Wśród dziewcząt i chłopców było to odpowiednio 15,1% (111 os.) i 18,4% (253) dla piwa oraz 17,5% (128) dziewcząt i 16% (220) chłopców dla wódki. Na wino zadeklarowało się 14,3% (105) dziewcząt i 5,2% (72) chłopców. Na inny najczęściej wybierany alkohol zaznaczyło 4% (29) dziewcząt i 6% (82) chłopców. Nie dotyczy to pytanie 44,3% (325) dziewcząt oraz 41,1% (566) chłopców.

Jeśli pijesz alkohol raz w miesiącu lub częściej, podaj który z wymienionych alkoholi wybierasz zazwyczaj
Dziewczęta i chłopcy - szkoła ponadpodstawowa

Rozdział IV: Wnioski.

4.1. Styl życia.

Sport

Dzieci w klasach 4-6 niezależnie od płci, najczęściej odpowiadały, że uprawiają sport kilka razy w tygodniu. Taką odpowiedź wybrało 59,9% dziewcząt oraz 47,1% chłopców. Warto zwrócić uwagę, że zdecydowanie mniej uczniów zaznaczyło odpowiedź „nigdy” (0,8% uczennic i 1% uczniów) oraz „kilka razy w roku” (2,6% uczennic i 1,6% uczniów).

Uczennice i uczniowie z klas 7-8 najczęściej oświadczyli uprawianie sportu kilka razy w tygodniu. Takiej odpowiedzi udzieliło 61% dziewcząt i 50,8% chłopców. Z kolei, 2,6% respondentek i 2,2% respondentów zadeklarowało, że nigdy nie uprawiało sportu.

Młodzież ze szkół ponadpodstawowych, podobnie jak poprzednie grupy wiekowe, najczęściej wybierała opcję „kilka razy w tygodniu”. Takiej odpowiedzi udzieliło 54,8% dziewcząt oraz 55,7% chłopców. Odpowiedź „nigdy” została wybrana przez 2% uczennic oraz 1,7% uczniów.

Hobby, zainteresowania

W klasach 4-6 na pytanie dotyczące poświęcania czasu na hobby i zainteresowania, najczęściej wybieranymi odpowiedziami, zarówno wśród chłopców jak i dziewcząt, były: „kilka razy w tygodniu” (32,9% uczennic i 22,2% uczniów) oraz „codziennie do dwóch godzin” (28,5% uczennic i 24,1% uczniów). Niewielka grupa oświadczyła, że nigdy nie podejmowała takich aktywności, było to 0,5% dziewcząt oraz 2% chłopców.

Wśród uczniów klas 7-8, podobnie jak w młodszej grupie, najbardziej popularną odpowiedzią była „kilka razy w tygodniu” (37,5% uczennic i 27,9% uczniów). Innymi często wybieranymi opcjami były: „codziennie do dwóch godzin” (21,1% dziewcząt i 21,2% chłopców) oraz „codziennie od dwóch do czterech godzin” (16,9% respondentek i 23,7% respondentów).

Wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych również najczęściej deklarowaną odpowiedzią było „kilka razy w tygodniu”, tak zaznaczyło 40,1% uczennic oraz 29,9% uczniów. Innymi często wybieranymi odpowiedziami, podobnie jak w młodszej grupie były: „codziennie do dwóch godzin” (19,1% dziewcząt i 19,8% chłopców) oraz „codziennie od dwóch do czterech godzin” (15,8% uczennic i 22,7% uczniów).

Oglądanie telewizji i filmów

W klasach 4-6, zarówno dziewczęta jak i chłopcy, najczęściej deklarowali, że oglądali telewizję i filmy „kilka razy w tygodniu”. Tę odpowiedź wybrało 35,8% uczennic oraz 31,5% uczniów. Na pytanie dotyczące oglądania telewizji i filmów drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była: „codziennie do dwóch godzin”. Zaznaczyło ją 27,2% dziewcząt oraz 27% chłopców. 0,5% uczennic i 1,4% uczniów oświadczyło, że nigdy nie oglądało telewizji i filmów.

Według deklaracji dotyczących oglądania telewizji i filmów, wśród uczniów z klas 7-8, najczęściej wybieraną opcją była „kilka razy w tygodniu”. Ten wariant odpowiedzi wybrało 34,1% dziewcząt i 32,7% chłopców. Drugą najbardziej popularną odpowiedzią w tej grupie była „codziennie do dwóch godzin” i zdecydowało się na nią 24,6% uczennic i 22,8% chłopców. Podobnie jak w młodszej grupie, najmniej osób wybrało opcję „nigdy” i było to zaledwie 1,1% dziewcząt i 1,9% chłopców.

Uczniowie szkół ponadpodstawowych, tak jak młodsze grupy, najczęściej deklarowali odpowiedź „kilka razy w tygodniu” (36,4% dziewcząt oraz 33% chłopców). Innymi popularnymi odpowiedziami były: „kilka razy w miesiącu” – 16,2% respondentek i 21,6% respondentów oraz „codziennie do dwóch godzin” – 20,6% uczennic i 19,5% uczniów. Odpowiedź „nigdy” wybrało zaledwie 1,2% dziewcząt oraz 3% chłopców.

Słuchanie muzyki

Respondenci z klas 4-6 najczęściej deklarowali słuchanie muzyki „kilka razy w tygodniu” (31,6% dziewcząt oraz 33,6% chłopców). Popularną odpowiedzią w tej grupie było również „codziennie do dwóch godzin”, taką opcję zaznaczyło 23,4% uczennic i 19,2% uczniów.

Wśród odpowiedzi dotyczących słuchania muzyki przez uczennice i uczniów klas 7-8 częstotliwość występowania poszczególnych wariantów odpowiedzi była do siebie bardzo zbliżona. Dziewczęta najchętniej deklarowały codzienne słuchanie muzyki z przewagą odpowiedzi „codziennie powyżej czterech godzin” (29,9% uczennic). U chłopców najczęściej deklarowanymi odpowiedziami były: „codziennie do dwóch godzin” (28,2%) oraz „kilka razy w tygodniu” (27,5%).

Zarówno wśród uczennic jak i uczniów ze szkół ponadpodstawowych zdecydowanie najczęściej deklarowaną odpowiedzią była „powyżej czterech godzin dziennie” (38,3% dziewcząt i 27,3% chłopców). W następnej kolejności wybierano: „codziennie do dwóch godzin” – 22,5% dziewcząt i 29,3% chłopców oraz „codziennie od dwóch do czterech godzin” – 26,1% respondentek i 24,1% respondentów.

Używanie Internetu

Wśród uczennic i uczniów z klas 4-6 najczęściej deklarowane odpowiedzi dotyczyły codziennego korzystania z Internetu. Najchętniej wybieraną opcją, niezależnie od płci było „codziennie do dwóch godzin” (32,3% dziewcząt i 29,3% chłopców). Odpowiedź „codziennie od dwóch do czterech godzin” wybrało 27,4% uczennic i 26,2% uczniów, a „powyżej czterech godzin dziennie” 24,3% respondentek i 26,2% respondentów. Według deklaracji z Internetu nigdy nie korzystało 0,4% dziewcząt i 0,7% chłopców i była to najmniej popularna z odpowiedzi.

Respondenci z klas 7-8 na pytanie dotyczące korzystania z Internetu najczęściej deklarowali odpowiedź „codziennie powyżej czterech godzin” i tak zaznaczyło 43,5% uczennic i 36,2% uczniów. Opcję „codziennie od dwóch do czterech godzin” wybrało odpowiednio 31% dziewcząt i 34,2% chłopców, a „codziennie do dwóch godzin” 20,8% respondentek oraz 22,8% respondentów.

W przypadku uczniów ze szkół ponadpodstawowych zdecydowanie najczęściej wybieraną odpowiedzią, na pytanie dotyczące korzystania z Internetu było „powyżej czterech godzin dziennie”. Tę opcję wybrało 63,7% dziewcząt i 54,1% chłopców. Odpowiedź „codziennie od dwóch do czterech godzin” zaznaczyło 23,5% uczennic i 30,2% uczniów.

Gry komputerowe/konsolowe

Wśród dziewcząt i chłopców z klas 4-6 najczęściej deklarowaną odpowiedzią dotyczącą czasu poświęcanego na granie w gry komputerowe i konsolowe było „kilka razy w tygodniu”. Tę opcję zaznaczyło 23,4% dziewcząt i 25,4% chłopców. W pozostałych odpowiedziach można dostrzec wyraźne różnice wśród deklaracji uczennic i uczniów. Chłopcy chętniej wybierali częstsze sięganie po tego rodzaju aktywności. Zdecydowanie więcej chłopców zaznaczyło takie odpowiedzi jak: „codziennie do dwóch godzin” (22,7%), „codziennie od dwóch do czterech godzin” (20,6%) oraz „powyżej czterech godzin dziennie” (19,3%). U dziewcząt najchętniej wybieranymi odpowiedziami były: „kilka razy w miesiącu” (22,1%) oraz „kilka razy w roku” (14,2%). Różnicę są zauważalne również w przypadku odpowiedzi „nigdy”, którą wybrało 13,3% dziewcząt i zaledwie 1,9% chłopców.

U uczniów z klas 7-8 odpowiedzi na pytanie dotyczące grania w gry komputerowe/konsolowe znacznie różniły się w grupie dziewcząt i chłopców. U dziewcząt najczęściej deklarowanymi odpowiedziami były: „kilka razy w tygodniu” (24%) oraz „kilka razy w miesiącu” (23,3%). Chłopcy najchętniej wybierali wariant „codziennie od dwóch do czterech godzin” (25,4%) oraz „kilka razy w tygodniu” (22,8%). Równie często wybieraną opcją w tej grupie było „powyżej czterech godzin dziennie” (21,8%).

Wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych respondenci najczęściej wybierali odpowiedź „codziennie od dwóch do czterech godzin” (24%). Innymi wyróżniającymi się wariantami w grupie chłopców były również „kilka razy w tygodniu” (23%) oraz „powyżej czterech godzin dziennie” (20,3%). Z kolei dziewczęta najczęściej deklarowały, że grały w gry kilka razy w miesiącu (23,7%). Widoczną różnicę wśród dziewcząt i chłopców zauważyć można również w przypadku odpowiedzi „nigdy”, którą wybrało 20,9% uczennic i zaledwie 2,6% uczniów.

Korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów

Wśród uczniów i uczennic z klas 4-6 najczęstszą odpowiedzią dotyczącą korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów było „kilka razy w tygodniu”. Tę opcję wybrało 23,7% uczennic i 27,6% uczniów. Drugą najchętniej deklarowaną odpowiedzią było „codziennie do dwóch godzin” i wybrało ją 24,9% dziewcząt i 19,9% chłopców. Równie często wybierano wariant „nigdy” - 16,5% respondentek i 22,1% respondentów.

Uczniowie z klas 7-8 na pytanie dotyczące korzystania z portali społecznościowych i komunikatorów najczęściej przyznawali, że podejmują tę aktywność „codziennie do dwóch godzin”. Tak zaznaczyło 36,5% respondentek i 29,2% respondentów. Równie popularną odpowiedzią wśród chłopców było „kilka razy w tygodniu” (28,8%). Zaledwie 5,6% dziewcząt i 9,5% chłopców przyznało, że nigdy nie korzystało z tych mediów.

Wśród dziewcząt i chłopców ze szkół ponadpodstawowych najczęściej wybieraną odpowiedzią dotyczącą czasu poświęcanego na korzystanie z portali społecznościowych i komunikatorów było „codziennie do dwóch godzin”. Tę opcję zaznaczyło 29,2% uczennic i 38,3% uczniów. Opcję „codziennie od dwóch do czterech godzin” wybrało 28,2% respondentek, a „powyżej czterech godzin dziennie” 28,5%. Chłopcy z podobną częstotliwością wybierali odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” (18,6%) oraz „codziennie od dwóch do czterech godzin” (18,4%).

Spotkania z przyjaciółmi i znajomymi

Zarówno dziewczęta jak i chłopcy z klas 4-6 na pytanie dotyczące spotkań z przyjaciółmi i znajomymi najczęściej deklarowali odpowiedź „kilka razy w tygodniu” (41,4% uczennic i 32,8% uczniów). Popularną wśród ankietowanych była również odpowiedź „powyżej czterech godzin dziennie” i wybrało ją 21,6% respondentek i 20,6% respondentów. Zaledwie 1% dziewcząt oraz 2,3% chłopców wybrało odpowiedź „nigdy”.

Wśród uczniów z klas 7-8 w odpowiedzi na pytanie dotyczące spotkań z przyjaciółmi i znajomymi zdecydowanie najwięcej ankietowanych deklarowało, że robi to kilka razy w tygodniu. W grupie dziewcząt takiej odpowiedzi udzieliło 42,8% ankietowanych, a w grupie chłopców 43,3%. Popularnymi odpowiedziami były również:

„kilka razy w miesiącu” (18,2% dziewcząt oraz 15,7% chłopców) oraz „powyżej czterech godzin dziennie” (18,1% uczennic i 16,1% uczniów).

Młodzież ucząca się w szkołach ponadpodstawowych najczęściej deklarowała, że spotykała się z przyjaciółmi i znajomymi kilka razy w tygodniu (44,2% dziewcząt i 41,7% chłopców). Najchętniej wybieranymi odpowiedziami były również: „kilka razy w miesiącu” (16,8% dziewcząt oraz 15,7% chłopców) oraz „powyżej czterech godzin dziennie” (19% uczennic i 16,8% uczniów).

Imprezy, koncerty, dyskoteki

Dzieci w klasach 4-6, niezależnie od płci, najczęściej deklarowały uczęszczanie na imprezy, koncerty, dyskoteki kilka razy w roku. Taką odpowiedź wybrało 58,9% dziewcząt i 49,1% chłopców. Według deklaracji 18,2% respondentek i 27,6% respondentów nigdy nie brało udziału w tego typu wydarzeniach.

Uczniowie z klas 7-8 w odpowiedzi na pytanie o uczestnictwo w imprezach, koncertach i dyskotekach najczęściej deklarowali odpowiedź „kilka razy w roku” (55,8% dziewcząt i 49,8% chłopców). Równie często zaznaczanymi odpowiedziami były: „nigdy” (tak zadeklarowało 23,6% uczennic i 31,8% uczniów) oraz „kilka razy w miesiącu”, (takiej odpowiedzi udzieliło 15,5% respondentek i 12,6% respondentów).

Wśród uczniów ze szkół ponadpodstawowych również najczęściej deklarowaną zarówno przez dziewczęta, jak i chłopców odpowiedzią była „kilka razy w roku”. Tę opcję zaznaczyło 44,5% uczennic i 38,8% uczniów. Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią była „kilka razy w miesiącu”, tę opcję zadeklarowało 27,3% respondentek i 26,6% respondentów. Według deklaracji nigdy na tego typu wydarzenia nie chodziło 18,6% dziewcząt oraz 25,1% chłopców.

Spędzanie czasu bez konkretnego zajęcia

Najwięcej, bo 30,1% dziewcząt i 24% chłopców deklarowało, że spędza czas bez konkretnego zajęcia kilka razy w tygodniu. Drugą najchętniej wybieraną opcją, zarówno wśród uczennic (19%) jak i uczniów (20,4%) było „kilka razy w miesiącu”. Najmniej popularną odpowiedzią w obu grupach była „codziennie od dwóch do czterech godzin” i wybrało ją zaledwie 4% dziewcząt oraz 3,3% chłopców.

Wśród uczniów z klas 7-8 na pytanie dotyczące spędzania czasu bez konkretnego zajęcia również najczęściej deklarowaną odpowiedzią było „kilka razy w tygodniu”. Tę opcję wybrało 31,8% dziewcząt oraz 31% chłopców. Innymi popularnymi odpowiedziami były: „kilka razy w miesiącu” (19,6% dziewcząt oraz 19% chłopców) oraz „codziennie do dwóch godzin” (14,8% uczennic oraz 11,5% uczniów).

W grupie uczniów ze szkół ponadpodstawowych najczęściej deklarowaną odpowiedzią było również „kilka razy w tygodniu”. Tę opcję wybrało 31,9% dziewcząt oraz 27,7% chłopców. Drugą z często wybieranych odpowiedzi było „codziennie do

dwóch godzin”, tak czas bez konkretnego zajęcia według deklaracji spędzało 18,2% uczennic i 13,3% uczniów. 10,8% respondentek i 16,6% respondentów wybrało odpowiedź „nigdy”.

Czytanie

Zarówno wśród uczennic, jak i uczniów z klas 4-6, najczęściej wskazywaną odpowiedzią dotyczącą czytania było „kilka razy w tygodniu”. Taki wariant wybrało 33,8% dziewcząt oraz 32,3% chłopców. 4,1% respondentek i 10,3% respondentów zadeklarowało, że nie czytało w ogóle.

W grupie uczniów z klas 7-8 najczęściej deklarowanymi odpowiedziami na pytanie dotyczące czytania były: „kilka razy w tygodniu” (28,3% dziewcząt oraz 23,9% chłopców) oraz „kilka razy w miesiącu” (23% respondentów oraz 26,1% respondentek). Odpowiedź „nigdy” wybrało 6,9% uczennic i 17% uczniów.

W grupie uczniów ze szkół ponadpodstawowych najbardziej popularną odpowiedzią na powyższe pytanie było „kilka razy w tygodniu”. Tę opcję wybrało 25,5% dziewcząt oraz 20,5% chłopców. Kolejną z najchętniej wybieranych odpowiedzi było „codziennie do dwóch godzin” (10,9% dziewcząt i 5,7% chłopców). 12,3% respondentek i 24,3% respondentów wybrało odpowiedź „nigdy”.

Odrabianie lekcji

Zdecydowanie najwięcej uczennic (47,7%) oraz uczniów (43,7%) z klas 4-6 zadeklarowało, że odrabiało lekcje „codziennie do dwóch godzin”. Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią było „kilka razy w tygodniu”. Taką opcję wybrało 31% uczennic i 33,7% uczniów. Według deklaracji nigdy nie odrabiało lekcji 2,6% uczennic i 2,7% uczniów.

W przypadku młodzieży z klas 7-8, zdecydowanie najwięcej uczniów (38,8% dziewcząt i 40,9% chłopców) zadeklarowało, że odrabiało lekcje „codziennie do dwóch godzin”. Drugą z najchętniej wybieranych odpowiedzi było „kilka razy w tygodniu”, tak zaznaczyło 30,7% uczennic i 31,2% uczniów. 3,4% dziewcząt i 6,6% chłopców z tej grupy zadeklarowało, że nigdy nie odrabiało lekcji.

W grupie uczennic i uczniów ze szkół ponadpodstawowych na pytanie dotyczące odrabiania lekcji, najwięcej ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „kilka razy w tygodniu”. Tę odpowiedź wybrało 32,1% dziewcząt oraz 34,9% chłopców. Popularną odpowiedzią było również „codziennie do dwóch godzin”, tak zaznaczyło 25,6% uczennic oraz 21,4% uczniów. Według deklaracji nigdy nie odrabiało lekcji 8,2% respondentek i 12,3% respondentów.

Rozmowy z rodzicami

Wśród dzieci z klas 4-6 na pytanie dotyczące tego jak często rozmawiają z rodzicami, najczęściej deklarowaną odpowiedzią zarówno u dziewcząt (34,6%), jak

i u chłopców (31,4%) było „codziennie do dwóch godzin”. Równie często deklarowaną odpowiedzią w obu grupach była opcja „kilka razy w tygodniu”. Tak oświadczyło 21,4% respondentek oraz 23,5% respondentów.

Najczęściej wybieranymi wariantami wśród uczniów z klas 7-8, na pytanie dotyczące rozmów z rodzicami było: „codziennie do dwóch godzin”, tak zaznaczyło 34,8% uczennic i 35,5% uczniów oraz „kilka razy w tygodniu”, co z kolei zadeklarowało 27,9% dziewcząt oraz 29,8% chłopców.

Wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, również najwięcej uczniów zadeklarowało, że rozmawiało z rodzicami „codziennie do dwóch godzin”. Tak oświadczyło 38,5% dziewcząt i 39,5% chłopców. Kolejną najchętniej wybraną odpowiedzią było „kilka razy w tygodniu” i udzieliło jej 30,8% uczennic i 32,9% uczniów.

Inne zajęcia

W odpowiedzi na pytanie dotyczące angażowania się w inne niż wyżej wymienione zajęcia, najwięcej respondentów nie udzieliło żadnej odpowiedzi (66,4% dziewcząt oraz 77,6% chłopców). Najczęściej wybraną opcją wśród uzyskanych odpowiedzi dziewcząt było „kilka razy w tygodniu” (8,9%), a u chłopców „codziennie powyżej czterech godzin” (6,6%).

Wśród młodzieży z klas 7-8, podobnie jak w młodszej grupie, najwięcej respondentów nie odpowiedziało na to pytanie odnośnie do angażowania się w inne niż wyżej wymienione zajęcia (81,3% dziewcząt i 82% chłopców). Z uzyskanych odpowiedzi wynika również, że najczęściej wybraną opcją było „powyżej czterech godzin dziennie” (5,9% dziewcząt i 5,3% chłopców).

Na pytanie dotyczące angażowania się w inne niż wcześniej wymienione aktywności, tak jak w młodszych grupach zdecydowanie najwięcej ankietowanych ze szkół ponadpodstawowych nie udzieliło odpowiedzi (92,6% dziewcząt oraz 92,6% chłopców).

4.2. Używanie substancji psychoaktywnych

Rodzaje używanych substancji psychoaktywnych

Kawa

Wśród uczniów z klas 4-6 (47,3%) zadeklarowało, że nigdy nie spożywało kawy. Natomiast wśród chłopców deklaracji tych było więcej – 52,4%. Zarówno w grupie dziewcząt (1,1%), jak i chłopców (2,9%) znalazły się osoby, które codziennie sięgały po kawę. Najczęstszą odpowiedzią było spożycie raz lub kilka razy w życiu- wyniki te są zbliżone, zarówno dla grupy dziewcząt (29,4%), jak i dla chłopców (22,3%).

Uczniowie, pierwsze spożycie kawy, zadeklarowali przeważająco między 7 a 11 r.ż. Wśród dziewcząt taki wariant wybrało 30,5%, a wśród chłopców 21,5%. Większość ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie (63,6% dziewcząt i 73,1% chłopców).

75,2% dziewcząt i 67,4% chłopców z klas 7-8 miało już za sobą pierwsze spożycie kawy. Największy odsetek ankietowanych z klas 7-8 zadeklarowało, że spożywało kawę raz lub kilka razy w życiu (20,8% dziewcząt i 25% chłopców). W tej grupie również znalazły się osoby, które piją kawę codziennie (5,1% chłopców i 6,1% dziewcząt). Znaczący odsetek uczniów oświadczył picie kawy kilka razy w miesiącu (15,9% chłopców i 18,5% dziewcząt).

Uczniowie klas 7-8 najczęściej deklarowali, że pierwsze spożycie kawy, miało miejsce między 7 a 11 r.ż. – w grupie chłopców taka odpowiedź stanowiła 17,4%, a u dziewcząt 24,6%. Podobny procent dziewcząt (24,2%) zadeklarował, że pierwszy raz miał kontakt z kawą powyżej 12 r.ż., a u chłopców procent ten wyniósł 16,3%.

Najwięcej tj. 64,3% chłopców i 49% dziewcząt nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o sposób wejścia w posiadanie kawy. Najczęściej deklarowanym sposobem wchodzenia w posiadanie tej substancji byli rodzice zarówno dla chłopców (10,7%), jak i dziewcząt (18,6%).

83,6% dziewcząt i 77,9% chłopców ze szkół ponadpodstawowych ma już za sobą pierwsze spożycie kawy. Z tego najwięcej, czyli 26,5% dziewcząt zadeklarowało spożywanie kawy kilka razy w tygodniu. U chłopców najczęstszą odpowiedzią była opcja, że nigdy jej nie pili (22,3%). Zarówno w grupie uczniów (11,6%), jak i uczennic (17,6%) znalazły się osoby, które zadeklarowały codzienne picie kawy. Duża grupa, bo 18,8% dziewcząt i 18,4% chłopców oświadczyło, że kilka razy w miesiącu piją kawę. Można wywnioskować, że kawa jest wyjątkowo popularna wśród uczniów szkół ponadpodstawowych.

Najwięcej odpowiedzi na pytanie o wiek, w którym uczniowie spróbowali kawy, pojawiło się na okres powyżej 12 r.ż. Taki wariant wybrało 47,2% dziewcząt. Natomiast u chłopców procent ten był mniejszy i wyniósł 36,2%. 51,6% chłopców, jak i 38,9% dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie.

Największy odsetek badanych uczniów w szkołach ponadpodstawowych nie udzielił odpowiedzi na pytanie, jak wszedł w posiadanie kawy (61,5% dla dziewcząt i 68,7% chłopców). Najczęstszym zadeklarowanym sposobem wchodzenia w posiadanie tej substancji przez dziewczęta byli rodzice (17,9%). Natomiast dla chłopców był to legalny zakup (12,9%). Równie często deklarowanym sposobem wchodzenia w posiadanie tej substancji dla chłopców byli rodzice (11,5%).

Napoje energetyczne

Wśród dzieci z klas 4-6, 58,3% dziewcząt zadeklarowało, że nigdy nie spożywało napojów energetycznych. Natomiast wśród chłopców deklaracji tych było mniej – 51,7%. Zarówno w grupie dziewcząt (1%), jak i chłopców (1,8%) znalazły się osoby, które oświadczyły codzienne sięganie po napoje energetyczne. Najczęstszą odpowiedzią było spożycie raz lub kilka razy w życiu- wyniki te są zbliżone zarówno dla grupy dziewcząt (22,6%), jak i dla grupy chłopców (22,8%).

Uczniowie, pierwsze spożycie napojów energetycznych, zadeklarowali przeważająco między 7 a 11 r.ż. - wśród dziewcząt zadeklarowało to 23%, a wśród chłopców 21,5%. Większość ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie (73,5% dziewcząt i 74,4% chłopców).

62,7% dziewcząt i 66,2% chłopców z klas 7-8 miało już za sobą pierwsze spożycie napojów energetycznych. Największy odsetek ankietowanych dziewcząt (34,9%) i chłopców (31%) z klas 7-8 oświadczyło, że nigdy nie spożywało napojów energetycznych. W tej grupie również znalazły się osoby, które piją napoje energetyczne codziennie (3,4% chłopców i 4% dziewcząt). Znaczący odsetek uczniów zadeklarował picie napojów energetycznych raz lub kilka razy w życiu (28,1% chłopców i 22,5% dziewcząt).

Uczniowie klas 7-8 najczęściej deklarowali pierwsze spożycie napojów energetycznych, powyżej 12 r.ż. – dla chłopców jest to 18,5% a dla dziewcząt 24,8%. Podobny procent tj. 16,3% dla dziewcząt i 13% dla chłopców oświadczyło, że pierwszy kontakt z tą substancją miało między 7 a 11 r.ż.

Najwięcej tj. 78,6% chłopców i 72,3% dziewcząt nie odpowiedziało na pytanie o sposób wejścia w posiadanie napojów energetycznych. Najczęstszym deklarowanym sposobem wchodzenia w posiadanie tej substancji jest legalny zakup (17,9% dla dziewcząt i 13,9% dla chłopców).

78,4% dziewcząt i 80,9% chłopców ze szkół ponadpodstawowych ma już za sobą pierwsze spożycie napojów energetycznych. Z tego najwięcej, czyli 21,1% dziewcząt,

zadeklarowało spożycie napojów energetycznych kilka razy w tygodniu. Chłopcy najczęściej deklarowali spożycie napojów energetycznych kilka razy w miesiącu (25,1%). Zarówno w grupie chłopców (6,2%) jak i dziewcząt (7,8%) znalazły się osoby, które oświadczyły, że codziennie piją napoje energetyczne. Duża grupa zadeklarowała (16,8% chłopców i 19,8% dziewcząt), że nigdy nie piła napojów energetycznych.

Najwięcej uczniów na pytanie o wiek, w którym spróbowali napojów energetycznych, zadeklarowało okres powyżej 12 r.ż.- 37,6% deklaracji od chłopców i 44,1% deklaracji od dziewcząt. 46,5% dziewcząt nie odpowiedziało na to pytanie, jak i 51,8% chłopców.

Największy odsetek badanych uczniów szkół ponadpodstawowych nie udzielił odpowiedzi na pytanie jak wszedł w posiadanie napojów energetycznych (65,2% dziewcząt i 68,2% chłopców). Najczęstszym zadeklarowanym sposobem wchodzenia w posiadanie napojów energetycznych jest legalny zakup dla chłopców (24%) i dla dziewcząt (22,8%). Równie często wybieranym byli znajomi - 5,2% dla dziewcząt i 2,5% dla chłopców.

Alkohol

Inicjację alkoholową ma za sobą 10,3% uczennic oraz 13,8% uczniów z klas 4-6. 9,2% dziewcząt zadeklarowało, że spożyło alkohol raz lub kilka razy w życiu. Tej samej odpowiedzi udzieliło 10,9% chłopców. Zarówno w grupie chłopców, jak i dziewcząt pojawiły się pojedyncza deklaracja na temat codziennego picia alkoholu (0,1% u dziewcząt i 0,4% chłopców).

Wiek pierwszego kontaktu z substancją nie podało 92,6% dziewcząt oraz 92,1% chłopców. Wśród osób, które udzieliły odpowiedzi 5,2% dziewcząt zadeklarowało inicjację z substancją w wieku między 7 a 11 rokiem życia. Wśród chłopców procent ten wynosił 4,8% dla tej samej odpowiedzi.

22% dziewcząt i 22,3% chłopców z klas 7-8 ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród dziewcząt, które mają za sobą inicjację alkoholową najczęściej tj. 16,8% piło raz lub kilka razy w życiu. Wśród chłopców procent ten wynosił 16,2% zarówno dla jednorazowego, jak i kilkurazowego kontaktu w życiu.

6,4% chłopców z klas 7 - 8 zadeklarowało inicjację alkoholową po 12 roku życia. Natomiast 4,4% oświadczyło, że pierwszy kontakt z substancją miał miejsce między 7 a 11 rokiem życia. Wśród grupy dziewcząt 9,1% przyznało, że inicjację alkoholową przeszło powyżej 12 roku życia. Natomiast 4,2% zadeklarowało pierwsze spożycie między 7 a 11 rokiem życia. Większość badanych nie odpowiedziało na to pytanie (86% dziewcząt i 87,7% chłopców).

92,6% chłopców i 90,5% dziewcząt z klas 7-8 nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o sposób wchodzenia w posiadanie alkoholu. Dziewczęta (3,3%) i chłopcy (2,2%), którzy odpowiedzieli na to pytanie, zadeklarowali, że najczęściej byli to rodzice.

Wśród badanych ze szkół ponadpodstawowych większość, czyli 57% dziewcząt i 54% chłopców, ma już za sobą inicjację alkoholową. Najwięcej, bo 20,1% dziewcząt i 18% chłopców oświadczyli jednorazowe lub kilkakrotne użycie substancji w życiu. Duża grupa ankietowanych zadeklarowała też kilkakrotne w miesiącu spożywanie alkoholu (15% chłopców i 16,1% dziewcząt). W obu grupach znalazły się osoby, które codziennie sięgają po alkohol (0,7% dziewcząt i 1,2% chłopców). Ważne jest zwrócenie uwagi na to, że w grupie ankietowanych znajdowały się też osoby pełnoletnie.

Wiek inicjacji alkoholowej zadeklarowało 37,1% dziewcząt i 31,4% chłopców powyżej 12 roku życia. Aż 61,7% uczniów i 60% uczennic ze szkół ponadpodstawowych nie odpowiedziało na to pytanie.

Większość badanych dziewcząt (75,9%) jak i chłopców (78,8%) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o sposób wejścia w posiadanie alkoholu. Chłopcy, którzy weszli w posiadanie alkoholu najczęściej deklarowali nielegalny zakup (7%) oraz znajomych (7%). Wśród dziewcząt byli to znajomi (10,5%). Odsetek legalnego zakupu dla dziewcząt (2,6%) i chłopców (1,4%) może wiązać się z pełnoletnością osób z grupy badanej.

Papierosy

Przejęcie inicjacji w paleniu papierosów oświadczyło 3% dziewcząt i 3,9% chłopców w klasach 4-6 szkół podstawowych. Wśród dziewcząt 93,4% odpowiedziało, że nigdy nie sięgnęło po papierosa. Natomiast wśród chłopców jest to 91,9% deklaracji.

Wiekowi pierwszej inicjacji z papierosami nie podało 97,8% dziewcząt i 97,8% chłopców. Najczęstszą deklaracją wieku względem inicjacji jest okres poniżej 7 roku życia dla chłopców (1%), a u dziewcząt jest to okres między 7 a 11 rokiem życia (1,5%).

Wśród uczniów (11,9%) i uczennic (11,4%) klas 7-8 szkół podstawowych zadeklarowało przynajmniej jednorazowy kontakt z paleniem papierosów. Dla chłopców najczęściej wybieraną odpowiedzią jest jednorazowy albo kilkurazowy kontakt z papierosami w całym życiu (7,4%). Dla dziewcząt jest to też jednorazowy lub kilkakrotny w życiu kontakt z papierosami (7,5%).

Większość chłopców (93,7%) i dziewcząt (92,4%) nie odpowiedziało na pytanie dotyczące wieku pierwszego zapalenia papierosa. 6,7% dziewcząt zadeklarowało okres powyżej 12 roku życia względem pierwszego kontaktu z papierosami, tą samą odpowiedź wybrało 4,4% chłopców.

Zdecydowana większość ankietowanych nie odpowiedziało na pytanie o sposób wejścia w posiadanie papierosów (96,6% chłopców i 95,3% dziewcząt).

Więcej dziewcząt (42,3%) niż chłopców (36,7%) ze szkół ponadpodstawowych oświadczyło, że przynajmniej raz zapaliła papierosa. Najczęściej pojawiającą się deklaracją wśród dziewcząt jest jednorazowy lub kilkakrotny w życiu kontakt z papierosami, który wynosi 14,1%. Też wśród ankietowanych chłopców na temat

częstotliwości używania substancji pojawiła się odpowiedź jednorazowego lub kilkakrotnego w życiu kontaktu z papierosami (14,2%). Interesujące są odpowiedzi na temat codziennego palenia papierosów - jest to aż 9,2% chłopców oraz 9,8% dziewcząt.

54,7% dziewcząt odpowiedziało, że nigdy nie miało kontaktu z papierosami, natomiast w grupie chłopców zadeklarowało to 60,1% uczniów.

Zdecydowana większość badanych dziewcząt (71,2%) jak i chłopców (75,4%) nie udzieliła odpowiedzi względem inicjacji nikotynowej. Spośród tych, którzy to zrobili, należeli do okresu po 12 roku życia dla chłopców (21,9%) i dziewcząt (21,7%).

Zdecydowana większość badanych dziewcząt (82,1%) i chłopców (85,1%) nie udzieliła odpowiedzi na pytanie względem wchodzenia w posiadanie papierosów. Ci uczniowie, którzy na nie odpowiedzieli, deklarowali najczęściej znajomych (7,2%) wśród chłopców oraz (9,8%) wśród dziewcząt.

Marihuana

Wśród uczniów i uczennic klas 7-8 przynajmniej jednokrotne użycie marihuany oświadczyło 2% dziewcząt i 3,6% chłopców. Najczęściej, bo 0,7% uczennic deklarowało używanie marihuany raz lub kilka razy w życiu. Dla tej samej kategorii zadeklarowało tę odpowiedź 2,4% chłopców.

W przypadku marihuany duża część grupy nie odpowiedziała na pytanie o wiek pierwszego użycia- 98,6% chłopców i 98,8% dziewcząt. Te osoby, które odpowiedziały na to pytanie wskazywały najczęściej na okres powyżej 12 roku życia (0,6% dziewcząt i 1% chłopców).

Zdecydowana większość dziewcząt (99,1%) i chłopców (98,8%) nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o sposób wejścia w posiadanie marihuany.

W badanej grupie uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych 15,1% dziewcząt i 19,3% chłopców zadeklarowało kontakt z marihuaną. Z tej grupy najwięcej, bo 7,5% dziewcząt i 9,2% chłopców zadeklarowało kontakt jednorazowy lub kilkakrotny. Większość badanych nie miała kontaktu z marihuaną- 77,7% chłopców i 81,6% dziewcząt.

W badanej grupie uczniów szkół ponadpodstawowych większość respondentów (87,4%) i respondentek (89,8%) nie odpowiedziała na pytanie o wiek inicjacji z substancją. Spośród tych osób, które odpowiedziały, 12,1% chłopców i 10% dziewcząt zadeklarowała użycie marihuany po raz pierwszy po 12 r.ż.

Większość badanych dziewcząt (94%) i chłopców (92,8%) nie udzieliła odpowiedzi o sposób wejścia w posiadanie marihuany, a te które zdecydowały się odpowiedzieć, wskazały znajomych wśród chłopców (4,1%) i dziewcząt (4,1%) jako źródło zdobycia narkotyku.

Nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)

Nowych substancji (tzw. dopalaczy) w klasach 7-8 według deklaracji używało 1,7% dziewcząt i 2,2% chłopców. Spośród uczennic, które zadeklarowały używanie dopalaczy najczęściej tj. 0,7% dziewcząt robiło to jeden lub kilka razy w życiu. Z kolei w przypadku chłopców, którzy oświadczyli używanie dopalaczy najczęstszą odpowiedzią było „raz lub kilka razy w życiu” (1%).

Zdecydowana większość dziewcząt (98,7%) jak i chłopców (99,3%) nie odpowiedziała na pytanie o wiek pierwszego użycia substancji. 1,1% dziewcząt i 0,4% chłopców zadeklarowało okres pierwszego kontaktu po 12 r.ż.

Większość badanych chłopców (99,7%) i dziewcząt (99%) z klas 7-8 nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o sposób wejścia w posiadanie nowych substancji psychoaktywnych.

Według zaznaczonych odpowiedzi, 5% dziewcząt i 4,4% chłopców ze szkół ponadpodstawowych miało przynajmniej raz kontakt z nowymi substancjami psychoaktywnymi. Osoby, które miały kontakt z tymi substancjami, deklarowały najczęściej użycie jednorazowe lub kilkakrotne w życiu (2,7% dziewcząt i 1,8% chłopców).

Zdecydowana większość dziewcząt (97,3%) i chłopców (96,9%) nie odpowiedziała na pytanie dotyczące wieku pierwszej inicjacji z nowymi substancjami. Te osoby, które odpowiedziały na pytanie o okres pierwszego kontaktu z substancją wskazywały na wiek powyżej 12 roku życia (2,6% chłopców i 2,6% dziewcząt).

Większość dziewcząt (97,8%) i chłopców (98,4%) nie odpowiedziała na pytanie na temat wchodzenia w posiadanie substancji psychoaktywnej. Te osoby, które zadeklarowały odpowiedź, najczęściej wskazywały na znajomych – chłopcy - 0,7% i dziewczęta - 0,8%.

Leki w celu zmiany nastroju

Wśród dzieci w klasach 4-6 dziewczęta (6,8%) i chłopcy (5,9%) zadeklarowali sięgnięcie przynajmniej raz po leki w celu zmiany nastroju. 88,3% dziewcząt wybrało opcję, że nigdy po nie sięgnęła. Tak samo odpowiedziało 88,6% chłopców. Osoby, które odpowiedziały, że sięgnęły po leki w celu zmiany nastroju, najczęściej odpowiadały, że wydarzyło się to raz lub kilka razy w życiu. Wśród chłopców procent ten wynosi 2,4%, natomiast wśród dziewcząt 3,1%.

Biorąc pod uwagę dziewczęta, które zadeklarowały używanie leków w celu zmiany nastroju, jako wiek pierwszego użycia najczęściej wskazywały okres między 7 a 11 rokiem życia (2,5%). Wśród chłopców natomiast, był to okres poniżej 7 roku życia (1,4%).

W klasach 7-8 aż 9,9% dziewcząt i 5,3% chłopców zaznaczyło opcję, że używali leków w celu zmiany nastroju. W grupie chłopców najczęściej deklarowano użycie jednorazowe lub kilkukrotne w życiu (2,9%), u dziewcząt również była to najczęstsza deklaracja (4,3%).

Większość w obu grupach nie odpowiedziała na pytanie dotyczące pierwszego użycia – 97,9% chłopców i 93,6% dziewcząt. 3,7% dziewcząt zadeklarowało pierwsze użycie w wieku powyżej 12 roku życia, natomiast 1,3% chłopców umiejscowiło je też na okres powyżej 12 roku życia.

Zdecydowana większość badanych chłopców (98,9%) oraz dziewcząt (96,5%) klas 7-8 szkół podstawowych nie odpowiedziała na pytanie o sposób wchodzenia w posiadanie leków zmieniających nastrój.

Wśród uczestników badania w szkołach ponadpodstawowych używanie leków w celu zmiany nastroju zadeklarowało 17,1% dziewcząt i 9,4% chłopców. Z tego najwięcej, bo 6,7% dziewcząt i 4% chłopców zrobiło to jednorazowo lub kilka razy w życiu. Ważne jest zwrócenie uwagi na interpretację przez uczniów tego pytania, ponieważ część mogła je zrozumieć jako leki przepisane przez lekarza, a nie zdobyte na własną rękę. Większość chłopców (85,8%) i dziewcząt (77,5%) zadeklarowało, że nigdy takich leków nie przyjmowało.

Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych góruje brak odpowiedzi na pytanie o wiek rozpoczęcia inicjacji z lekami zmieniającymi nastrój (90% dziewcząt i 95,2% chłopców). Te osoby, które odpowiedziały na to pytanie najczęściej wskazywały na okres powyżej 12 roku życia (4,1% chłopców i 9,1% dziewcząt).

Większość uczniów nie odpowiedziała w jaki sposób weszło w posiadanie takich leków (93,3% dziewcząt i 96,9% chłopców). Chłopcy najczęściej zaznaczali odpowiedź „żadna z wymienionych odpowiedzi” (0,8%), natomiast dziewczęta najczęściej deklarowały legalny zakup (2,2%).

Antycypacja następstw spożywania alkoholu

Spośród badanych dziewcząt z klas 4-6 zdecydowana większość tj. 47,4% uważa, że napicie się alkoholu może być przyczyną kłopotów w domu, w szkole lub z policją. Z deklaracji chłopców w tym samym wieku ponad połowa tj. 51,8% udzieliła tej samej odpowiedzi.

Opcję, że alkohol zdecydowanie nie może poprawić nastroju, zaznaczyła podoba liczba respondentów: 35,7% dziewcząt i 36,8% chłopców z klas 4-6. Na pytanie czy alkohol może zaszkodzić Twojemu zdrowiu, przeważająca liczba dziewcząt (60,6%) i chłopców (58,6%) uznało, że zdecydowanie tak. Z deklaracji badanych uczniów z klas 4-6 wynika, że 36,8% dziewcząt i 47,6% chłopców uważa, że od alkoholu można się uzależnić.

Odpowiedź „zdecydowanie tak” była również najczęściej wybierana przez respondentów na pytanie dotyczące prawdopodobieństwa zrobienia czegoś pod wpływem alkoholu. Wybrało ją odpowiednio 43,5% dziewcząt oraz 50% badanych chłopców. W badanej grupie dziewcząt i chłopców z klas 7-8, 48,2% uczennic i 48,3% uczniów odpowiedziało, że spożywanie alkoholu może spowodować kłopoty w domu, szkole lub z policją. Były to najczęściej pojawiające się odpowiedzi wśród ankietowanych.

35,4% respondentek i 34,8% respondentów na pytanie czy alkohol może poprawić mój nastrój odpowiedziało, że „raczej nie”. Nieznacznie mniej ankietowanych 31,5% dziewcząt i 26,8% chłopców stwierdziło natomiast że alkohol raczej może mieć taki efekt.

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi można przypuszczać, iż ponad połowa badanych dziewcząt 55,1% oraz 55,2% chłopców jest zdania, że alkohol może zaszkodzić ich zdrowiu. Na pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu, przeważająca grupa badanych uczennic, 38,8% jak również uczniów 43,4% uznała, że raczej tak. 47,5% spośród dziewcząt oraz 47% badanych chłopców stwierdziło natomiast, że pod wpływem alkoholu zdecydowanie mogą zrobić coś, czego będą żałować.

W grupie uczennic ze szkół ponadpodstawowych widoczny jest podział w opiniach dotyczący zagadnienia czy pod wpływem alkoholu można mieć problemy w domu, w szkole lub z policją. 35,5% ankietowanych zdecydowanie zgodziło się z tym stwierdzeniem; 31,8% uznała, że raczej tak, a 20,7% - odpowiedziało, że raczej nie. Podobnie wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych odpowiedzi były podzielone. 29,5% badanych odpowiedziało, że zdecydowanie tak, 30,2% uznało, że raczej tak, natomiast 22% odpowiedziało, że raczej nie.

Zdecydowana większość dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych 42% stwierdziła, że alkohol może poprawić nastrój. Podobne deklaracje złożyli chłopcy (39,4%) wybierając odpowiedź „raczej tak”.

Na pytanie dotyczące zdrowotnych konsekwencji spożywania alkoholu, najwięcej spośród respondentek (40,2%), udzieliło odpowiedzi, że alkohol zdecydowanie szkodzi zdrowiu. Tak samo odpowiedziało 39,1% chłopców ze szkół ponadpodstawowych.

Opinie uczniów na temat tego, czy alkohol może uzależniać były podzielone. Spośród badanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych 28,6% uznało, że zdecydowanie tak; 24,8% odpowiedziało, że raczej tak, a 27,8% uznało, że raczej nie. W grupie chłopców największa liczba respondentów, 30,9%, uznała, że od alkoholu zdecydowanie można się uzależnić, a 24,9% udzieliła odpowiedzi, że raczej tak. Natomiast 24% respondentów uznała, że raczej nie.

Większość ankietowanych dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych (40,8%) wyraziła opinię, że pod wpływem alkoholu zdecydowanie może zrobić coś, czego będzie żałować. Chłopcy ze szkół ponadpodstawowych, podobnie jak ich rówieśniczki, w liczbie 37,7% dokonali wyboru po spożyciu alkoholu można zrobić coś czego będzie się później żałować.

Antycypacja opinii innych na temat spożywania alkoholu

Dzieci w klasach 4-6 odpowiedziały również na pytanie o postawy rodziców oraz innych osób z ich otoczenia wobec potencjalnego picia przez nie alkoholu. Najczęściej wybieraną odpowiedzią dla każdej z przedstawionych osób, zarówno wśród chłopców jak i dziewcząt, było – „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu”. W obu grupach najbardziej stanowczą zadeklarowaną osobą, która uważa, że nie wolno sięgać po alkohol, była mama (73,7% deklaracji wśród chłopców i 72,3% deklaracji wśród dziewcząt). Osobą, która w oczach chłopców najbardziej przyzwala na spożycie alkoholu, okazał się najlepszy przyjaciel. 47,9% udzieliło odpowiedzi, że najlepszy przyjaciel zdecydowanie przyzwala na picie alkoholu. Natomiast 45,5% dziewcząt wskazywało na znajomych jako na tę grupę, która zdecydowanie nie przyzwala na picie alkoholu.

Dziewczęta z klas 7-8 szkoły podstawowej tj. 70,9% najczęściej zaznaczały odpowiedź, że ich mamy nie wyrażały zgody na używanie przez nie alkoholu. 62,4% odpowiedziało również, że z dezaprobatą do ich potencjalnego picia odnosili się również ojcowie. Również 64% z nich sądziło, że przeciwny ich piciu jest inny dorosły opiekun. 36,4% najlepszych przyjaciół dziewcząt uważa, że zdecydowanie nie powinny sięgać po alkohol. Natomiast aż 31,2% ich znajomych uważa, że to ich sprawa czy powinny sięgać po alkohol.

Aż 72,8% chłopców z klas 7-8 szkoły podstawowej zadeklarowało, że ich mamy uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. Podobny procent odpowiedzi pojawia się w pytaniu o postawę ojców. 64,5% chłopców oświadczyło, że ich ojcowie uważają, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. 64,6% innych opiekunów dorosłych też uważa, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu. Mniejsze wyniki przy tej odpowiedzi pojawiają się zarówno dla najlepszego przyjaciela (38%) jak i znajomych (32,5%). Warto zaznaczyć, że w zadeklarowanej opinii chłopców aż 29,2% znajomych uważa, że to ich sprawa.

Część dziewcząt ze szkół ponadpodstawowych zadeklarowała, że ich mama uważa, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu (39,6%). Natomiast część (33,2%) odpowiedziała, że ich mama uważa, że raczej nie powinny pić alkoholu. Część dziewcząt zadeklarowała natomiast, że ich mama uważa, że od czasu do czasu mogą się napić alkoholu (12,8%). Dla taty odpowiedzi te są podobne – 36,7% uważa, że zdecydowanie nie powinny pić alkoholu, 29,9% uważa, że raczej nie powinny pić alkoholu, a 12,3% uważa, że od czasu do czasu mogą się napić się alkoholu. Większość dziewcząt

oświadczyło, że najlepszy przyjaciel uważa, że to ich sprawa (31%). Większość też zaznaczyło odpowiedź, że znajomi uważają, że to ich sprawa (35,9%).

Wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych najczęściej zadeklarowaną odpowiedzią względem opinii mamy o piciu przez nich alkoholu było „zdecydowanie nie wolno mi pić alkoholu” (44,5%). Spora część chłopców uważa też, że ich mama wyraża zdanie, że raczej nie powinni pić alkoholu (29,1%). Interesującą deklarowaną odpowiedzią jest opinia mamy, że mogą od czasu do czasu się napić tj. 10,2% chłopców. Podobne, ale mniejsze, wyniki odnajdujemy wśród odpowiedzi odnośnie opinii taty na temat picia alkoholu: 36,2% uważa, że zdecydowanie nie powinni pić alkoholu; 28,1% uważa, że raczej nie powinni pić alkoholu, a 11,3% mogą od czasu do czasu napić się alkoholu. Najczęściej wybieraną odpowiedzią dla innego dorosłego opiekuna była opinia, że zdecydowanie nie wolno im pić alkoholu (36,8%). Inaczej wygląda liczba deklaracji odnośnie opinii najlepszego przyjaciela – 34% uważa, że to ich sprawa. 39,3% znajomych uważa, że to też ich sprawa.

Predyspozycje co do wyboru alkoholu

Większość uczniów i uczennic z klas 7-8 szkoły podstawowej nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o predyspozycje co do wyboru alkoholu albo ich ono nie dotyczyło - 68,2% wśród dziewcząt i 54,8% wśród chłopców. Najbardziej popularnym alkoholem wśród chłopców ze szkół ponadpodstawowych było piwo (18,4%). Natomiast do wyboru wódki zadeklarowało się 16% uczniów. 41,1% zadeklarowało, że to pytanie ich nie dotyczy. Wśród dziewcząt najbardziej popularnym alkoholem była wódka (17,5%). Dużą popularnością cieszyło się też piwo (15,1%) oraz wino (14,3%). 44,3% dziewcząt zadeklarowało, że to pytanie ich nie dotyczy.

Załącznik

Wykaz szkół, w których realizowano szkolenia i wykłady profilaktyczne w roku szkolnym 2022/2023

NAZWA ZESPOŁU SZKÓŁ	NAZWA SZKOŁY	ADRES SZKOŁY
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 9	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 128 w Krakowie, im. Płk. pil. Stanisława Skarżyńskiego	ul. Seniorów Lotnictwa 5
Zespół Szkół Geodezyjno-Drogowych i Gospodarki Wodnej		ul. Lea 235
Zespół Szkół Elektrycznych nr 1		ul. Kamieńskiego 49
Zespół Szkół Mechanicznych nr 2		ul. Skrzyneckiego 12
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	Szkoła Podstawowa nr 133	ul. Wrony 115
Zespół Szkół Inżynierii Środowiska i Melioracji		ul. Ułanów 9
Zespół Szkół Specjalnych nr 14		os. Sportowe 28
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14		ul. Stawowa 179
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15		ul. Goszczyńskiego 44
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12	Szkoła Podstawowa nr 13	ul. ks. Józefa Meiera 16D
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 9	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 128	ul. Seniorów Lotnictwa 5
Zespół Szkół Zawodowych PGNiG		ul. Brzozowa 5

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1	Branżowa Szkoła I stopnia nr 30	ul. Szujskiego 2
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10		ul. Rydygiera 20
Zespół Szkół Mechanicznych nr 1		al. Mickiewicza 5
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 19	Szkoła Podstawowa nr 117	ul. Kurczaba 15
Zespół Szkół Ogólnokształcących Sportowych nr 2	Szkoła Podstawowa nr 87-Sportowa	os. Teatralne 35
Zespół Szkół Energetycznych		ul. Loretańska 16
Specjalny Ośrodek Szkolno-wychowawczy nr 2		ul. Zamoyskiego 100
Niepubliczna Szkoła Mistrzostwa Sportowego		Szablowskiego 1
Zespół Szkół nr 1		ul. Ułanów 3
Zespół szkół szkolno-przedszkolnych nr 1	Szkoła Podstawowa nr 47	ul. Myśliwska 64
Zespół Szkół Energetycznych nr 1		ul. Kamińskiego 49
Specjalny Ośrodek Szkolno-wychowawczy „Centrum Autyzmu i całościowych zaburzeń rozwojowych”		ul. Spadochroniarzy 1
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 13	Liceum Ogólnokształcące nr 31	ul. Kazimierza Odnowiciela 2
Zespół Szkół Ogólnokształcących	Szkoła Podstawowa nr 75	ul. Grochowska 75

Mistrzostwa Sportowego		
Zespół szkolno-przedszkolny nr 18		ul. Litewska 34
Zespół szkolno-przedszkolny nr 11		ul. Aleksandry 17
Zespół szkolno-przedszkolny nr 9		ul. Prawocheńskiego 7
Zespół szkolno-przedszkolny nr 2	Szkoła Podstawowa nr 68	ul. Porzeczkowa 3
Zespół szkolno-przedszkolny nr 3	Szkoła Podstawowa nr 11	ul. Miodowa 36
SOSW dla niesłyszących		ul. Grochowa 19
Zespół szkolno-przedszkolny nr 17		ul. Czarnogórska 14
Zespół szkół mechanicznych nr 3		os. Szkolne 37
	Szkoła Podstawowa nr 101 im. Hansa Christiana Andersona	os. Jagiellońskie 9
	Szkoła Podstawowa z oddziałami Integracyjnymi nr 22	ul. Chmielowskiego 1
	Szkoła Podstawowa nr 123	ul. Okólna 16
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 105	os. Słoneczne 12
	Szkoła Podstawowa nr 88	os. Szklane Domy 2
	Szkoła Podstawowa nr 78	ul. Jaskrowa 5
	Szkoła Podstawowa nr 43	ul. Myślenicka 112
	Niepubliczna Szkoła Mistrzostwa Sportowego	ul. Szablowskiego 1
	Spółeczna Szkoła Podstawowa nr 5	ul. Kurczaba 5

	Prywatna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 2	ul. Pachońskiego 5M
	Szkoła Podstawowa nr 141	ul. J. Sawy-Calińskiego 12
	Szkoła Podstawowa nr 142	ul. Drożyska 13
	Prywatna Szkoła Podstawowa	al. Dygasińskiego 5B
	Szkoła Podstawowa nr 21	ul. Batalionu Skała AK 12
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 144	os. Bohaterów Września 13
	Szkoła Podstawowa nr 1	ul. św. Marka 34
	Szkoła Podstawowa nr 149	ul. Bujaka 15
	Szkoła Podstawowa nr 114	ul. Łąkowa 31
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 98	os. Na stoku 52
	Szkoła Podstawowa nr 25	ul. Komandosów 29
	Szkoła Podstawowa nr 4	ul. Smoleńsk 5
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 107	ul. Zdrowa 6
	Szkoła Podstawowa „Wierchy”	ul. Radzikowskiego 52
	Szkoła Podstawowa nr 55	ul. Dobczyńska 20
	Katolicka Szkoła Podstawowa Ruchu Światło-Życie	os. Jagiellońskie 17
	Szkoła Podstawowa nr 37	os. Złotego wieku 18

	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 15	ul. Kluczborska 3
	Szkoła Podstawowa „Źródło”	ul. Radzikowskiego 52
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Sportowymi nr 5	al. Kijowska 8
	Towarzystwo Społecznej Szkoły Podstawowej	ul. Michałowskiego 10
	Szkoła Podstawowa nr 31	ul. Prusa 18
	Szkoła Podstawowa nr 129	os. Na Stoku 36
	Szkoła Podstawowa nr 162 z oddziałami integracyjnymi	ul. Stojałowskiego 31
	Szkoła Podstawowa nr 144 z oddziałami integracyjnymi	os. Bohaterów Września 13
	Szkoła Podstawowa nr 58	ul. Stanisława Pigonia 2
	Szkoła Podstawowa nr 148	ul. Żabia 20
	Szkoła Podstawowa nr 134	ul. Kłuszyńska 46
	Szkoła Podstawowa nr 49	ul. Montwiłła-Mireckiego 29
	Szkoła Podstawowa nr 48	ul. Księcia Józefa 337
	Szkoła Podstawowa nr 113	ul. Stachewicza 33
	Szkoła Podstawowa nr 80	os. Na skarpie 8
	Szkoła Podstawowa nr 86	os. Jagiellońskie 11
	Szkoła Podstawowa nr 126	os. Tysiąclecia 57
	Szkoła Podstawowa nr 85	os. Złotego Wieku 4
	Szkoła Podstawowa nr 119	ul. Czerwieńskiego 1

	Szkoła Podstawowa nr 32	ul. Królowej Jadwigi 78
	Szkoła Podstawowa nr 41	ul. Jerzmanowskiego 6
	Szkoła Podstawowa nr 137	ul. Wrobela 79
	Szkoła Podstawowa nr 156	ul. Centralna 39
	Szkoła Podstawowa nr 53	ul. Skośna 8
	Szkoła Podstawowa nr 92	os. Strusia 19
	Szkoła Podstawowa nr 97	ul. Doktora Judyma 10
	Szkoła Podstawowa nr 95	ul. Wileńska 9B
	Szkoła Podstawowa nr 64	ul. Sadzawki 1
	Szkoła Podstawowa nr 129	os. Na Wzgórzach 13A
	Szkoła Podstawowa nr 104	os. Wysokie 7
	Szkoła Podstawowa nr 40	ul. Pszczelna 13
	Szkoła Podstawowa nr 27	ul. Podedworze 16
	Szkoła Podstawowa nr 132	ul. Bolesława Śmiałego 6
	Szkoła Podstawowa nr 111	ul. Biezanowska 204
	Szkoła Podstawowa nr 30	ul. Konfederacka 12
	Szkoła Podstawowa nr 162	ul. Stojałowskiego 31
	Szkoła Podstawowa nr 77	os. Złotego wieku 36
	Szkoła Podstawowa nr 38	ul. F. Nullo 23

	Szkoła Podstawowa nr 14	ul. prof. W. M. Bartla 29
	Szkoła Podstawowa nr 82	os. Kalinowe 17
	Liceum Ogólnokształcące nr 8	ul. Grzegórzecka 24
	Liceum Ogólnokształcące nr 5	ul. Studencka 12
	Liceum Ogólnokształcące nr 18	ul. Na błonie 15B
	Liceum Ogólnokształcące nr 30	os. Dywizjonu 303 bl. 66
	Liceum Ogólnokształcące nr 1	pl. Na Groblach 9
	Liceum Ogólnokształcące nr 10	ul. Wróblewskiego 8
	Publiczne Liceum Ogólnokształcące Sióstr Prezentek	ul. św. Jana 7
	Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych	ul. Mlaskotów 6
	Liceum Ogólnokształcące nr 20	ul. Szlak 5
Bursa	Bursa szkolnictwa ponadpodstawowego nr 3	ul. Ułanów 21A
	Spółeczne Liceum Ogólnokształcące nr 1	ul. Dunajewskiego 6

Bibliografia

1. Bee, H., & Boyd, D. R. (2008). *Psychologia rozwoju człowieka*. Wydawnictwo Zyska i S-ka.
2. Coie, J., Watt, N., West, S., Hawkins, J., Asarnow, J., Markman, H., ... & Long, B. (1996). Profilaktyka: teoria i badania. *Nowiny Psychologiczne*, 2, 15-38.
3. Deptuła, M., Potorska, A., & Borsich, S. (2018). *Wczesna profilaktyka problemów w rozwoju psychospołecznym i ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Fraser, M. W., Galinsky, M. J., & Richman, J. M. (1999). Risk, protection, and resilience: Toward a conceptual framework for social work practice. *Social work research*, 23(3), 131-143.
5. Garmezy, N. (1985). Stress Resistant Children: The Search for Protective Factors dans Recent Research in Developmental Psychopathology (A Book Supplement to the Journal of Child Psychology and Psychiatry, 4), sous la direction de J. Stevenson.
6. Greenberg, M. T. (2006). Promoting resilience in children and youth: Preventive interventions and their interface with neuroscience. *Annals of the new York Academy of Sciences*, 1094(1), 139-150.
7. Kuszniar, K., Firlej, E., Janiszewska, M., Konarska, J., Kustra, P., & Barańska, A. (2017). Needs and ways to meet them by adolescents during adolescence. *Journal of Education, Health and Sport*, 7(8), 894-906.
8. Loeber, R., Farrington, D. P., Stouthamer-Loeber, M., & Van Kammen, W. B. (1998). Multiple risk factors for multiproblem boys: co-occurrence of delinquency, substance use, attention deficit, conduct problems, physical aggression, covert behavior, depressed mood, and shy/withdrawn behavior.
9. Margasiński, A. (2013). Skale Oceny Rodziny. Polska adaptacja FACES IV– Flexibility and Cohesion Evaluation Scales Davida H. Olsona. *Podręcznik. Wyd. Pracownia Testów Psychologicznych PTP*.
10. Mróz, J., & Kaleta, K. (2013). Struktura relacji w rodzinie pochodzenia a zachowania prozdrowotne dorosłych. *Problemy Higieny i Epidemiologii*, 94(2), 239-246.
11. Namysłowska, I. (1997). *Terapia rodzin*. Warszawa: PWN.
12. Nawi, A. M., Ismail, R., Ibrahim, F., Hassan, M. R., Manaf, M. R. A., Amit, N., Ibrahim, N., & Shafurdin, N. S. (2021). Risk and protective factors of drug abuse among adolescents: a systematic review. *BMC Public Health*, 21(1). <https://doi.org/10.1186/s12889-021-11906-2>
13. Okulicz-Kozaryn, K., & Bobrowski, K. (2008). Czynniki ryzyka, czynniki chroniące i indeksy tych czynników w badaniach nad zachowaniami problemowymi nastolatków: [Risk/protective factors, and their indices in research on adolescents problem behaviours.]. *Alkoholizm i narkomania*, 21(2), 173–199.

14. Okulicz-Kozaryn, K., & Ostaszewski, K. (1999). Czynniki związane z piciem alkoholu przez młodzież w wieku 13–14 lat. *Alkoholizm i Narkomania*, 36(3), 377-397.
15. Ostaszewski, K. (2006). Pozytywna profilaktyka. *Świat Problemów*, 3(158), 6-10.
16. Ostaszewski, K. (2017). Używanie substancji psychoaktywnych jako przejaw zachowań ryzykownych młodzieży szkolnej. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 16(1), 132–145.
17. Pisarska, A., Borucka, A., Okulicz-Kozaryn, K., & Bobrowski, K. (2002). Picie alkoholu w wypowiedziach młodzieży w wieku 13–15 lat. *Alkoholizm i Narkomania*, 15(4), 395-408.
18. Rutter, M. (2006). Implications of resilience concepts for scientific understanding. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1094(1), 1-12.
19. Shaffer, D.R. et al. (2015) *Psychologia Rozwoju: Od Dziecka do Dorosłości*. Gdańsk: Harmonia Universalis.
20. Świętochowski, W. (2014). Rodzina w ujęciu systemowym, w: I. Janicka, H. Liberska (red.). *Psychologia rodziny*. Warszawa: PWN, s. 21-45.
21. Trempała, J. (2011) *Psychologia Rozwoju Człowieka*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
22. Tyszka, Z. (1988). Z metodologii badań socjologicznych nad rodziną.
23. Wysocka, E. (2012). Koncepcja "resilience" jako podstawa teoretyczna identyfikacji zaburzeń w przystosowaniu i działań profilaktycznych.
24. Yates, T. M., Egeland, B., & Sroufe, L. A. (2003). Rethinking resilience: A developmental process perspective. *Resilience and vulnerability: Adaptation in the context of childhood adversities*, 243, 266.
25. Zuckerman, M. (1999). *Vulnerability to psychopathology: A biosocial model*. Washington, DC: American Psychological Association.